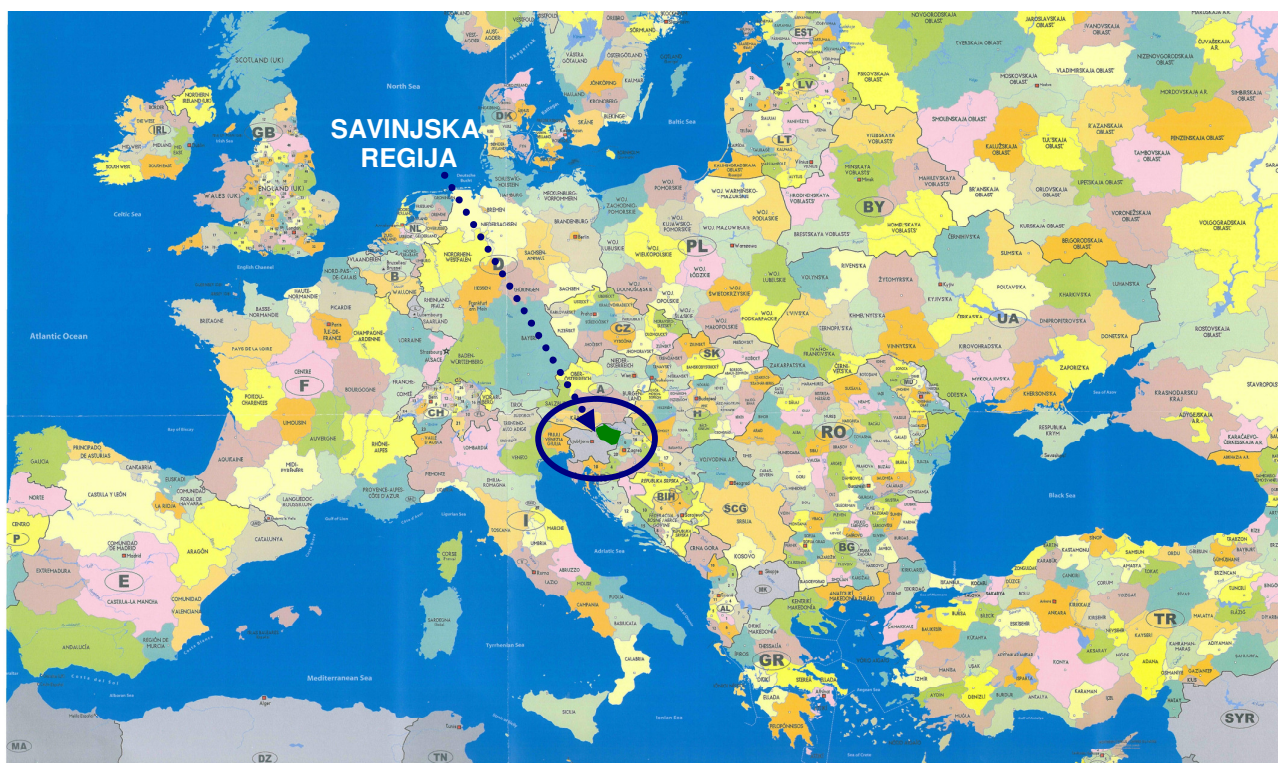

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM SAVINJSKE REGIJE 2007-2013

Oktober 2006

**REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM
SAVINJSKE REGIJE
2007-2013**

IZDELOVALEC:
RRA Celje d.o.o.
Regionalna razvojna agencija Celje d.o.o.
<http://www.rra-celje.si>

Celje, 2006

Projektna skupina:

Vodja projekta: Boris Klančnik
Pomočnik vodje projekta: mag. Liljana Drevenšek
Dušanka Petek
Franci Zidar

Širša projektna skupina:
(sestavljena s posameznih vsebinskih področij)

področje človeških virov v sestavi:

Karmen Leskošek – ZRSZ OS Celje
Anita Pihlar – Šolski center Rogaška Slatina
dr. Marinka Vovk – Okoljsko raziskovalni zavod
mag. Tatjana Štinek – Območna obrtna zbornica Celje
Danica Jezovšek – Korent – RA Savinja
Jasna Klepec – ORA SAŠA
mag. Liljana Drevenšek – RRA Celje
Petra Mikoletič – RRA Celje

področje gospodarstva v sestavi:

Zdravko Počivalšek – Terme Olimia d.d.
Franci Žerak – OOO Šmarje pri Jelšah
mag. Srečko Fijavž – Občina Vitanje
mag. Stanko Stepišnik – Emo-Orodjarna d.o.o.
Boris Krajnc – Juteks d.d.
Robert Hudournik – Esotech d.d.
Jože Pušnik – GZS OS Celje
Boris Klančnik – RRA Celje
Urška Čater – RRA Celje

področje komunala, infrastruktura, okolje in prostor

Bojan Šrot – Mestna občina Celje
mag. Zlata Ploštajner – RA Kozjansko
Marijan Korošec – Unior d.d.
Roman Kramer – VOKA Celje
Ivo Kreča – KIV Vransko
Alenka Avberšek – GZS OS Velenje
Dušanka Petek – RRA Celje

področje podeželja, turizma in dediščina

Benedikt Podergajs – Občina Vojnik
Bojana Žaberl – RA Sotla
Klara Šibanc – Občina Slovenske Konjice
Sandra Barachini – Občina Laško
Franc Škrabe – Občina Prebold
Anka Rakun – Občina Ljubno
Franci Zidar – RRA Celje

Svet Savinjske regije:

Občina Bistrica ob Sotli – župan Jože Pregrad
Občina Braslovče – Marko Balant
Mestna občina Celje – Bojan Šrot
Občina Dobje – Franc Salobir
Občina Dobrna – Martin Brecl
Občina Gornji Grad – Anton Rifelj
Občina Kozje – Dušan Andrej Kocman
Občina Laško – Jože Rajh
Občina Ljubno – Anka Rakun
Občina Luče – Ciril Rosc
Občina Mozirje – Ivan Suhoveršnik
Občina Nazarje – Ivan Purnat
Občina Podčetrtek – Peter Misja
Občina Polzela – Ljubo Žnidar
Občina Prebold – Vinko Debelak
Občina Rogaška Slatina – mag. Branko Kidrič
Občina Rogatec – Martin Mikolič
Občina Slovenske Konjice – Janez Jazbec
Občina Solčava – Vojteh Klemenšek
Občina Šentjur pri Celju – Štefa Tisel
Občina Šmarje pri Jelšah – Jože Čakš
Občina Šmartno ob Paki – Alojz Podgoršek
Občina Šoštanj – Milan Kopušar
Občina Store – Franc Jazbec
Občina Tabor – Vilko Jazbinšek
Občina Velenje – Srečko Meh
Občina Vitanje – Slavko Vetrih
Občina Vojnik – Benedikt Poderajs
Občina Vransko – Franc Sušnik
Občina Zreče – Ježef Košir
Občina Žalec – Alojz Posedel

Regionalni razvojni svet v sestavi:

- predstavniki mestnih občin in občin regije:

Bojan Šrot – MO Celje
Srečko Meh – MO Velenje
Jože Rajh – Občina Laško
Štefan Tisel – občina Šentjur
Jože Čakš – občina Šmarje pri Jelšah
Alojz Posedel – občina Žalec
Ivan Suhoveršnik – občina Mozirje

Janez Jazbec – občina Slovenske Konjice
Jožef Košir – občina Zreče
Bendikt Podergajs – občina Vojnik
Martin Mikolič – občina Rogatec
Vinko Debelak – občina Prebold
Anka Rakun – občina Ljubno

- predstavniki gospodarstva:

Zdravko Počivalšek – Terme Olimia d.d.
Izidor Krivec – Celjske mesnine d.d.
Hugo Bosio – Bosio d.o.o.
Robert Ribič – Unior d.d.
Mirjan Bevc – Alpos d.d.
Milan Dolar – Juteks d.d.
Jože Pušnik – GZS OZ Celje
Zofija Kukovič Mazej – Esotech d.d.
Mirko Strašek – KLS Kovinska industrija d.d.
Alenka Avberšek – GZS SŠ OZ Velenje
Branko Meh – UO OOOZ Velenje
Franci Žerak – OOOZ Šmarje pri Jelšah
Miran Gracer – OOOZ Celje

- predstavniki sindikatov, nevladnih organizacij in drugih razvojnih partnerjev na ravni regije:

prof.dr. Martin Lipičnik – Fakulteta za logistiko
Branko Goropevšek – Osrednja knjižnica Celje
Štefka Presker – Splošna bolnišnica Celje
Anka Aškerc – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Karmen Leskošek – ZRSZ OS Celje
Andrej Kranjc – Območna organizacija ZSSS Velenje

K A Z A L O :

1. UVOD.....	9
2. OCENA RRP 2001-2006	12
2.1. REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM SAVINJSKE REGIJE 2001-2006	12
2.2. IZVAJANJE RRP – SAVINJSKE REGIJE PREKO ENOTNEGA PROGRAMSKEGA DOKUMENTA	13
3. REGIONALNO RAZVOJNO NAČRTOVANJE.....	14
3.1 RAZVOJNO NAČRTOVANJE V EVROPSKI UNIJI	14
3.2 PROGRAMSKI DOKUMENTI EVROPSKE UNIJE.....	19
3.3 RAZVOJNO NAČRTOVANJE V SLOVENIJI 2007-2013	20
3.4 PROGRAMSKI DOKUMENTI V SLOVENIJI	20
3.5 REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM – ORODJE STRATEŠKEGA RAZVOJNEGA NAČRTOVANJA REGIJE.....	24
3.5.1 Območje priprave	25
3.5.2 Struktura RRP Savinjske regije.....	26
3.5.3 Organizacijski sistem RRP Savinjske regije 2007-2013	27
3.5.4 Regionalno programiranje 2007 - 2013	28
3.5.5 Merljivi kriteriji izbora projektov	33
3.6 STRUKTURA DOKUMENTA RRP SAVINJSKE REGIJE.....	38
4. ANALIZA DOSEŽENE STOPNJE RAZVOJA REGIJE	39
4.1 PREDSTAVITEV SAVINJSKE REGIJE.....	39
4.2 DEMOGRAFIJA IN KVALITETA ŽIVLJENJA	41
4.2.1 Prebivalstvo in poseljenost	41
4.2.2 Trg dela.....	43
4.2.3 Izobraževanje	44
4.2.4 Ustvarjalnost regije	46
4.2.5 Zdravstvo in sociala.....	47
4.3. REGIONALNO GOSPODARSTVO.....	48
4.3.1 Struktura gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov regije.....	49
4.3.2 Ekonomska moč Savinjske regije	51
4.3.3 Kazalniki poslovanja gospodarskih družb	51
4.3.4 Neposredne tuje investicije	54
4.3.5 Raziskave in razvoj	56
4.4 PODEŽELJE, TURIZEM, NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA.....	58
4.4.1 Podeželje, kmetijstvo, gozdarstvo	58
4.4.2 Naravna dediščina	65
4.4.3 Kulturna dediščina.....	68
4.4.4 Turizem	77
4.5 INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN PROSTOR	82
4.5.1 Prometna infrastruktura	82
4.5.2 Komunalna infrastruktura regije	86
4.5.3 Energetska infrastruktura Savinjske regije.....	91
4.6. RAZVOJNA STOPNJA SAVINJSKE REGIJE V PRIMERJAVI S SLOVENSKIMI REGIJAMI IN EU.....	92

5. RAZVOJNE PRILOŽNOSTI REGIJE.....	94
5.1 SWOT ANALIZA – GOSPODARSTVO	94
5.2 SWOT ANALIZA – TURIZEM IN DEDIŠČINA	95
5.3 SWOT ANALIZA – INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN PROSTOR	97
5.4 SWOT ANALIZA – RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV	98
6. VIZIJA, STRATEŠKI CILJI IN PRIORITETE REGIJE 2007-2013.....	100
6.1 VIZIJA REGIJE	100
6.2 STRATEŠKI CILJI REGIJE	100
6.3 RAZVOJNE PRIORITETE SAVINJSKE REGIJE	102
6.3.1 RAZVOJNA PRIORITETA 1 - TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA.....	104
6.3.1.1 PROGRAM 1.1 – EKONOMSKA IN TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE	106
6.3.1.2 PROGRAM 1.2 – TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI	111
6.3.1.3 PROGRAM 1.3 – PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA	129
6.3.2 PRIORITETA 2 - REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	141
6.3.2.1 PROGRAM 2.1 - PANALP	145
6.3.2.2 PROGRAM 2.2 - SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI REGIJ	171
6.3.3 PRIORITETA 3 - OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA.....	185
6.3.3.1 PROGRAM 3.1 – OKOLJSKA IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	187
6.3.3.2 PROGRAM 3.2. – UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA	198
6.3.4 PRIORITETA 4 - REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA.....	202
6.3.4.1 PROGRAM 4.1 - KREATIVNO ZNANJE.....	204
6.3.4.2 PROGRAM 4.2 - TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO.....	215
6.3.4.3 PROGRAM 4.3 - KAKOVOST ŽIVLJENJA	223
6.4 TERITORIALNO SODELOVANJE	234
7. RAZVOJNO INVESTICIJSKE PRIORITETE RRP	237
7.1 REKAPITULACIJA RAZVOJNO INVESTICIJSKIH PRIORITET REGIJE	237
7.1.1. Rekapitulacija po prioritetah	238
7.1.2. Rekapitulacija po programih	238
7.1.3. Rekapitulacija po ukrepih	239
7.1.4 Rekapitulacija skupaj.....	241
7.2 USKLAJENOST PREDVIDENIH INVESTICIJ V OKVIRU RRP REGIJE S FINANČNIMI KONSTRUKCIJAMI DRP, NSRO IN OPERATIVNI PROGRAMI	244
7.3 PREDSTAVITEV PROJEKTOV NACIONALNEGA POMENA IN NJHOVA POVEZAVA S PRIORITETAMI DRP	245
7.3.1 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 1 - TEHNOPOLIS CELJE	246
7.3.2 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 2 – TRETJA RAZVOJNA OS (PROJEKT JAVNO PRIVATNEGA PARTNERSTVA)	251
7.3.3 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 3 –TALENTPOLIS	254
7.3.4 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 4 - PANALP	257
7.3.5 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 5 - REGIONALNI URGENTNI CENTER CELJE (RUCC).....	260
7.3.6 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 6 – CELJE – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE 2012.....	262

8. MAKROEKONOMSKI RAZVOJNI IN INVESTICIJSKI SCENARIJ REGIJE 2007-2013 NA OSNOVI USKLAJEVALNIH INVESTICIJSKIH PRIORITET	265
8.1 MAKROEKONOMSKI RAZVOJNI SCENARIJ	265
8.2 MAKROEKONOMSKI FINANČNI SCENARIJ Z AFINANCIRANJE RAZVOJA SAVINJSKE REGIJE 2007-2013	280
9. ORGANIZIRANOST ZA IZVAJANJE RRP SAVINJSKE REGIJE 2007-2013.....	282
9.1 STROKOVNE POGAJALSKE SKUPINE.....	282
9.2 TEHNIČNA POMOČ – IZ OPERATIVNH PROGRAMOV NA REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM	283
9.2.1. Vzpostavitev sistema in struktur na regionalni ravni.....	284
9.2.2 Spremljanje in vrednotenje	285
9.1.3 Izvedbeni načrti regionalnega razvojnega programa.....	286
10. INFORMIRANJE IN OBVEŠČANJE JAVNOSTI	287
11. POGODBA O RAZVOJU: SAVINJSKE RAZVOJNE REGIJE IN DRŽAVE REPUBLIKE SLOVENIJE 2007-2013	290
12. VIRI	291
KAZALO TABEL	293
KAZALO SLIK	294
KAZALO GRAFOV	294

1. UVOD

V globalnem svetu hitrih sprememb, prihodnosti ni mogoče več napovedovati, ampak jo je potrebno soustvarjati. Nova hladna vojna v svetu postaja prefinjena, »možgani se borijo proti možganom«. Znanje je novo bojišče za podjetja, regije in države.

Najpomembnejša značilnost, do katere je prišlo v zadnjih letih v svetovnem gospodarstvu, je konkurenčna sposobnost države. Države prevzemajo značilnosti podjetij. Tekmujejo med seboj, kot »globalna podjetja«: se učinkovito reorganizirajo (nacionalni, regionalni, lokalni nivo), znižujejo stroške, spodbujajo naložbe, prilagajajo infrastrukturo, skrbijo za boljšo usposobljenost svojih državljanov za delo, prilagajajo celo politični sistem. Države postajajo »produkti«, ki imajo svojo tržno vrednost.

V devetdesetih letih so se vse majhne zahodno evropske države, v tehnološkem in gospodarskem pogledu uspele prebiti v ospredje (Irska, Finska, Švedska, Danska...). Praktično vse majhne države so povečale svojo konkurenčnost na svetovnem trgu. Postale so uspešen igralec v globalni igri, hkrati pa so ohranile relativno visoko stopnjo socialne kohezije. Modernizirale so se v smislu organiziranosti (nacionalni, regionalni in lokalni nivo), v smislu informacijske družbe, ki je vpeta v globalizacijske tokove, hkrati pa ohranile določeno stopnjo družbene pravičnosti.

Evropske države – tudi male, so že zdavnaj spoznale, da morajo decentralizirati vse tiste funkcije, ki jih bolje opravljajo nižji nivoji, lokalni, regionalni. Regije so postale dejanski nosilci endogenega razvoja. Konkurirajo kot konkurenčne regije v globalni konkurenci regij. Načrtujejo in izvajajo svoje regionalne razvojne strategije. Postajajo svetovni gospodarski igralci v nižnjih regionalnih gospodarskih prioritetah.

V tem času Slovenija, z modelom majhne izrazito centralizirane države, izgublja tekmo v globalni konkurenčnosti. Regije so nekakšni administrativni pasivni opazovalci centra, ki pravzaprav ne vedo, kaj početi brez usmeritve iz Ljubljane. Zato je večina regionalne gospodarske konkurenčnosti slovenskih regij še slabša od povprečne slovenske, ki pa je na 45. mestu med 60 primerljivimi državami.

Bilo je leto 2001 – vse slovenske regije (tudi Savinjska regija) je sprejemala Regionalni razvojni program za obdobje 2001-2006. Cilj je bil hitreje razviti manj razvite slovenske regije. Cilj se ni uresničil. Partner država, še ni bil dozorel, da bi projekt realiziral kot odgovoren nacionalen projekt. Regije so bile v tem času učni poligon za razdeljevanje 5% sredstev (od 100%), Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki bi naj pospešil razvoj slovenskih manj razvitih regij. Minilo je pet let. V Savinjski regiji smo prepričani, da smo se nekaj naučili. Najpomembneje pa je, da želimo za naslednje 7-letno programsko obdobje izkoristiti pridobljeno znanje, za razvojni in tehnološki preboj regije.

Za razvojno uspešnost malih regij so pomembne vsaj tri komponente:

- prva se nanaša na vlogo izobrazbe, veščin in kompetenc – tako imenovani **človeški kapital**. Zaradi omejenih naravnih in prebivalstvenih virov, je nujna usmeritev v čimbolj kakovostno in na razvojne potrebe regije naravnano izobraževanje.
- druga komponenta je pripravljenost na sodelovanje za doseganje ciljev, ki so v korist posameznikov in skupnosti.

Gre za nekakšno igro s POZITIVNO VSOTO – ni zmagovalca, ni poraženca, pač pa v principu pridobivajo vsi, ki se te kooperativne igre udeležujejo. Govorimo **o socialnem kapitalu**. Ta kapital omogoča oblikovanje prožnih nehierahičnih organizacijskih oblik in modelov, ki temeljijo na odprtosti in veliki stopnji zaupanja.

- tretja komponenta, ki pojasnjuje hitrejši razvoj regij v primerjavi z ostalimi, pa je odprtost in internacionalizacija regij, ki omogoča bistveno večjo stopnjo **rasti ustvarjalnega kapitala**, kateri pogojuje nivo inovativnosti in tehnološke razvitosti posamezne regije.

V Savinjski regiji smo na ZAČETKU novega razvojnega izziva, ki ga lahko uresničimo do leta 2013. Smo na začetku nove ambiciozne razvojne strategije, ki ni nekaj statičnega (plan, dokument).

V bistvu gre za družbeni dialog o PRIHODNOSTI, o opcijah, ki jih imamo na voljo in tveganjih, ki jih moramo znati upravljati. Eden izmed pogojev za to upravljanje je povečanje stopnje intelektualne in duhovne sproščenosti, brez katere ne moremo priti do aktivne in inovativne družbe. Savinjska regija ne sme izgubljati časa v povprečnosti. Začeti mora z množico programov za prehod gospodarstva iz »stare industrije« v visoke tehnologije.

Regionalni razvoj poganjajo ustvarjalni ljudje, ki imajo raje kraje, ki so raznovrstni, strpni in odprti do novih idej. Danes je pomembna **nizka vstopna ovira za nove ljudi**, ko regija in kraji ne rastejo samo s številom novorojenih prebivalcev, ampak s sposobnostjo privabljanja ustvarjalnih ljudi od drugod (vloga priseljencev).

Demografski trendi v Savinjski regiji kažejo na to, da čez 10 let ne bodo največji problem delovna mesta, ampak kader, ki bi to delovno mesto moral zapolniti. Strateška usmeritev imigracijske politike regije in odprtost do priseljencev, je temeljni kamen inovacij in gospodarskega razvoja.

Rast ustvarjalnega ekosistema je organski proces. Vsak kraj ima svoje enkratno premoženje, ki ga lahko izkoristi in z njim izgrajuje novi svet. Ne obstaja enotna strategija. Razvoj takšnega okolja se ne da načrtovati od zgoraj. Rešitev leži v rokah vsake regije, v znanju, inteligenci in ustvarjalnih zmogljivostih njenih prebivalcev.

Ustvarjalno gospodarstvo, ki nastaja je dinamičen in turbulenten sistem. Naloga, ki je pred nami je izgradnja novih oblik socialne kohezije, ki ustreza ustvarjalni dobi. Stare oblike ne delujejo več, ker ne ustrezajo ljudem. Potrebno je zgraditi nove.

Če je znanje moč, je moč lahko danes potencialno povsod. Nobenega razloga ni, da Savinjska regija leta 2013 ne bi bila na tem evropskem zemljevidu moči, temelječem na znanju. Regionalni razvojni program regije za obdobje 2007-2013 bo učinkovito orodje in pripomoček za doseg tega cilja.

RRA CELJE, d.o.o.

Boris Klančnik, univ.dipl.ekon

Vodja projekta RRP Savinjska 2007-2013

2. OCENA RRP 2001-2006

2.1. REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM SAVINJSKE REGIJE 2001-2006

Regionalni razvojni program Savinjske regije 2001-2006 je nastal na osnovi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR) l.1999 in kot realizacija Strategije gospodarskega razvoja Slovenije, ki se je implementirala skozi Državni razvojni program (DRP) 2001-2006. Savinjska regije je svoj lastni Regionalni razvojni program sprejela prva v Sloveniji – s konsenzom na vseh 31 občinskih svetih Savinjske regije.

Vlada RS je na nacionalnem nivoju leta 2001 sprejela DRP 2001-2006, kjer bi se naj v okviru razvojne vizije na znanju temelječe družbe z mednarodno konkurenčno ekonomijo, realizirali cilji Slovenije skozi pet razvojnih prednostnih nalog.

- Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti;
- Znanje, razvoj človeških virov in zaposlovanje;
- Ekonomska infrastruktura in kakovost bivanja;
- Prestrukturiranje kmetijstva in razvoj podeželja;
- Krepitev skladnega regionalnega razvoja.

S sigurnostjo se lahko trdi, da najmanj tri prednostne naloge niso realizirane niti na nacionalnem niti na regionalnem nivoju:

- ni povečanja konkurenčnosti slovenskega gospodarstva (na evropskih lestvicah konkurenčnosti je Slovenija nazadovala za več kod 20 mest),
- ni prestrukturiranja kmetijstva in razvoja podeželja,
- skladen regionalni razvoj se ni okrepil (razlike med najbolj in najmanj razvito regijo so se celo povečale v tem obdobju).

Na osnovi ZSRR bi morale manj razvite regije dobiti direktno 1% BDP dodatnih neposrednih spodbud, da bi zmanjševale svoj razvojni zaostanek. To bi pomenilo približno 50-60 milijard SIT dodatnih sredstev.

Kaj se je dejansko zgodilo?

Država ni spoštovala svojih lastno sprejetih obveznosti iz ZSRR. V letih 2001 do 2006 so regije dobile le približno od 250 do 300 milijard SIT sredstev, kar predstavlja le 5% načrtovanje realizacije.

Sredstva so dodeljevala skozi zapleten sistem izbora in spremljanja, zato so rezultati celotnega sistema pospeševanja manj razvitih regij po petih letih bistveno manjši kot bi lahko bili. V tem času so se razvile na nivoju države obsežne centralizirane administrativne implementacijske strukture (tudi novo Ministrstvo za regionalni razvoj), na nivoju regije pa se je celoten proces odvijal na relativno velikih konfliktih razdeljevanja minimalnih sredstev, o katerih so lahko (posredno) odločale regije. Ob tem, ko je na nacionalnem nivoju nastajal nemajhen kadrovski administrativni aparat, so regije »dobile« le kadrovsko

oslabljene regionalne razvojne agencije in mreže »nedonošenih« lokalnih podjetniških centrov (nekateri od teh so se preimenovali v območne razvojne agencije).

Dejstvo je, da je bil v teh letih v Sloveniji vzpostavljen centraliziran model regionalizma. Rezultat tega modela je, da se slovenske regije, v Evropi regij, sploh ne pojavljajo kot regionalne razvojne entitete. Regije na svojo globalno konkurenčnost v sedanjem sistemu sploh ne morejo vplivati, ker za to nimajo nobenih vzvodov.

2.2. IZVAJANJE RRP – SAVINJSKE REGIJE PREKO ENOTNEGA PROGRAMSKEGA DOKUMENTA

V drugem delu programskega obdobja 2001-2006 je bila Slovenija že članica EU (april 2004) in je lahko koristila evropska strukturna sredstva in sredstva kohezijskega sklada.

Vodenje, upravljanje in razdeljevanje sredstev je bilo v celoti centralizirano. Regije niso bile vključene v programiranje Enotnega programskega dokumenta (EPD) - dokumenta, ki je služil kot orodje za razporeditev evropskih strukturnih sredstev. Zaradi sektorskega načina načrtovanja, so se s sredstvi reševali razni parcialni problemi, na ravni instrumentov pa ni prišlo do povezovanja med ukrepi in projekti. Denar, ki je bil preko EPD-ja lociran v posamezne projekte regije, ni bil del nacionalno-regionalnih izvedbenih strategij, ampak bolj delitev po ključu »vsakemu nekaj«. Prav tako je bil ključen problem strukturiranje EPD-ja na osnovi prioritet, ukrepov in velikosti denarja za posamezen ukrep. Prioriteta Gospodarstvo in konkurenčnost v širšem smislu, je bila v izvedbeni strukturi EPD-ja izrazito podcenjena.

Za vse ključne prioritete EPD-ja je bilo namenjenega 330 milijonov € (povprečno 9,1 milijonov € letno na regijo). Za sektor kmetijstva, ki daje samo 2% v BDP Sloveniji pa 281,6 MIO €.

Tako država, kot regije lahko iz preteklega obdobja potegnemo koristno izkušnjo in sicer:

- da se ključni dokumenti (to sta sedaj DRP in RRP-ji), pripravljajo bistveno bolj odgovorno in da so ključni razvojni cilji v pravilni velikosti podkrepljeni s finančnimi viri opredeljenimi s prioritetskimi ukrepi,
- da se regije ne obnašajo pasivno, čakajoč na dodeljena sredstva, ampak da vzpostavijo proaktivni pristop, od spodaj navzgor, z jasnimi regionalnimi razvojnimi in gospodarskimi strateškimi cilji ter
- da morata partnerja država in regija vzpostaviti bistveno boljši implementacijski organizacijski sistem za črpanje strukturnih sredstev in zagotoviti bistveno več znanja v kadrih, tako na nacionalnem kot na regionalnem nivoju.

3. REGIONALNO RAZVOJNO NAČRTOVANJE

Evropska unija (EU) je razvoj regije in regionalizem opredelila kot temeljno strateško usmeritev pri upravljanju in razvoju držav, ki jo sestavljajo. Hitre spremembe na tehnološkem, informacijskem in družbenem področju narekujejo hitre odzive, ki jim ni mogoče slediti na nivoju nacionalnih ekonomij. Zato so evropske regije in regije znotraj nacionalnih držav EU, postale tiste institucije, ki od spodaj navzgor (občine, lokalno gospodarstvo...) in od zgoraj navzdol (nacionalne sektorske politike in cilji) načrtujejo razvoj na regionalnem nivoju in koristijo specifične endogene resurse posamezne regije na globalnem tržišču.

3.1 RAZVOJNO NAČRTOVANJE V EVROPSKI UNIJI

Več rasti in delovnih mest za vse regije in mesta Evropske unije – to je glavno sporočilo kohezijske politike in njenih instrumentov za obdobje **2007–2013**.

V teh letih bo podpora regionalnih načrtov za rast in spodbujanje novih delovnih mest namenjenih **308 milijard EUR** (v cenah iz leta 2004), kar bo največja naložba prek kohezijskih instrumentov v EU doslej. Sredstva bodo prispevala k uresničevanju treh novih ciljev:

- 81,54% vseh sredstev bo dodeljenih cilju „**konvergence**“, v okviru katerega so do sredstev upravičene najrevnejše države članice in regije.
- V ostalih regijah bo približno 15,95 % sredstev strukturnih skladov namenjenih podpori inovacijam, trajnostnemu razvoju, boljši dostopnosti in projektom usposabljanja v okviru cilja „**regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja**.“
- Preostalih 2,52% bo na voljo za čezmejno, transnacionalno in medregijsko sodelovanje v okviru cilja „**evropskega teritorialnega sodelovanja**.“

Tabela 3.1: Regionalna politika – Kohezijska politika 200-2013

PROGRAMI IN INSTRUMENTI	UPRAVIČENOST	PRIORITETE	DELEŽ SREDSTEV
KONVERGENCA			81.7%
sem je vključen tudi poseben program za najbolj oddaljene regije			(251,33 milijard EUR)
Regionalni in nacionalni programi ESRR ESS	Regije z BDP/preb. <75% povprečja v EU25	- inovacije; - okolje/zmanjševanje tveganj; - dostopnost; - infrastruktura; - človeški viri; - krepitev institucij in kadrov	57.6% = 177.29 milijarde EUR
	Statistični učinek: regije z BDP/preb. <75% v EU15 in >75% v EU25		4.1% = 12.52 milijarde EUR
Kohezijski sklad	Države članice z BBP/preb. <90% evropskega povprečja	- promet (TEN); - dolgoročni promet; - okolje; - obnovljivi viri energ.	20.0% = 61.42 milijarde EUR
REGIONALNA KONKURENČNOST IN ZAPOSLOVANJE			15.8%
			(48.79 milijarde EUR)
Regionalni (ESRR) in nacionalni (ESS) programi	Države članice predlagajo seznam regij (NUTS1 in NUTS2)	- inovacije - okolje/zmanjševanje tveganj - dostopnost - evropska strategija zaposlovanja	15.5% = 38.4 milijarde EUR
	Vmesne "Phasing-in" regije v okviru Cilja 1 za obdobje 2000 in 2006, ki niso zajete v cilj Konvergenca		3.4% = 10.38 milijarde EUR
EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE			2.44%
			(7.5 milijarde EUR)
Čezmejni in transnacionalni programi ter mreže (ESRR)	Mejne regije in velike regije transnacionalnega sodelovanja	- inovacije - okolje/ zmanjševanje tveganj - dostopnost - kultura, izobraževanje	77.6% čezmejno 18.5% transnacionalno 3.9% mreže +ENPI

Vir; Inforegio, 2006.

Pravna podlaga instrumentov za doseg te ciljev za obdobje 2007–2013 je sklop petih uredb, ki sta jih Svet in Evropski parlament sprejela julija 2006:

- **Splošna uredba** določa skupna načela, pravila in standarde za izvajanje treh kohezijskih instrumentov, Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada (ESS) in Kohezijskega sklada. Na podlagi načela skupnega upravljanja med EU ter državami članicami in regijami, ta uredba določa prenovljeni postopek načrtovanja programov, ki temelji na strateških smernicah Skupnosti za kohezijo in njihovem spremljanju, ter skupne standarde za finančno upravljanje, nadzor in vrednotenje. Prenovljeni sistem izvajanja bo zagotovil preprostejše, sorazmerno in bolj decentralizirano upravljanje strukturnih skladov in Kohezijskega sklada.
- Uredba o **Evropskem skladu za regionalni razvoj** (ESRR) opredeljuje njegovo vlogo in področja pomoči, kot je spodbujanje javnih in zasebnih naložb za zmanjševanje regionalnih neskladij po Uniji. ESRR bo podpiral programe za regionalni razvoj, gospodarske spremembe, večjo konkurenčnost in ozemeljsko sodelovanje po EU. Prednost pri financiranju imajo raziskave, inovacije, varstvo okolja in preprečevanje tveganj, pomembno vlogo pa ohranjajo naložbe v infrastrukturo, zlasti v najmanj razvitih regijah.
- **Evropski socialni sklad** (ESS) se bo izvajal v skladu z Evropsko strategijo zaposlovanja, osredotočen pa bo na štiri ključna področja: povečevanje prilagodljivosti delavcev in podjetji, povečevanje dostopa do zaposlitve in udeležbe na trgu dela, krepitev socialne vključenosti z bojem proti diskriminaciji in omogočanjem lažjega dostopa do trga dela prikrajšanim osebam ter spodbujanje partnerstva za reforme na področjih zaposlovanja in vključevanja.
- **Kohezijski sklad** prispeva pomoč na področju okolja in vseevropskih prometnih omrežij. Uporablja se v državah članicah z bruto nacionalnim dohodkom (BND) manj kot 90 % povprečja Skupnosti, kar pomeni, da zajema nove države članice ter Grčijo in Portugalsko. Španija bo prehodno upravičena do Kohezijskega sklada. V novem obdobju bo Sklad poleg ESRR prispeval k večletnim naložbenim programom, ki se bodo opravljali decentralizirano, ne pa kot projekti, ki jih mora Komisija odobriti posamično.

Peta uredba uvaja **Evropsko skupino za ozemeljsko sodelovanje**. Namen tega novega pravnega instrumenta je poenostaviti čezmejno, transnacionalno in/ali medregijsko sodelovanje med regionalnimi in lokalnimi organi. Ti organi bi izvajali programe ozemeljskega sodelovanja kot pravne osebe in na podlagi konvencije med sodelujočimi nacionalnimi, regionalnimi, lokalnimi ali drugimi javnimi organi.

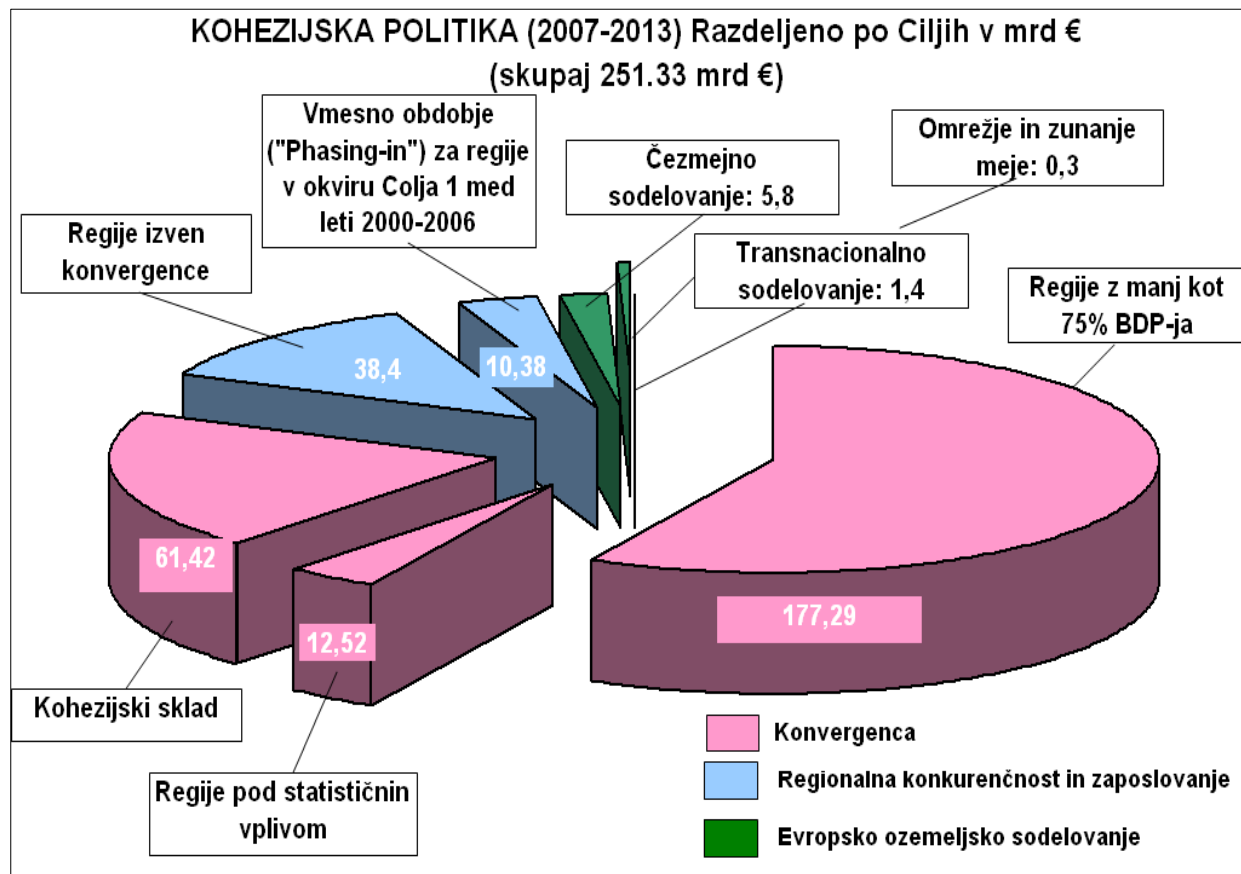
Vodilna načela reforme strukturne politike 2007-2013 so:

- Koncentracija: bolj strateški pristop krepí prioritete EU;
- Geografska - okoli 80% sredstev za manj razvite regije,
- Tematska – temelji na **Lizbonski in Göteborgski strategiji**,
- Poenostavitve: zmanjšanje števila uredb; manj ciljev – manj sredstev; programiranje; nič več oblikovanje posebnih območij, programi enega sklada; bolj fleksibilno finančno upravljanje; proporcionalnost na področju nadzora, vrednotenja in ocenjevanja; upravičenost izdatkov,
- Decentralizacija: večja vloga regij in lokalnih akterjev.

Tabela 3.2: Kohezijska politika 2007-2013 – Okvirna dodelitev sredstev (milijoni EUR, cene 2004)

KOHEZIJSKA POLITIKA 2007-2013: OKVIRNA DODELITEV SREDSTEV (MILIJONI EUR, CENE 2004)							
	CILJ KONVERGENCA			CILJ REGIONALNA KONKURENČNOST IN ZAPOSLOVANJE		CILJ EVROPSKO ČEZMEJNO SODELOVANJE	SKUPAJ
	Kohezijski sklad	Konvergenca	Statistično postopno opuščanje	Postopno uvajanje	Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje		
Belgija			579		1268	173	2019
Češka republika	7830	15149			373	346	23697
Danska					453	92	545
Nemčija		10553	3771		8370	756	23450
Estonija	1019	1992				47	3058
Grčija	3289	8379	5779	584		186	18217
Španija	3250	18727	1434	4495	3133	497	31536
Francija		2838			9123	775	12736
Irska				420	261	134	815
Italija		18867	388	879	4761	752	25647
Ciper	194			363		25	581
Latvija	1363	2647				80	4090
Litva	2034	3965					6097
Luksemburg					45	13	58
Madžarska	7589	12654		1865		344	22452
Malta	252	495				14	761
Nizozemska					1477	220	1696
Avstrija			159		914	228	1301
Poljska	19562	39486				650	59698
Portugalska	2722	15240	254	407	436	88	19147
Slovenija	1239	2407				93	3739
Slovaška	3433	6231			399	202	10264
Finska				491	935	107	1532
Švedska					1446	236	1682
Bvelika Britanija		2436	158	883	5349	642	9468
Bolgarija	2015	3873				159	6047
Romunija	5769	11143				404	17317
Ni dodeljeno						392	392
SKUPAJ	61558	177083	12521	10385	38742	7750	308041

Slika 3.1: Razdelitev sredstev po Ciljih v MRD €

3. 2 PROGRAMSKI DOKUMENTI EVROPSKE UNIJE

Na podlagi **Uredb o strukturnih skladih**, ki določajo skupna pravila za upravljanje, **Strateške smernice Skupnosti za kohezijo** zagotavljajo osredotočanje na cilje načrta EU za rast in delovna mesta. Ob upoštevanju tega države članice pripravljajo **Nacionalne strateške referenčne okvire (NSRO)** ter nacionalne in regionalne **Operativne programe (OP)** s poudarkom na strategijah in področjih pomoči. Na tej ravni so dejansko sprejete dokončne odločitve o izbiri in financiranju projektov, pri tej nalogi pa nacionalni in regionalni organi sodelujejo s službami Komisije pri strateškem spremljanju in vprašanjih, kot so izbira večjih projektov, nadzor in vrednotenje.

Tabela 3.3: Programski dokumenti EU

1	Strateške smernice EU o koheziji <i>ki jih predlaga Evropska Komisija, sprejme Svet in odobri Evropski parlament</i>
2	Nacionani strateški referenčni okvir (NSRO) <i>ki ga predlaga država članica po načelu partnerstva; odseva usmeritve Unije, oblikuje nacionalno strategijo in njeno programiranje; končno odločitev o njem sprejme Evropska Komisija</i>
3	Operativni programi (OP) <i>en program na sklad in državo članico ali regijo, opis prioritet, upravljanja in finančnih virov; predlaga jih država članica ali regija; končno odločitev o njih sprejme komisija</i>
4	Vodenje programov in izbira projektov <i>s strani držav članic in regij; načelo "deljenega upravljanja" = sodelovanje s Komisijo</i>
5	Strateško spremljanje (nadzor) in letna razprava <i>s strani pomladanskega zasedanja Sveta EU, temelji na letnem poročilu Komisije in držav članic</i>

3.3 RAZVOJNO NAČRTOVANJE V SLOVENIJI 2007-2013

V Sloveniji smo pričeli z regionalnim razvojnim načrtovanjem v letu 2001 s prvim Zakonom o spodbujanju regionalnega razvoja in sprejetjem prve generacije RRP-jev. V tem obdobju so bili narejeni določeni premiki povezani z dekoncentracijo in decentralizacijo pri razvojnem načrtovanju v Sloveniji. Vendar so ti premiki bistveno premajhni, da bi lahko ujeli razvite države EU, katerih operativno in strateško načrtovanje je na visoki strokovni, tehnološki in organizacijski ravni. Primerni temu so razvojni rezultati.

Slovenija, in z njo Savinjska razvojna regija imata priložnost, da zamujeno nadoknadi v novem programskem obdobju do leta 2013, skozi sprejetje in izvajanje Državnega razvojnega programa in Regionalnega razvojnega programa Savinjske regije.

3.4 PROGRAMSKI DOKUMENTI V SLOVENIJI

Oblikovanje in izvajanje regionalne politike v Sloveniji temelji na naslednjih medsebojno usklajenih temeljnih programskih dokumentih: Strategiji razvoja Slovenije, Strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Strategiji regionalnega razvoja Slovenije, Državnem razvojnem programu, programskih dokumentih za EU in regionalnih ter območnih razvojnih programih (9. čl. ZSRR)

Strategija razvoja Slovenije (SRS), je odgovor države na razvojne izzive Slovenije (sprejela Vlada RS, junij 2005). Predstavlja najširši vsebinski okvir za pripravo DRP. SRS sestavlja pet ključnih programov:

Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast:

- Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanje konkurenčnosti
- Povečanje prilivov razvojno spodbudnih domačih in tujih naložb
- Povečanje konkurenčne sposobnosti storitev
- Podpora internacionalizaciji gospodarstva
- Uspešna vključitev v evropski tečajni mehanizem ERM 2 in prevzem evra

Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta:

- Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj
- Izboljšanje kakovosti terciarnega izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja

Učinkovita in cenejša država:

- Povečanje institucionalne konkurenčnosti in učinkovitosti države
- Razvojno prestrukturiranje javnih financ
- Zagotovitev boljšega delovanja pravosodnega sistema

Moderna socialna država in večja zaposlenost:

- Izboljšanje prilagodljivosti trga dela
- Modernizacija sistemov socialne zaščite
- Zmanjševanje družbene izključenosti in socialne ogroženosti

Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja:

- Trajnostni obnavljanje prebivalstva
- Skladnejši regionalni razvoj
- Zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje
- Izboljšanje gospodarjenja s prostorom
- Integracija okoljevarstvenih meril v sektorske politike in potrošniške vzorce
- Razvoj nacionalne identitete in kulture

Neposredno po sprejetju SRS je Vlada imenovala Odbor za reforme, ki je pripravil *Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji* (v nadaljevanju Reforme). Reforme so bile sprejete na seji Vlade, novembra 2005. SRS in Reforme sta predstavljala vsebinsko osnovo za pripravo *Programa reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji*, ki ga je država pripravila v skladu s sklepi Sveta EU, sprejetim, marca 2005. Iz dokumenta izhaja, da so za doseganje razvojnih ciljev Lizbonske strategije v Sloveniji, ključne strukturne reforme.

Državni razvojni program (DRP), je drugi ključni dokument, ki je izvedbeni dokument SRS na področju razvojno-investicijskih programov in projektov in Strategije prostorskega razvoja Slovenije na področju investicij.

Cilja DRP sta dva in sicer:

- povečati gospodarski, socialni in okoljski kapital v državi ter
- povečati njegovo učinkovitost, v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov.

Pri tem ne gre le za finančni ali fizični kapital v ekonomskem smislu ampak tudi za socialni in okoljski kapital. Tudi pri konkurenčnosti ne gre le za gospodarsko konkurenčnost na globalnem trgu ampak tudi za učinkovitost v smislu kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov. Razvojno-investicijske prioritete DRP so enake prioritetam SRS.

Skladno z Uredbo o strukturnih skladih, je morala Slovenija pripraviti programske dokumente na dveh nivojih. Na prvem nivoju ravni je pripravljen **Nacionalni strateški referenčni okvir (NSRO)**, ki opredeljuje generalno strategijo države Slovenije za doseganje hitrejše konvergence. V okviru tega programa je bila narejena analiza stanja, strategija, opredeljeni so bilo osnovni mehanizmi za doseganje zastavljenih ciljev, vključno z določitvijo števila operativnih programov in njihovimi osnovnimi finančnimi razdelitvami. NSRO vključuje tiste programe in projekte, ki bodo sofinancirani s sredstvi evropskega proračuna, in ki bodo izpolnjevali kriterije novih Uredb EU s področja kohezijske politike za 2007-2013, za razliko od DRP kamor naj bi bili vključeni vsi tisti razvojno – investicijski programi in projekti v Sloveniji v obdobju 2007-2013, ki bodo financirani tudi iz državnih proračunov in občinskih proračunov,

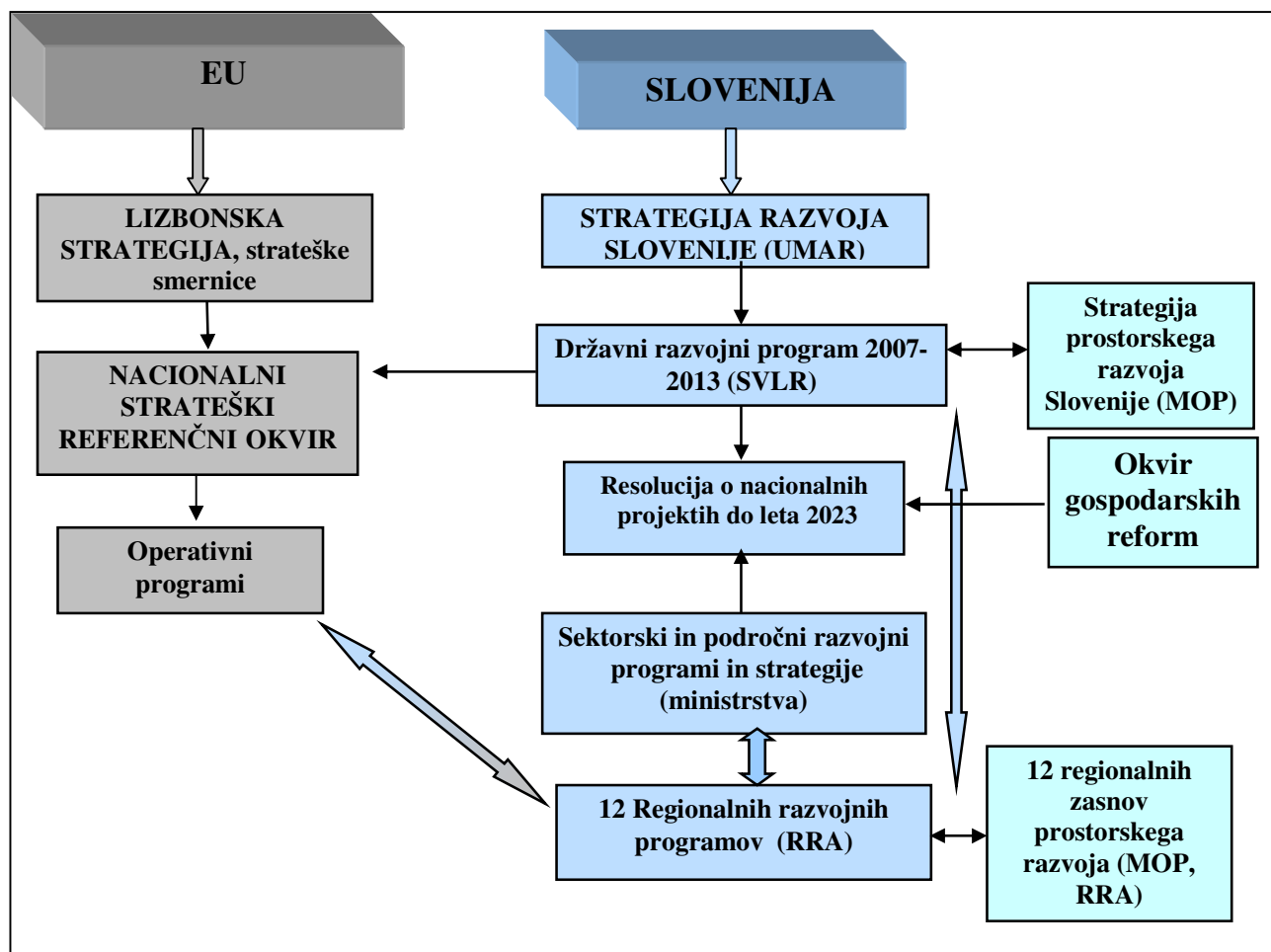
Splošen cilj NSRO je definiran kot izboljšanje blaginje prebivalcev Republike Slovenije s poudarkom na spodbujanju gospodarske rasti, ustvarjanja delovnih mest in krepitve človeškega kapitala ter zagotavljanju uravnoveženega in skladnega razvoja, še posebej med regijami, specifični cilji pa so naslednji:

- spodbuditi podjetništvo, inovativnost in tehnološki razvoj s krepitvijo naložb za povečanje konkurenčnosti, vključno z razvojem človeških virov,
- izboljšati kvaliteto sistema izobraževanja in raziskovalno-razvojne dejavnosti, njune dostopnosti in prilagojenosti potrebam gospodarstva,
- izboljšati fleksibilnost trga dela ob zagotavljanju varnosti zaposlitve še posebej z ustvarjanjem delovnih mest,
- zagotoviti pogoje za rast z zagotavljanjem trajnostne mobilnosti, izboljšanju kakovosti okolja in ustrezni infrastrukturi,
- skladen regionalni razvoj na ravni kohezijskih in statističnih regij.

Specifični cilji NSRO se bodo dosegali z dokumenti pripravljani na drugi ravni – t.j. **Operativni programi** (OP). Operativni programi bodo imeli v obdobju 2007-2013 enako funkcijo kot EPD s programskim dopolnilom za programsko obdobje 2004-2006 – torej v pravnem smislu predstavljajo **pravno podlago za črpanje sredstev**, saj jih Evropska misija potrdi z odločbo. S stališča RRP-jev je zelo pomembno, da so ključne regionalne prioritete in ukrepi zajeti v NSRO in OP-jih. Slovenija bo imela naslednje operativne programe:

- Operativni program Evropskega sklada za regionalni razvoj,
- Operativni program razvoja človeških virov,
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture,
- Pet čezmejnih operativnih programov
 - čezmejno sodelovanje z Avstrijo,
 - čezmejno sodelovanje z Italijo,
 - čezmejno sodelovanje z Madžarsko,
 - čezmejno sodelovanje s Hrvaško,
 - čezmejno sodelovanje v Jadranski pobudi
- Štirje transnacionalni operativni programi
 - Alpski prostor,
 - Jugovzhodna Evropa,
 - Srednja in vzhodna Evropa,
 - Sredozemlje,
- Program razvoja podeželja in
- Program razvoja ribištva.

Slika 3.2: Sistem razvojnega načrtovanja v EU in Sloveniji

3.5 REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM – ORODJE STRATEŠKEGA RAZVOJNEGA NAČRTOVANJA REGIJE

Regionalni razvojni program je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti razvojne regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v razvojni regiji in se pripravlja za enako časovno obdobje kot DRP.

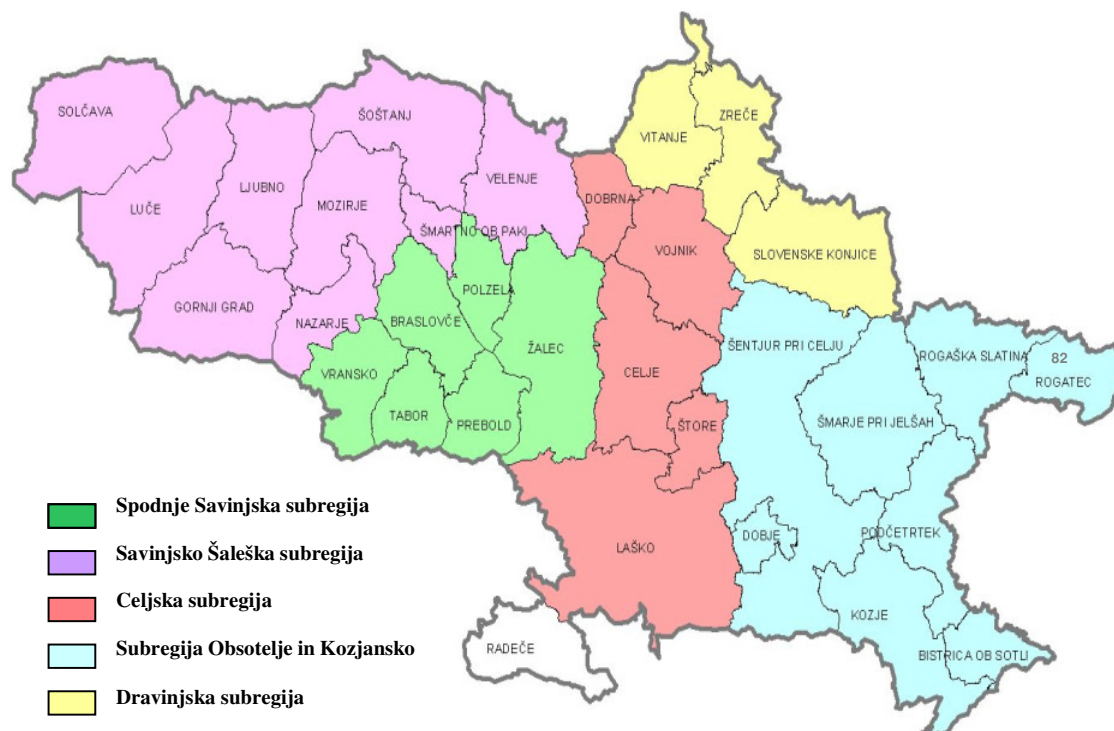
RRP Savinjske regije je programsko-investicijski dokument Savinjske regije za programsko obdobje 2007-2013 in ima naslednje ključne cilje:

- RRP opredeljuje razvojno strategijo regije in ključne prioritete ter ukrepe, s katerimi namerava Savinjska regija doseči ključne cilje do leta 2013,
- RRP je izvedbeni dokument za načrtovano realizacijo prioriternih investicijskih projektov in instrumentov za pritegnitev tujih investicij v regijo,
- RRP Savinjske regije je pogajalski dokument in podlaga za pogajanja o vsebini in velikosti sofinanciranja regionalnih prioritet iz evropskih strukturnih sredstev, ki jih prejme Slovenija v obdobju 2007-2013,
- RRP Savinjske regije bo predstavljal osnovno za sklenitev POGODBE O RAZVOJU za 7-letno programsko obdobje med regijo in državo.

3.5.1 Območje priprave

Območje priprave RRP je Savinjska razvojna regija, ki obsega 5 subregij in 31 občin.

Slika 3.3: Savinjska razvojna regija – območje priprave RRP

Vir: RRA Celje

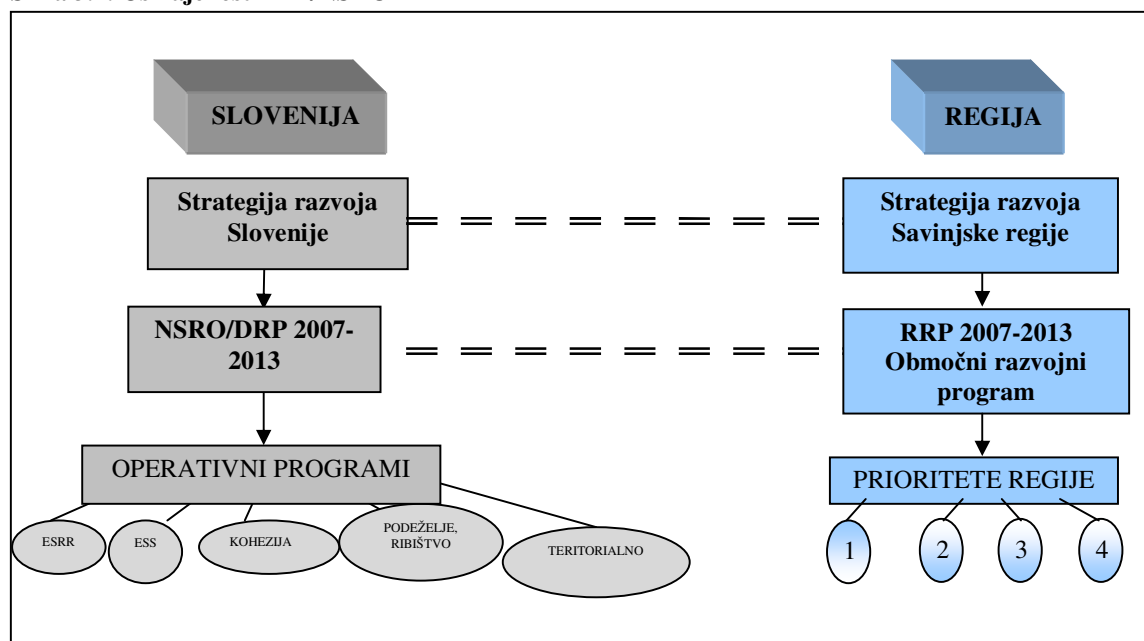
Na pobudo občin v regiji, ki želijo povezano doseči določene razvojne cilje znotraj regije se lahko oblikuje območno razvojno partnerstvo (RP), ki pripravi t.i. **Območni razvojni program** (ORP), ki je nabor povezanih projektov s skupnimi cilji. Cilji ORP in RRP morjajo biti usklajeni, oba dokumenta pa se pripravljata sočasno. ORP se vključuje v RRP preko projektov. V Savinjski regiji sta se za takšen postopek odločila dva ORP in sicer **Obotelje s Kozjanskim in Savinjsko Šaleška subregija**.

3.5.2 Struktura RRP Savinjske regije

Z regionalnim razvojnim programom se uskladijo razvojni cilji na področju gospodarskega, socialnega, izobraževalnega, javno-zdravstvenega, prostorskega in okoljskega ter kulturnega razvoja v razvojni regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje (12. člen ZSRR)

Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. **Strateški del** regionalnega razvojnega programa se lahko pripravi za več razvojnih regij skupaj in ga sestavlja analiza stanja in problemov razvoja, razvojna predvidevanja sektorskih razvojnih programov, skupna regionalna vizija, cilji in usmeritve ter razvojne prioritete regije (Poglavja od 1-5). **Programski del** regionalnega razvojnega programa pa sestavljajo razvojni programi regionalnega pomena s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter navedbo predvidenih virov financiranja, sistemi spremljanja in vrednotenja, organiziranost za izvajanje regionalnega razvojnega programa in ocena vplivov na zdravje, okolje in enake možnosti. (Poglavja od 6-10).

Slika 3.4: Usklajenost DRP/NSRO z RRP

3.5.3 Organizacijski sistem RRP Savinjske regije 2007-2013

Nosilec projekta RRP Savinjske regije je **RRA Celje, d.o.o.**, ki ga je imenoval Svet regije.

Vodja Projekta: Boris Klančnik, univ.dipl. oec.

Vodje programskih področij na RRA CELJE d.o.o.:

- OKOLJE IN PROSTOR: Dušanka Petek, dipl.ekon.
- PODJETNIŠTVO: Boris Klančnik, univ.dipl.oec.
- TURIZEM, KULT. DEDIŠČINA IN PODEŽELJE: Franci Zidar, prof. geogr. in zgod.
- ČLOVEŠKI VIRI: mag. Liljana Drevenšek

Organizacijski sistem za pripravo RRP sestavljajo Svet regije, Regionalni razvojni svet in odbori.

Nosilec regionalne politike na regionalni ravni **Svet regije** je organ odločanja občin na ravni razvojne regije z nalogami:

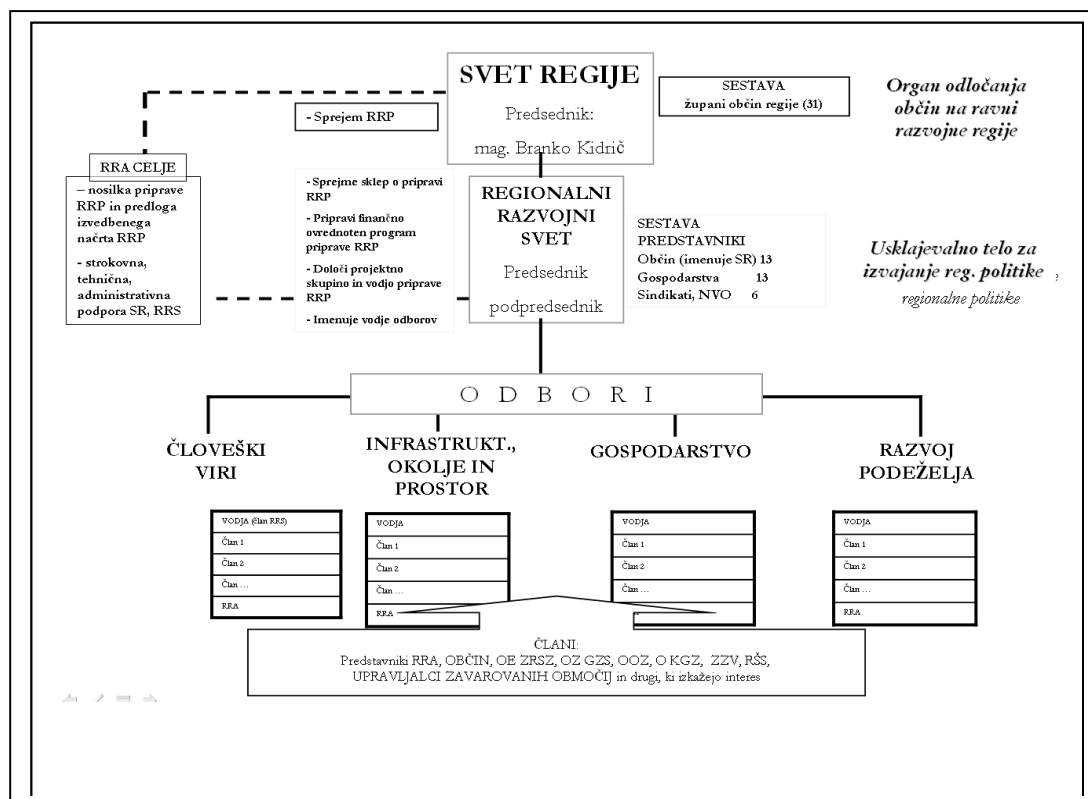
- sprejem regionalnega razvojnega programa,
- potrjevanje izvedbenega načrta regionalnega razvojnega programa,
- potrjevanje kriterijev za pripravo seznama prioriteten regionalnih razvojnih projektov,
- imenovanje predstavnikov občin v regionalnem razvojnem svetu,
- imenovanje predstavnikov v razvojni svet kohezijske regije,
- določanje organiziranosti institucij na ravni razvojne regije ter ustanovitev in izvrševanje upravljaljskih pravic v pravni osebi, ki izvaja naloge iz 29. člena tega zakona,
- sklenitev pogodbe o financiranju delovanja regionalnih institucij med zvezo ali občinami in z drugimi partnerji na ravni razvojne regije,
- nadzor nad delom subjekta iz 29. člena tega zakona,
- predstavljanje razvojne regije in sodelovanje z regijami drugih držav.

Usklajevalno telo za izvajanje regionalne politike na ravni razvojne regije je **Regionalni razvojni svet (RRS)**, ki ga ustanovi Svet regije in sprejema sklepe o pripravi regionalnega razvojnega programa ter druge odločitve v postopku njegove priprave,

- priprava predloga izvedbenega načrta regionalnega razvojnega programa,
- spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa,
- imenovanje predstavnikov v razvojni svet kohezijske regije,
- sodelovanje v programskih svetih za pripravo regionalnih zasnov prostorskega razvoja na območju razvojne regije,
- imenovanje vodij odborov regionalnega razvojnega sveta,
- sprejem pravil svojega delovanja,
- obravnava drugih zadev regionalnega pomena.

RRS ima **odbore** (za gospodarstvo, človeške vire, infrastrukturo, okolje in prostor ter podeželje, turizem in dediščino), ki sodelujejo pri pripravi regionalnega razvojnega programa in pripravljajo izvedbene načrte regionalnega razvojnega programa na njihovih področjih dela.

Slika 3.5: Organizacijski sistem RRP Savinjske regije 2007-2013

Priprava RRP se je začela s Programom priprave RRP Savinjske regije, ki je vključeval namen in cilje RRP, metodološka izhodišča in terminski plan ter programa priprave dveh ORP.

3.5.4 Regionalno programiranje 2007 - 2013

Načrtovanje je oblika zavarovanja pred strateškimi napakami. Z njim težimo k čim boljši vidljivosti prihodnosti.

V EU praksi lahko celoten proces programiranja razčlenimo v štiri glavne faze oz. vprašanja, ki si jih pri tem zastavljamo:

1. Kje smo? - stanje
2. Kam želimo priti? - vizija
3. Kako naj tja pridemo? - projekti
4. Kako bomo vedeli, da smo tja prispeli? – kazalniki.

Koristi, ki jih ima regija od programiranja, so:

- uravnoteženost: usklajevanje dejavnosti posameznih področij, enot in vidikov regionalnega razvoja,
- identifikacija pričakovanega razvoja,
- priprava na pričakovane spremembe,
- zmanjševanje neracionalnih reakcij ključnih nosilcev razvoja v regijah,
- izboljšanje komunikacije med ključnimi nosilci razvoja v regijah,
- zmanjševanje t.i. »spornih področij«, ki ovirajo razvojne premike v regiji,
- zmanjševanje vodstvene in strokovno drage improvizacije,
- spodbujanje vseh nosilcev razvoja k razmišljanju o prihodnosti.

Za oblikovanje RRP Savinjske regije smo si pomagali z naslednjimi koraki:

Analitična faza:

1. Opredelitev strateškega cilja (obravnavanega geografskega območja oz. sektorja)
2. Identifikacija trendov v okolju (območja oz. sektorja)
3. Izvedba SWOT analize in opredelitev strateških izhodišč/možnosti
4. Opredelitev in združevanje strateških možnosti
5. Preverjanje namena programa v povezavi s ključnim strateškim ciljem (vizija)
6. Identifikacija *stakeholderjev* pri pripravi programa (upoštevanje načela partnerstva in subsidiarnosti)
7. Identifikacija problemov
8. Oblikovanje problemskega drevesa
9. Preoblikovanje problemskega drevesa v drevo ciljev (notranja skladnost)
10. Združevanje ciljev (koncentracija)
11. Izdelava matrike resursov
12. Izbor strategije
13. Razmejitev med samim programom in njegovim okoljem (zunanja skladnost)

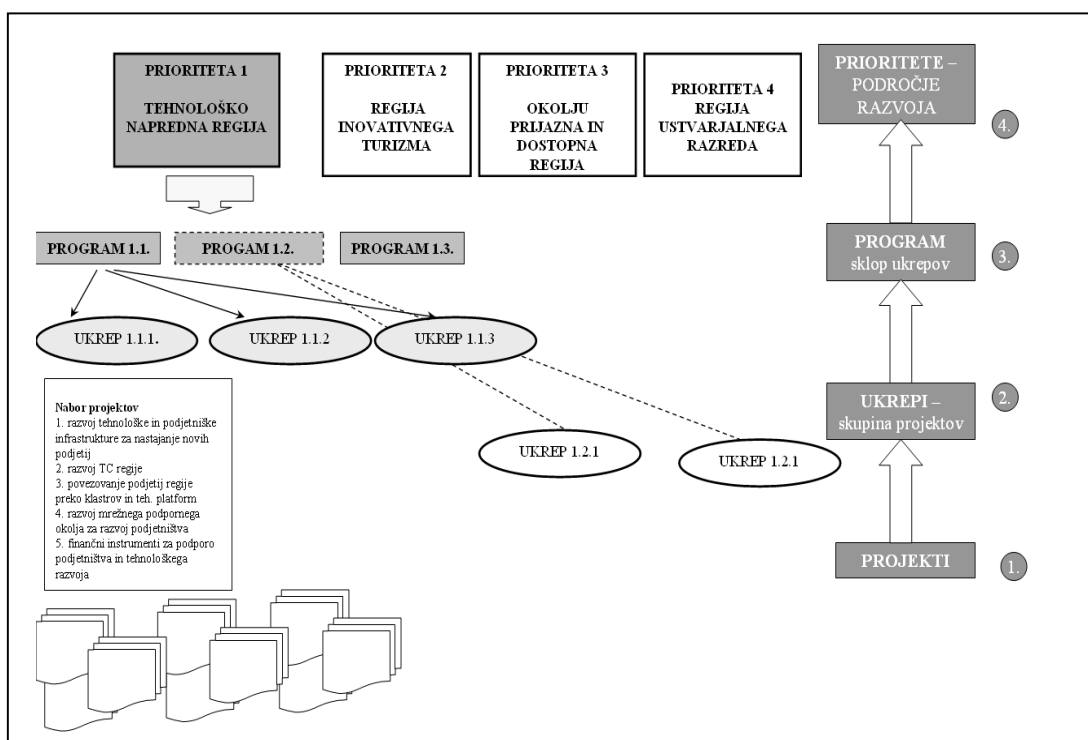
Faza programiranja:

14. Opredelitev prioritet in širših ciljev (vključiti pregled njihove trajnosti in dolgoročnosti)
15. Opredelitev predpostavk in tveganj po posameznih nivojih programa
16. Določitev ukrepov
17. Opredelitev predpogojev za izvedbo
18. Izvedba analize tveganja
19. Opredelitev potrebnih virov in financiranje po ukrepih
20. Izdelava finančnih tabel
21. Določitev indikatorjev, s katerimi bomo merili izvajanje programa
22. Opredelitev sistema nadzora izvajanja programa

Pri pripravi RRP je bil uporabljen pristop **od spodaj navzgor**, ki se je začel s pridobivanjem projektnih dispozicij v regiji. Izvedenih je bilo več projektnih naborov. Prvi nabor je zajel vse občine Savinjske regije, drugi nabor je obsegal vključitev institucij s področja človeških virov in tretji – najbolj pomemben nabor iz gospodarstva.

Projekte so se zbirali na RRA in posredovali v pregled članom posameznih odborov RRS, ki so jih smiselno povezali v ukrepe (v celoto zaokrožena skupina projektov s skupnim ciljem), programe (sklop ukrepov z razčlenjeno problematiko, cilji, pričakovanimi rezultati in finančnim načrtom) in prioriteto posameznega področja – področje razvoja vezano na tematsko vsebino posameznega odbora.

Slika 3.6: Regionalno programiranje 2007-2013

Pri programiranju na regionalnem nivoju je potrebno upoštevati tudi prioritete EU in Slovenije (Slika: Usklajenost nacionalnih in regionalnih prioritet).

Tabela 3.4: Usklajenost nacionalnih in regionalnih prioritet

Strategija razvoja Slovenije in razvojno investicijske prioritete DRP	Osrednji projekti NSRO	OPERATIVNI PROGRAMI	RESOLUCIJA O VELIKIH PROJEKTIH	REFORME	RRP – PRIORITETE IN UKREPI
KONKURENČNO GOSPODARSTVO IN HITREJŠA RAST	Razvojna mreža Slovenije	ESRR ESS TERITORIALNO SODELOVANJE	- Gospodarska središča - Informacijska avtocesta do vsakogar - Večja turistično-infrastruktura projekta (Slovenski jadranski otok, Zabavišni park Megalaxia) - Večja projekta športne infrastrukture (Nordijski center Planica, Večnamenski sejamski, kongresni, šprtni park) - TEHNOPOLIS CELJE	Ukrepi za prestrukturiranje javnih finance Ukrepi za reformo davčnega sistema Ukrepi za povečanje konkurenčnosti Ukrepi za učinkovitejšo porabo sredstev EU za hitrejši razvoj Ukrepi za privatizacijo in razvoj finančnega sistema Ukrepi za liberalizacijo in konkurenčnost gospodarskih javnih služb	TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA EKONOMSKA IN TEHNILOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE Ekonomске poslovne cone regije Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI Tehnološki centri in inovacijska središča Razvojno raziskovalne enote v podjetjih Mreža za inovativnost Optimaliziranje v podjetjih Razvoj IKT PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA Mrežni regijski sistem VEM Internacionalizacija MSP Finančni instrumenti regije za podjetja SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI REGIJ Turistične cone regije Podjetništvo in inovativnost v turizmu Športna in turistična infrastruktura Destinacijski management
UČINKOVITO USTVARJANJE, DVOSMERNI PRETOK IN UPORABA ZNANJA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN KAKOVOSTNA DELOVNA MESTA	povezovanjem naravnih in kulturnih potencialov za razvoj storitev,	ESS ESRR TERITORIALNO SODELOVANJE	TALENTPOLIS	Reforma izobraževanja Izboljšanje učinkovitosti uporabe znanja in inovativnosti Tehnološka agencija Slovenije – sprememba pravnega statusa Tehnološki in inovativni programi za rst gospodarstva Programi za prenos in dvig znanja v gospodarstvu – 1000 mladih strokovnjakov Programi za spodbujanje prenosa svtovnih tehnologij v Slovenijo Programi za povezovanje gospodarstva z univerzami	REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA KREATIVNO ZNANJE Mednarodna univerza Izobraževanje za razvoj Vseživljenjsko učenje Podporne strukture TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO Center za razvoj talentov Head Hunter Transfer Center Finančni instrumenti za ČV Think-Tank

Tabela 3.5: Usklajenost nacionalnih in regionalnih prioritet

Strategija razvoja Slovenije in razvojno investicijske prioritete DRP	Osrednji projekti NSRO	OPERATIVNI PROGRAMI	RESOLUCIJA O VELIKIH PROJEKTIH	REFORME	RRP – PRIORITETE IN UKREPI
UČINKOVITA IN CENEJŠA DRŽAVA	Učinkovito upravljanje z okoljem	ESS ESRR	URGENTNI CENTER CELJE	Ukrepi za učinkovito in cenejšo državo Ukrepi za izboljšanje sistema za črpanje sredstev EU	
MODERNA SOCIALNA DRŽAVA IN VEČJA ZAPOSLENOST	Institucionalna in administrativna usposobljenost,	ESS	- Sklad za razvoj kadrov in štipendijska shema	Ukrepi za prilagodljivejši trg dela in večjo zaposlenost Ukrepi za pravičnejši in bolj motivacijski sistem socialnih transferov Predlogi sprememb in dopolnitev pokojninskega sistema Ukrepi za bolj kakovostno in učinkovito zdravstvo	
POVEZOVANJE UKREPOV ZA DOSEGANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA	Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju	ESRR KOHEZIJSKI SKLAD TERITORIALNO SODELOVANJE	- Trajnostna mobilnost - Modernizacija železniškega omrežja - Tretja razvojna os - Modernizacija državnih cest - Dodatni avtocestni program - Trajnostna energija in ekonomija vodika - Modernizacija električnega omrežja - Gradnja novih energetskih zmogljivosti - Skladišče plina PANALP 3. RAZVOJNA OS CELJE ZA EVROPSKO PRESTOLNICO KULTURE 2012		PANALP Dežela Celjska Orans Pranger Tradicija za prihodnost Natura 2013 Dediščinski inkubator OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA OKOLJSKA IN PROMETNA INFRASTRUKTURA Čiščenje odpadnih voda Oskrba z pitno vodo Celovito ravnanje z odpadki Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne ceste) UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb Alternativni in obnovljivi viri energije KAKOVOST ŽIVLJENJA Kreativopolis Zdrava regija Kvaliteta življanja

3.5.5 Merljivi kriteriji izbora projektov

Strukturni skladi so namenjeni razvoju držav članic, zato je potrebno razumeti razvojne potrebe razvojnih partnerjev in sredstva tja tudi investirati. Skladno s tem je potrebno že v času priprave inštrumentov razčleniti potrebe ciljnih skupin in iskati rezultate, ki bi tem potrebam odgovarjali. Inštrumente je zato potrebno razvijati na podlagi razumevanja:

- **ciljev** razvojnih programov,
- **rezultatov**, ki bodo koristili ciljnim skupinam in prispevali k doseganju ciljev razvojnega programa,
- možnosti **sofinanciranja aktivnosti**,
- možnosti **izvedbe projektov**,
- **trajnosti** posameznih rešitev.

V Savinjski regiji smo pripravili predlog kriterijev za izbor projektov regionalnega pomena za obdobje 2007-2013, ki poudarja naslednje značilnosti, ki jih le-ti morajo imeti. Projektni predlogi morajo predstavljati zaključeno funkcionalno celoto, izkazati morajo regionalni pomen in vpliv na dodano vrednost gospodarstva v regiji, pogoje za ustvarjanje novih delovnih mest ali vpliv na izboljšanje stanja okolja in zagotavljanje osnovne komunalne infrastrukture.

Regionalni projekti morajo prispevati k

- ustvarjanju pogojev, ki bodo omogočili 7% povprečno gospodarsko rast regije v finančni perspektivi 2007-2013 in tako zagotovili prestop regije iz razvojnega zaostanka v Sloveniji,
- interancionalizaciji in pritegnitvi investorjev,
- ustvarjanju ekonomske in tehnološko infrastrukturo v regiji za nastajanje, rast in razvoj tehnoloških podjetij z višjo dodano vrednostjo,
- ustvarjanju novih delovnih mest,
- preprečevanju odliva mladega izobraženega kadra v druge regije Slovenije in EU
- ustvarjanju pogojev in imagea Savinjske regije kot "regije ustvarjalnega razreda", ki bo pritegnila kreativni kader iz Slovenije,
- ustvarjanju učinkov, ki segajo čez meje Savinjske regije in
- doseganju čez-sektorskih učinkov.

V projektu mora biti vidna jasna navezava na ukrepe, programe in prioritete RRP upoštevajoč

- SRS,
- predloge osrednjih projektov Slovenije iz Okvira gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje Slovenije,
- DRP in pripadajočega Nacionalnega strateškega referenčnega okvira,
- operativne programe za izvajanje strukturnih skladov,
- predvidena razmerja financiranja v naslednji finančni perspektivi (2007-2013) in v desetletju po njej (2014-2023) iz razvojnega dela slovenskega proračuna, virov EU ter predvidenih zasebnih sredstev pri projektih, ki se bodo izvajali z javno-zasebnim partnerstvom.

Projektni predlog mora imeti naslednje obvezne vsebine:

- nosilca (občina, podjetje, zavod, konzorcij, s.p....),
- jasno določene cilje projekta s pripadajočimi aktivnostmi in stroški,
- terminski načrt izvedbe za programsko obdobje,
- načrt financiranja s prikazom stroškov in z navedenimi viri (državni proračun, vključno s posebej izkazanimi sredstvi Evropske unije, proračuni lokalnih skupnosti, ostali domači javni viri in zasebna sredstva) po posameznih letih programskega obdobja,
- definirane geografske lokacije, na katerih se bo projekt izvajal.
-

Tabela 3.6: Indikativni kriteriji za izbor projektov regionalnega pomena 2007-2013

MERILA	OPIS	KRITERIJI OCENJEVANJA	NAJVEČJE MOŽNO ŠTEVILO TOČK	OCENJEN O ŠTEVILO TOČK
1. Ustreznost projekta	Skladnost projekta z državnimi prioritetami, cilji RRP-ja, prioriteto RRP in ukrepom RRP	Projekt je skladen z državnimi prioritetami		
		Projekt je skladen s cilji RRPja		
		Projekt je skladen s cilji in prioriteto RRPja		
		Projekt je skladen s cilji, prioriteto in ukrepom RRP-ja		
2. Nosilec projekta	Ali ima projekt nosilca (podpisnika pogodbe)	Da		
		Ne	IZLOČITEV	
3. Območje izvedbe projekta	Ali projekt pokriva večje območje regije	da		
		ne		
4. Merljivi cilji	Ali ima projekt kvantificirane cilje	Da		
		Ne		
5. Delovna mesta	Ali projekt generira nova delovna mesta	Ne		
		DA – do 10		
		Da – od 11 do 20		
		Da – nad 20		
	Delovna mesta z višjo dodano vrednostjo	Da		
		Ne		
	Ali projekt generira delovna mesta za težje zaposljive	Mladi		
		Starejši		
		ženske		
	Kvaliteta delovnega mesta			

MERILA	OPIS	KRITERIJI OCENJEVANJA	NAJVEČJE MOŽNO ŠTEVILO TOČK	OCENJENO ŠTEVILO TOČK
6. Dodana vrednost na zaposlenega	Projekt povečuje dodano vrednost na zaposlenega	Da		
		Ne		
7. Začetek izvedbe projekta	Kdaj se projekt lahko prične izvajati	2007 – 2008		
		2008 – 2010		
		Po letu 2010		
8. Finančna vrednost projekta	Finančna vrednost investicijskega projekta	Vrednost projekt je manjša od 25 mio. SIT (104.000€)		
		Vrednost projekt je manjša od 50 mio. SIT (208.333€)		
		Vrednost projekt je manjša je večja od 100 mio. SIT (416.000€)		
9. Finančna vrednost projekta	Finančna vrednost neinvesticijskega projekta	Vrednost projekt je manjša od 10 mio. SIT (41.666€)		
		Vrednost projekt je manjša od 15 mio. SIT (62.500€)		
		Vrednost projekt je manjša je večja od 25 mio. SIT (104.166€)		
10. Višina sofinanciranja	Ali bi projekt izvedli brez EU/nacionalnih sredstev	Da		
		Ne		
	Maximalna možna višina lastnega sofinanciranja projekta	Do 50%		
		Nad 50%		

MERILA	OPIS	KRITERIJI OCENJEVANJA	NAJVEČJE MOŽNO ŠTEVILO TOČK	OCENJENO ŠTEVILO TOČK
11. Čezsektorski vpliv projekta – zaposlovanje – izobraževanje, usposabljanje – okolje, ekologija, promet, infrastruktura – gospodarstvo – turizem – podeželje/kmetisjstvo – dediščina – zdravstvo – sociala – R&R – IKT	Vpliv projekta na druge sektorje	Projekt ima vpliv samo na 1 sektor		
		Projekt ima vpliv samo na 3 sektorje		
		Projekt ima vpliv na več sektorjev		
12. Čezmejni vpliv	Ali se projekt nadgrajuje v projekt čezmejnega značaja	Da		
		Ne		
13. dodana vrednost/inovativnost	Nova storitev			
	Nov program izobraževanja			
	Nov program usposabljanja			
	Nov instrument na trgu dela			
	NPK			
14. Pripravljenost in izvedljivost projekta	Ocenjuje se stopnja pripravljenost projekta in dokumentacije	samo idejni osnutek/zasnova		
		vsa/del projektne in investicijske dokumentacije		
		izdelana projektna in investic. dok., znani finančni viri za izvedbo projekta		

MERILA	OPIS	KRITERIJI OCENJEVANJA	NAJVEČJE MOŽNO ŠTEVILO TOČK	OCENJENO ŠTEVILO TOČK
15. Partnerstvo	Ali sodelujejo pri izvedbi projekta partnerji iz različnih organizacij	Javno		
		Privatno		
		Javno privatno		
		grozd		
		konzorcij		
16. Mednarodna naravnost	Ali projekt prispeva k internacionalizaciji regije, globalizacija	da		
		ne		
17. Projekt uvaja nove tehnologije				
18. Projekt je izvozno naravn				
19. Projekt povezuje več akterjev (podjetja, R&R institucije...)				
20. Koristnost projekta za več panog				
21. Projekt vzpostavlja infrastrukturo – pogoje za razvoj gospodarstva – novih projektov regijskega pomena				
22. Projekt povečuje stopnjo tehnološkega razvoja regije				
23. Prispevek k dvigu konkurenčnosti regije	Razpoznavnost, regionalni produkt			
24. Prispevek v BDP regije	ocena			
25. Trajnostni razvoj				
26. Inovativnost				
SKUPAJ ŠTEVILO TOČK				

3.6 STRUKTURA DOKUMENTA RRP SAVINJSKE REGIJE

Regionalni razvojni program Savinjske regije je sestavljen iz 10 poglavij in prilog.

Za **UVODNIM** poglavjem **DRUGO** poglavje analizira dosedanje delo na regionalnem nivoju in evalvacijo rezultatov RRP-ja prve generacije, v obdobju 2001-2006.

TRETJE poglavje opisuje način programiranja in pri tem primerja Evropski pristop s pristopom Slovenije na nacionalni in regionalni ravni. V tem delu je tudi opredeljeno ključno načelo, ki uravnava način dela in sprejemanje dokumentov razvojnega načrtovanja – to je **PARTNERSTVA** med državo in Savinjsko regijo. Podrobneje je prikazana metodologija priprave RRP z organizacijskim sistemom.

ČETRTO poglavje povzema stopnjo razvojne razvitosti Savinjske regije, skozi različne strukturne, ekonomske in družbene vidike. V poglavju je zajeta tudi primerjava razvitosti na medregionalnem nivoju v Sloveniji in primerjava z EU.

Izvršene SWOT analize po posameznih področjih dajejo osnovo za **PETO – ključno poglavje**, ki postavlja vizijo, cilje in prioritete regije, od nivoja programa do projekta. Vsebuje nabor projektov po posameznih področjih s ciljnim indikatorji do leta 2013.

ŠESTO poglavje za razliko od vizije in ciljev regije iz petega poglavja, opredeljuje ključne investicijske prioritete Regionalnega razvojnega programa Savinjske regije, s katerim želi regija uresničiti svojo razvojno vizijo in strategijo. V tem poglavju so predstavljeni regionalni projekti nacionalnega pomena.

SEDMO poglavje daje ogrodje in okostje za konsistenten makroekonomski, razvojni in investicijski scenarij na osnovi usklajenih investicijskih prioritet v regiji. V tem poglavju se tudi izvede ključna indikativna alokacija sredstev na prioritete in prednostne ukrepe v regiji.

OSMO in DEVETO poglavje podaja koncept organiziranosti za izvajanje RRP Savinjske regije. Poglavje vsebuje peto razvojno prioriteto vezano na tehnično pomoč – sredstva, ki bi jih morala dobiti regija za management RRP-ja v naslednjih sedmih letih, usposabljanje kadra in zametek delovanja pokrajine.

DESETO poglavje opisuje pristop obveščanja in informiranje širše javnosti o temeljnem razvojnem dokumentu regije.

Zadnje **ENAJSTO** poglavje pa predstavlja zbir celotnega procesa regionalnega načrtovanja in programiranja razvoja regije, ki bi se moral končati s partnerskim podpisom Pogodbe o razvoju Savinjske regije 2007-2013, med Svetom Savinjske regije in Vlado RS. Partnerja bi s tem podpisom potrdila resno namero, da bosta zastavljene cilje iz RRP in DRP uresničila ter upoštevala določbe ZSRR.

4. ANALIZA DOSEŽENE STOPNJE RAZVOJA REGIJE

4.1 PREDSTAVITEV SAVINJSKE REGIJE

Savinjska regija leži v vzhodni polovici Slovenije, na severozahodu meji na Avstrijo ter na jugovzhodu na Hrvaško. Gorat teren na meji z Avstrijo otežuje prehodnost med regijo in sosednjo državo (manjši mejni prehod na Pavličevem sedlu). Po površini je tretja po velikosti – obsega **2.332 km²** ali **11,4 %** površine celotne države.

Savinjska regija vključuje **31 občin**, ki so bile po prostorsko-socialno-ekonomskih kriterijih oblikovane v pet relativno **homogenih subregij oz. partnerstev**. V regiji je osem Upravnih enot – Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Velenje in Žalec.

Tabela4.1: Podatki o površini občin Savinjske regije (v km²)

Subregija	Občine	Površina v km ²
CELJSKA	Celje, Dobrna, Laško, Štore, Vojnik	427
SAVINJSKO ŠALEŠKA	Luče, Ljubno, Gornji Grad, Mozirje, Nazarje, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje	705
SPODNJE SAVINJSKA	Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko, Žalec	335
DRAVINJSKA	Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče	224
OBSOTELJE IN KOZJANSKO	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah	641
SAVINJSKA REGIJA	31 občin	2.332

Vir: RRA Celje in UMAR, Delovni zvezek št. 9/2005

V regiji prevladujeta dve urbani središči – Celje in Velenje, kjer je pogostejša poselitev – več kot 400 prebivalcev na km². Regionalno poselitev poleg dveh gravitacijskih jader oblikujejo večji kraji (z upravnimi enotami) ter številni manjši ruralni kraji, kjer je poselitev nizka in ne presega 100 prebivalcev na km².

Po kazalcih razvitosti (bruto družbeni proizvod na prebivalca, bruto dodana vrednost na zaposlenega, bruto osnova za dohodnino na prebivalca in število delovnih mest na število aktivnega prebivalstva), kazalcih ogroženosti (indeks staranja prebivalstva, stopnja regionalne brezposelnosti, stopnja zaposlenosti) in kazalcih razvojnih možnosti (povprečno število let šolanja, opremljenost s komunalno infrastrukturo, delež območij Natura 2000 in poseljenost), ki ga izraža indeks razvojne ogroženosti je Savinjska regija na 9. mestu med dvanajstimi regijami (indeks 92,3). Savinjska regija po indeksu ogroženosti zaostaja za najbolj razvito Osrednjeslovensko regijo (indeks 8,7), Obalno-kraško regijo (indeks 82,4) in Gorenjsko regijo (indeks 83,1).

Tabela 4.2: Oris Savinjske razvojne regije

KAZALCI	Savinjska regija	Slovenija
Površina (v km ²) - 2005	2.384	20.273
Število prebivalcev - 2005	257.525	2.001.114
Gostota poselitve (v km ²) - 2005	108	99
Stopnja rasti prebivalstva 1991-2005	3,5	4,6
Indeks staranja prebivalstva - 2005	98,0	108,7
Naravno in selitveno gibanje na 1000 prebivalcev – Naravni prirast - 2004	-0,5	-0,3
Naravno in selitveno gibanje na 1000 prebivalcev – Selitveni prirast s tujino - 2004	0,8	1,0
Povprečno število let šolanja prebivalstva – popis 2002	10,39	10,64
Izobrazbena struktura prebivalstva v prebivalstvu 15+, v % - prebivalstvo z največ OŠ – popis 2002	35,4	33,0
Izobrazbena struktura prebivalstva v prebivalstvu 15+, v % - prebivalstvo z najmanj višjo ali visoko izobrazbo	10,1	12,9
Indeks človekovega razvoja – Indeks - 2003	0,859	0,873
Indeks človekovega razvoja – Indeks Slo=100	98,5	100,0
BDP/prebivalca v 1000SIT	2.140	2.398
BDP na prebivalca, Indeks, Slo=100 - 2000	90,3	100,0
BDP na prebivalca, Indeks, Slo=100 - 2003	88,8	100,0
BDP na prebivalca, Indeks, EU-25=100 - 2000	66,1	73,2
BDP na prebivalca, Indeks, EU-25=100 – 2003	67,7	76,3
Osnova za dohodnino na prebivalca , indeks Slo=100 - 2004	90,7	100,0
Osnova za dohodnino na zavezanca, indeks Slo=100 - 2004	93,2	100,0
Bruto plača na zaposlenega (v SIT) - 2005	252.547	277.279
Neto plača na zaposlenega (v SIT) - 2005	164.054	176.311
Stopnja registrirane brezposelnosti, % - 2001	13,1	11,2
Stopnja registrirane brezposelnosti, % - 2005	12,7	10,2
Stopnja formalne (registrirane) zaposlenosti, v % - 2001	57,0	57,7
Stopnja formalne (registrirane) zaposlenosti, v % - 2005	57,1	57,8
Delovna mesta – število - 2005	104.183	813.100
BDV gospodarskih družb/prebivalca v 1000 SIT	5.356	6.131
Produktivnost gospodarskih družb – Poslovni prihodki na zaposlenega (v SIT) - 2004	21.832	27.632
Produktivnost gospodarskih družb – Dodana vrednost na zaposlenega (v SIT) - 2004	5.781	6.675
Kazalnik dodane vrednosti – dodana vrednost na prebivalca (v 1000 SIT) - 2004	1.382	1.564

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

4.2 DEMOGRAFIJA IN KVALITETA ŽIVLJENJA

4.2.1 Prebivalstvo in poseljenost

V Savinjski regiji je junija 2005 prebivalo **257.525 oseb** ali **12,9 %** vsega prebivalstva Slovenije. Po gostoti poselitve je Savinjska regija na četrtem mestu med vsemi slovenskimi regijami in ima nadpovprečno gostoto poselitve. V letu 2004 je prebivalo na enem kvadratnem kilometru **108 oseb**, medtem ko je bilo slovensko povprečje **99 prebivalcev** na kvadratni kilometer, evropsko (EU-25) pa **110 prebivalcev** na kvadratni kilometer.

Glede gostote poselitve znotraj regije nastajajo razlike. Najgostejše je naseljeno mesto **Celje**, ki ima 48.721 prebivalcev ali 18,9 % delež prebivalcev v regiji. Druge večje občine (nad 10.000 prebivalcev) so: **Velenje, Žalec, Šentjur pri Celju, Slovenske Konjice, Laško, Rogaška Slatina**, s skupno 44 % prebivalstva v regiji. Medtem ko preostale občine (24) so manjše in imajo povprečno po 3.838 prebivalcev. V Savinjski regiji živi **126.111 moških prebivalcev** in **130.641 ženskih prebivalcev**.

Slika 4.1: Gostota prebivalstva po občinah Savinjske regije leta 2004 (preb./km²)

Vir: UMAR, Delovni zvezek št. 9/ 2005

V Savinjski regiji se **število prebivalstva zmanjšuje** (-0,3 %, 1991-2002), podobno kot v Sloveniji, kar je povezano z negativnim naravnim prirastkom, ki znaša -1,3 na 1.000 prebivalcev ali odseljevanjem prebivalstva. Odselitev prebivalcev v druge regije Slovenije

je več kot priselitev, tako da je selitveni prirast med regijami v Savinjski regiji **-0,6 na 1.000 prebivalcev**.

Indeks staranja prebivalstva ima v Savinjski regiji vrednost **98,0** (podatek 2005); kar regijo uvršča na deseto mesto in pomeni, da je v strukturi populacije še vedno več mladega kot starega prebivalstva. Med občinami ima **najnižji indeks staranja Velenje (60,8 let)**, najvišji indeks staranja pa imajo občine Bistrica ob Sotli, Celje, Solčava, Kozje, Podčetrtek (v povprečju 111,9 let).

Prebivalstvo regije je povprečno mlajše od slovenskega in primerjalnih regij, povprečna starost je 38,7 let (SLO 39,5 let). **Delež prebivalstva mlajšega od 14 let** se je s 23,6 % (SLO 23,0 %) v letu 1981 **zmanjšal na 14,6%** (SLO 14,5 %) v letu 2005. **Delež starejših od 64 let** pa je v tem času narasel z 10,9 (SLO 11,3 %) na **14,3 %** (SLO 15,5 %). Ugotavljamo, da delež starega prebivalstva narašča, medtem ko delež mlade populacije upada. Razlogi so v podaljševanju pričakovane življenjske dobe in upadanju rodnosti v Savinjski regiji, kar posledično pomeni, da se spreminja delež aktivnega in vzdrževanega prebivalstva. V obdobju med letoma 1981 in 2003 je za štiri odstotke narasel delež delovno sposobne populacije med leti 15 in 64, ki je tako leta 2003 znašala 71,0 % (SLO 70,4 %), kar predstavlja zaposlitveni potencial podjetniško naravnane regije in pomembno dodano vrednost, ki je temeljni ekonomski agregat in pomeni novo ustvarjeno vrednost.

Tabela 4.3: Struktura prebivalstva po osnovnih starostnih skupinah (1981-2003)

	Prebivalstvo od 0-14 let v %			Prebivalstvo na 64 let v %			Delovno sposobno prebivalstvo (15-64 let) v %		
	1981	1991	2003	1981	1991	2003	1981	1991	2003
Savinjska regija	23,6	21,4	14,9	10,9	10,2	14,1	65,5	68,4	71,0
Slovenija	23,0	20,6	14,5	11,3	10,9	15,2	65,7	68,5	70,4

Vir: Podatki SURS, preračuni UMAR, Delovni zvezek št. 9/2005 (Opomba: podatek za leto 2003 metodološko ni popolnoma enakovreden podatku iz popisa za leti 1981 in 1991.)

Tabela 4.4: Nekateri kazalci naravnega in selitvenega gibanja prebivalstva, 2003

	Živorajeni	Umrli	Naravni prirast	Priseljeni iz tujine	Odseljeni v tujino	Selitveni prirast s tujino	Priseljeni iz drugih regij Slovenije	Odseljeni v druge regije Slovenije	Selitveni prirast med regijami	Skupni prirast
Savinjska regija	8,8	10,1	-1,3	5,8	3,9	1,9	2,3	2,9	-0,6	0,6
Slovenija	8,7	9,7	-1,1	4,6	2,9	1,7	3,2	3,2	0,0	0,6

Vir: Podatki SURS, preračuni UMAR, Delovni zvezek št. 9/2005

Slovenija je z **8,5 % stopnjo rodnosti na 1000 prebivalcev** država z eno najnižjih rodnosti v Evropi in svetu sploh. Stopnja rodnosti v Savinjski regiji je v povprečju s koeficientom rodnosti v Sloveniji; 8,8. Po stopnji rodnosti izstopajo občine Kozje, Luče, Podčetrtek, Vitanje, ki imajo povprečno stopnjo rodnosti 12,8 na 1000 prebivalcev. Stopnja umrljivosti na 1000 prebivalcev je v Savinjski regiji 10,1 (SLO 9,7).

V letu 2002 je **aktivno prebivalstvo Savinjske regije** štelo **122.420 oseb** ali 72,1 % delovnega kontingenta. V Savinjski regiji je **delovno aktivnih 104.178 prebivalcev**, kar predstavlja 12,8 % vseh delovno aktivnih oseb v državi. Večina (79 %) delovno aktivnih oseb je zaposlenih v podjetjih in organizacijah, 10 % je zaposlenih pri samo zaposlenih osebah, 5 % je samostojnih podjetnikov, 5.539 ali 6 % je kmetov.

V Savinjski regiji so bolj **agrarne predvsem manjše občine** z visokim deležem kmetov v aktivnem prebivalstvu, v večjih občinah pa je relativno več zaposlenih v podjetjih. **Koncentracija zaposlitve po občinah je visoka**, saj štiri večje regijske občine (**Celje, Velenje, Žalec, Šentjur pri Celju**) nudijo zaposlitev kar **49 % delovno aktivnemu prebivalstvu**, v najmanjši občini Solčavi pa ima delovno mesto 137 oseb.

4.2.2 Trg dela

Kot **industrijska regija** z dolgoletno tradicijo v predelovalni dejavnosti, rudarstvu in energetiki se sooča z novimi izzivi, ki jih je prinesel **tehnološki razvoj** ter delovno intenzivne proizvodnje posodablja z novo tehnološko, ekonomsko in organizacijsko klimo. V Sloveniji je dobrih 30 % delovnih mest v Osrednjeslovenski regiji, približno 15% v Podravski in **13 % v Savinjski regiji**.

Iz popisa iz leta 2002 je razvidno, da je **delež kmetijstva** v Savinjski regiji s **5,0 %** večji od povprečja Slovenije (4,1 %), kar kaže, da je kmetijstvo pomembna dejavnost v regiji. Nadpovprečno število ljudi zaposlenih v **industriji 46,5 %** (SLO 38,5 %), in podpovprečno v **storitvenih dejavnostih 45,2 %** (SLO 53,5 %).

Po zaposlenosti so najpomembnejše **dejavnosti v regiji** proizvodnja **kovin in kovinskih izdelkov**, sledi **gradbeništvo, trgovina, promet, izobraževanje in zdravstvo**, porast delovno aktivnih pa je predvsem v **storitvenem sektorju**. Razvojne iniciative v regiji so usmerjene v **turizem in zdraviliški turizem** (Zreče, Rogaška Slatina, Laško, Dobrna, Topolšica, Podčetrtek), nadaljnji razvoj kovinske industrije in razvoj **podeželja**, zato lahko v prihodnje več zaposlovanja pričakujemo v teh dejavnostih. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega** v regiji trenutno za slovenskim povprečjem **zaostaja za 6,7 % (neto) ali 8,7 % (bruto)**.

V Savinjski regiji je izobrazbena raven nižja, zaposleni imajo v povprečno **10,4 let šolanja** (SLO 11 let), relativno malo (**9,2 %**) **zaposlenih ima visoko izobrazbo** (v Sloveniji 12,2 %). V **Osrednji slovenski regiji** je izobrazbena raven znatno višja – zaposleni imajo povprečno **11,3 let šolanja** in **17,4 % zaposlenih ima visoko izobrazbo**. Podpovprečna izobrazbenost v Savinjski regiji se odraža tudi v majhnem številu malih podjetij, ki zahtevajo visoko tehnološko, informacijsko in tudi managersko znanje.

Stopnja registrirane brezposelnosti se je med letoma 2000 in 2004 **zmanjšala s 13,6% na 12,9%** (14.947 brezposelnih oseb v Savinjski regiji – leto 2005), medtem ko je na državnem nivoju padla z 12,2% na 10,6%. **Povečuje se delež brezposelnih oseb z visoko stopnjo izobrazbe (5,6%), zmanjšuje pa se delež brezposelnih z nižjo izobrazbo**, čeprav

je delež s 40% še vedno visok. Zaskrbljujoč je podatek, da so druga največja skupina brezposelnih v regiji **mladi do 25 let**, med katerimi prevladujejo **iskalci prve zaposlitve**. V primerjavi s slovenskim povprečjem je v Savinjski regiji **nadpovprečen delež brezposelnih žensk 54,7%** (SLO 53,1%), kar je predvsem posledica stečajev podjetij v tekstilni industriji, ki zaposluje pretežno ženske.

Tabela 4.5: Nekateri podatki o brezposelnosti po regijah, 2004

REGIJA	stopnja registrirane brezposelnosti	% brezposelnosti s I. in II. st. izobrazbe	% brezposelnosti s VI. in VII. st. izobrazbe	% mladih med brezposelnimi (do 25 let)	% starih nad 40 let	% iskalcev prve zaposlitve	% trajnih presežkov
Osrednjeslovenska	7,8	39,2	11,7	19,1	45,5	24,3	18,4
Obalno-kraška	8,1	37,0	10,4	20,9	42,8	21,3	13,4
Gorenjska	7,8	41,5	8,4	20,6	49,3	19,7	20,5
Goriška	6,9	38,5	11,0	20,8	42,3	21,5	14,2
Savinjska	12,9	40,0	5,6	25,4	39,6	25,5	13,6
JV Slovenija	8,5	55,2	5,5	23,4	42,9	30,1	14,2
Pomurska	16,8	50,8	4,2	25,4	41,3	29,4	9,4
Notranjsko-kraška	8,3	40,1	8,4	24,2	41,7	25,9	14,0
Podravska	14,6	37,5	5,7	22,9	40,4	25,8	11,4
Koroška	11,7	39,0	5,9	22,5	44,3	22,9	12,0
Spodnjeposavska	13,0	45,2	5,8	18,2	48,7	22,5	16,9
Zasavska	14,9	47,5	4,3	27,7	40,6	29,7	11,9
SLOVENIJA	10,6	41,6	7,2	22,6	43,3	25,2	14,2

Vir: SURS, ZRSZ, preračuni UMAR, Delovni zvezek št. 9/2005

V Savinjski regiji se še vedno pozna vpliv prestrukturiranja regionalnega gospodarstva, saj je med brezposelnimi še vedno veliko invalidov in drugih težje zaposljivih, ki so po večini starejši in prihajajo iz delovno intenzivnih panog. Poleg primanjkljajev, ki jih povzroča **pomanjkanje kadrov z ustreznimi znanji** oziroma **poklici** (kot npr. v kovinarstvu), primanjkljaji nastajajo pogosto zaradi neprivlačnosti delovnih mest ali zahtev delodajalcev (gradbeništvo, pekarstvo, poslovno-komercialna dejavnost, gostinstvo, transport).

V regiji je v razmahu predvsem **kovinsko predelovalna dejavnost**, kjer nastaja največji del **povpraševanja po delavcih**. Primanjkuje predvsem kovinarjev kot so: varilec, strugar, ključavničar, pogosto delodajalci iščejo tudi kovinarje s poznavanjem dela na CNC strojih. V gradbeništvu primanjkuje tako pomožnih gradbenih delavcev za enostavna dela v gradbeništvu kot tudi kvalificiranih kadrov (tesarji, zidarji, krovci, monterji konstrukcij, železokrivci, stavbni kleparji..) in vodij gradbišč. V predelih z razvito turistično dejavnostjo primanjkuje usposobljenih kuharjev in natakarjev. Pri zaposlovanju v regiji pa predstavljajo problem tudi poklici iz zdravstva in sicer primanjkuje predvsem splošnih zdravnikov.

4.2.3 Izobraževanje

V Savinjski regiji je dokaj dobro **razvit srednješolski sistem**, v katerem prevladujejo **strokovne smeri**, ki se vežejo na tradicionalne gospodarske dejavnosti. Vzpostavljen je tudi sistem izobraževanja odraslih, ki se kaže v relativno dobro razviti mreži institucij za izobraževanje in usposabljanje odraslih (ljudske univerze in drugi zavodi – institucije, ki izvajajo programe izobraževanja odraslih). Pomanjkljivost regionalnega izobraževalnega

sistema je, da ima **premalo lastnega visokošolskega izobraževanja**, kar se odraža tudi v prenizkem deležu študentov v populacijski skupini v primerjavi z ostalimi regijami. Strokovna izobraženost v regiji je nizka, predvsem primanjkuje visoka tehnološka, informacijska in managerska znanja.

Regija ima **šest višjih strokovnih šol** – v Celju tri javne višje strokovne šole (Šolski center Celje – VSS; Poslovno komercialna šola Celje – VSS; Vrtnarska šola Celje – VSS) in ena privatna (ABITURA d.o.o. - VSS), v Velenju višjo strokovno šolo v okviru Šolskega centra Velenje – VSS ter v Šentjurju višjo šolo s programom kmetijstva in živilstva (Šolski center Šentjur – VSS).

V občini Celje je **pet visokošolskih institucij**. Fakulteta za logistiko s sedežem v Celju (Univerza v Mariboru) in samostojen visokošolski zavod Visoka komercialna šola Celje. Poleg tega obstajajo še trije samostojni visokošolski zavodi s sedežem v Celju, ki so akreditirani zavodi, vendar študijskih programov še nimajo razpisanih. Ti zavodi so: Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije, Visoka gospodarska šola in Visoka šola za varstvo okolja.

V Savinjski regiji je **pet ljudskih univerz**, to je javni zavod za izobraževanje odraslih (Velenje, Celje, Rogaška Slatina, Šentjur in Žalec) v okviru katerih se izvaja izredni študij višješolskih in visokošolskih zavodov. AZ – Ljudska univerza Velenje je študijski center dodiplomskega programa Ekonomske poslovne fakultete Maribor, UPI – Ljudska univerza Žalec je študijski center dodiplomskih programov Fakultete za upravo Ljubljana, Fakultete za organizacijske vede Kranj in Pedagoške fakultete Maribor, izvaja pa tudi magistrski program Uprava.

Vzroki za nižjo izobraženost prebivalcev Savinjske regije so **pomanjkanje možnosti univerzitetnega izobraževanja**, kar v regiji negativno vpliva na gospodarski razvoj, pa tudi raziskovalno razvojna dejavnost je šibkeje razvita. Za dijake, ki želijo po končani srednji šoli nadaljevati študij, so najbližja **univerzitetna središča v Ljubljani, Mariboru in na Primorskem**. V šolskem letu 2004/2005 je 12,2 % (14.594 študentov višješolskega, visokošolskega dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja po občini stalnega prebivališča, 2005) vseh slovenskih študentov prihajalo iz Savinjske regije. **9,6% prebivalcev Savinjske regije** je pridobilo **dodiplomsko in podiplomsko izobrazbo** (SLO 13,5%).

Velik problem je v velikem **osipu**, predvsem **študentov prvih letnikov in dolgotrajnemu študentskemu stažu**. Deficitarnost visoko izobraženih kadrov negativno vpliva na razvoj raziskovalne sfere. Savinjsko regijo pesti še drug problem t.i. »**beg možganov**« iz regije, ki ga je treba preprečiti z novimi privlačnimi možnostmi zaposlovanja za diplomante v Savinjski regiji. Z **večjimi naložbami v učenje, inovacije in tehnologijo** ter spodbujanjem podjetij k **razpisom kadrovskih štipendij** (namenjene večinoma tehničnim smerem študija, medtem ko primanjkuje štipendij in delovnih mest za družboslovne in naravoslovne smeri izobraževanja), je treba ustvariti nova in boljša delovna mesta.

4.2.4 Ustvarjalnost regije

Savinjska regija se po indeksu ustvarjalnosti uvršča v zlato slovensko povprečje. Na to mesto jo postavlja nadpovprečna vrednost indeksa tolerantnosti, **sredinska vrednost indeksa talenta** in **podpovprečna vrednost indeksa tehnologije**. Podpovprečna vrednost indeksa tehnologije je povezana s sorazmerno nizkim inovacijskim indeksom, indeks raziskav in razvoj pa je malenkost nad slovenskim povprečjem.

Tabela 4.6: Indeks ustvarjalnosti

Kazalniki / Indeksi	SAVINJSKA REGIJA	SLOVENIJA
Indeks tehnologije	4,50	2,61
Povprečje inovacijskega indeksa, indeksa visokih tehnologij in indeksa RR	4,50	2,46
Inovacijski indeks	3,46	1,58
Število patentov na milijon prebivalcev (v obdobju 1995-2003)	48,01	32,8
Indeks RR	5,54	5,37
Delež izdatkov za raziskave in razvoj v bruto domačem proizvodu (Povprečje 2000-2002)	1,18	1,53
Indeks talenta	5,10	7,77
Povprečje indeksa ustvarjalnega razreda, indeksa človeškega kapitala in indeksa znanstvenega talenta	5,10	5,94
Indeks ustvarjalnega razreda	7,78	8,53
Delež zaposlenih z ustvarjalnim poklicem med vsemi zaposlenimi (leto 2004)	16,8	19,20
Indeks človeškega kapitala	5,50	4,65
Delež oseb z univerzitetno izobrazbo med prebivalstvom, starim od 25 do 64 let (popis 2002)	7,6	7,5
Indeks znanstvenega talenta	3,02	4,63
Delež raziskovalcev na 1000 zaposlenih (Povprečje za obdobje 2000-2002)	3,5	5,0
Indeks tolerantnosti	6,81	4,35
Povprečje indeksa stališč, indeksa vrednot in indeksa samoizražanja	5,98	4,34
Indeks stališč (leto 2000)	8,95	13,57
Obnašanje oziroma strpnost družbe do različnih manjšin	64,29	69,5
Indeks vrednot (obdobje 1997-1999)	3,21	2,82
Stopnja prisotnosti modernih vrednot napram tradicionalnim vrednotam	0,28	0,30
Indeks samoizražanja (obdobje 1997-1999)	5,79	-3,38
Koliko družba ceni individualne pravice posameznika in njegovo samoizražanje	-0,57	-0,51
Točke indeksa ustvarjalnosti	0,46	0,33

Vir: EPF in RRA Celje

Trendni indeks ustvarjalnosti uvršča regijo razmeroma visoko, na tretje mesto med slovenskimi regijami. Regija je v zadnjem času dosegla precej napredka na vseh področjih ustvarjalnosti, največ napredka pa je dosegla na področju rasti indeksa patentov, raziskav in razvoja, kjer se uvršča na drugo mesto med slovenskimi regijami. Najmanj napredka, kjer se uvršča na deveto mesto med slovenskimi regijami, je zabeležila na področju rasti indeksa ustvarjalnega razreda in rasti indeksa znanstvenega talenta. K napredku na zadnjih dveh področjih je nedvomno pripomogla dobro razvita regijska inovacijska infrastruktura, drugi

elementi – grozdi in človeški viri, ki prispevajo k celostni razvitosti inovacijskega sistema, pa niso tako zelo prisotni. Z vidika tehnologije, talenta in tolerance (TTT) so pglavitne težave v regiji povezane z indeksom rasti ustvarjalnega razreda.

4.2.5 Zdravstvo in sociala

Razvita zdravstvena služba, ki jo sestavljajo javni zdravstveni domovi in bolnišnični sistem, v zadnjem času pa tudi vse bolj privatne prakse, predstavlja pomemben dejavnik t.i. **socialne kvalitete regije** – zdravje postaja pomembno v osebnem in v poslovnem življenju. Okolja, kjer je zdravstvena služba razvitejša imajo bolj zdravo populacijo, zdravi ljudje imajo višjo **delovno storilnost**. Zdrava populacija vpliva tudi na manjši delež stroškov za socialne namene, tako da je možno več sredstev iz regijskega okolja nameniti v produktivne investicije. Zelo pomembne so **zdravstvene storitve turizmu**, saj bogatijo turistično ponudbo regije in istočasno nudijo zaposlitev specializiranim zdravstvenim strokovnjakom.

V Savinjski regiji so **tri bolnišnice** od 26-ih v Sloveniji. Glavna regijska bolnišnica je v Celju, v občini Vojnik je psihiatrična bolnišnica, v Topolšici, ki spada v občino Šoštanj, pa bolnišnica za dihalne bolezni. S temeljno zdravniško oskrbo so občine dobro pokrite. Savinjska regija premore **9 zdravstvenih domov** in **16 zdravstvenih postaj**.

V Svinjski regiji je 10,6 % ali 1.022 vseh bolniških postelj v Sloveniji. V Splošni bolnišnici Celje je 761 bolniških postelj, kar predstavlja 74,46 % vseh bolniških postelj v Savinjski regiji. V Savinjski regiji imajo **0,40 bolniških postelj na 100 prebivalcev**, kar je za **0,08 postelj manj** kot je povprečje v Sloveniji. V Sloveniji je zaposlenih **4.767 zdravnikov**, med katerimi je **3.364 zdravnikov specialistov** in **1.226 zobozdravnikov**.

Primerjava vseh petih partnerstev v Savinjski regiji kaže, da v razvitosti zdravstva močno izstopa **Celjsko partnerstvo**, in sicer na račun dveh bolnišnic, ki nudita večino zdravstvenih storitev celotni Savinjski regiji in tudi bolnikom iz sosednjih regij. V turističnih zdraviliških objektih delujejo specialisti in specialistične ambulante – v veliki večini tudi na komercialni ravni. Regijska zdravilišča (**Dobrna, Rogaška Slatina, Podčetrtek, Zreče** in **Topolšica**) ponujajo gostom medicinske, zobozdravstvene, terapevtske in kozmetične storitve ter dobro dopolnjujejo temeljno turistično-nastanitveno dejavnost. Najpopolnejšo ponudbo imajo **Rogaška Slatina, Zreče** in **Dobrna**; medtem ko **ima Laško še kar nekaj nepokritih segmentov**.

Na območju Savinjske regije deluje na področju socialnega varstva: **8 centrov za socialno delo (CSD)**; **9 domov za starejše občane (DSO)**; **3 samostojni socialno-varstveni zavodi VDC**; **1 VDC kot enota socialnih-varstvenih zavodov za usposabljanje otrok in mladostnikov v Dobrni**; **3 koncesije VDC**; **1 varna hiša v Celju** in **1 materinski dom**.

Po podatkih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je med prebivalci **Savinjske regije 16.757 oziroma 6,51 % upravičencev** prejelo **denarno socialno pomoč**, v Sloveniji pa 4,70 % prebivalcev.

4.3. REGIONALNO GOSPODARSTVO

Gospodarstvo Savinjske regije kaže podobne strukturne, ekonomske in finančne kazalce, kot večina gospodarstev ostalih slovenskih regij. Izstopa le Osrednjeslovenska regija, v kateri je locirano, kar 46 % vseh slovenskih družb in ustvarja preko 30 % vsega bruto družbenega proizvoda Slovenije.

Ključni problemi regijskega gospodarstva izhajajo iz njegove strukture in njegove prenizke konkurenčne sposobnosti. Povprečna produktivnost regijskega gospodarstva zaostaja za slovenskim povprečjem. Slovensko gospodarstvo pa zaostaja v svoji konkurenčni sposobnosti za evropskim (EU N1) za več kot 50 %. Z 27.530 evropske dodane vrednosti na delovno aktivnega prebivalca je Slovenija v letu 2003 dosegla raven 50,5 % povprečne produktivnosti v EU. Delež industrije v strukturi gospodarstva regije je precej višji kot v EU. Sama industrija pa ima v večjem delu nizko dodano vrednost, ki se lahko uvršča med »stare« panoge.

V predelovalni industriji se odvijajo procesi prestrukturiranja, ki pa potekajo prepočasi, predvsem v smeri, krepitve bolj tehnološko intenzivnih dejavnosti. Regionalni podjetniški sektor se sooča s pomembnimi strukturnimi problemi, zaradi katerih je regijska stopnja konkurenčnosti bistveno manjša od primerljivih EU regij.

Ključna problematika nizke konkurenčnosti regijskega gospodarstva se lahko strne v sledeče točke:

- v gospodarskem sektorju regijskega gospodarstva so kljub izvršeni tranziciji do leta 2000, prisotni veliki strukturni problemi, ki so vezani z doseženo ravniyo razvitosti regijskih gospodarskih družb,
- bistveno zaostajanje za evropsko in svetovno produktivnostjo, samo nekaj podjetji je globalno konkurenčnih,
- podjetja regije premalo vlagajo v R&R in se ne povezujejo dovolj pri razvoju in trženskem nastopu. Klastri in tehnološke mreže so vzpostavljene le v manjšinskem delu gospodarske strukture,
- izobrazbena struktura zaposlenih v regijskem gospodarstvu je bistveno prenizka, da bi lahko ponudila trgu visoko tehnološke izdelke in storitve. V strukturi predelovalne dejavnosti prevladujejo tradicionalne industrije, ki prepočasi uvajajo tehnološke in organizacijske novosti,
- regijski izvoz temelji na izdelkih in storitvah z nižjo dodano vrednostjo,
- regijsko gospodarstvo ima dva osnovna problema:
 - obstoječe gospodarske družbe in samostojni podjetniki vlagajo bistveno premalo v R&R. Zato je delež inovativnih podjetji v regiji v skupini malih podjetji (predstavljajo preko 95 % vseh podjetji), pod 10 %
 - regija nima zgrajene tehnološke in podjetniške infrastrukture, zato ne nastajajo nova, predvsem tehnološka podjetja.

4.3.1 Struktura gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov regije

Savinjska regija je po površini tretja največja v Sloveniji, podobno pa kažejo tudi podatki o številu gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov. V letu 2005 je Savinjska regija štela 3.926 gospodarskih družb – predstavlja 9 % slovenskih gospodarskih družb in 7.143 samostojnih podjetnikov – predstavlja 12,4 % slovenskih samostojnih podjetnikov. V Savinjski regiji tako samostojni podjetniki predstavljajo 12,4 % slovenskih samostojnih podjetnikov, medtem ko gospodarske družbe predstavljajo 9 % vseh slovenskih družb.

Konec leta 2005 je bilo v gospodarskih družbah v regiji 61.575 zaposlenih, pri samostojnih podjetnikih pa 8.677. Slednje nam pove, da samostojni podjetniki zaposlujejo bistveno manj v primerjavi z gospodarskimi družbami, kar je značilno tudi za slovensko povprečje. Zaposleni v gospodarskih družbah regije predstavljajo 13 % vseh zaposlenih v slovenskih gospodarskih družbah, zaposleni pri samostojnih podjetnikih regije pa predstavljajo 14,8 %.

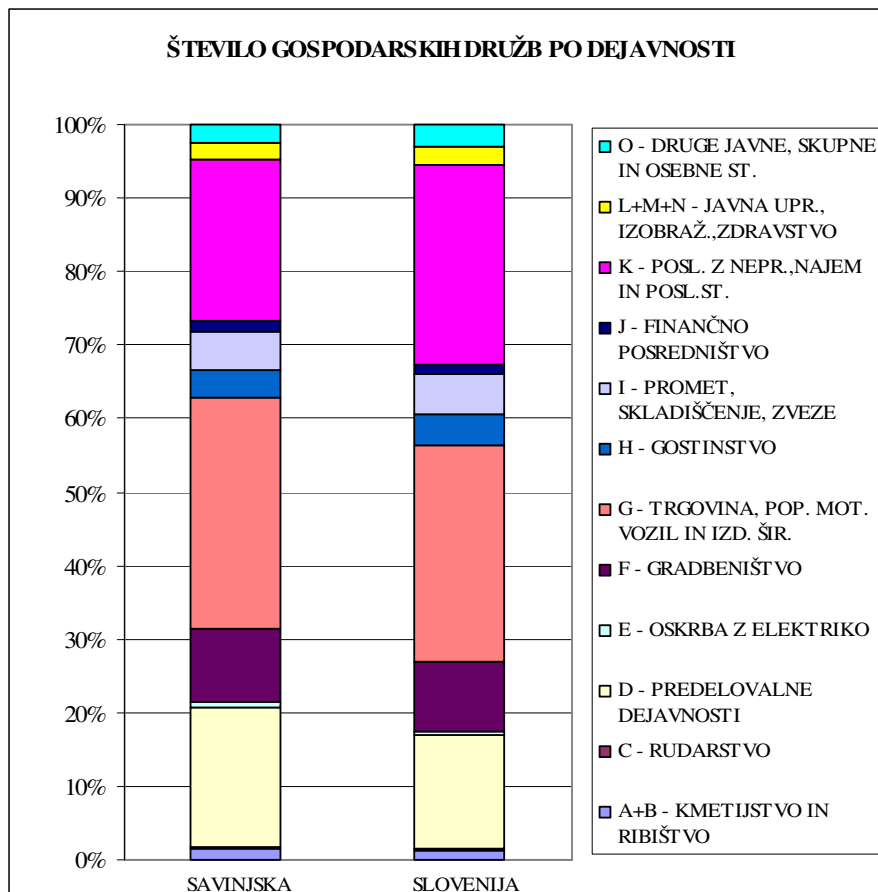
Velikostna struktura gospodarskih družb nam prikaže, da je največ majhnih gospodarskih družb, vendar zaposlujejo manj kot velike gospodarske družbe, kar je značilno tudi za slovensko povprečje. Dinamika kaže (2000-2005) na večanje majhnih gospodarskih družb in manjšanje velikih gospodarskih družb v slovenskem povprečju kot tudi v regiji, le da slednje poteka z rahlim zaostankom. Gre za značilno preoblikovanje gospodarskih družb v tranzicijskih državah. Poleg tega je za določeno regijo oziroma območje boljše, da ima gospodarstvo več manjših podjetij, ki so po tudi po dejavnosti zelo raznolika. Prevladujoče velike gospodarske družbe povzročijo preveliko odvisnost gospodarstva od ene ali nekaj družb. Velike gospodarske družbe v Savinjski regiji zaposlujejo več kot polovico vseh zaposlenih (slovensko povprečje manj kot polovico). Če ena družba odpove, bo to povzročilo velik udarec regijskemu gospodarstvu, brezposelnost se bo v trenutku drastično povečala, konec leta pa ne bo prispevka dohodka k regionalni bruto dodani vrednosti. Majhne gospodarske družbe zaposlujejo le slabo tretjino vseh zaposlenih (v slovenskem povprečju pa kar 37 %).

Iz velikostne strukture samostojnih podjetnikov opazimo, da prevladujejo samostojni podjetniki, ki imajo zaposleno (poleg nosilca) le eno osebo (80 %), sledijo pa jim samostojni podjetniki, ki imajo 2 do 9 zaposlenih (17,5 %). Interval od 0 do 1 zaposlenih pri samostojnih podjetnikih v Savinjski regiji predstavlja 12,9 % delež vseh zaposlenih pri samostojnih podjetnikih (slovensko povprečje 13 % delež). Nadalje ugotavljamo, da predstavljajo samostojni podjetniki, ki zaposlujejo od 2 do 9 zaposlenih v primerjavi s slovenskim povprečjem sicer manjši delež, a imajo večji delež samostojni podjetniki, ki zaposlujejo od 10 do 49 zaposlenih večji delež od slovenskega povprečja. Slednje nam nakaže, da je v povprečju v Savinjski regiji več samostojnih podjetnikov, ki zaposlujejo več oseb (predelovalna dejavnost in gradbeništvo) kot na nacionalnem nivoju, kar tudi potrjuje nadaljnja analiza.

Struktura gospodarskih družb po dejavnosti v regiji v primerjavi s slovenskim povprečjem nam pokaže, da je po številu gospodarskih družb vidno v večjem deležu prisotna predelovalna (19,1 %; SLO = 15,6 %), v manjšem deležu pa dejavnost poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (21,9 %; SLO = 27,1 %). Še večji razpon pa

nam pokaže podatek o zaposlenih v gospodarskih družbah, kjer je delež zaposlenih v predelovalne dejavnosti kar za 8,2 odstotne točke večji od slovenskega povprečja.

Graf 4.1: Število gospodarskih družb po dejavnosti

Gospodarske družbe predelovalne dejavnosti v Savinjski regiji predstavljajo 11 % slovenskih gospodarskih družb te dejavnosti, medtem ko zaposleni predelovalne dejavnosti regije predstavljajo 15,4 % zaposlenih v slovenski predelovalni dejavnosti. Opaziti je tudi, da gospodarske družbe dejavnosti oskrba z elektriko v regiji prispevajo velik delež slovenskim gospodarskim družbam te dejavnosti (11,3 %) kot tudi delež prispevka zaposlenih v gospodarskih družbah te dejavnosti (17,4 %). Omeniti velja tudi izstopajoči prispevek dejavnosti rudarstva regije, saj predstavlja po številu zaposlenih v gospodarskih družbah kar 52,8 % vseh zaposlenih v dejavnosti rudarstva v Sloveniji (zaradi Premogovnika Velenje d.d.).

Med predelovalnimi dejavnostmi po številu gospodarskih družb držijo prvo mesto Kovine in kovinski izdelki (predstavljajo 19,4 % predelovalne dejavnosti), po številu zaposlenih pa slednje prehitevajo Stroji in naprave (predstavljajo 29,2 % zaposlenih v predelovalni dejavnosti). Pri slednjih gre torej za velike gospodarske družbe, ki zaposlujejo še vedno največ ljudi.

4.3.2 Ekonomska moč Savinjske regije

Savinjska regija je ustvarila v letu 2003 2.847 mio €, kar predstavlja 11,4 % bruto domačega proizvoda v Sloveniji. BDP na prebivalca v Savinjski regiji je v enakem obdobju znašal 11.062 €, kar dosega le 88,8 % slovenskega povprečja in 68 % povprečja EU-25.

Ekonomska aktivnost regije (BDP) je od leta 1995 do leta 2003 porasel za 49 %, kar je manj od rasti slovenskega povprečja (57,7 %) in večine slovenskih regij. Posledica manjše rasti BDP v Savinjski regiji je prestrukturiranje in propadi nekaterih večjih poslovnih subjektov v industriji (predvsem do leta 2001, kjer se je delež prispevka v BDP zmanjševal). Dinamika rasti BDP-ja pa kaže, da se regijski BDP oddaljuje od nacionalnega – škarje se odpirajo (kar je posledica večje rasti BDP-ja Osrednjeslovenske regije). Podobno je tudi pri ostalih regijah, saj se medregionalne razlike (koeficient variacije) iz leta v leto povečujejo. Slednje pa je opozorilo državi, da predstavlja Osrednjeslovenska regija preveliko koncentracijo ekonomske moči.

Dinamika bruto dodane vrednosti regije kaže, da regija postaja iz leta v leto šibkejša. Takšen trend je tudi opaziti pri drugih regijah. Na istem nivoju ostaja samo Podravska, medtem ko se delež bruto dodane vrednosti v Osrednjeslovenski regiji krepi in je leta 2003 znašala kar 35,7 %. Slednji podatek je opozorilo in potrditev gornje ugotovitve, da je koncentracija ekonomske moči v Osrednjeslovenski regiji prevelika in da se še veča

Največ bruto dodane vrednosti v regiji ustvarijo rudarstvo in predelovalne dejavnosti (35,3 %), sledi dejavnost nepremičnine, najem in poslovne storitve (12,9 %) in dejavnost trgovina, popravila motornih vozil in izdelki široke potrošnje (10,8 %).

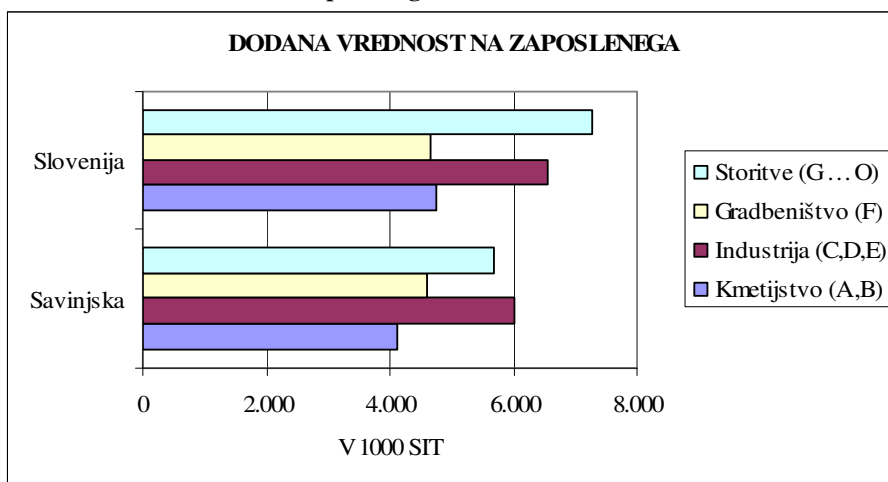
4.3.3 Kazalniki poslovanja gospodarskih družb

Gospodarnost poslovanja v letu 2004 (poslovni prihodki nad poslovnimi odhodki) je bila v gospodarskih družbah Savinjske regije najboljša v storitveni dejavnosti in je na isti ravni kot v slovenskem povprečju. V storitveni dejavnosti je regija bila 2004 veliko bolj gospodarna v finančnem posredništvu od slovenskega povprečja. Opaziti pa je, da imamo v primerjavi s slovenskim povprečjem slabšo gospodarnost v industriji in gradbeništvu. Kmetijstvo pa je tako na slovenski kot regijski ravni po kazalniku negospodarno. Med predelovalnimi dejavnostmi pa je najbolj uspešna po tem kazalniku dejavnost Električna in optična oprema - DL (v slovenskem povprečju Kemikalije in kemični izdelki - DG), sledijo jim Izdelki iz gume, plastične mase - DH (kot tudi v slovenskem povprečju). Mejo gospodarnosti pa ne presežejo tekstil (DB) in Druge nekovine in mineralni izdelki - DI (v slovenskem povprečju pa poleg dejavnosti tekstila ne presežejo meje Koks, naftni derivati in jedrsko gorivo - DF, katere v regiji ni in usnje - DC).

Pri dodani vrednosti na zaposlenega pa je povprečje regije v kmetijstvu, industriji, gradbeništvu in storitvah slabše od slovenskega povprečja. Če pogledamo bolj podrobno ugotovimo, da dodana vrednost na zaposlenega regije preseže slovensko povprečje v dejavnosti rudarstva in dejavnosti finančnega posredništva, ki je leta 2004 znašala kar

19.905 tisoč SIT na zaposlenega (večjo dodano vrednost na zaposlenega v finančnem posredništvu kot v regiji imajo v Obalno Kraški in JV regiji). Regijsko povprečje dodane vrednosti na zaposlenega pa ne presežejo dejavnosti: kmetijstvo, gradbeništvo, trgovina in gostinstvo. V primerjavi z drugimi regijami (razen Osrednjeslovenske) se Savinjska regija po dodani vrednosti na zaposlenega skoraj v vseh dejavnostih izenačuje.

Graf 4.2: Dodana vrednost zaposlenega

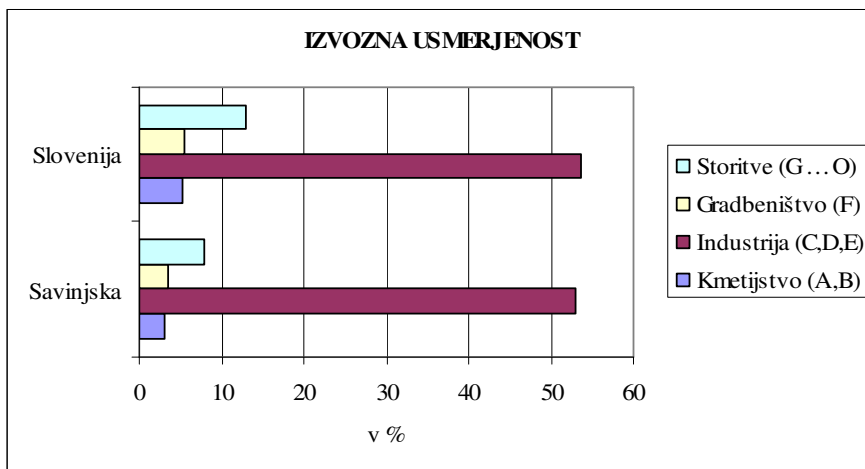

Med predelovalnimi dejavnostmi ustvarijo največ dodane vrednosti na zaposlenega v dejavnosti DG-kemikalij in kemičnih izdelkov (podobna slika je v slovenskem povprečju, le da tukaj dodana vrednost v tej isti panogi skoraj dvakrat večja). Večje od slovenskega povprečja po dodani vrednosti so naslednje predelovalne dejavnosti: DA-Hrana, pijača, tobaki izdelki, DC-usnje in usnjeni izdelki, DD-obdelava in predelava lesa, DK-stoji in naprave.

V regij je investicijsko aktivno najbolj gradbeništvo (podatke nam pove, da je ta panoga v razvoju) in je krepko večje od slovenskega povprečja, saj so investicije leta 2004 predstavljale kar 21,6 % vseh izdatkov. Na drugi strani pa opazimo, da v primerjavi s slovenskim povprečjem v regiji kar za 8,4 odstotne točke manj vlagajo gospodarske družbe kmetijske panoge. Opaziti je, da namenjajo investicijam gospodarske družbe predelovalne dejavnosti v regiji večji delež kot kaže slovenske povprečje, podobno je v trgovinski in prometni dejavnosti.

Izvozna usmerjenost (delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje) je tudi daleč največja v predelovalni industriji tako na regijski kot nacionalni ravni. V regiji je izvozno je najbolj usmerjena predelovalna dejavnost Stroj in naprave in predstavlja kar 80,2 % delež v celotnih čistih prihodkih (SLO = 72,4 %). Več kot dve tretjini zaslužka še imajo predelovalne dejavnosti DG-Kemikalije in kemični izdelki in DI-druge nekovine in mineralni izdelki.

Graf 4.3: Izvozna usmerjenost

V Savinjski regiji največ uvozimo in izvozimo iz/v države EU, večji delež pa predstavljajo tudi države nekdanje Jugoslavije. Po neto izvozu pa so daleč spredaj države nekdanje Jugoslavije, sledijo pa jim države nekdanje Sovjetske zveze.

Tabela 4.7: Uvoz-izvoz Savinjske regije po skupinah držav

UVOZ-IZVOZ SAVINJSKE REGIJE PO SKUPINAH DRŽAV		
	%	
	UVOZ	IZVOZ
DRŽAVE EU	83,7%	62,8%
DRŽAVE NEEVROPSKE ČLANICE OECD	4,0%	4,4%
DRŽAVE NEKDANJE JUGOSLAVIJE	6,2%	20,7%
DRŽAVE NEKDANJE SOVJETSKE ZVZE	0,7%	6,8%
DRUGE EVROPSKE DRŽAVE V RAZVOJU	0,5%	2,5%
OSTALO	4,9%	2,8%
Vir: GZS 2006 (*podatki so začasni), podatki 2005		

Največji izvoznici in uvoznici sta dejavnosti Kovine, kovinski izdelki in Stroji, naprave (1.090 mio € v letu 2005, kar je 62 %). Če pogledamo izvoz in uvoz EU posebej opazimo, da se iz/v EU pretaka največ blaga tudi v dejavnosti kovin in strojev.

4.3.4 Neposredne tuje investicije

Neposredne tuje investicije so eden izmed ključnih instrumentov hitrejše gospodarske rasti in tudi tehnološkega prestrukturiranja gospodarstva manj razvitih regij. Seveda je osnovni motiv tujih investorjev, da vlagajo v področje, ki ima določene konkurenčne prednosti ali z vidika cene delovne sile, ekonomske infrastrukture (cena m² opremljenega zemljišča) ali visoko izobražene delovne sile.

Slovenija kot država je v celoti prepoznavna kot »neprijazna okolju« za tuje investitorje, kar praktično ne ponuja ničesar, kar ne bi bilo v drugih evropskih regijah. Zato se tuji investitorji v Sloveniji usmerijo predvsem v centralno slovensko regijo, ki ima največji gospodarski potencial. Tako je od vseh tujih investicij v Sloveniji bilo v letu 2003 kar 61% le-teh v osrednji – najbolj razviti slovenski regiji.

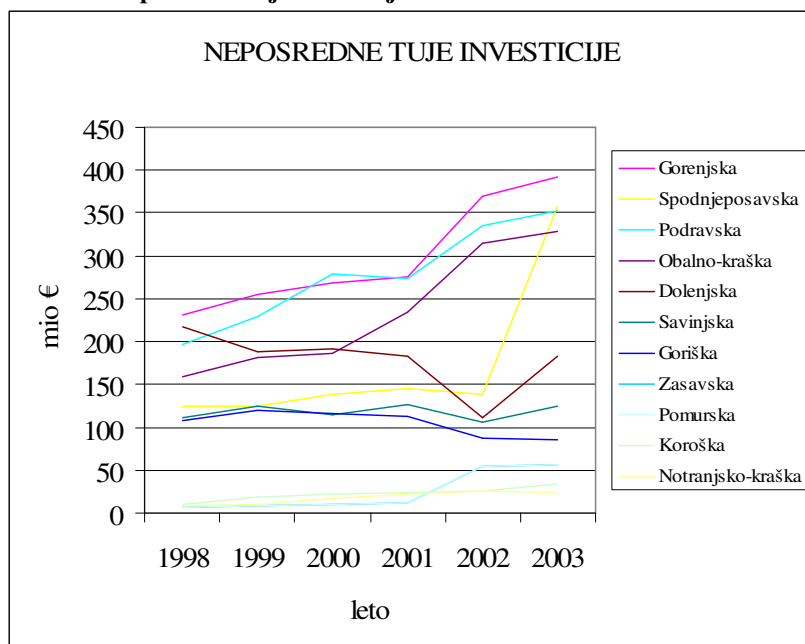
V Savinjski regiji, ki je tretja največja regija v Sloveniji, je bilo le 2,5% od celotne vrednosti tujih investicij. V najmanj razviti Pomurski regiji pa le 0,6% vseh tujih investicij v Sloveniji. Sledi realen sklep, da so neposredne tuje investicije pri sedanjem sistemu in gospodarski politiki Slovenije, instrument hitrejše gospodarske rasti le za najrazvitejšo slovensko regijo.

Tabela 4.8: Neposredne tuje naložbe v Sloveniji 1998-2003

TABELA: NEPOSREDNE TUJE NALOŽBE V SLOVENIJI 1998-2003									
									v mio €
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	delež 2003	SKUPAJ 1998- 2003	delež 1998- 2003
Osrednjeslovenska	1.162	1.382	1.731	1.516	2.370	3.100	61,2%	11.261	55,9%
Gorenjska	231	254	268	275	370	392	7,7%	1.790	8,9%
Spodnjeposavska	126	125	139	145	139	357	7,0%	1.031	5,1%
Podravska	196	229	280	274	336	353	7,0%	1.667	8,3%
Obalno-kraška	158	182	186	235	315	329	6,5%	1.406	7,0%
Dolenjska	218	187	191	183	112	184	3,6%	1.074	5,3%
Savinjska	111	125	115	126	107	125	2,5%	708	3,5%
Goriška	108	119	117	114	87	86	1,7%	631	3,1%
Zasavska	7	8	10	12	54	57	1,1%	149	0,7%
Pomurska	11	19	22	24	26	34	0,7%	136	0,7%
Koroška	32	35	35	28	28	29	0,6%	187	0,9%
Notranjsko-kraška	9	10	17	22	26	23	0,5%	106	0,5%
SKUPAJ	2.370	2.675	3.110	2.953	3.968	5.070	100,0%	20.145	100,0%

Vir: BS 2006

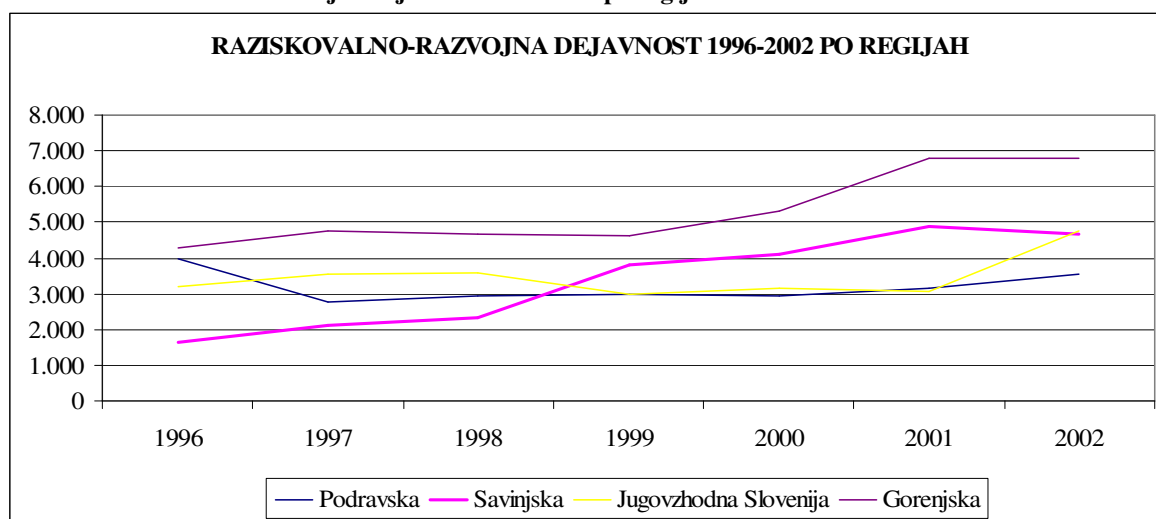
Graf 4.4: Neposredne tuje investicije

4.3.5 Raziskave in razvoj

Tudi delež raziskovalno-razvojne dejavnosti kažejo na kopičenje stroškov v Osrednjeslovenski regiji. Savinjska regija je leta 2002 namenila 8,4 % bruto domačih izdatkov za razvojno raziskovalno dejavnost (to je 6.861 mio SIT v tekočih cenah), kar jo uvršča za Osrednjeslovensko in Gorenjsko regijo. Delež razvojno-raziskovalne dejavnosti predstavlja 1,2 % regionalnega BDP. Dinamika (1996-2002) kaže, da se bruto domači izdatki povečujejo, saj so se povečali kar za trikrat. Tudi delež regije kaže, da ima v primerjavi z drugimi regijami Savinjska regija dober položaj, saj se je delež od leta 1996 do 2002 povečal za skoraj 4 odstotne točke, kar je največ od vseh regij.

Graf 4.5: Raziskovalno-razvojna dejavnost 1996-2002 po regijah

Vir: SURS

Za razliko od večine regij predstavlja se v poslovnem sektorju v Savinjski regiji izvedejo skoraj vse razvojno-raziskovalne dejavnosti (97 %). Večji delež poslovnega sektorja imajo le Zasavska, Notranjsko-kraška in JV Slovenija. Slednja se lahko primerja z Savinjsko, medtem ko prvi dve predstavljata skupaj le 1,7 % vseh bruto domačih izdatkov v Sloveniji.

Skladno s gornjo ugotovitvijo je tudi največ zaposlenih v poslovnem sektorju za polni delovni čas. Če pogledamo razmerje med izdatki in vsemi zaposlenimi v razvojno raziskovalni dejavnosti (redno delo in honorarno, po pogodbi ipd.) ugotovimo, da na zaposlenega v zasebnem neprofitnem sektorju odpade največ bruto domačih izdatkov, sledi ji poslovni sektor. Podatki na nacionalnem nivoju so podobni za poslovni in državni sektor, medtem ko je opaziti v neprofitnem zasebnem sektorju za tretjino manj bruto izdatkov razvojno-raziskovalne dejavnosti na zaposlenega kot v regiji.

Savinjska regija je tehnološko dobro razvita, saj njen indeks tehnologije (4,5) presega slovensko povprečje (2,61). Podatki drugih regij pa kažejo, da imamo v Sloveniji še kar 5 bolj tehnološko razvitih regij in pet zelo slabo tehnološko razvitih regij. V indeksu tehnologije ima Savinjska regija višji indeks raziskav in razvoja (5,54) kot inovacijskega

indeksa (3,46), vendar je glede na slovensko povprečje boljša v inovacijah (več kot dvakratno boljša od slovenskega povprečja). Medtem ko je indeks raziskav in razvoja le malo nad slovenskim povprečjem, rast indeksa raziskav in razvoja (10,74) obeta boljšo prihodnost, saj je več kot trikrat večji od slovenskega povprečja.

Tabela 4.9: Nekateri kazalniki in indeks tehnološke razvitosti

Kazalniki / Indeksi	SAVINJSKA REGIJA	SLOVENIJA
Indeks tehnologije	4,50	2,61
Povprečje inovacijskega indeksa, indeksa visokih tehnologij in indeksa RR	4,50	2,46
Inovacijski indeks	3,46	1,58
Število patentov na milijon prebivalcev (v obdobju 1995-2003)	48,01	32,8
Indeks RR	5,54	5,37
Delež izdatkov za raziskave in razvoj v bruto domačem proizvodu (Povprečje 2000-2002)	1,18	1,53
Povprečna letna stopnja rasti patentov (2001-2003)/(1995-1997)	13,3	10,3
Povprečna letna stopnja rasti raziskav in razvoja (2001-2003)/(1995-1997)	16,4	5,8
Indeks rasti patentov	4,84	9,97
Indeks rasti raziskav in razvoja	10,74	9,56

Vir: EPF

Število patentov na milijon prebivalcev (48) v Savinjski regiji kaže slabo sliko v primerjavi z drugimi regijami, saj so le dve regiji slabši, vendar nam na drugi strani rast patentov pove (na drugem mestu po rasti), da regija gre v pravem razvojnem toku in prehiteva ostale.

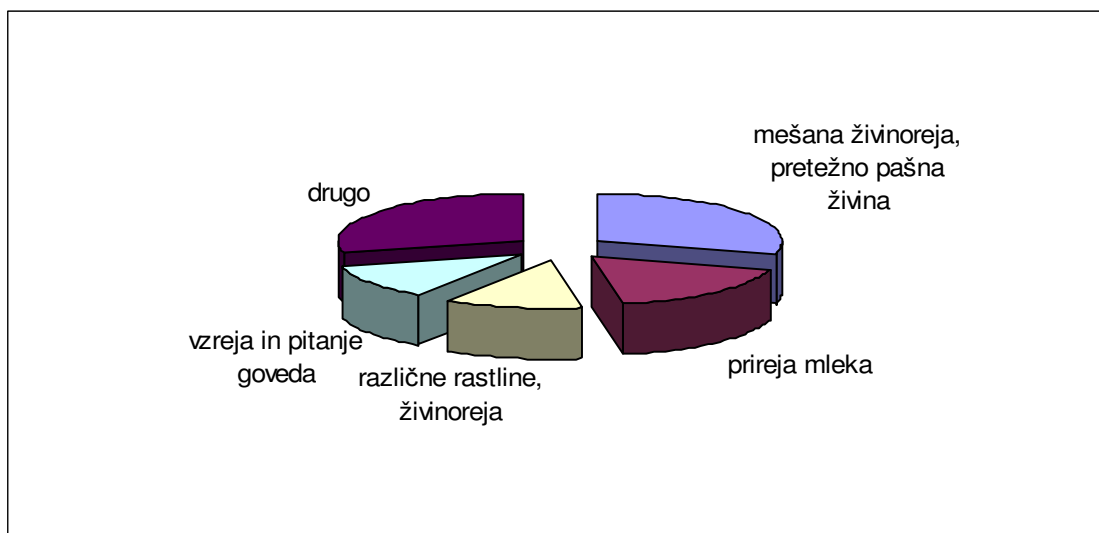
Zanimivo je razmerje med deležem izdatkov za raziskave in razvoj v BDP in številom patentov. Tukaj vidimo, da usmerja izdatke v raziskave in razvoj v pravi smeri Spodnjeposavska regija, ki je daleč pred vsemi (Savinjska regija pa je tukaj na repu).

4.4 PODEŽELJE, TURIZEM, NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

4.4.1 Podeželje, kmetijstvo, gozdarstvo

Gozdovi pokrivajo skoraj 57 % površine regije, največ gozdov je v Zgornji Savinjski dolini (76 %, v Solčavi kar 80,2 %). Površina kmetijskih zemljišč v uporabi obsega skupaj skoraj 70 tisoč ha, prevladujejo travniki in pašniki (slednji so bolj intenzivni v hribovitih predelih Zgornje Savinjske in Dravinjske doline), sledijo pa jim njive in vrtovi, ki so bolj intenzivni v ravninskih predelih Savinjske statistične regije. Največje površine so namenjene žitom za pridelavo zrnja in krmne rastline. Po tipu kmetovanja pa prevladujejo mešana živinoreja (v manj hribovitih predelih – Kozjansko, Spodnja Savinjska dolina in ruralna področja Celjskega ter Šaleške doline) in pašna živina (v bolj hribovitih predelih – Zgornja in Spodnja Savinjska dolina, Pohorje), ki sta nad slovenskim povprečjem. Prav tako pa proizvodna struktura kaže vodilno vlogo mešane živinoreje, pretežno pašne živine in prirejo mleka. V Spodnji Savinjski dolini je razvita monokulturna proizvodnja hmelja (skupaj v Savinjski regiji 1.072 ha). Na ruralnem področju Savinjske regije pa se pospešeno dviguje število ekoloških kmetij.

Graf 4.6: Proizvodna struktura kmetijstva v Savinjski regiji (2000)

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

Kmetijski sektor v Savinjski regiji ustvari 14,1 % bruto dodane vrednosti slovenskega kmetijskega sektorja, kar regijo uvršča na tretje mesto, in sicer za Podravsko (16,7 %) in Osrednje-slovensko (14,2 %) regijo. V regijskem BDP pa predstavlja kmetijski sektor 3,9 % delež. Dodana vrednost na zaposlenega v kmetijski dejavnosti se iz leta v leto povečujejo (v obdobju 2001-2004 se je le-ta povečala za 20 %) vendar počasneje kot v drugih dejavnostih.

Število zaposlenih (zaposlene osebe) pa se v kmetijski dejavnosti iz leta v leto zmanjšuje, ravno tako se zmanjšuje število kmetov (samozaposlene osebe), medtem ko število gospodarskih družb v kmetijski dejavnosti ostaja konstantno. Podatki za leto 2004 kažejo, da je bilo v Savinjski regiji v kmetijski dejavnosti le 772 zaposlenih, medtem ko je kmetovalcev (samozaposlene osebe) kar 4.755. To predstavlja 4,8 % delovno aktivnega prebivalstva v regiji in je od slovenskega povprečja kar za odstotno točko višji.

Največji delež kmetovalcev v delovno aktivnem prebivalstvu je v Solčavi, kjer ta delež predstavlja 34 % delovno aktivnega prebivalstva, večji deleži so prisotni tudi v Bistrici ob Sotli (17 %), Gornji Grad (15 %), Ljubno (15 %), Vitanje (14 %), Vransko (14 %), Tabor (12 %), Podčetrtek (12 %) in Kozje (10,5 %). Najmanj kmetovalcev je okolici Celja in Velenja.

V Sloveniji kot tudi v Savinjski statistični regiji je prisoten trend manjšanja števila kmetij in ob tem večanje njihove velikosti. Kljub temu te kmetije še vedno niso primerljive z evropskimi. Popis kmetijstva leta 2000 je naštel 12.647 družinskih kmetij, ki v povprečju merijo 5,22 ha (ostalih površin je za 921 ha, skupaj torej 66.914 ha kmetijskih površin). Največ kmetij sorazmerno z razpoložljivo površino je v Solčavi (v partnerstvu Zgornje Savinjske doline je na splošno največ kmetij), največje kmetije pa prevladujejo v Šentjurju in Šmarju.

Od leta 2000 do leta 2004 se je število zaposlenih v gospodarskih družbah kmetijske dejavnosti v Savinjski regiji še nadalje zniževalo (za 14 %). Število gospodarskih družb v kmetijski dejavnosti je sicer konstantno, a nam padanje števila zaposlenih v tej dejavnosti pove, da se položaj kmetijske dejavnosti slabša (podobno je tudi v drugih regijah v Sloveniji). Ob popisu 2002 je bilo v Savinjski statistični regiji v sektorju kmetijske dejavnosti zaposlenih 5.114 prebivalstva (5 % vseh delovno aktivnih). S tem pa se Savinjska statistična regija uvršča takoj za Pomursko regijo (5,3 %) po deležu zaposlenih v kmetijski dejavnosti

Za kmetijske dejavnosti v Sloveniji je značilno, da so manj produktivne od drugih dejavnosti, kar velja tudi za Savinjsko regijo. Čeprav sodi Savinjska regija v kmetijski dejavnosti med najbolj produktivne regije v Sloveniji, vseeno po produktivnosti zaostaja za drugimi dejavnostmi. Zaradi nižje produktivnosti posledično kmetijska dejavnost v regijskem BDP predstavlja manjši delež (3,9 %), delež zaposlenih v kmetijstvu pa je 5%. Bruto dodana vrednost kmetijske dejavnosti Savinjske statistične regije prispeva kar 14,1 % delež slovenski bruto dodani vrednosti v kmetijstvu.

Starostna struktura je na podeželju vedno bolj neugodna (zmanjšuje se število mladih ob hkratnem večanju deleža starejših generacij), problematika staranja je na podeželju večja kot v urbanih predelih regije. Tako je največji delež najstarejšega prebivalstva (nad 64 let) v Bistrici ob Sotli in na Taboru.

Popis kmetijskih gospodarstev iz leta 2000 pokaže, da je bilo v Savinjski regiji **12.649** družinskih kmetij s povprečno površino **10,92 ha** (gozdna, kmetijska in nerodovitna zemljišča) in **20** kmetijskih podjetij.

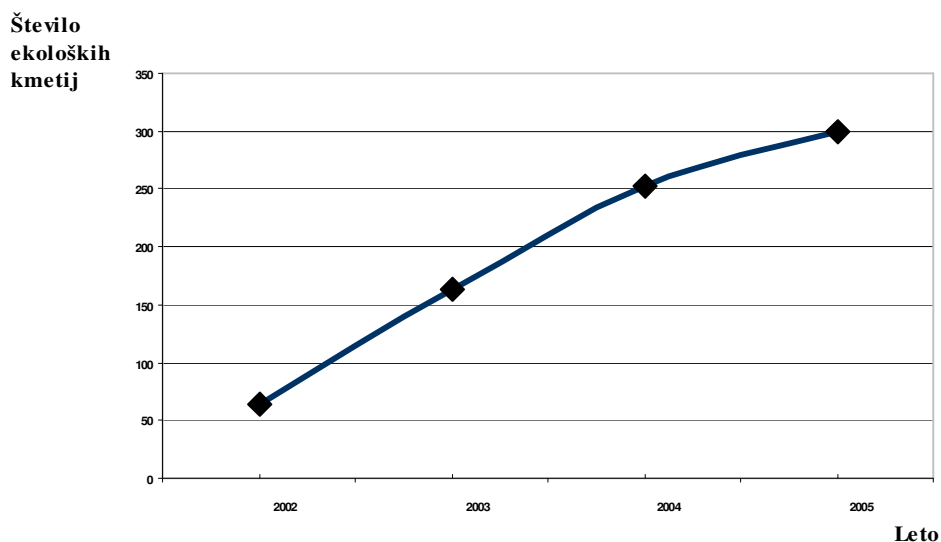
Tabela 4.10: Družinske kmetije v Savinjski regiji

Območje	število kmetij	površina (v ha)	povprečna velikost (v ha)
Kozjansko z Obsoteljem	4.864,00	37.575,31	7,72
Celje z okolico	2.481,00	25.079,89	10,11
Dravinjska dolina	1.325,00	14.284,90	10,78
Spodnja Savinjska dolina	1.750,00	20.502,99	11,72
Zgornja Savinjska dolina	1.205,00	27.790,11	23,06
Šaleška dolina	1.024,00	12.882,72	12,58
SAVINJSKA REGIJA	12.649,00	138.115,92	10,92
SLOVENIJA	86.334,00	918.908,00	10,64

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

54 % kmetij sodi v gorsko višinsko območje in v kategorijo strmih kmetij. **72,6%** vseh kmetijskih zemljišč predstavljajo travniki in pašniki, **24,2%** njive in vrtovi, **1,8%** vinogradi, **1,1%** kmečki (travniški) sadovnjaki in **0,3%** intenzivni sadovnjaki. Po pokritosti z gozdom (gozdnatost) je Savinjska regija s **57%** nekoliko nad državnim povprečjem. Depopulacija predvsem hribovitih predelov se v zadnjem desetletju ne zmanjšuje tako, da se propadanje višje ležečih kmetij in domačij in tudi kmetijske kulturne krajine nadaljuje. V letu 2006 je po podatkih Kmetijsko svetovalne službe vloge za neposredna plačila oddalo **10.635** kmetijskih gospodarstev. **340** kmetij je vključenih v ukrep ekološko kmetovanje, kar je nad slovenskim povprečjem. Povprečna velikost ekološke kmetije je **14 ha** (samo kmetijska zemljišča) in je bistveno nad regijskim povprečjem, ki znaša **5,1 ha**.

Graf 4.7: Gibanje števila ekoloških kmetij v obdobju 2002 – 2005

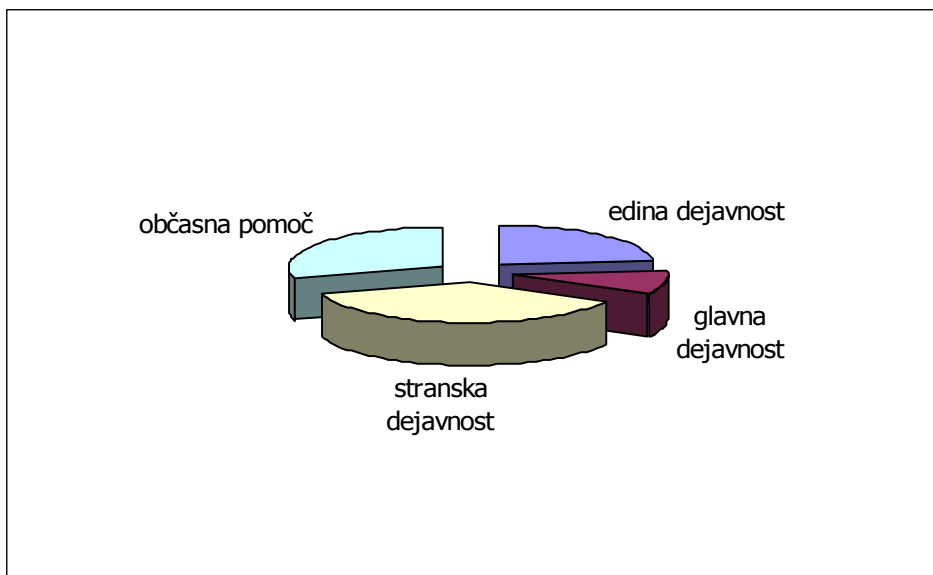

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

Savinjska regija v kmetijstvu po izobrazbi (9,4 število let šolanja) ne zaostaja za slovenskim povprečjem v kmetijstvu (9,5 povprečno število let šolanja). V kmetijstvu prevladujejo prebivalci z osnovnošolsko izobrazbo. Največji delež prebivalstva brez izobrazbe je v Ljubnem, Solčavi in Vranskem. Zanimivo pa je, da je v Solčavi tudi največji delež visoko izobraženih. Vloga mladih in sprememba načina življenja je za razvoj podeželja zelo pomembna, saj mladi predstavljajo veliko mobilnost, novo miselnost, predvsem pa znanje potrebno pri dopolnilnih dejavnostih in različnimi uslugami, tudi turističnimi, z namenom omogočiti kvaliteto življenja.

Naraščajoč obseg izobraževanja je ključnega pomena, saj prispeva poleg profesionalizacije k ozaveščanju o nujnosti boljšega poslovnega povezovanja in združevanja na podeželju in usmerjevanju h kvalitetnejši proizvodnji hrane, ki bo koristna tako za proizvajalce kot potrošnike.

Graf 4.8: Struktura kmetijskih dejavnosti v Savinjski regiji

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

V Savinjski regiji bi bilo potrebno krepiti kmetijsko podjetniško in turistično svetovalno mrežo, ki prek svetovanja in usposabljanja pomaga usmerjati znanje, spodbujati inovativnost ter ustvarjati možnosti v kmetijstvu in drugih dejavnostih na podeželju, usmerjene k ekonomskim ciljem.

Gozdarstvo

Po površini, strukturi (sestoj) in kvaliteti gozdov je Savinjska regija med bogatejšimi v Sloveniji. Gozdnatost območja je **57%** z **298 m³/ha** lesne zaloge, **7,2 m³/ha** letnega prirastka in **3,8 m³/ha** letnega možnega poseka.

Gozd predstavlja pomemben vir dohodka predvsem na zgornje savinjskih kmetijah v nekoliko manjši meri pa tudi na območjih Paškega Kozjaka, Boča, Donačke gore in Posavskega hribovja.

Žagarstvo in lesno predelovalna industrija v Savinjski regiji sta pomanjkljivo razvita in večina lesa zapusti Savinjsko regijo v obliki surovine. Gospodarjenje z gozdovi ima v regiji dolgo tradicijo, ki jo ob običajni rabi lesa dediščinsko označujejo glažutarstvo (izdelava pepelike) in flosarstvo (transport lesa po reki Savinji in Savi).

Ob ohranjenem surovinskem pomenu gozdov se pospešeno krepi njihova ekološka in socialna funkcija še posebej na zavarovanih območjih, ekološko pomembnih območjih in na območjih Natura 2000. Sodobno gospodarjenje z gozdovi na načelih sonaravnosti (trajnosti), in večnamenskosti bi moglo bistveno povečati dodano vrednost (ekoturizem, biomasa...) gozdov v Savinjski regiji.

Po sprejemu Zakona o denacionalizaciji, se je proces vračanja gozdov odvijal tudi v Savinjski regiji. Denacionalizacijski procesi sicer še niso zaključeni, vendar je evidentna sprememba v lastniški strukturi gozdov v tem, da se je razmerje med gozdovi v javni lasti in gozdovi v zasebni lasti spremenilo v prid zasebnih gozdov.

Naravne danosti kot so klimatski pogoji, razgibanost zemljišč oziroma nakloni in razdrobljenost pa tudi onesnaženost kmetijskih zemljišč predvsem v ravninskih in gričevnatih predelih so omejitve, ki kmetijstvo ovirajo pri doseganju primerne dodane vrednosti znotraj konvencionalnih panog.

V regiji so slabo razvite dopolnilne (nove) dejavnosti še posebej na področju turizma na kmetijah, gozdarstva in celovite prenovne in ekonomizacije materialne in duhovne kulturne dediščine, podeželja. Slabo so izkoriščene tudi priložnosti, ki jih nudijo kvalitetne kulturne krajine, naravne vrednote, območja Natura 2000 in regijski in krajinski parki. Premalo je iskanja tržnih niš (ekološka pridelava in predelava proizvodov v visokokakovostne produkte, povezave s centri stacionarnega turizma, nove blagovne znamke, trženje).

Podeželje

Socialno – demografska, gospodarska, okoljska, dediščinska in krajinska podoba podeželja Savinjske razvojne regije se v zadnjem desetletju pospešeno spreminja. Kmetijske dejavnosti, ki so ključno oblikovale strukturo in značaj podeželja ostajajo pomembna dejavnost za življenje na podeželju, za sonaravni razvoj in okolje in za formiranje produktov in storitev nove generacije. Podeželska območja so soočena z izzivi v zvezi z rastjo, delovnimi mesti, trajnostjo in sposobnostjo ohranjanja identitete (tudi atraktivnosti) v prihodnjih letih. Stanje, predvsem pa strategija razvoja podeželja je širša kot problematika kmetijstva saj poleg kmetijstva in gozdarstva obravnava vsa področja življenja in dela na podeželju: podjetništvo, turizem, infrastruktura, ohranjanje okolja.

Gospodarska storilnost podeželja in kvaliteta življenja prebivalcev se nahaja v iskanju ravnotežja med trajnostno (sonaravno) rabo naravnih virov, vzdrževanjem biotske raznovrstnosti, ohranjanjem ekosistemov, kvaliteto pridelkov in izdelkov in novo ekonomiko identitete, še posebej programsko in tržno usposabljanje območij in objektov kulturne dediščine za namene turizma.

Podeželje Savinjske regije označujejo nekatere že uveljavljene blagovne znamke tako na nivoju produktov kot storitev (vinske ceste, savinjski želodec, kmečki turizem v Zgornji Savinjski dolini...) Veliko priložnost za dvig konkurenčnosti predstavljajo nekateri prezrti (speči) potenciali: vaška in trška jedra, etnološka stavbna dediščina, obrtna dejavnost, oživljanje tradicionalnih produktov, storitev in prireditev in njihovo vključevanje v regijski in mednarodni trg.

Podeželje Savinjske regije je slabo usposobljeno za pripravo in izvajanje celovitega (integralnega) razvoja podeželja. Javno-zasebna partnerstva, lokalne akcijske skupine, ki so sistemska opora razvoju podjetništva in kmetijski pridelavi in predelavi je potrebno pospešeno usposablјati. Glede na ugodne naravne pogoje in razmere na trgu je potrebno povečevati in nadgrajevati ter povezati ekološko kmetovanje.

4.4.2 Naravna dediščina

Obseg, razporeditev in struktura biotske raznovrstnosti naravnih vrednot in drugih zavarovanih območij in objektov in območij narave ponazarjajo veliko krajinsko in kulturno pestrost, prepoznavnost in privlačnost Savinjske regije.

Narava, skupaj s kulturno dediščino predstavlja največji (po obsegu in kvaliteti) neizkoriščen razvojni potencial Savinjske regije.

Biotska raznovrstnost, Natura 2000, zavarovana območja

Vrsto, obseg in razporeditev posebej pomembnih delov narave, določajo morfološke, podnebne, geološke, hidrološke, pedološke in druge naravno-geografske danosti in učinki človekovega bivanja in njegovih dejavnosti v prostoru (antropogeni elementi).

Naravno dediščino v Savinjski regiji sestavljajo:

- biodiverziteta
- naravne vrednote (točkovne in ploskovne)
- območja Natura 2000 (SPA; p SCI)
- ekološko pomembna območja
- regijski in krajinski parki

Tabela 4.11: Vrste in obseg naravne dediščine v Savinjski regiji (2006)

Naravna dediščina	Število	Površina (v ha)
Naravne vrednote	722	-
Območja Natura 2000	29	38.202
Zavarovana območja	27 (1 regijski park, 8 krajinskih parkov)	32.210
Ekološko pomembna območja	29	113.422

Vir: NVAtlas – Interaktivni naravovarstveni atlas, RRA Celje

Naravne vrednote

V Savinjski regiji je 675 točkovnih in 47 ploskovnih naravnih vrednot. Največ je dendroloških (33%) in geomorfoloških (32%) naravnih vrednot, sledijo jim ekosistemske (10%), hidrološko-geomorfološke (8%) in druge.

Območja Natura 2000

Omrežje Natura 2000 po ptičji in habitatni direktivi zavzema več kot četrtino celotnega območja regije. Razporeditev, za Slovenijo in Evropo posebej pomembnih območij narave kaže na veliko gostoto, predvsem na območju Kamniško – Savinjskih Alp (visokogorje z dolinami in planote), Pohorja in Posavskega hribovja s Kozjanskim in Obsoteljem.

Tabela 4.12: Pregled območij Natura 2000 v Savinjski regiji

Skupina	Število
Direktiva o pticah	5
Direktiva o habitatih	24
Skupaj	29

Vir: NVAtlas – Interaktivni naravovarstveni atlas, RRA Celje

Območja Natura 2000: Kamniško-Savinjske Alpe, Menina, Pohorje, Sleme Paškega Kozjaka, Dravinjska dolina, Posavsko hribovje in Kozjansko – Jovsi se nahajajo v Savinjski in sosednjih regijah (Podravska, Ljubljanska, Posavje, Zasavje), to je izven osrednjega dela regije, ki jo predstavlja Celjska kotlina.

Obseg in razporeditev naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij, območij Nature 2000 in regijskih in krajinskih parkov, ki se v dobršnem delu prekrivajo, bistveno določata formiranje obsežnejših projektnih območij v katerih se kot vodilna določa trajnostna razvojna strategija s prednostnim uveljavljanjem načel sonaravnosti (eko-turizem, romarski turizem, doživljajski in kulturno-izobraževalni turizem, ekokmetijstvo...). Regijski in krajinski parki se po izkušnjah, predvsem iz območja EU nakazujejo kot zelo primerna orodja za izvajanje politike varstva in razvoja.

Ekološko pomembna območja

V Savinjski regiji je, po legi in sestavi različnih, 29 ekološko pomembnih območij. Kvalitetno ohranjene ekosisteme, ki so zaokroženi v ekološko pomembna območja označuje visoka stopnja biotske raznovrstnosti. Ekološko pomembna območja, ki skupaj obsegajo preko 90 tisoč hektarjev površin se pojavljajo na območju celotne regije vendar z večjo gostoto v njenem severnem in južnem delu.

Zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih predstavljajo regijski parki, krajinski parki, gozdni in drugi naravni rezervati, naravni spomeniki in spomeniki oblikovane narave zavzemajo skupaj 32.521 hektarjev površin, kar predstavlja 13,6% ozemlja Savinjske regije.

Tabela 4.13: Zavarovana območja narave v Savinjski regiji

Ime	status	površina (ha)
Kozjanski park	regijski park	20.759
Logarska dolina	krajinska park	2.430
Robanov kot	krajinski park	1.447
Soteska Savinje pri Igli	naravni spomenik	153
Savinja od izvira do Ljubnega	naravni spomenik	109
Greben Smrekovec – Komen	naravni rezervat	353
Golte	krajinski park	1132
Ponikovski kras	krajinski park	1769
Šenek	spomenik oblikovane narave	36
Reka Ložnica	naravni spomenik	121
Tajna jama	naravni spomenik	8
Jama Pekel	naravni spomenik	25
Izvir Ponikovce	naravni spomenik	25
Drevored ob graščini Žovnek	spomenik oblikovane narave	11
Gozdni rezervat greben Rogle	gozdni rezervat	22
Krajinski park Žabjek	krajinski park	175
Krajinski park Boč – Donačka gora	krajinski park	2150
Donačka gora	naravni spomenik	123
Pragozdni rezervat Donačka gora	naravni rezervat	37
Potok pod Plešivcem	naravni spomenik	7
Boč – Plešivec	krajinski park	886
Drevesni in gozdni parki Rogaška Slatina	spomenik oblikovane narave	90
Soteska Ložnice	naravni spomenik	220
Duglazija Pečovnik	naravni spomenik	102
Krajinski park Mrzlica	krajinski park	148
Krvavica	naravni spomenik	16
Soteska Bistrice	naravni spomenik	167
SKUPAJ		32.521

Vir: NVAtlas – Interaktivni naravovarstveni atlas, obdelava: RRA Celje 2006

4.4.3 Kulturna dediščina

Opredelitev in zvrsti, statute in varstvene režime ter identitetno in razvojno vlogo kulturne dediščine na nivoju Republike Slovenije določa Zakon o kulturni dediščini (Uradni list RS št. 7/99), mednarodne konvencije in nacionalni programi in strategije. Kulturna dediščina so območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

Glede na lastnosti, način varovanja in predstavljanja se kulturno dediščino deli na nepremično in premično:

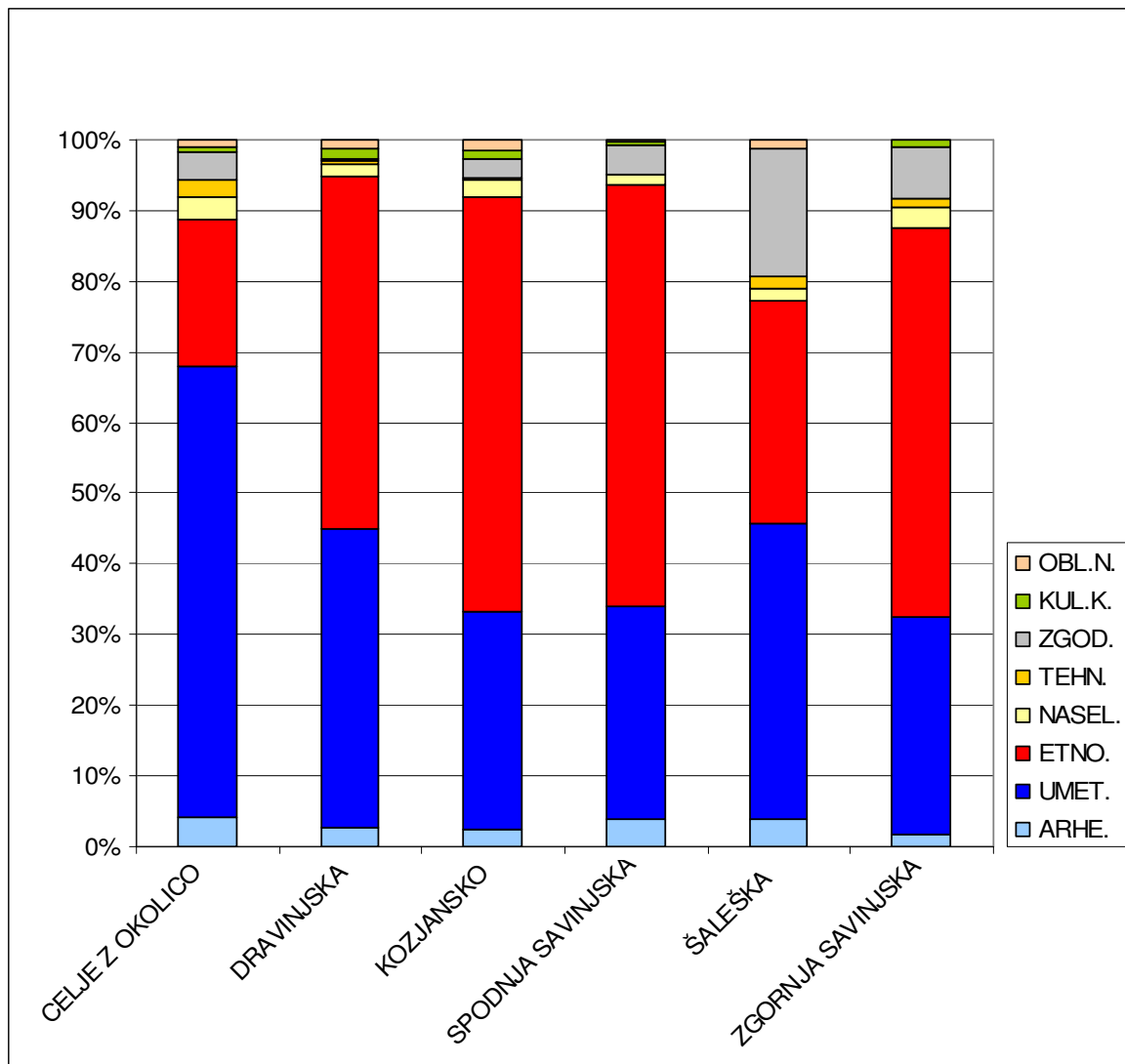
Nepremična dediščina so nepremičnine ali njihovi posamezni deli, skupine nepremičnin in območja

Premična dediščina so premičnine in njihove zbirke

Zaradi posebnih lastnosti in kakovosti lahko kulturna dediščina dobi status kulturnega spomenika. Kulturna dediščina je razdeljena na osem kategorij (zvrsti):

- arheološka	- etnološka
- zgodovinska	- tehniška
- umetnostno zgodovinska	- oblikovana narava
- naselbinska	- kulturna krajina

Graf 4.9: Obseg in struktura kulturne dediščine Savinjske regije / po subregijah

Vir: Ministrstvo za kulturo - INDOK Center, Zavod za varstvo kulturne dediščine, RRA Celje

Kot objekte kulturne dediščine smo upoštevali vse tiste, ki so vneseni v Enoten register kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije in tiste, ki se nahajajo v strategijah prostorskega razvoja občin.

Na celotnem območju regije se nahaja 4.330 enot kulturne dediščine vseh zvrsti iz različnih obdobij od starejše kamene dobe do vključno 20. stoletja.

Po številu objektov kulturne dediščine je Savinjska regija visoko nad državnim povprečjem. Delež kulturne dediščine, ki se nahaja v Savinjski regiji predstavlja 21% vse slovenske kulturne dediščine.

Tabela 4.14: Pregled površine, prebivalstva in kulturne dediščine v Savinjski regiji in Sloveniji

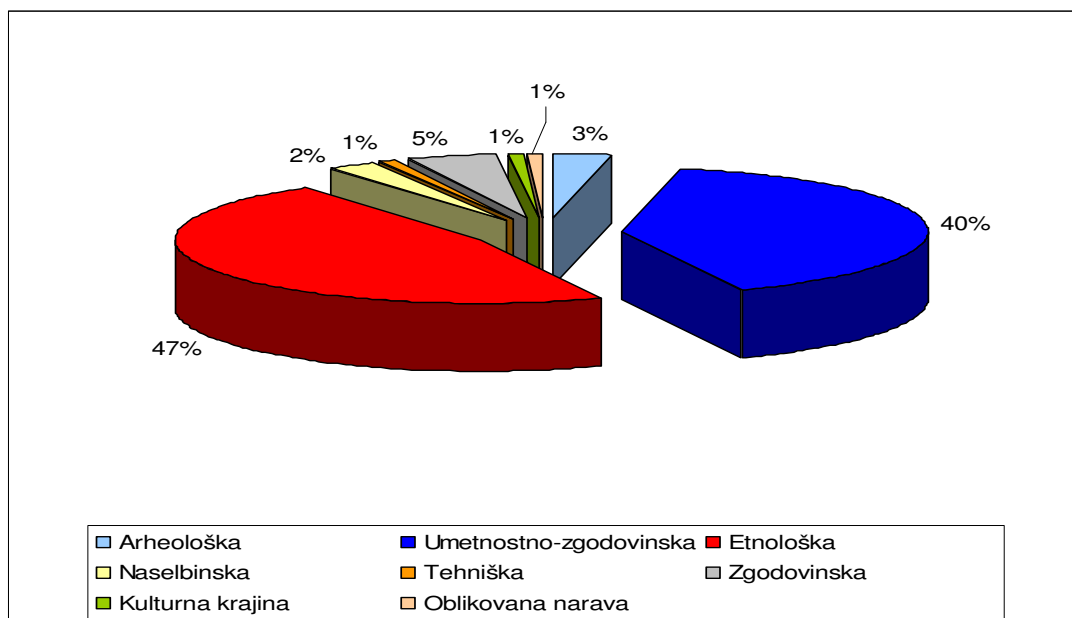
Območje	Površina (km ²)	Delež	Prebivalstvo	%	Kulturna dediščina	%
Slovenija	20.273	100	2.002.426	100	21.474	100
Savinjska regija	2.384	11,8	256.810	12,8	4.330	21

Tabela 4.15: Pregled objektov kulturne dediščine Savinjske regije po zvrsteh (2004)

Vrsta dediščine	št.enot
Arheološka	135
Umetnostno-zgodovinska	1748
Etnološka	2029
Naselbinska	100
Tehniška	42
Zgodovinska	201
Kulturna krajina	35
Oblikovana narava	40
SKUPAJ	4330

Vir: Ministrstvo za kulturo - INDOK Center, Zavod za varstvo kulturne dediščine, RRA Celje

Graf 4.10: Obseg in struktura kulturne dediščine v Savinjski regiji

Vir: Ministrstvo za kulturo - INDOK Center, Zavod za varstvo kulturne dediščine, RRA Celje

Arheološka dediščina

Na območju Savinjske regije se nahaja 135 enot arheološke nepremične dediščine. Največ (po številu enot) je arheološke dediščine na teritoriju občin Laško (24), Žalec (17) in Celje (12), brez pa so občine Ljubno, Tabor in Dobje. V ostalih 25 občinah se število giblje med 1 in 7.

Po funkcionalnem ključu arheološko dediščino Savinjske regije sestavljajo (upoštevana so vsa arheološka obdobja od starejše kamene dobe do srednjega veka):

- gradišča
- naselbine
- najdišča
- svetišča, gomile, grobišča
- jamske postojanke

Umetnostna dediščina

Nepremično umetnostno dediščino oziroma umetnostno in arhitekturno dediščino predstavljajo posamezne stavbe ali skupine stavb, prostorski in javni spomeniki in umetnostno pomembne sestavine stavbarstva kot so slikarski, kiparski, grafični in drugi oblikovani predmeti in izdelki domače obrti:

Umetnostno dediščino glede na namen oziroma vsebino delimo na:

- sakralna dediščina
- profana dediščina

Po številu enot je umetnostna dediščina v Savinjski regiji takoj za etnološko na drugem mestu in šteje 1748 (40%) objektov, ki so razporejeni po celotnem območju, regije tako v urbanem kot ruralnem prostoru. Največ objektov umetnostne dediščine je na območju Mestne občine Celje (395), več kot sto jih je v občinah Laško (134), Slovenske Konjice (107) in Žalec (104). V vseh drugih občinah se število enot umetnostne dediščine giblje med 3 (Dobje) in 87 (Rogatec). Ugotoviti je mogoče, da je največja gostota umetnostne dediščine vezana na večje mestne in trške naselbine, kjer gre predvsem za meščanske hiše, palače in vile v mestih ter trške hiše v »srednjeveških« trških jedrih.

Sakralna umetnostna in arhitekturna dediščina

Sakralno ali cerkveno dediščino sestavljajo župnijske in podružnične cerkve in samostani in drugi objekti katerih nastanek in današnja raba je neposredno povezan z vero oziroma liturgijo.

Nepremično sakralno umetnostno dediščino v Savinjski regiji sestavljajo:

- župnijske cerkve	- kapele
- podružnične cerkve	- križevi poti, kalvarije
- romarske cerkve-romarska središča	- znamenja (slopno, figuralno, stavbno)
- samostani	- župnišča, kaplanije, mežnarije

570 objektov sakralne dediščine, od katerih ima večina status kulturnega spomenika, predstavlja nekaj več kot 32% celotnega fonda umetnostne in arhitekturne stavbne dediščine oziroma 13% v celotni nepremični kulturni dediščini Savinjske regije.

Celovit pomen in vrednost sakralne dediščine se izpričuje predvsem v cerkvah in samostanih, kjer arhitektura skupaj s poslikavami, štukaturami, oltarji, skulpturami in drugo cerkveno opremo tvori zaobkrožene umetnostne in liturgične ambiente.

Znotraj umetnostne dediščine so cerkve relativno dobro vzdrževane in dostopne, mnogo premalo pa so vključene v celovito regijsko kulturno-turistično ponudbo.

Izbrane primerke sakralne dediščine kot so samostani in romarska središča, bi bilo primerno projektno povezati v tematski regijski kulturno-turistični produkt in jih integrirati v skupno regijsko, promocijsko in prodajno mrežo.

Nekateri EU projekti (Transromanika, Emina romarska pot, Transgotika) že nakazujejo povezovanje znotraj regije in z drugimi regijami.

Profana umetnostna dediščina

Med profano umetnostno in arhitekturno stavbno dediščino uvrščamo gradove, graščine in dvorce in utrdbe (fortifikacije), ki so na območju Savinjske regije nastajali od časa romanike (11.,12. stol.) dalje. Navkljub večstoletnemu procesu opuščanja in propadanja grajskih stavb pa so se nekatere le ohranile kot materialne (stavbne) in umetnostne ostaline srednjega veka in kot pomembna sestavina kulturne krajine. Gradovi in grajske razvaline so zanimivost (v nekaterih primerih tudi posebnost) in atrakcija in kot taki tudi priložnost za formiranje novih ponudb (produktov in storitev) v kontekstu nove razvojne in ponudbene paradigme Savinjske regije. Podobno velja tudi za graščine in dvorce, ki so se ohranili v gričevnatem pa tudi ravninskem in dolinskem svetu, pogosto pa so pomembna sestavina starih mestnih in trških jeder.

Mestom in trgom z večstoletno tradicijo dajejo poseben dediščinski in identitetni pomen meščanske in trške hiše ter palače in vile.

Med profano stavbno dediščino so uvrščeni tudi mnogi objekti, ki so nastajali v skladu z družbenimi, gospodarskimi, prometnimi in drugimi potrebami od predindustrijske (18. stol.) dobe dalje: šole, kulturni domovi, gostilne in trgovine, pošte, hoteli, bolnice, železniške postaje, delavske kolonije in hiše, stanovanjski bloki in drugi.

Profano arhitekturno in umetnostno dediščino sestavlja 1178 objektov kar predstavlja 67,5% umetnostne dediščine in 27,2% celotne nepremične kulturne dediščine Savinjske regije.

Profano umetnostno stavbno dediščino sestavljajo:

- gradovi in utrdbe	- palače
- graščine in dvorci	- šole, kulturni domovi, bolnišnice
- meščanske hiše	- delavske kolonije, delavske hiše, stanovanjski bloki
- trške hiše	- trgovine, gostilne, pošte
- vile	- hoteli, paviljoni, železniške postaje, poslovne stavbe

Po številu in tudi obsegu se največ profane stavbne dediščine nahaja na območju mesta Celje in sicer 350 enot ali 30% na nivoju regije. Med 50 in 100 enot se nahaja na območjih občin Laško (69), Slovenske Konjice (87), Vitanje (52), Vransko (56) in Žalec (74).

Med vsemi objekti profane umetnostne dediščine posebno pozornost namenjamo gradovom, graščinam in dvorcem. To so objekti, ki so primerjalno z drugimi državami in regijami v srednjeevropskem kulturnem prostoru najbolj zanemarjen ali spregledan dediščinski in razvojni potencial.

Nekaj grajskih stavb in dvorcev je namenjenih kulturnim dejavnostim (grofija Celje, Velenjski grad, Olimje), kulturnim in turističnim dejavnostim (Strmol, Podsreda) in zdravstvenim dejavnostim (Šenek, Vojnik). Od vseh grajskih razvalin sta za namene kulturnega turizma delno urejeni le dve (Konjice, Stari grad Celje). Turistična ponudba gradov in dvorcev Savinjske regije je nepovezana in slabo promovirana in tržena.

Objekti profane stavbne dediščine skupaj s sakralno bistveno določajo in sestavljajo identiteto (materialno in duhovno) mestnih, trških in vaških naselbin in posameznih izsekov kulturne krajine.

Prehod profane stavbne dediščine, predvsem gradov in dvorcev, iz stanja formalnega varstva v procese aktivnega, to je programskega razvojnega varstva v obdobju 2007-2013 je mogoč, s tem, da se pospešeno izvede predhodne ukrepe:

- zaključiti denacionalizacijske postopke,
- ugotoviti programske in investicijske zainteresiranosti in usposobljenosti lastnikov, še posebej pri »javnih lastnikih«, ki jih je daleč največ,
- vzpostaviti pogoje za promet z »dediščinskimi« nepremičninami,
- vzpostaviti povezave s centri stacionarnega turizma

Etnološka dediščina

Nepremična etnološka stavbna dediščina so območja, stavbe, skupine stavb ter orodja, naprave in stroji ter drugi predmeti, ki so del njih. Etnološka dediščina izpričuje način dela in življenja prebivalcev slovenskega podeželja predvsem od 17. stoletja dalje.

Etnološko stavbno dediščino smo analizirali glede na primarni namen oziroma rabo:

- domačije	- zidanice, vinski hrami
- kmečke hiše	- koče, bajte, preužitkarske hiše
- kmečki dvorci	- čebelnjaki, vodnjaki, apnenica
- gospodarska poslopja – hlevi, skednji	- vodni mlini, stope
- svinjaki	- žage
- kazalci	- kovačije
- marofi	- sušilnice
- kašče	- gostilne

Hitro spreminjanje oziroma opuščanje tradicionalnih oblik kmetovanja, velike spremembe v bivalni kulturi, nove tehnologije v kmetijski pridelavi in predelavi in demografske spremembe (depopulacija, deagrarizacija...), bistveno določajo stanje in perspektivo ohranjanja etnološke stavbne dediščine kot sestavine poselitvene, stavbne, krajinske, umetnostne in tehniške identitete slovenskega podeželja.

Po številu enot (stavbe, skupine stavb) je etnološka dediščina najobsežnejša. 2029 enot, ki so v registru opredeljene kot etnološka kulturna dediščina pomeni najobsežnejši (47%) in hkrati tudi najbolj ogrožen (skupaj z naselbinsko dediščino: vasi, trgi) dediščinski fond Savinjske regije.

Za etnološko stavbno dediščino v Savinjski regiji veljajo naslednje značilnosti:

- z 2029 enotami predstavlja najobsežnejšo kategorijo nepremične stavbne dediščine ali 47%,
- je ena izmed ključnih sestavin kulturne krajine in identitete podeželja,
- spremenjen način življenja in gospodarjenja pomeni opuščanje rabe oziroma namena zaradi katerega so bili objekti zgrajeni,
- med vsemi kategorijami nepremične stavbne dediščine najhitreje propade in fizično izgineva,
- povsem nestimulativna (davki, subvencije, krediti...) politika,
- splošno utrjen vzorec, da je podeželska stavbna dediščina blokada razvoja, kar je enako nerazumevanju, da je ta ista dediščina v mnogih primerih razvojna priložnost
- praktično vsa etnološka stavbna dediščina je v zasebni lasti.

Naselbinska dediščina

Naselbinska dediščina (tudi spomeniki) so mestna, trška ali vaška naselja ter deli naselij, ki so najznačilnejši in posebej pomembni dosežki v oblikovanju in urejanju prostora.

Naselbinsko dediščino sestavljajo:

- vasi, zaselki, vaška jedra	- mestna jedra
- trgi, trška jedra	- zdraviliška jedra

Med stotimi objekti naselbinske kulturne dediščine je največ ruralnih naselij, to je vasi, zaselkov in vaških jeder (68), sledijo trgi in trška jedra (26). Kot naselbinska kulturna dediščina so opredeljena mestna jedra Celja, Velenja, Žalca in Laškega in zdraviliškega jedra Rogaška Slatina.

Delež naselbinske dediščine v celotni nepremični kulturni dediščini Savinjske regije znaša **2,3 %**.

Zgodovinska dediščina

Zgodovinska dediščina so območja, stavbe in drugi objekti, ki značilno ponazarjajo in izpričujejo politično zgodovino, zgodovino vojn in vojaštva, socialno zgodovino, razvoj prometa, prometnih in trgovskih poti ter povezav, razvoj sodstva, prosvete in kulture, verstev, znanosti in tehnike ter gospodarsko zgodovino na tleh Savinjske regije.

Zgodovinsko dediščino predstavljajo:

- grobnica, grobišče	- spominsko znamenje, spominska plošča
- javni spomenik	- hiša pomembne osebnosti
- kraj zgodovinskega dogodka	- partizanska bolnica, tiskarna

Skupno število enot zgodovinske dediščine je 201, kar predstavlja 4,6 % vse regijske kulturne dediščine.

Največ enot (objektov) zgodovinske dediščine je v občinah Velenje (24), Šoštanj (24), Celje (23) in Žalec (13). Občina Dobje, Rogatec in Vitanje nimajo objektov s statusom zgodovinske dediščine. Posebno kot kulturno-turistično ponudbo izoblikovano zgodovinsko dediščino predstavlja 21 hiš oziroma domov zgodovinsko pomembnih osebnosti.

Tehniška dediščina

Tehniško dediščino predstavljajo območja, stavbe in skupine stavb ter naprave, ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture na območju Savinjske regije.

Glede na namen in primarno funkcijo tehniško dediščino sestavlja več kategorij:

- industrijski obrati in naprave
- obrtne delavnice in naprave
- prometne naprave in objekti
- energetske in rudniške objekti in naprave

Tehniška dediščina je pomanjkljivo raziskana in valorizirana, kar ob siceršnjem nerazumevanju in nevedenju še povečuje visoko stopnjo njene ogroženosti. Največ te dediščinske zvrsti se nahaja v občinah Celje (15), Laško (7), Velenje (4) in Solčava (4).

42 objektov in naprav tehniške dediščine pomeni manj kot 1% v skupnem dediščinskem fondu Savinjske regije.

Kulturna krajina

Kulturna krajina je spomeniško ali dediščinsko območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Kulturno krajino kot dediščinsko kategorijo opredeljuje stopnja ohranjenosti grajenih struktur (poselitev, zemljiška razdelitev in parcelacija, kulturne rastline, komunikacije, dediščinski objekti posebnega pomena kot so cerkve, znamenja itd.) in njihov odnos do naravnega okolja.

Kulturna krajina in območja kompleksnega varstva so največji pokrajinski izseki v katerih so se ohranili temeljni principi kvalitetnega, kultiviranega in z naravnimi danostmi usklajenega delovanja človeka.

Območij posebej pomembne kulturne krajine in kompleksnega varstva je v Savinjski regiji 35. Razporejena so po vseh pokrajinskih enotah in subregijah razen v Šaleški dolini.

Oblikovana narava

Oblikovana narava kot zvrst kulturne dediščine so območja ali objekti vrtnega in parkovnega oblikovanja, navadno povezani z drugimi kulturnimi spomeniki, z estetsko in kulturno namembnostjo.

Kot oblikovano naravo opredeljujemo:

- mestne parke
- grajske parke
- zdraviliške parke
- krajinske arhitekture in ambiente

Oblikovana narava kot kulturna dediščina se nahaja na območju enajstih občin. Na teh območjih je 40 objektov.

4.4.4 Turizem

Savinjsko razvojno regijo uvrščamo med turistično relativno dobro razvito pokrajino z večstoletno tradicijo, predvsem na področju zdraviliškega turizma, ki predstavlja še danes vodilno turistično ponudbo. Ob naravnih virih (termalne in mineralne vode) so nastajala in se razvijala središča stacionarnega (zdraviliškega) turizma: Rogaška Slatina, Rimske toplice, Terme Dobrna, Zdravilišče Laško, Terme Olimia, Terme Topolšica, Terme Zreče, klimatsko zdravilišče Rogla).

Ob močno uveljavljenem zdraviliškem turizmu se vse bolj razvijajo tudi zimski, klimatski, wellness, kongresni in sejamski turizem (Rogla, Golte, Celjska koča Celje).

Po nastanitvenih zmogljivostih, ki jih predstavlja 7.524 ležišč (leto 2004) je regija v državnem povprečju (**9,6%**), z realiziranimi nočitvami (**1.137.345 v letu 2004**) pa z **14,9%** močno nad državnim povprečjem.

V **85** turističnih nastanitvenih objektih regija razpolaga z **3.277** sobami v katerih je **7.524** ležišč.

Največ (**55%**) nastanitvenih (prenočitvenih) zmogljivosti je v hotelih, sledijo apartmaji (**18%**), kampi (**11,5%**) in planinski domovi in koče (**6,6%**).

Tabela 4.16: Nastanitvene zmogljivosti v Savinjski regiji (2004)

Občine, subregije	število objektov	število sob	število ležišč	število prenočitev
Bistrica ob Sotli				
Dobje				
Kozje				
Podčetrtek	6	574	1.585	280.991
Rogaška Slatina	9	835	1.372	248.275
Rogatec				
Šentjur	4	41	133	6.068
Šmarje pri Jelšah	1	2	5	44
Kozjansko z Obsoteljem	20	1.452	3.095	535.378
Celje	4	143	243	28.932
Dobrna	3	244	385	101.297
Laško	4	239	463	100.931
Štore				
Vojnik	1	5	10	50
Celje z okolico	12	631	1.101	231.210
Slovenske Konjice	1	30	54	2.994
Vitanje	1	3	8	45
Zreče	20	502	1.422	216.586
Dravinjska dolina	22	535	1.484	219.625
Braslovče				
Polzela				
Prebold	4	49	125	1.189
Tabor				
Vransko	1	3	20	31
Žalec	1	40	74	16.293
Sp. Savinjska dolina	6	92	219	17.513
Gornji Grad	3	23	83	601
Ljubno	2	8	30	157
Luče	1	10	82	131
Mozirje	4	142	516	3.473
Nazarje				
Solčava	7	70	260	7.345
Zg. Savinjska dolina	17	253	971	11.707
Šmartno ob Paki				
Šoštanj	2	226	457	106.978
Velenje	6	88	197	14.934
Šaleška dolina	8	314	654	121.912
Savinjska regija	85	3.277	7.524	1.137.345

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

Tabela 4.17: Vrste in zmogljivosti turističnih nastanitvenih objektov v Savinjski regiji (2004)

Vrsta objekta	število objektov	število ležišč	delež v skupnem št. objektov (v %)	delež v skupnem št. ležišč (v %)
Hoteli	30	4097	35,29	54,45
Moteli	1	24	1,18	0,32
Penzioni	5	105	5,88	1,40
Gostišča	9	110	10,59	1,46
Prenočišča	1	24	1,18	0,32
Apartmaji	8	1359	9,41	18,06
Kampi	4	860	4,71	11,43
Turistične kmetije z nast. zmogljl.	2	120	2,35	1,59
sobodajalstvo	2	29	2,35	0,39
planinski domovi in kočje	11	494	12,94	6,57
delavski počitniški domovi	6	88	7,06	1,17
drugi domovi	2	41	2,35	0,54
drugi gostinski nastanitveni objekti	4	173	4,71	2,30
začasne nastanitvene zmogljivosti	0	0	0,00	0,00
Skupaj nastanitveni objekti	85	7524	100,00	100

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

Največ prenočitvenih kapacitet oziroma ležišč in sicer **55% (4097 postelj)** je v hotelih. Skoraj polovica hotelov (**47,3%**) ima štiri zvezdice in 42,4% tri zvezdice.

75% vseh nastanitvenih kapacitet (5643 postelj) je v turističnih središčih (zdravilišča, terme, klimatski centri) kar prinaša nadpovprečno dobo bivanja oziroma zasedenost glede na slovensko povprečje.

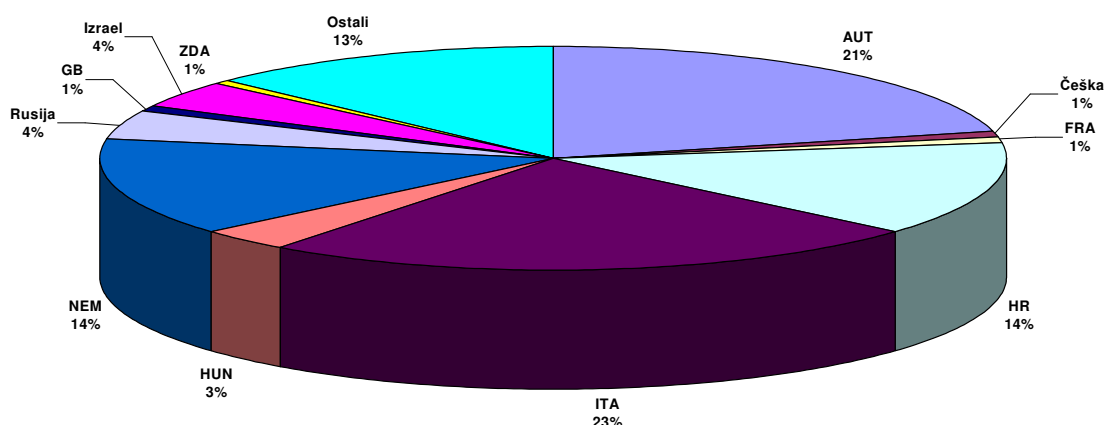
V zadnjih letih ne beležimo pomembnega povečanja prenočitvenih zmogljivosti (izjema je nov hotelski kompleks Sotelia v termah Olimia, odprt leta 2005)

Posebej nezadovoljivo je stanje v segmentu manjših turističnih nastanitvenih kapacitet kot so manjši hoteli, penzioni, specializirani manjši obrati (družine, mladi...) še posebej na podeželju in v izjemnih krajinskih in dediščinskih območjih.

Za preteklo načrtovalsko obdobje je značilno neugodno finančno in poslovno okolje, ki ga označujejo številne administrativne ovire, pomanjkanje kakovostnega svetovanja malim turističnim podjetnikom in sistemsko nepodpiranje malega in srednjega podjetništva.

To in nerazumevanje turističnih potencialov regijskega podeželja, naravnih znamenitosti in okolja in objektov in območij izjemne kulturne dediščine, zmanjšuje konkurenčnost turističnega gospodarstva Savinjske regije tako na področju raznovrstnosti kot kvalitete in zmogljivosti.

Graf 4.11: Struktura gostov iz tujine 2004

Vir: SURS, 2004, obdelava podatkov RRA Celje, 2006

Savinjska regija je leta 2004 obiskalo **251.999** turistov, ki so ustvarili **1.137.345** nočitev, kar predstavlja skoraj **15%** vseh nočitev v Sloveniji. **72,2%** od vseh prenočitev predstavljajo hotelske prenočitve.

Več kot **43%** vseh turistov, ki so leta 2004 obiskali Savinjsko regijo je bilo na območju Obsotelja in Kozjanskega in tu realiziralo **46%** vseh prenočitev v regiji.

Na drugem mestu, po obisku turistov in številu prenočitev je Celje z okolico z **33%** in na tretjem Dravinjska dolina s Pohorjem (**23%**).

Analiza prihodov domačih in gostov iz tujine za leto 2004 kaže, da so **58,5%** vseh prihodov ustvarili domači gostje in **41,5%** gostje iz tujine. Med gosti iz tujine so na prvem mestu Italijani z **23%**, na drugem Avstrijci z **21%** in na tretjem Hrvatje z **14%**.

Pomembno sestavino turističnega gospodarstva Savinjske regije predstavlja izletniški turizem oziroma dnevni turizem, ki je vezan na posamezne dogodke, kulturne, športne in druge prireditve, posebno gostinsko ponudbo, kopališča, wellness, seminarji, konference, obisk muzejev in drugo. Obisk dnevnih gostov je zelo pomanjkljivo merjen in zato meritve STO ne odražajo dejanskega stanja. Po podatkih STO je bilo leta 2004 med 40 najbolj obiskanimi turističnimi zanimivostmi, 9 iz Savinjske regije.

Primerjava obsega, kvalitete, strukture in poslovne uspešnosti turizma Savinjske regije s podobnimi regijami v sosesčin in drugih evropskih država kaže, da imamo izrazito visok delež hotelske ponudbe v večjih turističnih središčih in veliko pomanjkanje manjših in raznovrstnih turističnih zmogljivosti in ponudb. Ta ugotovitev nakazuje strategijo razvoja turizma v naslednjem obdobju:

- razvoj turističnih središč, to je termalnih centrov, zdravilišč, gorsko-turističnih in klimatskih centrov in razvoj športno-rekreacijskih zmogljivosti (hoteli, golf igrišča, športne naprave, dvorane, adrenalinski parki, prenova zdraviliških jeder)
- formiranje, povezovanje in trženje novih turističnih produktov na podlagi povezovanja naravnih in kulturnih potencialov (hoteli, vaška in trška jedra, ekoproducti, kolesarske steze, tematske poti, vinske ceste, prenočitve na podeželju...)

Glede na izjemen zgodovinski in dediščinski pomen in potencial v slovenskem in širšem evropskem prostoru (antična Celeia, Celjski grofje in srednjeveško Celje, industrijska tradicija, lega, aktualni, ustvarjalni potencial in ponudba...) je regijsko središče Celje turistično izrazito podrazvito.

Ekonomizacija tradicije in dediščinskih potencialov in uveljavljanje Celja v evropskem kulturnem in poslovnem prostoru, bi bila primerna in ekonomsko učinkovita tako za mesto kot za celotno regijo in državo.

Mesto Celje oziroma vsa njegova intelektualna, kulturna, upravljalsko-politična in poslovna infrastruktura formira koalicijo za projekt Celje – evropska prestolnica kulture 2012.

4.5 INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN PROSTOR

Savinjska razvojna regija je prostorsko in krajinsko pestra, razlikuje pa se tudi po razvojnih značilnosti in pobudah. Regijo označuje Alpsko visokogorje, predalpsko hribovje s posameznimi planotami in kotlinami in subpanonska gričevja z ravninami.

Naravne vrednote in kulturna dediščina so v nekaterih primerih izjemne, predvsem pa zelo raznolike in dajejo identiteto posameznim območjem znotraj regije.

Naravne znamenitosti Savinjske regije so reke, jezera, korita, soteske, slapovi, vrelci, parki, gozdovi, vinogradi, jame in ne nazadnje planine in gore. Regija je bogata s sakralno dediščino, saj je ohranjenih mnogo samostanov, cerkva in kapelic.

Kmetijskih zemljišč v regiji je 95.000 ha ali 40% površin. V okviru kmetijske površine je tretjino travnikov in pašnikov, le 12,4 % kmetijskih zemljišč je namenjeno za poljedelstvo.

Poselitveni vzorec Savinjske regije sestavlja 816 naselij (13,5% slovenskih naselij) v povprečju eno na 3,5 km² (kar je na ravni slovenskega povprečja).

Tri četrtine regije po površini z 68% prebivalstva spada med območja s posebnimi razvojnimi problemi.

Savinjska razvojna regija ima zelo ugodno prometno lego, ki jo vzpostavlja izgrajena avtocesta kot del V. vseevropskega prometnega koridorja, ki krepi njeno prometno dostopnost in ji s tem izboljšuje privlačnost za njeno globalno povezovanje in pospeševanje razvoja na področju gospodarstva.

4.5.1 Prometna infrastruktura

Značilnost regije je osrednja lega v prostoru Slovenije, zato predstavlja pomembno tranzitno regijo. Savinjska regija ima relativno razvejano prometno omrežje, ki je v veliki meri preslabo za normalen pretok prometa.

Najpomembnejša prometna smer v Savinjski regiji je t.i. štajerska smer, ki je del vzdolžne slovenske prometne osi, na kateri se združujejo povezave dela srednje in vzhodne Evrope z Jadranom in severno Italijo. Ta prometna smer je hkrati pomembna medregionalna povezava z ljubljansko in mariborsko regijo.

Tabela 4.18: Dolžina cest po posameznih razvojnih regijah:

	Leto	Slovenija	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje posavska	Jugo-vzhodna Slovenija	Osrednje slovenska	Gorenjska	Notranjsko kraška	Goriška	Obalno kraška
Dolžina Avtocest (v km)	2004	483	14	59	-	61	1	-	6	169	52	32	33	55
Dolžina drugih cest v km	2004	19 690	1 451	2 800	1 059	2 875	367	1 107	1 460	3 540	1 606	763	1 839	822
Hudo poškodovani v pro. Nesrečah na 10.000/preb.	2004	7,0	5,8	7,0	3,3	8,1	4,8	7,0	7,9	6,3	6,6	7,1	9,0	8,8

Sedanji razvoj prometne infrastrukture krepi gravitacijsko vlogo večjih urbanih središč in zapostavlja nekatera regionalna razvojna središča.

Tabela 4.19: Skladnost kategorij središč in prometne infrastrukture ter število prebivalstva v Savinjski regiji:

Zap. št. v regiji	FUNKCIONALNA SREDIŠČA		PROMETNA INFRASTRUKTURA (najvišja kategorija)				PREBIVALSTVO				
	Središče	Funkc. kategorija	Cesta	Železniška proga	Letališče	Pristanišče	Št. preb. 31.12.00	Povprečno št. v kategoriji	Odstopanje od povprečja	od 80% povp.	60% povp.
1	CELJE	SNP	AC	G1	JLNP	0	38298	11327,75	0	0	0
2	VELENJE	SRP	G1	R	JLRP	0	26353	4581,33	0	0	0
3	ŽALEC	MLS	AC	R	0	0	5049	4546,48	0	0	0
4	ROGAŠKA SLATINA	MLS	G2	R	0	0	5034	4546,48	0	0	0
5	SLOVENSKE KONJICE	MLS	R2	0	0	0	4846	4546,48	0	0	0
6	ŠENTJUR	MLS	G2	G1	0	0	4684	4546,48	0	0	0
7	LAŠKO	MLS	G1	G1	0	0	3456	4546,48	0	0	0
8	ZREČE	PLS	R3	0	0	0	2902	3401,37	0	0	0
9	ŠOŠTANJ	PLS	R2	R	0	0	2722	3401,37	0	0	0
10	POLZELA	PLS	R3	0	0	0	2215	3401,37	0	0	0
11	VOJNIK	LOS	R2	0	0	0	2061	960,24	115	da	da
12	MOZIRJE	MLS	R1	G1	0	0	2004	4546,48	0	0	0
13	ŠTORE	LOS	G2	0	0	0	1837	960,24	91	da	da
14	PREBOLD	LOS	R2	R	0	0	1617	960,24	68	da	da
15	ROGATEC	LOS	G2	R	0	0	1589	960,24	65	da	da
16	ŠMARJE PRI JELŠAH	PLS	G2	R	0	0	1445	3401,37	0	0	0
17	LJUBNO OB SAVINJI	LOS	R2	0	0	0	1173	960,24	22	da	da
18	NAZARJE	LOS	R1	0	0	0	959	960,24	0	da	da
19	GORNJI GRAD	LOS	R1	0	0	0	945	960,24	-2	da	da
20	VITANJE	LOS	R2	0	0	0	895	960,24	-7	da	da
21	KOZJE	LOS	R2	0	0	0	757	960,24	-21	ne	da
22	VRANSKO	LOS	AC	0	0	0	735	960,24	-23	ne	da
23	ŠMARTNO OB PAKI	LOS	R2	R	0	0	622	960,24	-35	ne	da
24	DOBRNA	LOS	R2	0	0	0	581	960,24	-39	ne	da
25	PODČETRTEK	LOS	R1	R	0	0	560	960,24	-42	ne	ne
26	LUČE	LOS	R2	0	0	0	453	960,24	-53	ne	ne
27	BRASLOVČE	LOS	R1	0	0	0	370	960,24	-61	ne	ne
28	TABOR	LOS	R3	0	0	0	324	960,24	-66	ne	ne
29	BISTRICA OB SOTLI	LOS	R1	0	0	0	272	960,24	-72	ne	ne
30	SOLČAVA	LOS	R2	0	0	0	259	960,24	-73	ne	ne
31	DOBJE PRI PLANINI	LOS	R2	0	0	0	121	960,24	-87	ne	ne

Legenda: SNP – središče nacionalnega pomena, SRP – središče regionalnega pomena, MLS – medobčinska središča lokalnega pomena, PLS – pomembna lokalna središča, LOS- lokalna občinska središča

Tudi železniško omrežje je v regiji, razen v njenem Z delu, precej razvejeno. V regiji se nahaja eno najpomembnejših državnih železniških vozlišč Zidani most, kjer se stikajo tri glavne smeri proti Celju oziroma Mariboru, proti Ljubljani in proti Zagrebu. Na področju železniškega omrežja država v Savinjski razvojni regiji razen modernizacije obstoječega omrežja ne načrtuje pomembnih novogradenj, razen povezave Savinjske regije s Koroško.

V cestnem prometu sta na meji s Hrvaško dva mejna prehoda, Dobovec- mednarodni mejni prehod in Rogatec- meddržavni mejni prehod.

Savinjska razvojna regija razpolaga tudi z dvema športnima letališčema Celje in Velenje. Obe letališči sta »2B« kategorije po ICAO.

Bližina prometnega težišča in dobra infrastrukturna opremljenost Savinjske regije se odražata v poprečnih časih poti, ki so po obstoječem cestnem omrežju z 80 minutami precej nižji od slovenskega povprečja (96 minut). Tudi poprečni čas po obstoječem železniškem omrežju (141 minut) je nižji od slovenskega povprečja (162 minut).

Tabela 4.20: Ključne slabosti in nevarnosti ter prednosti in priložnosti na področju prometne infrastrukture

SLABOSTI IN NEVARNOSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
Prometna infrastruktura: neobstoj integralnega regionalnega strateškega dokumenta na področju razvoja prometnega sistema in prostora udeležanje le tistih razvojnih možnosti, ki jih ponuja sodobna (avto)cestna infrastruktura ob V. vseevropskem koridorju, brez upoštevanja sedanjega in predvsem možnega potenciala železniške infrastrukture za doseganje bolj trajnostnih oblik prometne mobilnosti na področju tovornega in potniškega prometa, ima lahko zelo resne negativne posledice na dolgoročni razvoj poselitve in organizacijo dejavnosti v prostoru regije zanemarjanje regionalne in lokalne ravni pri upravljanju in načrtovanju slovenskega prometnega sistema Železniška infrastruktura: železniška infrastruktura v regiji je sicer razpredena in povezuje ključna središča vendar zastarela in brez parametrov, ki bi omogočali hiter in učinkovit prevoz tovora in potnikov eno najpomembnejših železniških vozlišč v državi – Zidani most, se nahaja v naselju brez središčnega pomena problematičen je značaj regionalne proge Celje-Velenje, ki se »slepo« končuje v Šoštanju in se ne nadaljuje proti Koroški poselitveni sistem Slovenije se razvija neodvisno od sedanjega in še bolj prihodnjega potenciala (postaj) železniškega sistema pomanjkanje kvalitetne ponudbe železnic Cestna infrastruktura: nekoliko slabšo dostopnost beležijo občinska središča oziroma subregionalna območja (Zgornja Savinjska, del Dravinjske ter obsojtelje s Kozjanskim) v regiji, ki so bolj oddaljena od avtocestnega križa Infrastruktura javnega potniškega prometa: pomankljivo sodelovanje avtobusnih prevoznikov in Slovenskih železnic pri oblikovanju kvalitetne ponudbe JPP Infrastruktura zračnega prometa: ni evidentiranih slabosti oziroma nevarnosti Terminali za kombinirani tovorni promet: - regija nima terminala za kombinirani tovorni promet	Prometna infrastruktura: Savinjska regija ima zelo ugodno prometno leto, ki jo vzpostavlja izgrajena avtocesta kot del V. vseevropskega prometnega koridorja, ki krepi njeno prometno dostopnost in ji s tem izboljšuje privlačnost za njeno globalno povezovanje in pospeševanje razvoja na področju gospodarstva razvoj integriranega prometnega sistema, v katerem regionalna središča opravljajo ustrezne prometne vozliščne funkcije Železniška infrastruktura: na področju železniške infrastrukture bi bila za regijo izjemnega pomena izgradnja nove G1 proge v poteku Celje-Velenje-Slovenj Gradec-Otiški vrh v skupnem prometno – infrastrukturnem koridorju z novo hitro cesto posodobitev regionalne železniške proge Grobelno-Rogatec in Grobelno-Imeno Cestna infrastruktura: dostopnost občinskih središč do Celja kot središča Savinjske regije in do drugih regionalnih središč je nasplošno zelo dobra izgradnja avtoceste posredno izboljšuje povezanost pomembnih urbanih središč, ki ne ležijo neposredno bo AC križu (Velenje) izgradnja hitre ceste v poteku Celje-Velenje-Slovenj Gradec v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo železniško progo G1 v istem poteku dobra razvitost sekundarnih cestnih povezav izboljšanje kakovosti lokalnega cestnega omrežja v nekaterih najbolj odročnih delih regije Infrastruktura javnega potniškega prometa: regija je dobro oskrbljena z avtobusnimi povezavami, ki pa ne sledijo razporejenosti cestnih prometnih tokov. Visoka frekvenca avtobusnih povezav je veliko bolj enakomerno razporejena po regiji kot so cestne obremenitve v Celju bi bilo primerno posodobiti terminal javnega potniškega prometa Infrastruktura zračnega prometa: regija razpolaga z dvema športnima letališčema Celje in Velenje na katerih se promet odvija pod vizualnimi pogoji letenja (VPR) športno letališče v Celju naj dobi status letališča nacionalnega pomena in helikopter, oboje za izvajanje notranjega zračnega prometa športno letališče v Velenju naj dobi status letališča regionalnega pomena in helikopter, oboje za izvajanje notranjega zračnega prometa Terminali za kombinirani tovorni promet: razvoj terminala kombiniranega tovornega prometa regionalnega pomena v Celju

4.5.2 Komunalna infrastruktura regije

Pod pojmom komunalna infrastruktura razumemo objekte in naprave, ki služijo izvajanju obveznih lokalnih javnih služb varstva okolja in sicer oskrba z vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki, odlaganje ostankov komunalnih odpadkov.

- **Oskrba z vodo**

Na območju Savinjske razvojne regije obstaja po eni strani relativno dobra pokritost z javnimi vodovodnimi sistemi in zadostnimi količinami vodnih virov, na drugi strani pa je tudi nekaj vododeficitarnih območij, od katerih je največje na Paškem Kozjaku. Vodni viri so razpršeni, kar je lahko tudi prednost. Z ureditvijo varne oskrbe z vodo se ustvarjajo osnovni pogoji za razvoj podeželja, turizma in tistega dela gospodarstva, ki je vezan na pitno vodo.

Tabela 4.21: Kratek pregled stanja na območju z vodo po subregijah Savinjske razvojne regije je naslednji:

CELJSKO OBMOČJE	SP.SAVINJSKA DOLINA	DRAVINJSKA DOLINA
Vodovodno omrežje je v večji meri že izgrajeno in pokriva večji del mestnih in primestnih območij. Večji problem pa je obmestni prostor ter razpršena gradnja, kjer se nahajajo lokalni vodni viri, ki niso ustrezno nadzorovani. V vsaki občini je kar nekaj vodovarstvenih območij, od teh pa je najbolj ogrožen tisti v Medlogu in sicer zaradi urbanizacije in intenzivnega kmetijstva.	Primarni vodi vodovodnega omrežja so izgrajeni, potrebna pa je zamenjava azbestnih cevi z novimi. Vodovarstvena območja so enakomerno razporejena po celotni dolini. Vododeficitarna območja pa so predvsem v hribovitih območjih.	Primarni vodovodi so povsod izgrajeni, ponekod pa bo potrebna še zamenjava cevi. Največje vodovarstveno območje je v okolici Hudinje, kjer je tudi glavno zajetje za Celjsko kotlino. Vododeficitarna območja pa so predvsem v višje ležečih krajih, kjer je problem v oporečnosti vode.
ZG. SAVINJSKA DOLINA	ŠALEŠKA DOLINA	OBSOTELJE IN KOZJANSKO
Primarni vodovod je na večjem delu območja že zgrajen, potrebno pa ga je posodobiti in zamenjati azbestne cevi. Vodovarstvena območja so definirana zgolj v manjšem delu, kjer so tudi primerno zaščitena. Vododeficitarna območja pa so predvsem na višinskih območjih in pri visokogorskih kmetijah.	Vodovodno omrežje je v celoti izgrajeno, vendar je potrebna sanacija in zamenjava azbestnih cevi. Večje vodovarstveno območje se nahaja na Paškem Kozjaku. Vododeficitarno območje predstavlja večji del Občine Šmartno ob Paki ter območje Vinske gore.	Primarno vodovodno omrežje je že izgrajeno, na nekaterih odsekih pa bo potrebna zamenjava azbestnih cevi z novimi. Zaradi razpršenosti poselitve je veliko manjših vodovarstvenih območij, ki pa niso ogrožena. Določen problem pa predstavljajo vododeficitarna območja, predvsem na območju Kozjega.

Tabela 4.22: Količine vode, zagotovljene za javni vodovod, po vodnih virih za Savinjsko razvojno regijo, 2004 v 1000 m³

Regija	skupaj	podzemna voda	izviri podzemne vode brez površinskega dotoka	izviri podzemne vode s površinskim dotokom	tekoče vode	naravna jezera	umetni zbiralniki voda	umetne bogatitve
Savinjska	19.492	2.443	14.205	200	2.644	-	-	932
Slovenija	162.465	93.246	52.644	12.101	3.532	-	-	942

VIR: Statistične informacije 319/2005

Tabela 4.23: Količine vode, po porabnikih za Savinjsko razvojno regijo, 2004 v 1000 m³

	Skupaj	Voda, dobavljena gospodinjstvom	Voda, dobavljena poslovnim subjektom	Dobavljena, a neobračunana voda	Izguba
Slovenija	164.142	86.680	35.138	5.921	36.403
Savinjska	21.284	10.753	6.025	812	3.694

VIR: Statistične informacije 319/2005

- **Odvajanje in čiščenje odpadnih voda**

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda.

Na povodju reke Savinje sta dva, relativno obsežna kanalizacijska sistema Žalec in Celje. Medtem ko je sistem Celje v pretežnem delu izgrajen in je čistilna naprava praktično nova, je ČN Kasaze potrebna dograditve in rekonstrukcije in je vključena v prioriteto fazo. Program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda je potrebno nadaljevati z zaokrožitvijo in dograditvijo obstoječih, relativno obsežnih kanalizacijskih sistemov z že zgrajenimi ČN, ter izgradnjo novih ČN in glavnih primarnih kanalov.

Ureditev odvajanja odpadnih voda je eden od ciljev okoljske direktive o varstvu voda. Razmerje med skupnim številom prebivalstva in tistimi, ki živijo v stanovanjskih objektih, priključenih na javno kanalizacijo v Savinjski regiji prikazuje naslednja:

Tabela 4.24: Razvitost javne kanalizacije Savinjske razvojne regije (stanje 2004)

šifra občine	ime občine	število prebivalcev	število stanovanj	kanalizacijsko omrežje	odstotek priključ. stanovanj	ponder populacija
149	Bistrica ob Sotli	1460	609	31	5,09%	74
151	Braslovče	4933	1851	92	4,97%	245
11	Celje	48081	19528	11510	58,94%	28339
154	Dobje	1008	394	0	0,00%	0
155	Dobrna	2083	728	131	17,99%	375
30	Gornji Grad	2595	960	178	18,54%	481
51	Kozje	3406	1336	74	5,54%	189
57	Laško	13730	5667	1496	26,40%	3625
62	Ljubno	2701	1052	31	2,95%	80
67	Luče	1609	652	101	15,49%	249
79	Mozirje	6231	2283	675	29,57%	1842
83	Nazarje	2711	933	299	32,05%	869

92	Podčetrtek	3224	1397	108	7,73%	249
173	Polzela	5417	1874	302	16,12%	873
174	Prebold	4514	1748	199	11,38%	514
106	Rogaška Slatina	10544	3955	1441	36,43%	3842
107	Rogatec	3191	1117	449	40,20%	12838
114	Slovenske Konjice	13612	5088	2099	41,25%	5615
180	Solčava	548	216	0	0,00%	0
120	Šentjur pri Celju	18470	7111	1768	24,86%	4592
124	Šmarje pri Jelšah	9662	3856	424	11,00%	1062
125	Šmartno ob Paki	2909	1102	244	22,14%	644
126	Šoštanj	8254	3037	1288	42,41%	3501
127	Štore	4060	1534	435	28,36%	1151
184	Tabor	1494	519	0	0,00%	0
133	Velenje	33331	11697	9790	83,70%	27897
137	Vitanje	2317	835	65	7,78%	180
139	Vojnik	7825	2959	359	12,13%	949
189	Vransko	2457	851	40	4,70%	115
144	Zreče	6245	2329	727	31,22%	1949
190	Žalec	20335	7928	2749	34,67%	7051
	SKUPAJ	248957	95146	37105	44,00%	109390

Dejavnost odvajanja in čiščenja odpadnih vod je vezana na posamezna porečja. Regionalni / subregionalni vpliv imajo tiste čistilne naprave, ki so opredeljeni v nacionalnih operativnih programih čiščenja odpadnih vod.

Tabela 4.25: Seznam čistilnih naprav v Savinjski razvojni regiji

Ime KČN	Upravitelj čistilne naprave	Ulica	Kraj	Projektirana velikost čistilne naprave (PE)	Letna količina odpadne vode čiščene na napravi (1000 m ³ /leto)
Dobrna	Vodovod-kanalizacija, javno podjetje d.o.o., Celje	Lava 2 a	Celje	1900	186
Škofja vas	Vodovod-kanalizacija, javno podjetje d.o.o., Celje	Lava 2 a	Celje	4000	398
Štore	Vodovod-kanalizacija, javno podjetje d.o.o., Celje	Lava 2 a	Celje	200	2,3
Dramlje	Javno komunalno podjetje Šentjur d.o.o.	Cesta Leopna Dobrotinška 18	Šentjur	500	0,5
Planina pri Sevnici	Javno komunalno podjetje Šentjur d.o.o.	Cesta Leopna Dobrotinška 18	Šentjur	550	8
Pod vrbco (Šentjur)	Javno komunalno podjetje Šentjur d.o.o.	Cesta Leopna Dobrotinška 18	Šentjur	400	10
Ponikva	Javno komunalno podjetje Šentjur d.o.o.	Cesta Leopna Dobrotinška 18	Šentjur	350	12
Podčetrtek	OKP Javno podjetje za komunalne storitve Rogaška Slatina d.o.o.	Zdraviliški trg 13	R. Slatina	2000	136,016
Žalec (Kasaze)	Javno komunalno podjetje Žalec d.o.o.	Nade Cilenšek 5	Žalec	18750	1950
Kavče	Komunalno podjetje Velenje d.o.o.	Koroška cesta 37/b	Velenje	350	24
Podkraj	Komunalno podjetje Velenje d.o.o.	Koroška cesta 37/b	Velenje	300	43,864

Šoštanj (Šaleške doline)	Komunalno podjetje Velenje d.o.o.	Koroška cesta 37/b	Velenje	50000	5697
Ljubno	Javno podjetje komunala d.o.o. Mozirje	Praprotnikova 36	Mozirje	1000	72,413
Luče	Javno podjetje komunala d.o.o. Mozirje	Praprotnikova 36	Mozirje	650	15
Mozirje	Javno podjetje komunala d.o.o. Mozirje	Praprotnikova 36	Mozirje	3000	161
Logarska dolina (Pleš)	Logarska dolina d.o.o.	Logarska dolina 9	Solčava	405	39
Gornji Grad	Komunala, Javno komunalno podjetje d.o.o. Gornji Grad	Attemsov trg 3	Gornji grad	750	46

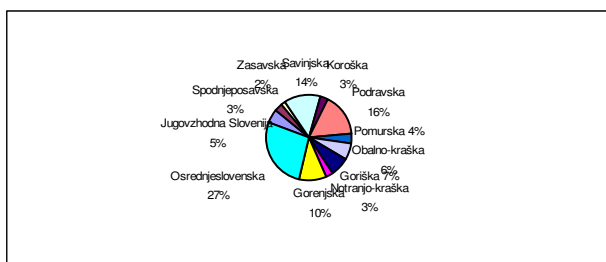
- **Ravnanje z odpadki**

V Savinjski razvojni regiji se v posameznih občinah srečujejo z zelo različnimi problemi, vezanimi na odpadke. V regiji sta oblikovana dva subregionalna centra za ravnanje z odpadki (CERO)-eden v občini Slovenske Konjice, drugi v MO Celje. Z dokončno izgradnjo omenjenih centrov se bo stanje na področju odpadkov v posameznih občinah bistveno izboljšalo.

Primerjava po regijah	Količina zbranih odpadkov
SAVINJSKA REGIJA	109.149
SLOVENIA	788.601

Vir: SURS, statistične informacije, št.5/2006

Graf 4.12: Količina zbranih komunalnih odpadkov po statističnih regijah, Slovenija 2004

Vir: SURS, statistične informacije, št.5/2006

Po podatkih Statističnega urada RS, za leto 2004 je v Savinjski razvojni regiji nastalo 14% vseh slovenskih odpadkov.

Tabela 4.26: Ključne slabosti in nevarnosti ter prednosti in priložnosti na področju komunalne infrastrukture

Odpadki	
SLABOSTI IN NEVARNOSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
ni tradicije ločenega zbiranja odpadkov, nezmožnost regijskega gledanja občin na reševanje problematike odpadkov, nasprotovanje lokalne javnosti infrastrukturi ravnanja z odpadki, neizobraženost in neosveščenost prebivalcev v zvezi z ravnanjem z odpadki, zaradi nezmožnosti najti lokacijo za lastno regijsko odlagališče lahko pride do odtoka kapitala iz regije (plačilo za odlaganje na drugih lokacijah, izvoz odpadkov, takse...), nezaupanje lokalnih prebivalcev do obljub investorjev glede brezhibnosti bodoče infrastrukture glede ravnanja z odpadki (ni garancij), izražen NIMBY sindrom.	vzpostavitev nove gospodarske dejavnosti ravnanja z odpadki, nova delovna mesta, sanacija degradiranega okolja zaradi odlaganja odpadkov, z ureditvijo infrastrukture za ravnanje z odpadki ni ovir za certificiranje gospodarskih subjektov po ISO 14 000, HACCP, IPPC, z zgraditvijo infrastrukture za odpadke (zbiralnice, zbirni centri, reciklažni centri in odlagališče) ni formalnih razlogov za obremenjevanje okolja z odpadki. Nelegalno odlaganje postane »ekološki kriminal«, prebivalci so v glavnem naklonjeni zbiranju ločenih frakcij odpadkov na izvoru.

Kanalizacija in čistilne naprave	
SLABOSTI IN NEVARNOSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
starejši kanalizacijski sistemi niso vodotesni, veliko število pretočnih greznic brez rednega praznjenja, ni kapacitet za čiščenje usedlin in greznic, manjša naselja brez kanalizacijskih sistemov, starejše čistilne naprave potrebne rekonstrukcije, pomanjkanje konceptov ravnanja z blatom iz čistilnih naprav, neustrezno ravnanje s čistilnim valom padavinske odpadne vode v mešanem sistemu kanalizacije, onesnaženje zalog podzemnih vod iz točkovnih in razpršenih virov onesnaženja, ceste in železnica nimajo zaščite podzemnih vod in površinskih voda v primeru nesreč.	izdelani koncepti zbiranja in čiščenja odpadnih voda, veliko zgrajenih kanalizacijskih sistemov v naseljih, sofinanciranje programov s privatnim kapitalom, država z zakonodajo podpira gradnjo kanalizacije in čistilnih naprav (taksa), EU sofinancira gradnjo kanalizacije in čistilnih naprav EU podpira skupne čez mejne projekte na področju kanalizacij in čistilnih naprav, določeni roki za izgradnjo naprav z državnim operativnim programom.

Oskrba s pitno vodo	
SLABOSTI IN NEVARNOSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
zaradi obilice vode se le ta ne dojema, kot dragocenost, obremenjenost in nezadostna varovanost glavnih vodnih virov, daljše suše, ki smo jim priča v zadnjih letih, zmanjšujejo kapaciteto obstoječih izvirov, neizdelan organizacijski model za režim varovanja vodnih virov, slabi nadzor nad lokalnimi vodnimi viri in lokalnimi javnimi vodovodi, ob nadzoru javnih vodovodov še ni zaživel zakonsko predpisan sistem notranje kontrole pri zagotavljanju pitne vode po sistemu HACCP, ki mora biti vzpostavljen tako v okviru javnih podjetij kot na nivoju lokalne skupnosti za tiste javne vodovode, ki niso v upravljanju javnih podjetij, pomanjkanje zadostnega števila strokovnih kadrov za upravljanje z javnimi vodovodi, pomanjkanje podatkov oz. informacij pri spremljanju kakovosti pitne vode, slaba osveščenost ljudi, predvsem o varovanju vodnih virov, neurejena oskrba z vodo lahko povzroči resne težave	zadostne količine vodnih virov, vodni viri so razpršeni, zagotovitev varne oskrbe v zadostnih količinah omogoča obstoj prebivalcev na obmejnem in hribovitem območju, z ureditvijo varne oskrbe z vodo se ustvarjajo osnovni pogoji za razvoj turizma in tistega dela gospodarstva, ki je vezan na pitno vodo (živilska industrija, zdravstveni turizem), omogoča se razvoj podeželja, varna oskrba z vodo omogoča pridobitev certifikatov ISO 14 000 ter izpolnitev pogojev za tisti del gospodarstva, ki je na to vezan.

kompleksu prehrabene industrije in turizmu, nepravčasno zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode lahko povzroči pri prebivalstvu panične reakcije in škodo.	
---	--

4.5.3 Energetska infrastruktura Savinjske regije

Kakovostna, zanesljiva in zadostna oskrba z energijo je eden od osnovnih pogojev za nemoten gospodarski in družbeni razvoj Savinjske regije. Po podatkih Elektra Celje se bo poraba električne energije v Savinjski regiji v naslednjem tridesetletnem obdobju podvojila, kar pomeni 2,3% povprečno letno rast.

Najpomembnejši naravni vir energije v Savinjski regiji je velenjski lignit, ki je državnega strateškega pomena. Pomemben vir energije je vodna energija reke Savinje v celem njenem toku. V Savinjski regiji so široke možnosti izrabe obnovljivih oziroma alternativnih virov energije na lokalni ravni: električna energija iz malih hidroelektrarn, lesna biomasa, deponijski plin, energija neba, energija sonca in geotermalna energija.

4.6. RAZVOJNA STOPNJA SAVINJSKE REGIJE V PRIMERJAVI S SLOVENSKIMI REGIJAMI IN EU

Ugoden položaj Slovenije je razviden tudi iz mednarodnih primerjav. Slovenija je tako v letu 2004 dosegla za 2,2 odstotni točki višjo rast BDP v primerjavi z EU-25 in 78,2% gospodarske razvitosti EU-25, merjene v BDP na prebivalca (PKM). Med novimi državami članicami je Slovenijo pri doseganju povprečja EU-25 presegel le Ciper (81,1 % povprečja EU-25).

Slovenija po produktivnosti dela močno zaostaja za povprečjem EU, saj povprečna dodana vrednost na zaposlenega v EU-25 znaša 75.000 EUR, v RS pa le 24.180 EUR. Najmanj produktivna so mikro podjetja, ki dosegajo le 73,6% produktivnosti slovenskega povprečja.

Ključni element konkurenčnosti sodobnega gospodarstva je znanje. Na 1000 zaposlenih imamo v Sloveniji cca. 5 registriranih raziskovalcev, v EU-25 pa 5,4. Od razvitejših evropskih držav Slovenija najbolj odstopa po majhnem deležu raziskovalcev v poslovnem sektorju. Med vsemi raziskovalci jih je bilo leta 2004 le približno 38% (okrog 1.900) zaposlenih v poslovnem sektorju (EU-25: 49%).

Po starostnih skupinah smo bili v obdobju 1996-2005 priča zmanjšanju stopnje zaposlenosti mladih (15-24 let). Vzrok tega je povečanje vključenosti mladih v izobraževanje, ki se je v obdobju 1998-2003 povečalo s 53,6% na 66,9% in je med najvišjimi v EU. Izstopa le povečanje izredno nizke stopnje zaposlenosti starejših (55-64 let), kar je posledica opustitve množične uporabe zgodnjega upokojevanja iz začetka devetdesetih let in uveljavitve pokojninske reforme. V primerjavi z drugimi državami sta nizki stopnja zaposlenosti mladih (15-24 let) in stopnja zaposlenosti starejših (55-64 let).

Tranzicija v tržno gospodarstvo je zelo spremenila razmere na trgu dela v Sloveniji. Stopnja zaposlenosti oziroma delovne aktivnosti prebivalstva 15-64 let se je v obdobju 1996-2005 povečala za 4,3 odstotne točke in je razmeroma visoka, saj je v letu 2005 znašala 65,9 %, kar je nekoliko nad povprečjem EU.

Po starostnih skupinah smo bili v tem obdobju priča zmanjšanju stopnje zaposlenosti mladih (15-24 let), ki je bila v letu 2005 34,1%, kar je povezano s povečanjem vključenosti mladih v izobraževanje, ki se je v obdobju 1998-2003 povečalo s 53,6 % na 66,9 % in je med najvišjimi v EU. Stopnje pa so se povečale tudi pri ostalih starostnih skupinah, pri čemer izstopa povečanje izredno nizke stopnje zaposlenosti starejših (55-64 let).

Kljub temu pa je 31,2% stopnja zaposlenosti starejših (55-64 let) veliko nižja od povprečja EU (lizbonski cilj je 50% do leta 2010 in je med najnižjimi v EU). Razlika se kaže tudi med spoloma: medtem ko moški v tej starostni skupini dosegajo 42,5%, ženske dosegajo če 20,1% stopnjo zaposlenosti.

Med storitvenimi dejavnostmi se je najbolj povečal delež delovno aktivnih v poslovnih storitvah, ki se je v desetih letih skoraj podvojil (s 3,7% leta 1995 na 6,4% leta 2005), javni upravi in izobraževanju.

Tabela 4.27: Ključni kazalniki za Savinjsko regijo, Slovenijo in EU-25

KAZALNIKI	SAVINJSKA REGIJA	SLOVENIJA	EU-25
Prebivalstvo (v mio) 2004	0,257	2,0	456,8
Naravni prirast - 2003	-1,3	-1,1	Ni podatka
Letna stopnja rasti prebivalstva (%)	-0,2	0,1	0,5
Živorajeni na 1000 prebivalcev	9,1	8,7	10,4
Umrli na 1000 prebivalcev	9,6	9,7	9,9
Delež žensk v terciarnem izobraževanju med vsemi študenti v terciarnem izobraževanju (%) – 2004-2005	58,3	57,5	54,4
Stopnja delovne aktivnosti starejših oseb (starih 55-64 let) - 2004	Ni podatka	30,1	40,1
Stopnja zaposlenosti, 2003	54,9	55,7	63,0
Stopnja brezposelnosti, 2004	12,9	10,6	9,0
Število postelj v bolnicah na 100.000 prebivalcev	Ni podatka	508	611
BDP v tekočih cenah (mrd €) 2004	3	26	10.208
BDP v tekočih cenah na prebivalca (€) 2004	11.500	13.000	22.300
BDP na prebivalca v SKM (€), 2004	15.800	17.900	22.500
Dodana vrednost na zaposlenega (€) 2004	24.088	27.813	45.540
Izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost, delež od BDP (%) 2002	1,2	1,5	1,9

5. RAZVOJNE PRILOŽNOSTI REGIJE

5.1 SWOT ANALIZA – GOSPODARSTVO

PREDNOSTI	SLABOSTI
SPLOŠNO: - Ugodna geografska lega osrednjega dela regije in dela regije ob 10. koridorju; - Poznavanje tujih trgov; - Poslovni rezultati podjetji se izboljšujejo; - Tradicija obrtništva in družinskega podjetništva; - Informacijsko telekomunikacijska tehnologija je kompatibilna s širšim okoljem; PODJETJA: - Male in srednje družbe, kot dinamičen segment razvoja gospodarstva; - Nezasedene prostorske kapacitete in oprema v podjetjih – možnost za širitev poslovanja; - Relativno bogata ponudba prostora za poslovne cone v planskih dokumentih lokalnih skupnosti znotraj regije - Obstoj institucij podpornega okolja; - Usposobljen kader, znanje; - Številna podjetja so že uvedla standarde kakovosti; SODELOVANJE: - Ustaližene izvozne poti večjih gospodarskih subjektov (predvsem na jugovzhodna Evropa); - Povezovanja podjetji v grozde in tehnološke mreže (kovinarstvo, lesarstvo...); - Izkušnje v čezmejnem, medregionalnem in transnacionalnem sodelovanju; RAZVOJ: - Obstoječa razvojno naravnana podjetja v Celju in Velenju; - Razmeroma ugoden delež raziskovalcev v aktivnem prebivalstvu; POSEBNOSTI: - Raznovrstnost glede strukture gospodarstva; - Industrijska kultura in vrednote sovpadajo z industrijsko kulturo in vrednotami EU; - Razvit zdraviliški turizem;	SPLOŠNO: - Naraščajoče razvojne razlike znotraj regije; - Neugodna geografska lega in prometna infrastruktura Kozjanskega z Obsoteljem in Zgornje Savinjsko Šaleške doline; - Koncentracija in centralizacija ekonomskih aktivnost v Celju in Velenju; - Pomanjkanje infrastrukturo opremljenih gospodarskih con (tehnološki parki, poslovne in obrtne cone); - Premajhno število razvojno vlečnih podjetji na Kozjanskem z Obsoteljem in Zgornje Savinjski dolini; PODJETJA: - Počasno prestrukturiranje gospodarstva in v večini dejavnostih nizka dodana vrednost, počasna rast finančnega posredništva in tržnih storitev ter neučinkovit nemenjalni sektor; - Pomanjkljiva vodstvena znanja v podjetjih; - Neizkoriščena oprema in prostorske kapacitete v podjetjih prostor za poslovno dejavnost; - Slabo razvita dodatna ponudba k zdraviliškemu turizmu; - Podpovprečni ekonomski kazalci podjetji na Kozjanskem z Obsoteljem; SODELOVANJE: - Premajhno sodelovanje med izobraževalnimi, razvojnimi institucijami in podjetji ter premajhen delež raziskovalcev v podjetniškem sektorju, zlasti MGP; - Premajhna dovzetnost velikih podjetji za prenos inovacij manjših podjetji v serijsko proizvodnjo; - Premajhno vertikalna povezanost regijskih podjetji med seboj zaradi optimizacije v reprodukcijski verigi (zaradi razdrobljenosti in nizkega obsega proizvodnje podjetji v regiji so visoki fiksni stroški); RAZVOJ: - Slabo razvita inovacijska kultura in nestimulativna klima za investicije in ustanavljanje novih podjetji; - Tehnološko zaostajanje podjetji (ohranjanje visokega deleža delovno intenzivne industrije, nizka tehnološka zahtevnost izvoza, nizka dodana vrednost), nizek delež inovativnih podjetji v gospodarstvu (dejavnosti raziskav in razvoja v javnem in zasebnem sektorju niso usklajene); INSTITUCIONALNE SLABOSTI: - Neustrezna finančna podpora in nezadostna izkoriščenost programov EU gospodarskih subjektov v razvoju; - Pomanjkanje semenskega in tveganega kapitala; - Birokracija, visoki stroški opravljanja ter administrativne ovire za domače in tuje naložbe v gospodarski dejavnosti; - Povečane tarifne ovire v trgovini z državami nekdanje Jugoslavije zaradi uvedbe enotnih tarif EU;
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
SPLOŠNO: - Izvajanje regionalnega razvojnega načrtovanja od spodaj navzgor, kar regijam omogoča, da svoje programe vključujejo v nacionalni okvir; - Uporaba strukturnih skladov za spodbujanje regionalnega razvoja in notranjega razvojnega potenciala v regijah; - Ugodna geografska lega ob dokončani 3. razvojni osi, - Ustanavljanje poslovnih in industrijskih con za zagotavljanje možnosti prostorske širitve; - Vzdrževanje sorazmerno visokih standardov kakovosti okolja; PODJETJA: - Usposabljanja, pre/dokvalifikacije kadra, uporaba obstoječih znanj, uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije; - Pospešitev prestrukturiranja v proizvodnem in storitvenem sektorju in razvoj novih proizvodov, storitev in procesov, ki bodo temeljila ustvarile več dodane vrednosti; SODELOVANJE: - Internacionalizacija gospodarstva, širitev poslovanja na tuje trge, odpiranje proti EU in proti jugovzhodni Evropi in intenzivnejše gospodarsko sodelovanje; Slovenija kot odskočna deska za JV Evropo; - Sodelovanja, povezovanje podjetji v grozde in tehnološke mreže ter njihov skupen nastop na domačih/tujih trgih; RAZVOJ: - Formiranje R-RD in univerzitetnih institucij v regiji in njihova tesna vpetost v gospodarstvo regije; - Prehod v ekonomijo, temelječo na znanju;	SPLOŠNO: - Slaba udeležba gospodarskega in javnega sektorja v regionalnem načrtovanju (in subregionalnem) in neusklajenosti med relevantnimi akterji odgovornimi za posamezne aspekte upravljanja s programi; - Naraščajoče razvojne razlike v državi zaradi asimetričnih učinkov članstva v EU (različne konkurenčne zmogljivosti in gospodarske strukture v regijah.); - Odvisnost gospodarske rasti od poslovanja večjih gospodarskih družb; - Velik ekonomski interes za dejavnosti, ki ogrožajo okolje; PODJETJA: - Prepočasno uvajanje korporacijskega vodenja podjetji in prestrukturiranja v smeri večje dodane vrednosti v industriji; - Neuspešno prestrukturiranje Steklarne in lesne industrije na Kozjanskem z Obsoteljem; - Primanjkljaj kvalificirane delovne sile v rastočih podjetjih in hkrati nevarnost odtoka delovne sile iz regije; SODELOVANJE: - Pomanjkanje pogojev za pripravo strateških projektov ne glede na administrativne meje in raven sodelovanja; TRG: - Nadaljnje zmanjševanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, zlasti v sektorjih z nizko dodano vrednostjo; - Ranljivost ob zunanjih dejavnikih (malo gospodarstvo, osredotočenost izvoza na EU); - Internacionalizacija je odvisna od gospodarske rasti na zelo nestabilnih trgih.; RAZVOJ: - Nadaljnje zaostajanje na področjih prenosa in uporabe znanja; - Ohranjanje deleža nizke in srednje tehnološke intenzivnosti pri proizvodih in storitvah; INSTITUCIONALNE OVIRE: - Nadaljnja prisotnost administrativnih ovir investicijam in s tem zmanjševanje obsega (produktivnih) naložb; - Nadaljnje slabšanje tržnih pogojev zaradi enotnih tarif EU na trgih nekdanje Jugoslavije (predvsem živilska industrija); - Stroškovni pritiski v primeru počasnih strukturnih reform v nemenjalnem sektorju;

5.2 SWOT ANALIZA – TURIZEM IN DEDIŠČINA

PREDNOSTI	SLABOSTI
- ugodna geografska lega znotraj Slovenije in Srednje Evrope, most med Sredozemsko in Srednjo Evropo in JV Evropo (Balkan), - ugodna obmejna lega med Avstrijo in Hrvaško, - bližina mednarodnih letališč, prestolnice in sosednjih državnih in deželnih prestolnic (Zagreb, Gradec, Celovec), - ugodna lega v mednarodnih cestnih in železniških mrežah – koridorjih, - velika pokrajinska raznovrstnost, ki jo sestavljajo alpski (visokogorje), predalpski (hrbovje, kotlina, planote) in subpanonski (gričevja, ravnine) svet, - visoka stopnja ohranjene biotske raznovrstnosti in pestrosti geoloških, geomorfoloških, hidroloških, botaničnih, dendroloških, zooloških in ekosistemih naravnih vrednot, - velik delež območij NATURA 2000, zavarovanih območij in za zavarovanje predlaganih območij, - nadpovprečen obseg, kakovost in raznovrstnost kulturne dediščine, - številne prvine prepoznavnosti regije in njenih delov - velik izbor naravnih in antropogenih (od človeka ustvarjenih) posebnosti in atrakcij: vreli termalnih in mineralnih vod, naravni parki, termalni kompleksi, pohodniške poti in kolesarske steze, vinske ceste..., - velika raznolikost turistične ponudbe v regiji: zimski turizem, zdraviliški turizem, turizem na podeželju (kmetijah), poslovni turizem, verski turizem, doživljajski turizem (turizem doživetij), - hitro naraščanje interesa za človeku in okolju prijazno kmetovanje (ekološko kmetijstvo in pridobivanje novih znanj), - visok delež gozdnih površin z velikimi proizvodnimi in ekosocialnimi možnostmi, - obstoj kakovostnih in prepoznavnih produktov: termalni (zdraviliški) centri, zimsko-športni centri, izletniške točke, vina, - aktivno delovanje in pozitivno sodelovanje javnega in zasebnega sektorja in civilne družbe, - aktivno delovanje regijskih izobraževalnih, svetovalnih, kulturnih in upravnih institucij in občinskih uprav, - aktivnosti nevladnih organizacij in številne lokalno in regijsko pomembne prireditve - športne in rekreacijske prireditve državnega in mednarodnega pomena - sejemske dejavnosti v regiji z možnostmi promocije in trženja - delujoča partnerstva v evropskem prostoru (občine, podjetja, ustanove NGO...)	- slaba izkoriščenost ugodnega geografskega in prometnega položaja regije, - slaba izkoriščenost »regijskega« železniškega omrežja (Celje – Velenje, Celje – Rogatec, Celje – Kumrovec), - preobremenjenost mestnih in trških naselbin s tranzitnim tovornim in osebnim prometom, - slabo delovanje javnega potniškega prometa, - slaba dostopnost perifernih območij regije, - pomanjkljivo (nezadostno) razumevanje lastne identitete, pomanjkanje samozavedi – pomanjkanje občutka lastne vrednosti, - pomanjkljivo in nezadostno vključevanje naravne in kulturne dediščine v procese integralnega (aktivnega) varstva in razvoja, - visoka stopnja neizkoriščenih naravnih in kulturnih (dediščinskih) potencialov – danosti, - nedokončani denacionalizacijski postopki pri nekaterih pomembnih objektih kulturne dediščine (grad Podčetrtek, Jelšingrad, Prešnik...), - zaraščanje kmetijskih površin na depopulacijskih območjih, ki so hkrati območja kvalitetno ohranjene biotske raznovrstnosti, - preobremenjenost (kemizacija) kmetijskih površin Spodnje Savinjske doline, vinogradniška področja, - stihijsko propadanje, predvsem etnološke stavbne dediščine, - neugodna starostna in izobrazbena struktura v obrobni delih regije, - prepogosto, napačno razumevanje, da je varstvo naravne in kulturne dediščine omejevalec – zaviralec razvoja, - pomanjkanje nastanitvenih zmogljivosti visoke kategorije in zmogljivosti za turizem mladih, - nezadostna prepoznavnost regije kot turistične destinacije, - nizka stopnja povezanosti med ponudniki v turizmu in pomanjkanje usmerjenega integralnega trženja, - slaba razvitost in zastopnost zasebnega (družinskega) sektorja v ponudbi nastanitvenih zmogljivosti, - neugodno (slabo) razmerje med različnimi tipi turistične ponudbe (hoteli – pensioni – kmetije z nastanitvijo), - pomanjkanje kvalitetnih (avtentičnih – avtohtonih) izdelkov domače obrti in urejenih mest za trženje in slabo razvita ponudba območij izven turističnih centrov (ponudba podeželja), - odsotnost investitorjev in strateških partnerjev v razvoju regije in slabe investicijske zmogljivosti lokalnega prebivalstva, - pomanjkanje celovitih turističnih programov in premalo kvalitetnih informacijskih točk, - pomanjkanje prostorov za avtodomiste, parkirnih prostorov, šotirišč in javnih sanitarij, - neurejene razmere na področju prostorskega urejanja (razpršena pozidana, nedorečena vloga in zelena podoba mestnih, trških in vaških jeder), - pomanjkljivo zbiranje in vodenje podatkov (monitoring).
PRILožNOSTI	NEVARNOSTI
- visoka stopnja ohranjene narave (biotska raznovrstnost, naravne vrednote, pokrajinska pestrost) kot potencial za razvoj sonaravnega (trajnostnega) turizma in kmetijstva in kot potenciala za dvig kakovosti življenja lokalnega prebivalstva, - obstoj posebnih območij ohranjanja narave (parki, Natura 2000) primernih za ureditev in prezentacijo – sonaravna ekonomizacija (naravoslovni in ekoturizem, izobraževalni turizem, čustveni turizem, rekreacija v naravnem okolju, - energijski potencial naravnih virov (voda, termalna voda, gozd, jame...) pospešeno uporabiti za razvoj zdravilnega turizma, - razvoj novih turističnih produktov kot učinkov povezovanja in aktivnega integralnega varstva naravne in kulturne dediščine – povezovanje naravnih in kulturnih potencialov za razvoj storitev, - priprava regijskih (kompleksnih) projektov celovite prenovе, programskega oživljanja (nove atraktivne vsebine) izbranih objektov kulturne dediščine, - vzpostavitev in delovanje dediščinskega inkubatorja kot raziskovalne, izobraževalne in tehnološko izvedbene podpore sanacijam, celovitim prenovam in prezentacijam naravne in kulturne dediščine, - povezovanje kmetijstva in turizma na podeželskih območjih izjemnih kulturnih krajin, - razvoj »jezerskega« turizma v smeri sonaravne turistične ponudbe in v smeri adrenalinske turistične ponudbe, - povečanje obsega izvajanja SKOP (Slovenski kmetijsko - okoljski program) programov v neposrednem sodelovanju s področjem varstva narave in varstva kulturne dediščine, - povečati programsko in projektno usposobljenost za produktno prekomajno sodelovanje z Avstrijo in Hrvaško, - ustanovitev krovne organizacije za destinacijski management	- počasno razumevanje ključnih razvojnih priložnosti regije in zamujanje v konkurenčnem boju na aktualnih trgih, - škodljivo obremenjevanje okolja in narave, preobremenjevanje naravne in kulturne dediščine, - nekontrolirano zaraščanje kmetijskih zemljišč in večanje deleža gozdnih površin na območjih kulturnih krajin in na zavarovanih območjih, - odseljevanje prebivalstva iz pasivnih in hkrati za sonaravni razvoj optimalnih predelov regije, - neupoštevanje ali sprenevanje ambicij in pozitivnih predlogov lokalnih akterjev, - nezadostno ali dolgotrajno usklajevanje med sektorji (kmetijstvo, turizem, prostorsko načrtovanje, narava, kultura), - inteziviranje kmetijske pridelave na območjih s posebnimi naravnimi in krajinskimi vrednotami, - prepočasno vzpostavljajanje in dograjevanja partnerstev med javnim, zasebnim in nevladnim sektorjem, - prevlada ortodoksne varstva naravne in kulturne dediščine nad integralnim razvojnim varstvom, - počasnost v razumevanju implementacij programskega in finančnega podporna okolja na nacionalni in EU ravni, - nerazumevanje ali sektorsko ali lokalno zamejeno razvojno ravnanje brez upoštevanja sinergijskih učinkov, - pasivnost in čakanje na zunanje razvojne in investicijske vire – odsotnost

- sodelovanje s sosednjimi turističnimi destinacijami v Sloveniji, Avstriji in na Hrvaškem, - pospešen razvoj družinskih in drugih manjših nastanitvenih obratov - vzpostavitev in uresničitev modela novih turističnih con; - ureditev ekoturističnih območij, - oživitve (nove dejavnosti) mestnih, trških in vaških jeder, - ustanovitev in sprejem upravljalških načrtov in varstveno razvojnih programov za obstoječa in nova zavarovana območja, - izkazan interes turističnega gospodarstva k sodelovanju in povezovanju - razvoj podjetništva na podeželju s formiranjem novih produktov in storitev s predhodno pripravo projektov za absorbiranje razpoložljivih virov iz programa razvoja podeželja in drugih programov, - izgradnja in ureditev kolesarskih poti in stez in formiranje regijske mreže s povezavami s sosednjimi regijami - ekonomizacija tradicionalnih znanj (domača obrt, ljudsko izročilo, kulinarika...) regijskega podeželja, - izboljšanje organizacije kulturnih, športnih, družabnih in drugih prireditev, njihovo povezovanje in vključevanje v celovit regijski turistični produkt in njegovo trženje, - formiranje razpoznavnih blagovnih znamk in regijske blagovne znamke - ureditev vinskih turističnih cest in formiranje mreže ter integriranje v celovito turistično ponudbo in trženje regije, - razvoj socialnih storitev kot dopolnilna dejavnost na kmetiji.	- inovativnosti, propulzivnosti in podjetnosti, - prevelika odvisnost od industrijskih dejavnosti in prepočasno pojavljanje novih programov z visoko dodano vrednostjo in ustrezno konkurenčnostjo, - pomanjkanje ali prepočasno usposabljanje kadrov za pripravo in izvajanje projektov (dejavnosti) nove generacije, - neupoštevanje sprejetih strateško-razvojnih in prostorskih dokumentov.
--	--

5.3 SWOT ANALIZA – INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN PROSTOR

SLABOSTI IN NEVAROSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
- v Savinjski regiji se nahajajo pomembne strateške zaloge lignita, ki služijo kot surovina za napajanje termoelektrarnega objekta (TE-Šoštanj). Ti objekti predstavljajo precejšen poseg v prostor in tudi potencialno nevarnost za okolje, zato je potreben stalen nadzor nad njihovim delovanjem in kontrolo vplivov na okolje - mednarodne povezave energetskih tokov preko Savinjske regije, bodo predstavljale velik poseg v prostor kar se odraža v odklonilnem stališču javnosti do njihove graditve (elektroenergetsko prenosno omrežje in magistralni plinovodi). Tranzit energije preko slovenskega ozemlja, lahko predstavlja za Slovenijo pomembno gospodarsko dejavnost. V kolikor tranzitna omrežja ne bodo pravočasno zgrajena, bo za Slovenijo to izgubljena priložnost - za predvideni družbeni in gospodarski razvoj regije je potrebna stalna skrb za zadostno in pravočasno izgradnjo povezav regionalne z državno energetsko infrastrukturo. S tem bo regiji omogočeno, da se enakopravno vključuje v mednarodni trg energije in izbira cenovno optimalni način oskrbe z energijo. Ob ne pravočasni in zadostni izgradnji energetske infrastrukture ji to ne bo omogočeno - regija še ni v celoti izkoristila možnosti izrabe lokalnih naravnih virov energije, ki so lokalnega pomena. Ni še izdelana celovita analiza teh možnosti in niso še izdelani vsi potrebni lokalni načrti oskrbe z energijo, ki jih določa Energetski zakon RS - kazalci učinkovitosti rabe energije kažejo, da je Slovenija glede porabe energije na enoto bruto domačega proizvoda potratna v primerjavi z razvitejšimi deželami. Ta ugotovitev velja tudi za Savinjsko regijo - energetski objekti s svojim delovanjem predstavljajo velik poseg v prostor. Škodljivi polutanti zraka, ki nastajajo pri izgorevanju fosilnih goriv onesnažujejo človekovo okolje. Količino in obseg emisije polutantov je možno zmanjšati z izbiro čistejših goriv in uporabo sodobnejših energetskih naprav in postrojev.	- Slovenija ima pomembno vlogo v povezovanju severnega in zahodnega dela Evrope, ki je energetsko pasiven, z deželami južne in vzhodne Evrope in Azije, kjer so pomembna nahajališča energetskih surovin. Savinjska regija predstavlja potencialni koridor za izgradnjo mednarodnih energetskih omrežij. Termoelektrarna Šoštanj pomeni v teh povezavah pomembno podporno točko (v tehničnem smislu) - v regiji se nahajajo še veliki potenciali neizrabljenih obnovljivih virov energije, (biomasa, geoermalna, manjši vodotoki, sončna energija, itd.) ki ji lahko zagotavljajo določeno stopnjo samooskrbe zlasti na lokalni ravni. Z intenzivnejšimi vzpodbudami na državni, pa tudi na regionalni ravni, bi bilo možno pospešiti njihovo izrabo - Slovenija ima pomembno vlogo v povezovanju severnega in zahodnega dela Evrope, ki je energetsko pasiven, z deželami južne in vzhodne Evrope in Azije, kjer so pomembna nahajališča energetskih surovin. Savinjska regija predstavlja potencialni koridor za izgradnjo mednarodnih energetskih omrežij. Termoelektrarna Šoštanj pomeni v teh povezavah pomembno podporno točko (v tehničnem smislu) - v regiji se nahajajo še veliki potenciali neizrabljenih obnovljivih virov energije, (biomasa, geotermalna, manjši vodotoki, sončna energija, itd.) ki ji lahko zagotavljajo določeno stopnjo samooskrbe zlasti na lokalni ravni. Z intenzivnejšimi vzpodbudami na državni, pa tudi na regionalni ravni, bi bilo možno pospešiti njihovo izrabo

5.4 SWOT ANALIZA – RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV

PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI, SLABOSTI
- Ugoden zemljepisni položaj, - Prebivalstvo je mlajše od slovenskega povprečja, - Veliko mladih, talentiranih študentov in visoko izobraženih strokovnjakov, uveljavljenih v regiji, zunaj regije ter po svetu, - Dobri pogoji za poklicno izobraževanje, - Vzpostavljeni mehanizmi za pomoč pri prestrukturiranju delovne sile (sklad dela), - Dolgoletne izkušnje in velika ponudba Ljudskih univerz na področju izobraževanja odraslih in vseživljenskega učenja, - Bogata kulturna dediščina, - Obstoječi specialistični znanj s področja varovanja okolja, dobro razvita raziskovalna struktura, »tehnična inteligenca« v industriji, - Sorazmerno nizka stopnja revščine, ki zmanjšuje tveganje socialne izključenosti, - Vzpostavljena lokalna partnerstva, - Razvita dejavnost društev (kultura, šport, turizem), - Pripravljenost in potreba po čezmejnem, medregionalnem in transnacionalnem sodelovanju, - Vzpostavljeni mehanizmi in institucije za promocijo in izvajanje vseživljenskega učenja, - Prepoznavni kulturno turistični dogodki, - Razvita mreža temeljne zdravstvene oskrbe, - Dobro razvita mreža OŠ in vrtcev, za pomoč socialno šibkim in za varstvo starejših, - Razvejana zdraviliška dejavnost.	- Pomanjkanje univerzitetnega izobraževanja v regiji, - Majhno število diplomantov na 1000 prebivalcev, - Slabo razvita podjetniška/inovacijska kultura, - Nizka izobrazbena raven zaposlenih glede na SLO povprečje, - Visoka stopnja brezposelnosti in neskladje med ponudbo in povpraševanjem na trgu delovne sile; pomanjkanje strokovnjakov tehnične smeri, strukturna brezposelnost (ženske, iskanci prve zaposlitve, starejši, nekvalificirani), pomanjkanje določenih kadrov (gradbeništvo, kovinarstvo, turizem), - Nižji življenjski standard prebivalstva glede na SLO povprečje, - Razlika med spoloma glede stopnje zaposlenosti (nizka stopnja zaposlenosti starejših žensk) in plač, - Slabo mobilna delovna sila, - Slabša/nezadostna športna in kulturna infrastruktura na podeželju, - Izobraževalne institucije v regiji – razkorak med kadrovskimi potrebami in dejanskim kadrom; ni vpliva okolja na oblikovanje programov, - Ni dolgoročnih in kratkoročnih načrtov izobraževanja glede na potrebe gospodarstva (občine in podjetja), - Premalo ustreznih izobraževalnih programov za dekleta (sistemska ovira), - Nizka povprečna izobrazba delavcev, neustreznost sistema za prekvalifikacijo brezposelnih oseb, - Premalo zasebnih vlaganj v R&R, - trendi odseljevanja v urbane centre, - Znanje, inovacije in podjetništvo skoncentrirano na nekaj urbanih centrov v regiji (Celje, Velenje, Žalec), - Premajhen vpis na naravoslovno-tehniške smeri študija.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- Fleksibilna delovna sila, - Spreminjanje kulture v regiji, - Zaposlitve v poklicih gradbeništvo, strojništvo, gostinstvo....., - Mednarodna univerza Celje, - Razvoj novih srednje, višje in visokošolskih programov na območju, - Razvoj R&R in vseživljenskega učenja, - Zadržanje mladega izobraženega kadra z zagotovitvijo ustreznih bivalnih pogojev in možnosti za zaposlitve, - Aktiviranje mladih in njihovo vključevanje v razvojne aktivnosti na različnih področjih, - Povezovanje kulture, športa in rekreacije s turizmom, - Dvig strokovne ravni v osrednjih institucijah negospodarstva, - Možnost prihoda ljudi, znanja in kapitala iz drugih evropskih držav, internacionalizacija, - Povezanost mladih strokovnjakov v inovacijskih centrih in vključevanje v mednarodne projekte, - Pri pridobivanju novih kadrov v regijo uveljaviti agresivni princip "head hunters", - Pridobivanje manjkajočega znanja, izkušenj in ekspertize s pomočjo privabljanja tujih vlaganj, - Visoka motiviranost za ustanovitev univerzitetnih izobraževalnih programov, - Skupna strategija razvoja in promocija izobraževanja odraslih v regiji, - Skupni projekti na področju izobraževanja odraslih, - Reforma šolstva s poudarkom na promociji poklicev, ki so potrebni v regiji, - Poslovne cone, tehnološki parki kot kreatorji delovnih mest, - Izraba obmejnega prostora za nove projekte, - Razvoj turizma v povezavi z naravnimi danostmi in kulturno dediščino, razvoj zdraviliškega turizma, - Trend priseljevanja zaradi ustreznih cestnih povezav z Ljubljano in Mariborom.	- Nizka rodnost, staranje prebivalstva, - Beg možganov (v urbana središča in iz regije), - Mladi brezposelni do 25 let, - 40% brezposelnih nad 40 let, - Večji delež žensk med brezposlenimi kot v Sloveniji, - Dolgotrajna brezposelnost in tveganje socialne izključitve zlasti pri težje zaposljivih, - Družbene vrednote ne podpirajo podjetništva in poklicnega izobraževanja, - Izseljevanje in praznjenje vasi in hribovskih območij, - Nezainteresiranost za nekatere srednješolske in višješolske programe, - Zmanjševanje sponzorstev in donacij v kulturi in športu lahko privede do zmanjšanja števila prireditev, - Pasivizacija mladih in prevlada apatije na območju, - Schengenska meja, - Usihanje industrije in nezadosten razvoj storitev v povezavi z vplivom na izobraževalne programe, - Premajhen vpliv regije na strukturo visokošolskih programov v okviru Regijskega študijskega središča v Celju, - Premajhna razvojna naravnost izobraževalnih programov, - Neustrezna ponudba tehničnih kadrov zaradi "družboslovno" usmerjenega trenda zasedenosti študijskih mest, - Zapiranje delovnih mest v nekaterih večjih gospodarskih sistemih in večja brezposelnost zaradi predrage delovne sile, - Neusklajeno delovanje (nesodelovanje) subregij znotraj regije.

Zaključki in razvojne smernice področja Človeški viri

Ključne prednosti na področju človeških virov predstavlja mlajše prebivalstvo v primerjavi s slovenskim povprečjem, močna industrijska struktura, vzpostavljene prometne povezave in močne lokalne koalicije pa so dobra osnova za strateško razvojni preboj regije na tehnološkem področju (tehnološki parki, centri, inkubatorji...). Navedene strukture bodo ustvarjalci novih kvalitetnih delovnih mest, za kar potrebujejo učinkovit interdisciplinaren kader, kar pa je ena osnovnih slabosti področja. Za izrazito vidno pomanjkanje kadrov, je razlog bližina večjih središč (Maribor, Ljubljana – “beg možganov”).

Regija postavlja kot prioriteto svojo mednarodno univerzo, ki bo partner gospodarstvu in tehnološkemu razvoju, saj je prebivalstvo v povprečju s Slovenijo manj izobraženo. To je tudi rešitev za bolj intenzivno povezovanje med podjetji in izobraževalno sfero, predvsem na področju razvoja in raziskav, saj je v regiji premalo sodelovanja tudi v obliki mobilnosti kadrov med podjetji in univerzami ter licenciranja skupnih razvojno raziskovalnih projektov.

V regiji delujeta dva visokošolska izobraževalna zavoda - Fakulteta za logistiko in Visoka komercialna šola.

V regiji je dobro razvita osnovna izobraževalna infrastruktura (osnovne in srednje šole), ki pa je potrebna prenove v smislu aktiviranja potencialov (iskanje in razvoj talentov). Hkrati je potrebno uvesti bolj agresivne pristope v konkurenčnem boju za pridobivanje kadrov (“Head Hunter”).

Priložnosti ponuja internacionalizacija v države jugovzhodne evropske države, ki hkrati pomeni tudi imigracijo kadra iz tujine. Nevarnost postavlja ohranitev navezanosti na tradicionalne industrijske dejavnosti, kar je velikokrat tudi ovira pri načrtovanju delovnih mest in kadra za prihodnost.

Regija (predvsem gospodarstvo) mora bolj aktivno pristopiti k oblikovanju lastnih finančnih instrumentov za razvoj človeških virov (programov in infrastrukture) ter nadgradnjo regijske štipendijske sheme.

Samo regijsko okolje vezano na naravne danosti za turistične in rekreacijske aktivnosti pa ponuja idealno okolje za rast in razvoj ustvarjalnega razreda.

6. VIZIJA, STRATEŠKI CILJI IN PRIORITETE REGIJE 2007-2013

6.1 VIZIJA REGIJE

Vizija Savinjske regije je, postati razvojno in gospodarsko (poleg Osrednjeslovenske regije), najpropulzivnejša regija, ki bo z ustvarjanjem gospodarskih in življenjskih pogojev za najustvarjalnejši kreativni razred predstavljala mesto in okolje, v katerem bodo želeli živeti in ustvarjati najproduktivnejši gospodarski subjekti.

Savinjska regija želi v svetu globalne ekonomije postati glede na svojo majhnost in hkratno izredno strateško lego »REGIJA MOST« med razvitimi zahodnimi regijami in njihovimi ekonomijami in razvijajočimi regijami Balkana in JV Evrope. S strategijo odprtosti v globalni svet bo regija postala področje multikulturalnosti in TOLERANTNOSTI, ki bo dajala osnovo za kreativno in inovativno regijo v Evropi regij, ki kot taka privablja inovativna podjetja in kreativne ustvarjalne ljudi.

6.2 STRATEŠKI CILJI REGIJE

Globalni svet in hitre spremembe na področju tehnologij, novih modelov vodenja in upravljanja, novih energetskih virov in na drugih področjih pomenijo za določene regije priložnost, za določene zastoj ali celo nazadovanje. Ključni element konkurenčnosti ne bo več blagovna in storitvena menjava ali pretok kapitala, temveč konkurenca na področju privabljanja ustvarjalnih ljudi in visokotehnoloških investicij, ki ustvarjajo delovno mesto z visoko dodano vrednostjo. Regije, ki bodo znale mobilizirati ustvarjalne sposobnosti in potencialne njihovih ljudi in bodo privabljele nadarjene ljudi iz vsega sveta, bodo ustvarjale »EKO SISTEM« gospodarske ustvarjalnosti, ki omogoča posameznim območjem privabiti in mobilizirati več ustvarjalnosti kot ostalim.

Prav ta strategija pristopa odprtosti inovativnega podjetništva v povezavi z znanstvenimi, socialnimi in civilnimi institucijami (v regijah, državah in EU) bo omogočala, da Savinjska regija lahko razvije trajno gospodarsko rast in bistveno bolj kvalitetna delovna mesta, kot jih ima sedaj.

Ključni strateški cilji Savinjske regije so:

- v desetih letih doseči povprečno raven razvitost EU-regij (EU-15) merjeno po BDP/prebivalca. Za doseg tega cilja mora regija ustvarjati vsaj 7% letno gospodarsko rast, če želi nadoknaditi razvojni zaostanek;
- Savinjska regija bo v 10-letih spremenila svojo gospodarsko strukturo in prestopila na višjo razvojno raven s povečanjem produktivnosti regijskega gospodarstva in njegove dodane vrednosti na nivo gospodarstva evropskih regij. V tem času bo zmanjšala nezaposlenost na 7,7 % in ustvarila preko 3000 visoko-produktivnih delovnih mest;

- regija bo razvila pogoje za nastajanje, rast in razvoj novih tehnoloških proizvodnih in storitvenih podjetji in pogoje za razvoj izobraževanja za bodoče razvojne potrebe gospodarstva regije. V tem času bo v regiji nastalo preko 300 novih tehnoloških storitvenih podjetji;
- s svojim razvojnim vzorcem, odprtostjo, kulturno in multikulturno identiteto in angažiranim delovanjem v Evropi regij, bo Savinjska regija postala prepoznavna in ugledna regija na evropskem zemljevidu regij;
- v regiji se bo zagotovila institucionalna in administrativna usposobljenost, da bo po letu 2008 kot samostojna pokrajina lahko realizirala te strateške cilje regije.

6.3 RAZVOJNE PRIORITETE SAVINJSKE REGIJE

Savinjska regija bo v obdobju 2007 do 2013 implementirala svojo razvojno vizijo in strateške razvojne cilje regije, skozi 4 regionalne prioritete, 10 prioriternih programov in 37 ukrepov ter prioriteta uresničevanja RRP.

Tabela 6.1: Struktura programiranja izvedbe strateških ciljev skozi prioritete

STRUKTURA RRP 2007-2013		
POGLAVJE	ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)
	PRI 1	TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA
	PR 1.1	EKONOMSKA IN TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE
	UK 1.1.1	Ekonomске poslovne cone regije
	UK 1.1.2	Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji
	PR 1.2	TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI
	UK 1.2.1	Tehnološki centri in inovacijska središča
	UK 1.2.2	Raziskovalno razvojne enote v podjetjih
	UK 1.2.3	Mreža za inovativnost
	UK 1.2.4	Optimaliziranje v podjetjih
	UK 1.2.5	Razvoj IKT
	PR 1.3	PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA
	UK 1.3.1	Mrežni regijski sistem VEM
	UK 1.3.2	Internacionalizacija MSP
	UK 1.3.3	Finančni instrumenti regije za podjetja
	PRI 2	REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA
	PR 2.1	PANALP
	UK 2.1.1	DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje štajerskih gradov in dvorcev
	UK 2.1.2	ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč
	UK 2.1.3	PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij
	UK 2.1.4	TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije
	UK 2.1.5	NATURA 2013 – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov
	UK 2.1.6	DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovo kulturne dediščine
	PR 2.2	SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI REGIJ
	UK 2.2.1	Termalna središča
	UK 2.2.2	Turistične cone regije
	UK 2.2.3	Podjetništvo in inovativnost regije
	UK 2.2.4	Športna in turistična infrastruktura
	UK 2.2.5	Destinacijski management
	PRI 3	OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA
	PR 3.1	OKOLJSKA IN PROMETNA INFRASTRUKTURA
	UK 3.1.1	Odvajanje in čiščenje odpadnih voda in poplavna varnost
	UK 3.1.2	Oskrba z pitno vodo
	UK 3.1.3	Celovito ravnanje z odpadki
	UK 3.1.4	Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne ceste) železnice in letališče
	PR 3.2	UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA
	UK 3.2.1	Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb
	UK 3.2.2	Alternativni in obnovljivi viri energije

POGLAVJE	ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)
	PRI 4	REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA
	PR 4.1	KREATIVNO ZANJE
	UK 4.1.1	Mednarodna univerza
	UK 4.1.2	Izobraževanje za razvoj
	UK 4.1.3	Vseživljenjsko učenje
	UK 4.1.4	Podporne strukture
	PR 4.2	TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO
	UK 4.2.1	Center za razvoj talentov
	UK 4.2.2	Head Hunter Transfer Center
	UK 4.2.3	Finančni instrumenti za ČV
	UK 4.2.4	Think-Tank
	PR 4.3	KAKOVOST ŽIVLJENJA
	UK 4.3.1	Kreativopolis
	UK 4.3.2	Zdrava regija
	UK 4.3.3	Kvaliteta življenja
	PRI 5	PODPORA ZA URESNIČEVANJE RRP
	UK 5.1	
	UK 5.2	
	UK 5.3	
	UK 5.4	

6.3.1 RAZVOJNA PRIORITETA 1 - TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA

Sedanja gospodarska struktura Savinjske regije je neugodna iz večih vidikov:

- prevelik delež »stare industrije« v celotni strukturi gospodarstva,
- v veliki meri so še prisotne delovno intenzivne panoge,
- več kot 50 % nižji dodani vrednosti produktov in storitev,
- majhni inovativnosti merjeni s številom patentov na milijon prebivalcev.

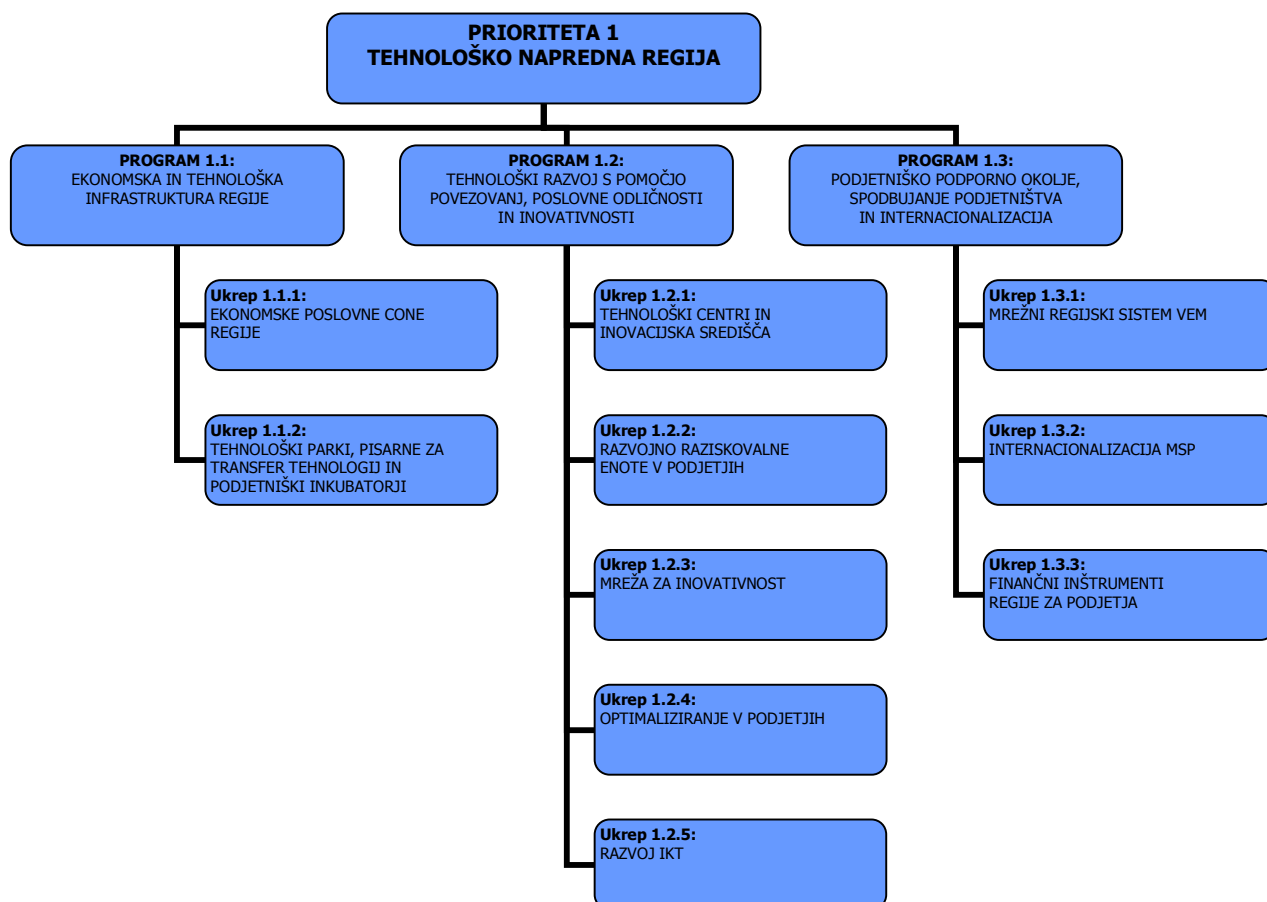
Regija nima tehnoloških parkov, tehnoloških centrov in je relativno slabo povezana z centri znanja. Praktično je potrebno vzpostaviti celotno podjetniško, tehnološko in inovacijsko strukturo v regiji, ki bi bila v stanju nuditi okolje za nastanek novih podjetji in novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Iz narejene razvojne analize (RRA Celje, junij 2005) pod nazivom Slovenija dveh hitrosti, je jasno razvidno, da razvojni zaostanek slovenskih perifernih regij ne temelji na majhnih razvojnih sredstvih, ki jih država skozi neposredne spodbude pošilja v manj razvite regije, ampak v alarmantnem pomanjkanju tehnološke, razvojne in ostale podjetniško – institucionalne infrastrukture, ki je potrebna za razvoj novih podjetji in nastajanje delovnih mest.

Oligopol slovenskih univerz pomeni, da od skupno 50.000 študentov iz vzhodnih regij Slovenije, jih 25.000 študira v zahodni Sloveniji. Velik del teh se ne vrne v manj razvite regije, ker Osrednjeslovenska regija ustvarja bistveno več delovnih mest za visoko izobražen kader.

Odliv možganov iz manj razvitih regij in ne nastajanje visoko tehnoloških delovnih mest, je glavni problem manj razvitih regij in tudi Savinjske regije.

Zato so cilji prve prioritete regije – Tehnološko napredna regija, vzpostaviti vse pogoje za gospodarsko, razvojno in tehnološko prestrukturiranje gospodarstva regije ter pritok neposrednih tujih investicij in novih tehnologij v regijo. Te cilje prve prioritete nameravamo doseči z tremi programi in desetimi ukrepi.

Slika 6.1: Prikaz prioritete 1 – TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA

6.3.1.1 PROGRAM 1.1 – EKONOMSKA IN TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE

Predstavitev in opis programa

Vse razvite države Evropske unije so že pred desetletjem pričele aktivno ustvarjati infrastrukturne pogoje za širitev in razvoj obstoječega gospodarstva v svojih regijah, kakor tudi pogoje, ki so privabljali tuje investitorje z novimi programi.

V Sloveniji je na tem področju več kot akutno stanje. Draga zemljišča, neurejena infrastruktura, pomanjkanje opremljenih zemljišč, je samo del problemov, ki limitirajo hitrejši razmah investicij v posameznih regijah. Regija nima niti tehnološkega parka, pisarne za transfer tehnologij so v povojih, prav tako je v svoji inkubacijski fazi novoustanovljen podjetniški inkubator.

Zato bo regija s tem programom razvila v 7-letih temeljno, prostorsko in tehnološko infrastrukturo, ki jo bo za svojo razvojno prestrukturiranje potrebovalo regijsko gospodarstvo in novi investitorji ter podjetja iz EU in sveta.

Program se bo realiziral skozi dva ključna ukrepa:

1.1.1: Ekonomske in poslovne cone regije,

1.1.2: Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji.

Ukrep 1.1.1: Ekonomske poslovne cone regije

Opis in cilj ukrepa

Prostorski pogoji za razvoj podjetništva in pritok tujih investicij v regijo so vitalnega pomena tako za obstoječe gospodarske subjekte, ki že delujejo in imajo načrtovan svoj razvoj v regiji, kakor tudi za tuje investitorje, ki bi jih želeli v naslednjih letih pritegniti v Savinjsko regijo. Trenutno regija v pripravlja nekaj večjih kompleksov poslovnih con. Vendar gredo vsi postopki za pridobivanje zemljišč in urejevanje teh prepočasi ter premalo koordinirano.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. postaviti strateški in operativni načrt izgradnje poslovno – industrijskih con do leta 2013,
2. zagotoviti, odkupiti in opremiti strateške, prostorske lokacije ob 5 koridorju in 3. razvojni osi,
3. povečati hitrost priprave poslovnih con od prostorske dokumentacije do predaje bodočim kupcem,

4. zagotoviti strukturo financiranja poslovnih con, ki bo omogočala konkurenčno ceno opremljenih zemljišč glede na konkurenčne regije,
5. zagotoviti zadostno količino komunalno opremljenih zemljišč v 7-letnem programskem obdobju, ki bodo pospešile investicijski cikel v regiji .

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
gospodarsko razvojno logistična cona nacionalnega pomena	0	5	0	1
cone regionalnega pomena	-	-	1	3
cone subregionalnega pomena	-	-	3	5
cone lokalnega pomena	-	-	20	25
št. opremljenih zemljišč za investitorje v ha	-	-	20	140
▪ cca 20 ha novo opremljenih zemljišč vsako leto do 2013				

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	KONZORCIJ PIC Savinjske	RRA Celje, občine Vojnik, Ljubno, Polzela, Celje, Prebold	24.000	12.000	0	12.000
2	Subregijske in lokalne PC (3 enote)	RRA Celje, občine	6.000	3.000	0	3.000
	Ureditev infrastrukturnih pogojev za delovanje v obrtnih conah	Občine Obsotelja in Kozjanskega, MORA				
3	IC Šentjur jug	Občina Šentjur	1.600	1.200	400	0
4	IC Šentjur Dramlje	Občina Šentjur	4.000	3.000	1.000	0
5	Šentjur: manjše PC	Občina Šentjur	1.352	1.014	338	0
6	Poslovna cona Rogatec	Občina Rogatec	3.313	2.485	828	0
7	Poslovna cona Mestinje	Občina Šmarje pri Jelšah	1.200	900	300	0
8	Poslovna cona Hrastje	Občina Bistrica ob Sotli	770	577	193	0
9	Poslovna cona Kozje	Občina Kozje	167	125	42	0

10	Obrtna cona Dobje	Občina Dobje	400	300	100	0
11	Obrtna cona Podčetrtek	Občina Podčetrtek	2.200	1.650	550	0
12	Logistični center	Mesnina Žerak	7.000	2.800		4.200
13	Izgradnja novega poslovnega servisnega objekta v OC Šentjur	AGM Jožef Arzenšek s.p.	657	352	0	305
14	Izgradnja parkirišča za tovorna vozila	Kramer Andrej s.p.	29	9	0	20
15	Izgradnja parkirišča za tovorna vozila	Jožef Kukovič s.p.	210	105	0	105
16	Prenova in izgradnja proizvodnega objekta	Zdenko Majcenič s.p.	650	325	65	260
17	Obrtna cona Zidani Most	Lastniki	2.333	1.750	233	350
18	Odkup neprodanih prostorov v dvorani Tri Lilije	Občina Laško	496	496	0	0
19	Poslovna cona Rečica	Občina Laško	2.292	1.719	573	0
20	Ureditev infrastrukturnih pogojev za delovanje v obrtnih conah	občine Dravinjske	3.334	3.063	271	0
21	Poslovna cona ob avtocesti A1	Občina Sl. Konjice	2.083	1.875	208	0
22	Poslovna cona Tabor	RRA Celje	3.600	1.800	180	1.620
23	Logistični center	OOZ Velenje	2.500	1.500	0	1.000
24	Komunalna ureditev poslovne cone Trebuša	MO Velenje	13.750	7.080	0	6.670
25	Poslovno obrtna cona na Produ (Luče)	Občina Luče	250	187	63	0
26	Poslovna cona Prihova	Občina Nazarje	2.400	1.800	600	0
27	Širitev poslovne cone Šmartno ob Paki	Občina Šmartno ob Paki	1.430	1.144	286	0
28	Poslovna cona Mozirje in Rečica	Občina Mozirje	2.170	1.410	760	0
29	Lokalne podjetniške poslovne cone (7 enot)	RRA Celje	3.000	1.500	0	1.500
30	Komunalna in cestna infrastruktura v Poslovni coni Gorenje	MO Velenje	8.334	4.177	0	4.157
31	Industrijska cona Gorenje	Občina Šmartno ob Paki	1.583	1.263	320	0
32	Poslovna cona UNIOR in tehnološka posodobitev	UNIOR d.d.	120.000	48.000	0	72.000
	Obmejne PC		0	0	0	0
33	Vzpostavitev industrijsko - obrtne cone ob meji s Hrvaško	Občina Rogaška	4.200	2.520	420	1.260

		Slatina				
	SKUPAJ		227.303	111.126	7.730	108.447

Ukrep 1.1.2: Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji

Opis in cilj ukrepa:

S tem ukrepom želi regija zgraditi temeljno tehnološko in podjetniško infrastrukturo za nastajanje in rast novih podjetji. Tehnološki parki zagotavljajo prostorsko koncentracijo dejavnosti, ki poteka v novih visoko tehnoloških podjetjih in razvojno raziskovalnih oddelkih večjih podjetji, ki stopajo v tehnološke parke zaradi posebnega spodbudnega okolja, lažje izmenjave informacij in znanj, posebej vzpostavljene infrastrukture, kot koncentracije razvoja in znanja na enem mestu. Tehnološki park Celje, ki bo največji tehnološki park v Sloveniji – z 50.000 m² površin, bo nudil visokotehnološkim podjetjem ustrezne prostorske kapacitete, z vso potrebno infrastrukturo, ter povezavo z institucijo znanja. Zato je ukrep 1.1.2 Tehnološki parki, podjetniški inkubatorji, pisarna za transfer, tesno povezan z ukrepom 4.1.1 Mednarodna univerza postavitve mednarodne univerze v sklopu tehnološkega mesta.

Pomemben del tehnološkega parka je tudi Mrežni podjetniški inkubator in univerzitetni spin off inkubator, ki omogoča inkubacijo mladih visokotehnoloških podjetji. Podjetniški inkubatorji nudijo okolje z ugodnimi pogoji za začetek delovanja novega podjetja ter zagotavljajo ustrezno infrastrukturo in skupne storitve zaradi specifičnosti podjetniških inkubatorjev, zato je smotno, da so le-ti umeščeni v TP ali v poslovno industrijski coni. V Savinjski regiji bomo skozi ta ukrep razvili mrežni podjetniški inkubator, ki bo imel enote tudi v poslovnih conah Savinjske regije.

Univerzitetni predinkubator skupaj s Pisarno za prenos tehnologij pa predstavlja okolje za realizacijo podjetniških pobud znotraj univerz (visokošolskih središč), ter na ta način premaga pri prenosu inovativnega potenciala, tehnologij kot tudi invencij in inovacij na tržišču. Naloga univerzitetnih (visokošolskih) inkubatorjev je zato pomoč pri generiranju inovativnih idej in čim hitrejšemu prenosu raziskav v nove izdelke in storitve. Funkcija predinkubacijske faze za posameznike ali podjetniške skupine, ki se lahko realizirajo v novoustanovljenih podjetjih traja maksimalno 12 mesecev. Pomembna naloga Pisarne za prenos tehnologij na univerzah (Mednarodni univerzi Celje) je povezovanje raziskovalnih skupin z gospodarstvom, prenos tehnologij v gospodarstvo, iskanje partnerjev v znanosti in gospodarstvu pri skupnih projektih, mednarodno sodelovanje itd.

Cilji ukrepa so:

- vzpostavitev osrednjega tehnološkega parka SV-Kohezijske regije,
- razviti centralno ekonomsko-logistično in tehnološko središče Savinjske regije,
- vzpostaviti regijski mrežni sistem za inkubiranje novih podjetji,
- ustanoviti regijsko pisarno za transfer novih tehnologij,

- povezati univerzitetno znanje in ideje preko univerzitetnega spin off inkubatorja za nastanek novih tehnoloških podjetji.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalno nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
št. celovito vzpostavljenih tehnoloških parkov	0	5	0	1
št. celovito vzpostavljenih spin off univerzitetnih inkubatorjev	0	5	0	1
št. novo regionalnih podjetniških inkubatorjev	0	12	1	2
št. enot mreže inkubatorjev	0	0	0	5
št. pisarn za prenos tehnologij	0	6	0	1
št. novih podjetji v TEHNOLOŠKEM PARKU	0	ni podatka	0	150
št. novih zaposlenih	0	8.000	0	1.800

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Tehnološki park - Tehnopolis Celje	Tehnopolis	70.000	52.500	7.000	10.500
2	Prodajno tehnološki park podjetja Mik	MIK d.o.o.	7.917	3.958	0	3.958
3	Mrežni podjetniški inkubator	MPI regije	5.000	3.000	1.000	1.000
4	Mreža regijskih biznis centrov (4 enote)	MPI regije	4.000	2.000	500	1.500
5	Podjetniški inkubator Velenje	Stanovanjsko podjetje Velenje d.o.o.	583	375	42	167
6	Podjetniški inkubator in razvoj novih podjetij	MRAKO, OOO Šmarje pri Jelšah				
7	Podjetniški inkubator Rogaška Slatina	RA Sotla	2.000	1.500	500	0
8	Podjetniški inkubator Šentjur	RA RAKO	2.000	1.500	500	0
9	Multikulturni center inovativnih razvojnih vsebin in Center za industrijsko oblikovanje - Klasirnica	MO Velenje	16.670	12.503	4.167	0
10	Pisarna za transfer tehnologij	Tehnopolis	5.000	3.750	0	1.250
	SKUPAJ		113.170	81.086	13.709	18.375

6.3.1.2 PROGRAM 1.2 – TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI

Predstavitev programa:

Tretji program prve regionalne prioritete ima 5 ukrepov:

- 1.2.1: Tehnološki centri in inovacijska središča,
- 1.2.2: Raziskovalno razvojne enote v podjetjih,
- 1.2.3: Mreža za inovativnost,
- 1.2.4: Optimiziranje v podjetjih,
- 1.2.5: Razvoj IKT v regiji.

Program bo vzpostavil tehnološko omrežje Savinjske regije, pospešil vlaganje v znanje in razvoj ter omogočil regijskemu gospodarstvu okrepitev na področju doseganja poslovne odličnosti. Uvajanje evropskega modela poslovne odličnosti v regijska podjetja, zagotavlja temeljne pogoje za njegovo globalno konkurenčnost. Kljub temu, da ima regija pretežno »staro« industrijo in gospodarsko strukturo podjetji, je praksa (tudi v svetu) pokazala, da lahko podjetja tudi v tradicionalnih panogah dosegajo vrhunske tehnološke in poslovne rezultate. To pomeni, da lahko tovrstna podjetja na podlagi razvoja ustvarijo nove tržne niše, ki jim omogočijo tudi preboj na globalnih trgih.

Z realizacijo PROGRAMA 1.2 - Tehnološki razvoj s pomočjo povezovanj, poslovne odličnosti in inovativnosti nameravamo v regiji izvajati ukrepe za:

- razvoj novih izdelkov, storitev in tehnologij visoke dodane vrednosti,
- vzpodbujanje posodabljanja, avtomatizacije ter vpeljavo IKT v proizvodne procese,
- vzpostavitev mreže tehnoloških centrov, ki bodo povezani s strateškimi gospodarskimi panogami in tehnologijami regije,
- vzpostavitev razvojnih centrov – oddelkov gospodarskih družb, ki bodo dosegli kritično maso znanja in razvoja,
- spodbujanje regijskega gospodarstva v tehnološke inovacije,
- ustvarjanje pogojev in regijskega sistema za spodbujanje procesnih in organizacijskih inovacij.

Ukrep 1.2.1: Tehnološki centri in inovacijska središča

Opis in cilji ukrepa

Z ukrepom 1.2.1 – Tehnološki centri in inovacijska središča bomo v regiji vzpostavili tisto razvojno – raziskovalno infrastrukturo, ki se bo lahko povezala s slovenskim centrom za konkurenčnost in inovativnost, kar bo omogočilo sinergijo v smislu enotnega okolja na področju inovacij.

Tehnološki centri bodo eden izmed subjektov podpornega okolja, ki bo lahko podpora:

- regijskim grozdom, tehnološkim mrežam ter tehnološkim platformam,
- regijskemu gospodarstvu v naporih njegovega tehnološkega prestrukturiranja.

Podsistem razvoja omrežja Tehnoloških centrov Savinjske regije je del **Celovitega mrežnega sistema tehnološke in inovacijske infrastrukture za razvojno in tehnološko prestrukturiranje Savinjske regije** v obdobju 2005 do 2013, ki je sestavljeno iz šestih sklopov omrežja, kateri se sinergično povezuje, koordinira in managerira v **Centralni regionalni mreži tehnološke in inovacijske strukture**.

Sklopi Mrežnega sistema so:

1. Krovni projekt tehnološke infrastrukture in infrastrukture za razvoj ČV – TEHNOPOLIS,
2. Tehnološke platforme in klastri regije,
3. Tehnološki centri regije vezani na ključne klastre, tehnološke platforme regije in so usmerjeni v aplikativne razvojne - raziskovalne projekte,
4. Mreža razvojnih enot v podjetjih regije povezanih s klastri in Tehnološkimi centri regije,
5. Mrežni regijski podjetniški inkubator in Univerzitetni spin off inkubator kot podjetniška in poslovna infrastruktura za razvoj novih inovativnih in tehnoloških podjetij,
6. Regijska institucionalna infrastruktura in finančni instrumenti regije v podjetjih in skladih: RRA Celje d.o.o., RITS d.o.o., TEHNOPOLIS d.o.o., Regijski finančni sklad za razvoj človeških virov, Regijski razvojno-rizični in Tehnološki sklad.

MODEL NASTAJANJA IN RAZVOJA TEHNOLOŠKIH CENTROV SAVINJSKE REGIJE

- Osnova za nastajanje tehnoloških centrov regije predstavlja:
 - a) sedanje razvojne in gospodarske potrebe obstoječe gospodarske in podjetniške infrastrukture,
 - b) nove razvojne in tehnološke usmeritve regije za programsko obdobje 2007 do 2013.
- Tehnološki centri regije dajejo osnove za aplikacijo novih tehnologij v gospodarstvu in dvig tehnološke usposobljenosti obstoječih podjetij.
- Hkrati Tehnološki centri regije predstavljajo osnovo za nastajanje novih tehnoloških podjetij in delovnih mest z visoko dodano vrednostjo.
- V organizacijskem in upravljalnem smislu so tehnološki centri samostojni pravni subjekti (mešana lastniška struktura – PPP Public Privat Partnership) povezani v

OMREŽJE TEHNOLOŠKIH CENTROV REGIJE in usmerjeni v ključne perspektivne panoge regije – Slovenije.

- Krovni management omrežja se vodi preko RITS (Razvojno, inovacijsko in tehnološko središče Savinjske regije) – Program: Omrežje tehnoloških centrov Savinjske regije.
- Razvoj tehnoloških centrov poteka in bo tudi v bodoče, skozi implementacijo strateških podjetniških razvojnih projektov.

PLAN NASTAJANJA, ZAGONA IN AKTIVNEGA DELOVANJA TEHNOLOŠKIH CENTROV OMREŽJA TEHNOLOŠKIH CENTROV SAVINJSKE REGIJE

Regija ima namen do leta 2013 imeti najmanj 10 do 12 učinkovito delujočih tehnoloških centrov, ki bodo zaposlovali preko 250 visoko izobraženih strokovnjakov in raziskovalcev posameznih interdisciplinarnih znanosti in ved.

Plan razvoja in zagona poteka v treh fazah:

- faza že delujočih centrov do 2006,
- faza razvoja in zagona novih centrov do 2010,
- faza rasti vseh tehnoloških centrov do 2013.

Do leta 2006 sta delujoča že dva tehnološka centra in sicer:

- TECOS – Tehnološki center orodjarstva in mehatronike ter
- ERTC – Ekoremediacijski tehnološki center.

V letu 2006 bo ustanovljen še Tehnološki center za alternativne in obnovljive vire energije in Tehnološki center LENS. Tako bodo do konca leta 2006 v regiji delovali štirje tehnološki centri.

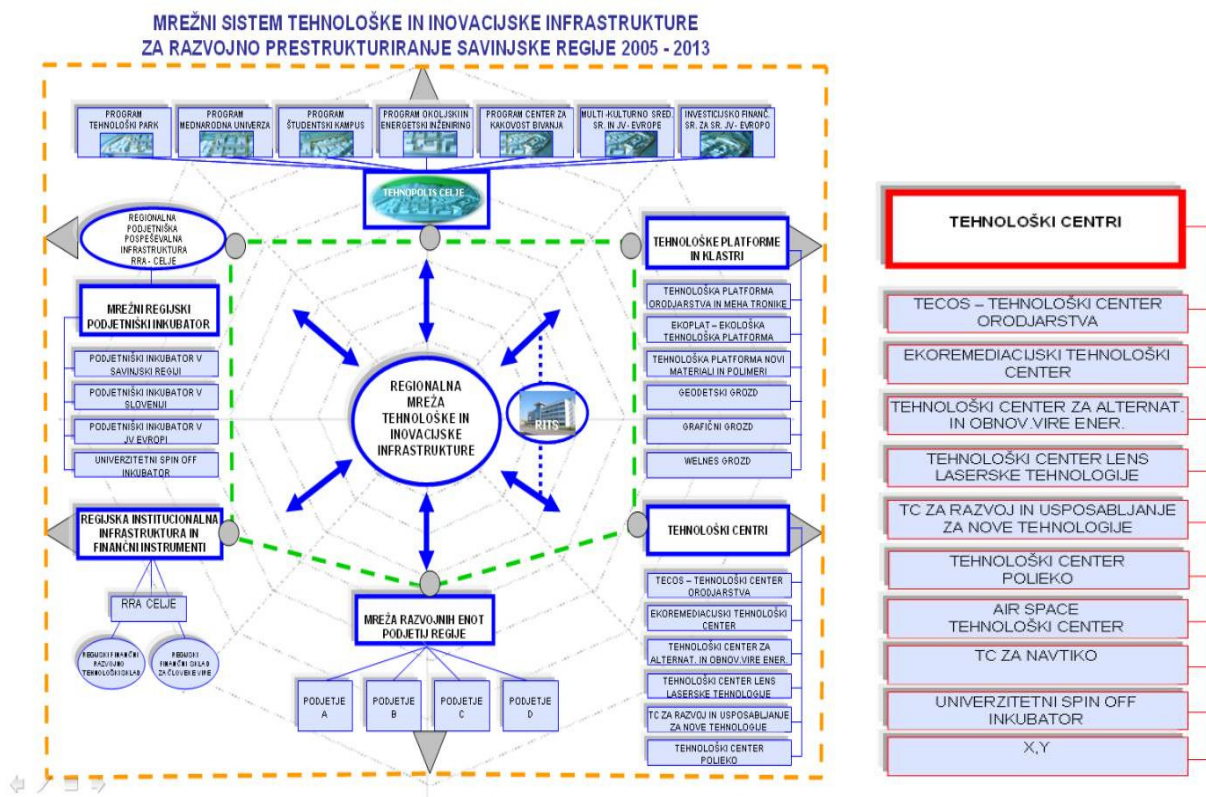
V letih do 2010 bo ustanovljenih še najmanj 6 tehnoloških centrov in sicer:

- TC za nove tehnologije in njihovo aplikacijo,
- TC POLIEKO – novi materiali in polimeri,
- Air space TC in center za designe,
- TC za navtiko,
- Kemijski tehnološki center,
- TC za avdio-video in 3D programiranje.

Tabela 6.2: Plan razvoja omrežja tehnoloških centrov regije do leta 2013

	TEHNOLOŠKI CENTRI	DO LETA 2006	DO LETA 2010				DO LETA 2013 V RAZVOJU
		REALIZIRANI	NAČRTOVANI				
			2007	2008	2009	2010	
1	TECOS	X					X
2	ERTC-EKOREMEDIACIJSKI TEHNOLOŠKI CENTER	X					X
3	TC LENS	X					X
4	TC ZA ALTERNATIVNE IN OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE	X					X
5	TC NOVE TEHNOLOGIJE			X			X
6	TC POLIEKO		X				X
7	AIR SPACE IN DESIGNE TC		X				X
8	TC ZA NAVTIKO			X			X
9	KEMIJSKI TC				X		X
10	TC ZA AVDIO, VIDEO IN 3D PROGRAMIRANJE				X		X

Slika 6.2: Mreža tehnoloških centrov savinjske regije, kot del tehnološko – inovacijske infrastrukture savinjske regije

Cilji ukrepa so:

- postaviti in organizirati mrežni regijski sistem najmanj 10-12 tehnoloških centrov in več kot pet inovacijskih središč,
- skozi mrežo tehnoloških centrov vzgojiti lastno regijsko raziskovalno bazo visokokvalificiranih strokovnjakov, ki bodo z zunanjimi centri znanja v Sloveniji in EU omogočili aplikacijo novih tehnologij v Savinjski regiji.

Kazalniki ukrepa:

	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
Kazalnik	2006	2013	2006	2013
Št. Tehnoloških centrov	2	2	2	12
Št. zaposlenih v TC	-	-	15	250
Št. inovacijskih središč	-	-	0	5
Št. zaposlenih v inovacijskih središčih	-	-	0	30

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Mreža Tehnoloških centrov regije (10-12 enot)	RITS, RR podjetja, centri znanja	50.000	35.000	0	15.000
	TC LENS - Tehnološki center LENS - Razvoj laserskih tehnologij	Zavod C-TCS (orodjarski grozd)	5.253	3.940	0	1.313
	TC ZA OBNOVOLJIVE IN ALTERNATIVNE VIRE VRANSKO	Energetika Vransko d.o.o.	11.200	6.720	0	4.480
	TC ERM					
	TC POLIEKO					
	TC NAVTIKE					
	TC RAZVOJ IN USPOSABLJANJE ZA NOVE TEHNOLOGIJE					
	TC AIR SPACE					
	TC ORODJARSTVA IN MEHATRONIKE					
2	Aktivna inteligentna embalaža	GIZ PLASTTEHNIKA, TC POLIEKO	3.500	1.713	0	1.788
3	Komponente iz polimernih kompozitov	ISOKON	2.600	1.000	0	1.600
4	TC LENS - Tehnološki center LENS - Razvoj laserskih tehnologij	Zavod C-TCS (orodjarski grozd)	5.253	3.940	0	1.313

5	<i>Laserski center odličnosti</i>	<i>EMO-orodjarna</i>	12.000	8.100	0	3.900
6	<i>Laserinterferometer</i>	<i>EMO-orodjarna</i>	260	66	66	129
7	<i>Brezkontaktna proizvodne meritve</i>	<i>EMO-orodjarna</i>	320	80	80	160
8	<i>Center za modeliranje in izdelavo konfiguralnih oblik iz stiropora na osnovi CAD modela</i>	<i>EMO-orodjarna</i>	1.000	700	0	300
9	<i>HSS VALJI - novi materiali in high-tech mehanska obdelava</i>	<i>Valji d.o.o.</i>	7.500	2.000	0	5.500
10	<i>Intenzifikacija tehnološkega razvoja s ciljem postati dobavitelj specializiranih orodij za avtomobilsko industrijo EU</i>	<i>EMO-TECH</i>	2.713	1.035	0	1.678
11	<i>Globalni satelitski nadzor proizvodnje avtomobilskih delov</i>	<i>Emo Orodjarna</i>	2.800	1.400	700	700
12	<i>Povezovanje in specializacija malih podjetij pri oskrbi poddobaviteljev avto industrije</i>	<i>ERA KOPLAS d.o.o., GZS SŠ OZ</i>	2.150	1.075	0	1.075
13	<i>Proizvodnja magnetnih tesnil</i>	<i>ERA KOPLAS d.o.o.</i>	1.006	577	0	429
14	<i>Proizvodna hala za izdelavo kleparskih izdelkov ter izdelavo kritin</i>	<i>Marjan Borovnik s.p.</i>	417	83	0	333
	<i>DRUGO</i>		0	0	0	0
15	<i>Razvoj tehnologije izdelave različnih vrst kovinskih trakov z uporabo v električnih taljivih vložkih</i>	<i>Zlatarna Celje</i>	2.060	1.317	108	635
16	<i>Razvoj novih izdelkov s področja brusov</i>	<i>Comet d.d. Zreče</i>	1.000	1.000	0	0
17	<i>Proizvodnja panel radiatorjev</i>	<i>B-D COMMERCE</i>	12.216	3.000	750	8.466
18	<i>Razvoj tehnologije večkomponentnega brizganja, konstruiranja in izdelave orodij</i>	<i>VIVA PISALA</i>	1.367	410	0	957
19	<i>Novo valjarsko ogrodje ter prečni transport gredic</i>	<i>Štore-Steel</i>	4.000	2.000	0	2.000
20	<i>Nova hladilna klop z ravnalno, kontrolno, razrezovalno in zlagalno opremo</i>	<i>Štore-Steel</i>	10.000	5.000	0	5.000
21	<i>Razvoj novih vrst jekel za avtomobilsko industrijo</i>	<i>Štore-Steel</i>	400	200	0	200
22	<i>Modernizacija vakumske naprave (VD/VOD)</i>	<i>Štore-Steel</i>	2.000	1.000	0	1.000
23	<i>Nova naprava za kontinuirano ulivanje jekla</i>	<i>Štore-Steel</i>	15.000	3.750	3.750	7.500

24	Kontinuirana valjarska proga	Štore-Steel	15.000	7.500	0	7.500
25	Razvoj hladne predelave jekla	Štore-Steel	3.600	1.800	0	1.800
26	Uvedba modernih metod kontrole kakovosti	Štore-Steel	835	425	0	410
			0	0	0	0
27	Mreža RITS v Sloveniji (3 enote)	Rits d.o.o.	12.000	6.000	0	6.000
			0	0	0	0
28	Inovacijsko središče za okoljske tehnologije	Esotech, GIZ-EG	3.000	1.500	0	1.500
29	Proizvodnja fotonapetostnih modulov s kristalno silicijevimi sončnimi celicami	Bisol d.o.o.	100	20		80
30	Izdelava filtrov naprav na osnovi nano tehnologije	HTZ	6.700	4.000	0	2.700
31	Priprave in izvedbe celovitega energetskega managementa, ukrepov za učinkovito rabo energije, ustreznega tarjnostnega razvoja termoen. Z ekologijo in obnovljivi viri energije	Inštitut za daljinsko energetiko Velenje	27.317	21.300		6.017
32	Razvoj blagovne znamke	Steklarna Rogaška d.d.	1.374	1.099	0	275
33	Ustvariti vrhunski unikatni stekleni izdelek	Steklarna Rogaška d.d.	250	200	0	50
34	Dodelava steklenih izdelkov pri zasebnikih	Steklarna Rogaška d.d.	280	224	0	56
35	Sistem za zajem in obdelavo podatkov 3D	GZ Celje	130	72	0	58
36	Razvoj novih izdelkov s področja brusov	Comet d.d. Zreče	1.000	1.000	0	0
37	Lesena masivna hiša z zunanjo izolacijo	Smreka	400	185		215
38	EKO hiša z maksimalno izkoriščenostjo površine in prostornine	Smreka	400	185		215
39	Center za podjetniško odličnost	OOZ Velenje	1.800	900		900
	SKUPAJ		213.748	120.855	5.454	87.439

Ukrep 1.2.2 Raziskovalno razvojne enote v podjetjih

Opis ukrepa:

Za dolgoročno rast in globalno sposobnost podjetja je pomembna razvojno raziskovalna dodana vrednost v izdelku ali storitvi.

Potrebe, zahteve in želje ciljnega tržišča se nenehno spreminjajo. Zadovoljevanje teh potreb pa je mogoče doseči le s stalnim inoviranjem, razvojem, raziskavami in dinamičnem organiziranju vseh resursov.

Pomankanje razvojno – raziskovalne aplikativne dejavnosti se vidi v izdelavi proizvodov ali storitev z nizko stopnjo tehnološke razvitosti. Posledice tega so nizka dodana vrednost, manjša uporabnost, slab dizajn in majhna akumulativnost.

Če želimo te pomanjkljivosti odpraviti moramo proizvodom dodati vrednost s čim več inovativnosti, kreativnosti in znanja.

Z ustanovitvijo razvojno – raziskovalnih enot v podjetjih bomo dosegli večjo kompatibilnost pri prenosu znanj, novitet, izsledkov raziskovalnih rezultatov v podjetja. Povečala se bo dodana vrednost in konkurenčna sposobnost.

Cilji ukrepa:

- Dvigniti tehnično – tehnološko sposobnost podjetji za inovativnost in prenos znanj iz institucij v prakso.
- Reševanje izivov z razvojno – raziskovalnimi delavci in zunanjimi institucijami znanja
- Dvigniti odstotek višje in visoko usposobljenih v podjetjih.
- Dvigniti razvojno – raziskovalno sposobnost podjetji.
- Ustvariti mrežo R&R enot.
- Ustvariti dinamične razvojno – raziskovalne skupine za reševanje IZIVOV v podjetjih.
- Hitrejše vključevanje gospodarstva v mednarodni razvojno –raziskovalni prostor.
- Spodbujati razvoj in uporabo novih tehnologij.
- Povečati zmogljivost raziskav ter tehnološkega razvoja.
- Izboljšati povezave med znanstveno – raziskovalnimi institucijami, tehnološkimi centri, poslovnimi omrežji ter podjetji.

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Število raziskovalnih enot v podjetju	-	-	2	30
Število RR mrež v regiji	-	-	0	3
Število vključitve RR enot v mednarodne projekte	-	-	10	40

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Center za preizkušanje in razvoj zahtevnih orodij za avtomobilsko industrijo za mrežo SME	EMO- orodjarna	6.000	3.800	0	2.200
2	Podjetje za izdelavo prototipnih orodij	EMO- orodjarna	4.000	2.100	0	1.900
3	Center za podjetniško odličnost	OOZ Velenje	1.800	900		900
4	Lesarski razvojni center Nazarje	Občina Nazarje	554	550	0	4
5	Pilotni projekt "Biotehnologija za nove produkte v regiji"	ERA KOPLAS d.o.o.	200	170		30
6	Pilotni projekt "Proizvodnja bioplina iz hlevskega gnoja"	ERA KOPLAS d.o.o.	200	170		30
7	Projekt raziskav in eksperimentalnega razvoja na področju toplotnih in mehanskih obdelav različnih materialov	Bosio d.o.o.	3.138	2.354	0	785
8	Raziskovalne enote v podjetjih (30 enot)	RRA Celje	6.000	3.000	0	3.000
SKUPAJ			21.892	13.044	0	8.849

Ukrep 1.2.3: Mreža za inovativnost

Opis in cilji ukrepa

Pomanjkljivost regijskega razvoja je nizka inovacijska sposobnost (razviti nove izdelke, procese in storitve na podlagi novih tehnologij), kar dokazuje na eni strani razmeroma visok delež bruto domačih izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost (Savinjska regija nameni 1,2 %, Slovenija pa 1,5 % bruto domačih izdatkov za razvojno raziskovalno dejavnost kar jo uvršča v evropsko sredino - med drugim pred Irsko in Španijo), na drugi strani pa podatek o inovacijsko aktivnih podjetjih pokaže, da se Slovenija uvršča na rep evropske lestvice.

Dosedanji pristop z institucijami podpornega okolja na področju inovativnosti ni bil dovolj učinkovit v smislu povezovanja in enotnega podpornega okolja, saj je bil preveč oddaljen od potreb podjetnikov. Potrebno je izhajati iz potreb gospodarstva in podpreti njihova povezovanja (grozdenje, mreženje ter aktivnosti tehnoloških platform) tako na nacionalni kot na mednarodni ravni po specifičnih področjih, saj bomo le tako dosegli učinkovito mrežo za inovativnost.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. Uspešno povezovanje poslovnih subjektov (tudi novonastalih) po specifičnih področjih s poudarkom na inovativnosti in integriranost le teh v Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost.
2. Spodbujanje novonastalih inovativnih podjetji.

Osnovne usmeritve za dosego ciljnega stanja:

V Savinjski regiji so podjetja premalo inovacijsko aktivna, premalo vlagajo v raziskave in razvoj ter se pri razvoju ne povezujejo dovolj med seboj in s centri znanja (premalo je klastrov, mrež in drugih tehnoloških povezovanj v gospodarstvu in sodelovanja z univerzami).

V Savinjski regiji bo potrebno narediti večji premik za večjo konkurenčnost in višjo dodano vrednost, vzpodbujati znanstvena in tehnološka povezovanja na področju inovacij tako na nacionalnem kot tudi na EU nivoju. Na ta način bodo podjetja povečevala svoj inovacijski potencial, da se bodo lahko hitro odzivala na spremembe v okolju in se jim z inoviranjem prilagajala. Mreže, grozdi, druga povezovanja ter aktivnosti tehnoloških platform bodo tudi del Slovenskega centra za konkurenčnost in inovativnost, ki bo imel nalogo povezovanja posameznih subjektov združenih v učinkovito in enotno inovacijsko podporno okolje (v smislu informacij potencialnih partnerjev in finančnih virov, promocije, borze S in D inovacij, pridobivanja patentov in pravic industrijske lastnine in druge podpore).

V regiji moramo vzpostaviti več tehnoloških platform, saj so zelo učinkovit mehanizem za povečanje konkurenčnosti gospodarstva na določenem tehnološkem področju. Uspešen

primer v Celju sta tehnološki platformi NaMat in Manufuture, ki delujeta kot neformalno združenje oseb in podjetji.

Diseminacijo tehnološkega znanja v regiji je potrebno spodbuditi tudi z mladimi inovativnimi podjetji, katerih nastajanje bomo vzpodudili z nepovratnimi sredstvi za zagon, v nadaljnji fazi pa izjemne spodbude za visoko tehnološko usmerjenost, inovativnost in hitro rast (preko MG-SPS). Da bo njihova učinkovitost večja, se bodo ta nahajala v istih prostorih, kjer si bodo izmenjevala strokovna znanja ter učinkovito prispevala k prenosu tehnologij, ustanavljanju mrež in razširjanju informacij med podjetji ter k odpiranju novih priložnosti.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2005	2013	2005	2013
Povečati delež izvoza proizvodov visoke tehnologije	5,8 %	15 %	5 %	20 %
Število patentov na milijon prebivalcev (1995-2003)	32,8	100 (2007-2013)	48	150 (2007-2013)
Povečati število sodelujočih malih in srednje velikih podjetji v okviru državne nagrade za kakovost	10	40	-	15
Število invencij, pri katerih se je preko posredovanja podpornega okolja omogočilo uspešno trženje in/ali aplikacija v gospodarstvu	0	200	-	20
Število podjetji, vključenih v procese grozdenja, mreženja ter tehnoloških platform	350	1000	-	200
Novonastala inovativna podjetja	0	440	0	60
Število tehnoloških platform	-	-	3	6

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Izobraževalno središče inštituta Erico Velenje	Erico Velenje	835	210	110	515
2	Grozdenje in tehnološko povezovanje	OOZ Šmarje	1.000	600	0	400
3	Spodbujanje tehnološkega razvoja in posodobitve v malem in srednjih podjetjih	Ora Pohorje-Dravinja, ŠCZ Slovenske Konjice	11.667	4.667	0	7.000
4	KLASTRI KLJUČNIH PANOG (5 klastrov)	Podjetja	5.000	2.500	0	2.500
5	Tehnološke platforme (orodjarstvo - mehatronika, polimeri - novi materiali, ekoplat - ekološka tehnološka platforma)	TP Orodjarstvo, TP Polimeri, TP Ekoplat	3.000	1.500	0	1.500
6	Gradbeni grozd	Obrtni mojster Rogaška Slatina	200	80	0	120
	SKUPAJ		21.702	9.557	110	12.035

Ukrep 1.2.4: Optimaliziranje v podjetjih

Opis in cilji ukrepa

Na področju krepitev konkurenčnosti podjetniškega sektorja naj bi se dosegla z ofenzivnim prestrukturiranjem podjetji v mednarodno konkurenčna podjetja, ki se bodo sposobna hitro odzvati na spremembe v tehnologijah in na trgu ter posodabljati obstoječe in uvajati nove programe. Med ključnimi je tudi menedžersko znanje in investicijska sposobnost usmerjena v tehnološki razvoj in človeške vire.

Razmere globalne konkurence zahtevajo hitro prilagajanje tržnim pogojem in sposobnost podjetji k nenehnim zniževanjem stroškov, da so cenejši od svojih konkurentov, dovolj inovativni za ohranjanje tehnološkega napredka svojih izdelkov in storitev ter sposobna zagotavljati kakovost, ki jo odjemalci zahtevajo. V slovenskem gospodarstvu je trikrat nižja dodana vrednost od evropskega povprečja in predstavlja enega največjih problemov slovenskega gospodarstva. Zato se bo za večjo konkurenčnost podjetniškega sektorja treba soočiti z vprašanji, ki še sodijo v proces tranzicije.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. Podjetja v regiji morajo postati mednarodno konkurenčna.
2. Podjetja v regiji morajo ustvariti nove proizvode/storitve z večjo dodano vrednostjo.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

Kazalniki poslovanja so pri analizi stanja pokazali, da imamo v regiji preveč podjetji, ki se še niso uspela prilagoditi novemu globalno konkurenčnemu okolju. Največji problem predstavlja nizka dodana vrednost tako proizvodov in storitev kot tudi nizka dodana vrednost na zaposlenega. Poleg tega pa je še opaziti neugodno dinamiko ključnih kazalcev (padanje izvozne usmerjenosti, slabljenje investicijske aktivnosti, nižanje zaposlenosti ipd.). Podatek o inovacijski aktivnosti podjetji (na nacionalnem nivoju) pa nas uvršča na rep lestvice evropskih držav.

V regiji se morajo podjetja v najkrajšem možnem času preoblikovati v sodobna inovacijsko aktivna podjetja, investirati morajo v nove proizvode in storitve večje dodane vrednosti. Prav tako morajo "zastareli" sistemi s procesnimi in organizacijskimi inovacijami znatno izboljšati tehniko, opremo, programe, znanje, trženje itd. Poleg tega pa je potrebno zmanjšati x-nuečinkovitost z usposabljanjem menedžerjev. Skratka podjetja v regiji morajo postati tehnološko bolj učinkovita in mednarodno konkurenčna.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2005	2013	2005	2013
Povečati delež inovacijsko aktivnih podjetji	Velika (55%) Srednja (28%) Mala (13%)	Velika (75%) Srednja (60%) Mala (40%)	-	Velika (75%) Srednja (60%) Mala (50%)
Povečati število podjetji, ki se samoocenjujejo po Evropskem modelu odličnosti EFQM	-	400	-	80
Povečati število sodelujočih malih in srednje velikih podjetji v okviru državne nagrade za kakovost	10	40	-	15
Povečati število sodelujočih malih in srednje velikih podjetji v okviru evropske nagrade za kakovost	1	10	-	4
Višja BDV/zaposlenega v podjetjih na letnem nivoju	9 % (2003-2004)	13 %	8 %	16 %

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Koordinatni merilni sistem	EMO-orodjarna	892	713	43	135
2	Obvladovanje zaostalih napetosti avtomobilskih pločevinastih delov	EMO-orodjarna	422	106	106	210
3	Posodobitev tehnološko prodajnih procesov in opreme	Kmetijsko gozdarska zbornica, Sl. Konjice	1.458	896	0	563
4	Prestrukturiranje KZ Laško	KZ Laško	1.042	521	313	208
5	Tehnološka posodobitev gradbene opreme	Remont	8.150	5.600	0	2.550
6	Razvojno tehnološka rekonstrukcija proizvodnje in tehnologije v obratu gradbeništvu	Smreka d.o.o	625	313	0	312
7	Projekt prenove in izgradnje proizvodnega objekta	PE Elkostroj	650	390	0	260
8	Rekonstrukcija kompresorske postaje	Steklarna Rogaška	200	160	0	40
9	Izboljšano modeliranje in regulacija kontinuiranega ulivanja gredic ter izgradnja sistema za kontrolo in regulacijo nivoja talne v vmesni ponovci	Štore-Steel	564	282	0	282

10	Optimiranje zgorevanja v elektroobločni peči preko laserske kontrole dimnih plinov in izgradnja komore za dimne pline ter izgradnje livnega vozička in drsnega zapirala na prebodu	Štore-Steel	1.400	700	0	700
11	Peč za termično obdelavo jekla	Štore-Steel	2.000	1.000	0	1.000
12	Podpora tehnološkemu posodabljanju, inovativnim in razvojnim projektom podjetij	Podjetja z območja				
13	Tehnološka posodobitev proizvodnje piščali	Anton Škrabl, s.p.	450	225		225
14	Konzervatorska sušilnica lesa	Anton Škrabl, s.p.	280	140		140
15	Ekološka sanacija lakiranja	Gorenje d.d., Mekom Rogatec	530	210		320
16	Posodobitev mizarske delavnice in širitev proizvodnje	Orač s.p. Šmarje	238	145		93
17	Ekološka avtopralnica	Transport biro Rogaška Slatina	335	250		85
18	Izgradnja avtomatskih avtopralnic za osebna in tovorna vozila in razvoj servisnih storitev	Gradbena mehanizacija Ferčec	1.041	624		417
19	Posodobitev opreme za tisk na tekstil in laserko obdelavo tekstilnih in drugih nekovinskih materialov	Arkus d.o.o., Rogatec	100	75		25
20	Posodobitev in prenova prostorov	Leskovšek Editra s.p.	125	94		31
21	Širitev in tehnološka posodobitev tiskarne	Marjanca Gobec s.p.	400	200	0	200
22	Širitev dejavnosti vzdrževanja elektroenergetskih naprav	Adolf Kunej	280	140	0	140
23	Ureditev novih prostorov zaradi širitve proizvodnje	Kovinoplastika Deplast Jurij Drofenik s.p. Imeno	667	467		200
24	Posodobitev proizvodnje furnirja	Bohor d.o.o.	1.422	711	0	711
25	Izgradnja poslovnih prostorov in posodobitev tehnologije	Vilkograd d.o.o.	2.113	1.046		1.067
26	Razvojno in tehnološko prestrukturiranje	Vilkograd d.o.o.	1.666	833		833
27	Izgradnja poslovnih prostorov, nakup nove opreme in razvoj novih izdelkov	IET Sonja Tovornik Jurhar s.p.	3.318	1.614		1.704

28	<i>Izgradnja poslovnih prostorov, nakup nove opreme in razvoj novih izdelkov</i>	<i>IET Edvin Tovornik s.p.</i>	3.318	1.614		1.704
29	<i>Razvoj proizvodov in posodobitev proizvodnih programov</i>	<i>Koval d.o.o</i>	875	350		525
30	<i>Avtomatizacija procesa v ALU proizvodnji</i>	<i>Alpos ALU d.o.o.</i>	700	350		350
31	<i>Nova orodjarna</i>	<i>Alpos proizvodnja orodij d.o.o.</i>	3.500	1.450		2.050
32	<i>Investicija v novo halo in tehnološko opremo</i>	<i>Tajfun Planina</i>	5.347	3.208		2.139
33	<i>Razvoj proizvodov in posodobitev proizvodnih programov</i>	<i>Koval d.o.o</i>	875	325		550
34	<i>Izboljšave in posodobitve izdelave betonske galanterije</i>	<i>GIC-gradnje</i>	3.000	1.040	20	1.940
35	<i>Posodobitev opreme in poslovnih prostorov</i>	<i>Hernavs Ivana s.p.</i>	28	14	7	7
	SKUPAJ		48.011	25.805	489	21.716

Ukrepi 1.2.5: Razvoj IKT

Opis in cilji ukrepa

Razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij je bistvenega pomena za razvoj družbe in gospodarstva. Po rabi interneta smo izenačeni celo s povprečjem EU petnajsterice (pred Avstrijo in Francijo), a Slovenija po poročilu 2004 v primerjavi z drugimi evropskimi državami močno zaostaja za evropskim povprečjem pri uvajanju e-poslovanja med podjetji (uvršča se celo za Češko, Estonijo in Poljsko) za katerega je potreben širokopasovni dostop.

Poleg tega na odmaknjenih področjih regije, ki jih v Savinjski regiji ni malo, ni zagotovljena dovolj kvalitetna telekomunikacijska infrastruktura (ni širokopasovne povezave). S kvalitetnim in učinkovitim razvojem informacijske in komunikacijske tehnologije na kar najširšem področju regije pa se bodo lahko začele razvijati e-vsebine in e-storitve.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. Zagotoviti širokopasovno omrežje na manj urbana področja.
2. Povečanje e-vsebin in e-storitev na podlagi ustreznih IT zalednih sistemov.
3. Izgradnja infrastrukture za prenos znanja.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

Razvoj informacijsko komunikacijske tehnologije je za regijo pomembna za uspešnost podjetji in za širšo populacijo regije, saj lahko pripomore k hitrejšemu in učinkovitejšemu poslovanju, predvsem pa hitrejšemu informiranju prebivalcev regije.

V mestih regije je že zagotovljena kvalitetna telekomunikacijska infrastruktura, medtem ko bo še potrebno zagotoviti ustrezen dostop na ruralnih področjih regije, saj se uporaba IKT zelo hitro razvija.

V Savinjski regiji je potrebno zagotoviti IT zaledne sisteme z boljšo in hitrejšo komunikacijo ter boljšo opremo, ki bodo omogočili kar se da široke e-vsebine in e-storitve, ki bodo pomembno vzpodbudile razvoj gospodarskih dejavnosti in turizma ter IKT industrije. E-vsebine in e-storitve bodo pomembno vplivale tudi na negospodarske dejavnosti, ki bodo lahko preko spleta ponudile geodetske, nepremičninske in prostorske podatke in druge javno dostopne digitalne zbirke (kultura, kulturna dediščina, mediji itd.).

Kazalniki rezultatov ukrepa so:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2004	2013	2005	2013
Dostop gospodinjstev do interneta	46 %	-	40 %*	70 %
Rast e-vsebin letno	-	-	-	7 %
Rast e-storitve letno	-	-	-	5 %

*ocenjena vrednost

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Skupen informacijski sistem za občine - programska oprema	eAlinansa, PIA	75	27	13	35
2	Skupen ekološki informacijski sistem za občine	eAlinansa, ARTES, ERICO	1.000	900	0	100
3	Povečanje produktivnosti s pomočjo obremenitve strojev in e proizvodnje (proizvodnja brez papirja)	EMO-orodjarna	232	58	58	116
4	E-avkcije in e-poslovanje v SME	EMO-orodjarna	2.800	1.400	0	1.400
5	Izgradnja širokopasovne optične in brezžične infrastrukture za izobraževalne in raziskovalne institucije	Velcom d.o.o.	1.500	583	167	750
6	Internet city	TrendNET, tuj partner	4.583	1.833	0	2.750
7	Informacijski projekt E-VAS	Občina Luče	100	50	50	
	SKUPAJ		10.290	4.851	287	5.151

6.3.1.3 PROGRAM 1.3 – PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA

Predstavitev programa:

S Programom 1.3 – Podjetniško podporno okolje, spodbujanje podjetništva in internacionalizacija, bo regija naredila premike na nekaj vitalnih področjih, kjer regija po vseh kazalcih absolutno zaostaja. To je področje instrumentov in sistema za podporo obstoječemu in novo nastajajočemu podjetništvu v regiji, premajhna aktivnost na področju internacionalizacije MSP regije ter vzpostavljanju pogojev za pritok neposrednih tujih investicij. Z vzpostavitvijo regijskih finančnih instrumentov bo omogočeno hitrejše in učinkovitejše financiranje hitro rastočih obstoječih podjetji v regiji, kakor tudi razvoj in rast novih, predvsem tehnoloških proizvodnih in storitvenih podjetji.

Regija bo Program - Podjetniško podporno okolje, spodbujanje podjetništva in internacionalizacija realizirala s tremi ključnimi ukrepi v naslednjih letih:

Ukrep 1.3.1: Mrežni regijski sistem VEM,

Ukrep 1.3.2: Internacionalizacija MSP in neposredne tuje investicije regije,

Ukrep 1.3.3: Finančni instrumenti regije za podjetja.

Ukrep 1.3.1: Mrežni regijski sistem VEM

Opis in cilji ukrepa

V Savinjski regiji (kot tudi v Sloveniji) pa trenutno podporno okolje ne ponuja zadostnih učinkovitih pristopov, da bi se podjetniška aktivnost dvignila na evropsko raven. Zato je potrebno na tem področju pripraviti celovit poglobljen pristop podpornega okolja za podjetnike, spodbujanja podjetništva in internacionalizacije, saj mora doseči produktivno podjetništvo (ne pa neproduktivno ali celo destruktivno podjetništvo).

Ukrep je odgovor na dosednji razpršeni način podpore podjetništvu v regiji. Kljub temu, da so bile s projektom Phare vzpostavljene določene VEM točke v Sloveniji, je dejansko uporabno stanje sistema daleč od potreb podjetništva, predvsem po MSP v Sloveniji. V regiji je bil vzpostavljen sistem VEM točk, ki je izpustil celotni osrednji del Savinjske regije, ki ima preko 60 % vseh podjetji.

Podporni sistem VEM (vse na enem mestu) je v Sloveniji na relativno nizki razvojni stopnji. Zato ga nameravamo v Savinjski regiji nadgraditi z vsemi tistimi inštrumenti in podprogrami, ki so nujni za rast obstoječih podjetji, predvsem pa za nastajanje novih podjetji. Regijski sistem VEM se bo uskladil z nacionalnim sistemom e-VEM Ministrstva za javno upravo, ki ga vodi preko mreže upravnih enot, in mreže vstopnih točk VEM Ministrstva za gospodarstvo. Povezan in skoordiniran sistem Vem bo predstavljal konsistentno osnovo pospeševanja podjetništva v bodoči pokrajini po letu 2008. Z

ukrepom MREŽNI REGIJSKI SISTEM VEM nameravamo povezati parcialni sistem točk v regiji v celovit integralen podporni sistem v navezavi z ostalim podjetniško-inovativnim okoljem, ki ga bo regija razvila v programskem obdobju 2007-2013.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. Razvoj celovitega in učinkovitega podpornega okolja za podjetja v okviru Mrežnega regijskega sistema VEM.
2. Zmanjšanje administrativnih ovir pri nastajanju podjetji v okviru osnovne podpore Mrežnega regijskega sistema VEM.
3. Promocija podjetništva za dvig podjetniške kulture v okviru Mrežnega regijskega sistema VEM.

V Savinjski regiji (kot tudi v Sloveniji) bomo s sistemom VEM naredili korak naprej, ker trenutna ponudba VEM točk ne zadošča za učinkovito podporo podjetjem oziroma ni primerljiva z evropskim sistemom VEM. Zato je nujno potrebno ta sistem nadgraditi in ga dvigniti na evropsko raven, da ne bodo podjetja še bolj izgubljala konkurenčne prednosti.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

Mrežni regijski sistem VEM s petimi enotami po Savinjski regiji pomeni celovit in učinkovit sistem za podjetnike. Ideja o petih enotah izhaja iz pet subregij (Celjska, Dravinjska, Spodnje Savinjska, Obsootelje in Kozjansko in Savinjsko-Šaleška), ki lahko še svoje točke po potrebi nadalje širijo.

Hkrati bi se razdrobljeni podjetniški svetovalci po regiji preko učinkovitega sistema mreže - Mrežnega regijskega sistema VEM odlično medsebojno dopolnjevali, saj so svetovalci iz različnih institucij (GZS, OOOZ, UE, JAPTI idr.) in imajo različna strokovna znanja. Ta sistem bi te svetovalce povezal v transparentno mrežo, ki bi ponujala podjetnikom kvalitetna svetovanja.

Mrežni regijski sistem VEM bomo nadgradili po vzoru evropskega modela, ki deli sistem na več podpor, ki zagotavljajo tako podporo v svetovalnem smislu kot tudi v razpoložljivi infrastrukturi:

- **Osnovna podpora**, ki jo VEM točke zagotavljajo že danes (možnost registracije podjetja in s tem povezanih sprememb, začetne informacije ob ustanovitvi in delovanju podjetja) in bi se še nadgradila za enostavnejšo uporabo ter še hitrejšo registracijo podjetji.
- **Nadaljnja podpora** (določene aktivnosti že izvajajo nekatere VEM točke):
 - strokovno svetovanje, ki ni zajeto v vavčersko svetovanje,
 - vavčersko svetovanje (zagotoviti podjetnikom lokacijsko in cenovno dostopne svetovalne storitve) in vavčersko usposabljanje (zagotoviti dostop do različnih vrst usposabljanj po subvencioniranih cenah),
 - tehnične informacije (standardi, certifikacija, patenti, intelektualna lastnina, specifični predpisi),
 - neposredna pomoč MSP (pomoč pri EU razpisih, mnenja poslovnih načrtov, izdelava investicijskih programov, tutorstvo, pomoč pri mreženju, zunanji svetovalci za specifična področja),

- področno svetovanje (vodenje, širitev in razvoj podjetja, prestrukturiranje, vodenje, poslovna združitev ipd.),
- finančno svetovanje (vlaganje na kapitalskem trgu, ugodna posojila, garancijska shema, dotacije in sponzorstva).
- **Dodatna podpora:**
 - infrastruktura in okolje (vključevanje in sodelovanje s podjetniškimi inkubatorji, tehnološkimi parki, poslovnimi, obrtnimi ali industrijskimi conami, tehnološkimi centri in inovacijskimi središči),
 - posebna ponudba (prostori za konference in seminarje, raziskave trga in drugih področij, skupna **promocija podjetji** – sejmi, drugi razstavni prostori, splet, skupna blagovna znamka podjetji ipd., **promocija mrež, grozdov in drugih povezovanj**, razvoj oskrbovalnih verig podjetjem itd.)
- **Napredna podpora:**
 - **Inovacije in management znanja**, kjer bi svetovanje izvajali s pomočjo zunanjih strokovnjakov (svetovanje na področjih platform, intelektualne lastnine, patentiranje, tehnološko ocenjevanje, prenos tehnologij, spletne aplikacije, management kvalitete, komercializacija rezultatov raziskav, preiskusi konceptov posameznikov, design itd.)
 - **Napredne finančne storitve** (sodelovanje s poslovnimi angeli, semenski kapital, podpora »varnih« posojil, poslovni plani za konkurenčnost, investicijski tečaji, sklad za povratna sredstva, povezovanja podjetji.)
 - **Ocenjevanje podjetji**
 - **Investicijska atraktivnost**, ki zajema že takšne storitve, da privlačijo druga podjetja v okolje (zunanja predstavništva, patentiranje, ocenitve ekonomske inteligence, tehnološka ocenitev, tehnološki pregledi in prenosi, design, raziskava trga in preizkus izdelka, preizkušanje s prototipi, komercializacija javnih in zasebnih raziskav, iskanje strateških partnerjev v tujini, združevanja in internacionalizacija, spin outs/spin offs, dostop do poslovnih angelov, semenskega kapitala, koordinacija grozdov, oskrbovalna veriga grozdov, mednarodna mreža, integralen pristop e-poslovnosti, razvite managerske in vodstvene sposobnosti).

Predstavljen celovit model VEM bo zagotavljal podjetnikom, da bodo na enem mestu pridobili vse potrebne informacije, tudi tiste bolj zahtevne. Slednje za konkurenčnost podjetji v evropskem prostoru postajajo velikega pomena, saj moramo upoštevati predpostavko, da imajo evropska podjetja takšno podporno okolje zagotovljeno. Podjetjem moramo omogočiti podporo tudi pri njihovem nadaljnjem razvijanju (podpora za start-up ni več dovolj). Vzporedno z nastajajočim podpornim okoljem se mora razvijati tudi ustrezna promocija podjetništva ter ozaveščanje širše populacije, da je podjetnik gonilna sila celotnega tržnega procesa.

Poudariti pa velja, da celovit model Mrežnega regijskega sistema VEM vsebuje tudi ustrezno promocijo podjetništva, ki bo omogočala preko medijev, sejmov, drugih razstavnih prostorov itd., predvsem pa preko spleta dvigniti kulturo podjetništva.

Kazalniki rezultatov ukrepa so:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Podjetništvo je primerna izbira kariere (GEM)	32,07 %	80 %	30* %	90 %
Podjetniki so spoštovani (GEM)	45,5 %	90 %	45* %	90 %
V medijih se pogosto pojavljajo zgodbe o uspešnih podjetnikih (GEM)	32,72 %	70 %	30* %	80 %
Število dni, potrebnih za registriranje podjetja	60	7	60	3
Stroški ustanovitve podjetja, % BND na prebivalca	10,1 %	6,8 %	10,1 %	5 %
Število podjetji, ki bodo koristila svetovalne storitve	25.000	35.500	2.000	4.000
Ponuditi programe izobraževanja podjetnikom	-	-	-	5 letno
Vavčersko svetovanje – podjetja, ki so prejela subvencijo	-	3 % letno	-	5 % letno
Uspešne prijave na EU programe	-	100 letno	-	15 letno
Število novo ustanovljenih samostojnih podjetnikov	-	-	-	920
Število novo ustanovljenih gospodarskih družb	-	-	-	1.100

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	MREŽNI REGIJSKI SISTEM VEM (5 enot)	RRA Celje in enote	2.000	1.750	0	250
2	Mreža VEM točk	MRAKO	400	400	0	0
3	Sofinanciranje svetovanje za MSP	MRAKO	300	300	0	0
4	Računovodski servis	Obrtni mojster	200	80	0	120
	SKUPAJ		2.900	2.530	0	370

Ukrep 1.3.2: Internacionalizacija in tuje investicije

Opis in cilji ukrepa:

Slovenske manj razvite regije, ne bodo mogle nadoknaditi svoje razvojne zaostanke samo z modernizacijo in prestrukturiranjem obstoječih regijskih ekonomij. Zato Savinjska regija postavlja v svojo osrednjo strateško razvojno usmeritev, dva ključna ukrepa za povečevanje konkurenčnosti in hitrejši gospodarski rasti.

To sta:

- sistematično ustvarjanje pogojev in privabljanje tujih investorjev v regijo,
- internacionalizacija predvsem malih in srednjih podjetij regije na svetovnih, še posebej pa trgih JV Evrope.

POSPEŠEVANJE TUJIH INVESTICIJ V REGIJO

Regija bo z načrtno izgradnjo poslovnih con, tehnološke infrastrukture (tehnološki parki, tehnološki centri, podjetniški inkubatorji,...) in načrtnim razvojem infrastrukture za razvoj človeških virov (mednarodna univerza, medpodjetniški izobraževalni centri,...itd.), zagotovi v naslednjih letih tisto osnovo in pogoje, ki so vitalnega pomena za pritegnitev tujih investorjev v regijo. Zato je cilj regije, da poveča pritok tujih investicij iz sedanjih 120 milijonov evrov na leto, na najmanj 300 milijonov evrov na leto.

RAZLOGI ZA INTERNACIONALIZACIJO REGIJE

21. stoletje in globalizirani svet imata svoje priložnosti in nevarnosti. Priložnosti so v odprti globalni ekonomiji in informacijsko-internetni družbi, ki ne pozna meja (ves svet je lahko naš). Nevarnost pa predstavlja zapiranje v obstoječe okvire, izmikanje konkurenci in ohranjanje obstoječega stanja na račun odprtosti in razvoja

Regije in gospodarstva, ki se ne bodo internacionalizirala, bodo imela dolgoročno velike gospodarske in razvojne probleme. Za majhne države (kot je Slovenija) in majhne regije, kot je Savinjska regija, je internacionalizacija še toliko pomembnejša. Brez sistematično in ciljno usmerjene internacionalizacije, ne bo mogoče zmanjševati razvojni zaostanek za razvitimi regijami Evrope. Internacionalizacija gospodarstva in slovenskih regij, ne pomeni samo povečevanje izvoza, povečevanje investicij novih podjetij v tujini, ampak strateško poslovno in razvojno odpiranje regije ter njenih razvojnih deležnikov do razvitih regij zahoda, kot do regij v razvoju, ki bodo predstavljale zaradi svoje relativne nerazvitosti tržišče za slovensko gospodarstvo, šolstvo, znanost, v naslednjih 10 - 20 letih.

CILJI INTERNACIONALIZACIJE SAVINJSKE REGIJE

- ključni cilj regije je dosegati 5-7% gospodarsko rast regije, ki bo omogočena skozi načrtno in strateško upravljanje internacionalizacije Savinjske regije v obdobju 2007-2013;
- povečati in sistematično izgraditi poslovne in razvojne vezi z regijami Zahodne Evrope in Amerike. Izkoristiti izredno dobro geo strateško lego Slovenije;

- omogočiti hitrejšo rast podjetjem v regiji s proaktivnim in organiziranim prodorom na tržišča EU regij in regij JV Evrope;
- vključitev v mednarodno raziskovalno ter tehnološko omrežje in omrežje znanja razvitih regij. S tem omogočiti hitrejši prenos tehnologij iz razvitega dela sveta v Slovenijo in preko Slovenije v države JV Evrope;
- eden ključnih ciljev internacionalizacije je tudi povečanje tujih investicij v Sloveniji v obdobju 2007-2013.

OZADJE (POGOJI) ZA INTERNACIONALIZACIJO (SLOVENIJE) SAVINJSKE REGIJE

Vse majhne razvite države v Evropi (ki so hkrati tudi najbolj konkurenčne), imajo jasno izdelane nacionalne strategije internacionalizacije s konkretnimi mehanizmi in instrumenti, ki podpirajo nacionalne strategije in politike, tako v odnosu do razvitih držav in regij, kot v odnosu do manj razvitih, a dolgoročno strateško pomembnih regij in njihovih trgov. Zaradi svoje relativne majhnosti (v primerjavi s Slovenijo so še vedno velike), imajo te države izdelane »nišne strategije« in predvsem politike sinergijskih učinkov različnih institucij in sektorjev, ki se ukvarjajo z zunanjo politiko in gospodarstvom. Izdelana strategija, ciljno delovanje različnih sektorskih politik, predvsem pa doseganje sinergij in logistične racionalnosti (multiplikacija) pri prodoru na globalna tržišča in vzpostavljanju gospodarsko – politično zunanje trgovinskih predstavništev, so tisti elementi, ki so države, kot so Finska, Švedska, Norveška, Danska, Irska,...itd. katapultirale v sam svetovni vrh globalne konkurenčnosti.

STANJE V SLOVENIJI

Eden ključnih problemov Slovenije je v tem, da nima izdelane lastne vizije razvoja in z njo povezane strategije internacionalizacije tako države Slovenije kot njenega gospodarstva. Celotno področje je prepuščeno samoiniciativi gospodarstva in ukrepom posameznih nacionalnih politik.

V takšnem okolju postaja vedno bolj nekonkurenčno slovensko gospodarstvo. Tradicionalne trge zahodnega Balkana in JV-Evrope pa prevzemajo zahodna gospodarstva, za katerimi stoji organiziran sistem nacionalnih držav. Slovenija z dvemi milijoni ljudi, bi morala svojo majhnost izkoristiti kot konkurenčno prednost. Vendar je pri tem ključen pogoj strateško in sinhronizirano delovanje slovenske države pri usmerjeni politiki internacionalizacije.

STANJE V SAVINJSKI REGIJI

V svetu in v Evropi se določene regije razvijajo hitreje od ostalih regij. Razlog je v decentraliziranih modelih upravljanja z regionalnim razvojem (razvojne regije), kjer regije, ki so propulzivnejše in znajo bolje izkoristiti svoje endogene potenciale, napredujejo hitreje, kot tiste, ki to ne znajo izkoristiti. V Sloveniji je ta problem še večji, ker zaradi centralizacije Slovenije in neizdelane nacionalne strategije na eni strani niso vzpostavljeni pogoji in instrumenti za hitrejše odpiranje v globalni svet, na drugi strani pa so regije »zazrte« v Ljubljano, čakajo na usmeritve in napotke iz centra in v svoji pasivnosti

(neorganiziranosti), ne ukrepajo v interesu regijskega gospodarstva in internacionalizacije regijskega razvoja.

Takšen centraliziran model v Sloveniji, kratkoročno, še bolj pa dolgoročno škoduje slovenskim manj razvitim regijam. Savinjska regija mora sama prevzeti določeno iniciativo na področju internacionalizacije regije in s sodelovanjem z državo postaviti svoje strateške in operative cilje internacionalizacije. V nasprotnem primeru ne bo mogla izvesti niti tehnološkega in razvojnega prestrukturiranja regije, niti povečevati gospodarsko rast do stopnje (5-7%), ki zagotavlja zmanjševanje razvojnega zaostanka regije v odnosu do razvitih regij EU-15. V tem trenutku Savinjska regija zaostaja v razvoju za 10% za slovenskim povprečjem in več kot 40% za Osrednjeslovensko regijo.

STRATEŠKA USMERITEV INTERNACIONALIZACIJE SAVINJSKE REGIJE

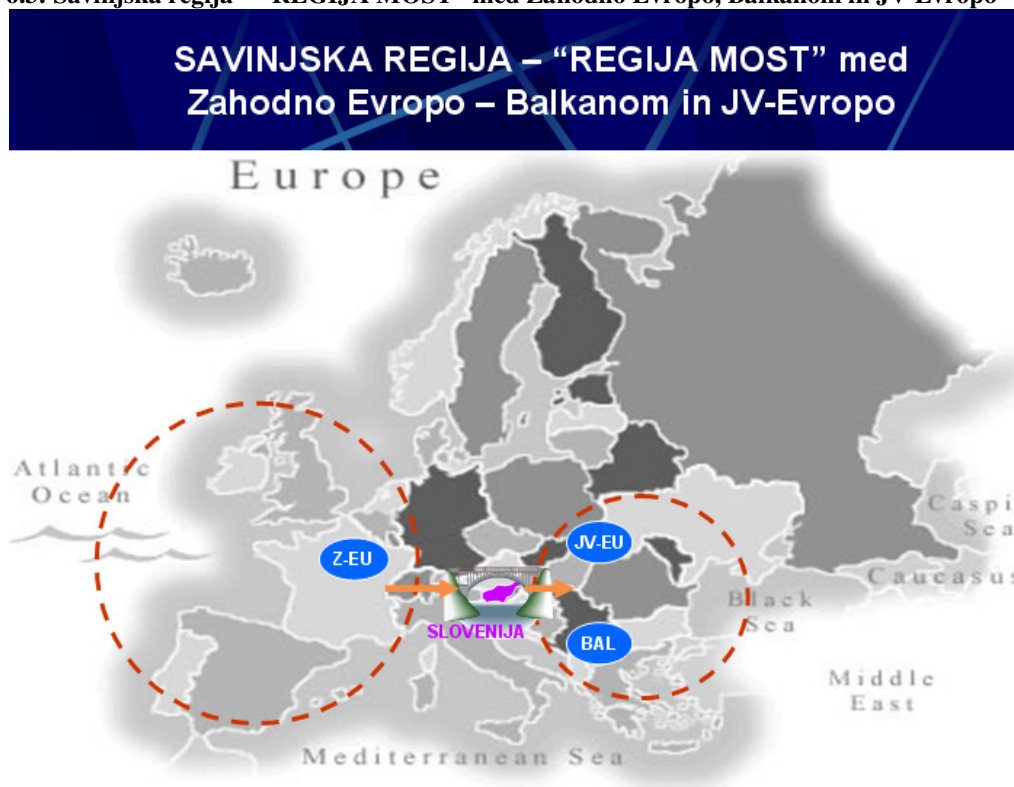
Savinjska regija ima 256.810 prebivalcev, 3.640 gospodarskih družb, 13.046 študentov, BDP na prebivalca (v 1000 SIT) je 2.372 (podatek je iz leta 2002). Savinjska regija je majhna regija v primerjavi z evropskimi regijami. Zato mora svoj razvojni potencial iskati predvsem v njeni legi, pritegnitvi tujih investorjev in prenosu gospodarstva in znanstvenih dosežkov v manj razvite regije.

Strateška usmeritev internacionalizacije Savinjske regije je:

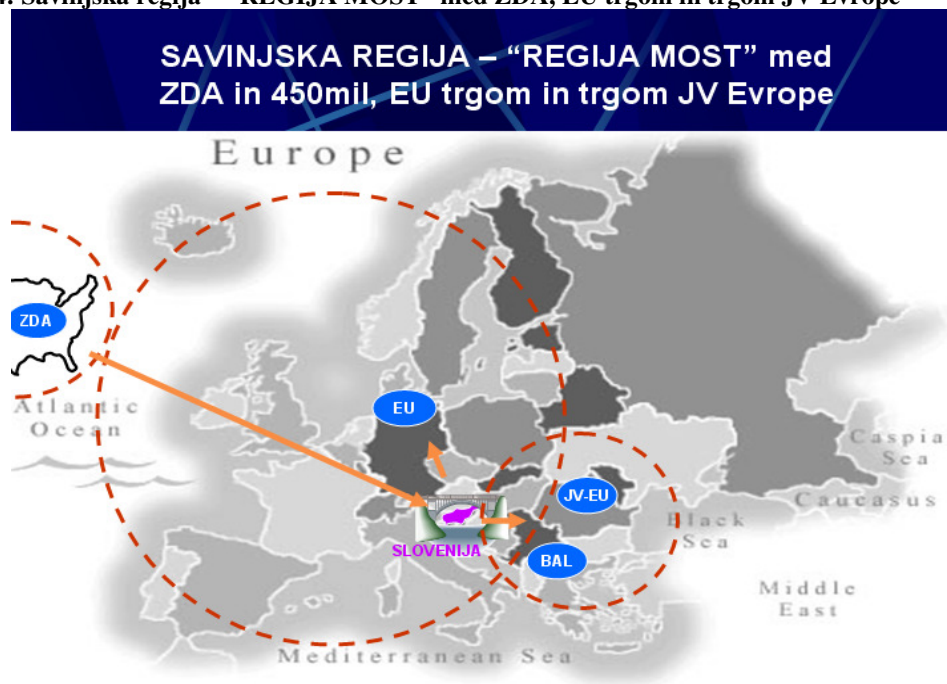
Prva strateška usmeritev je usmeritev »REGIJA MOST« in sicer:

- a) Savinjska regija »regija most« med zahodno Evropo in regijami Balkana in JV Evrope;
- b) Savinjska regija »regija most« med ciljnim regijami ZDA (Kanada, predvsem regije, kjer je slovenska diaspora) in na drugi strani 450 milijonskim EU trgom in 176 milijonskim trgom držav JV Evrope.

Slika 6.3: Savinjska regija – "REGIJA MOST" med Zahodno Evropo, Balkanom in JV Evropo

Slika 6.4: Savinjska regija – "REGIJA MOST" med ZDA, EU trgov in trgov JV Evrope

Cilji ukrepa:

- izdelana strategija nastopa regijskega gospodarstva na JV trgih,
- vzpostavitev mreže Razvojno – inovacijskih centrov Savinjske regije v JV Evropi,
- ustanavljanje mreže poslovno-tehnoloških con v JV Evropi za internacionalni nastop in širjenje poslovanja predvsem malih in srednjih podjetji,
- izdelava regijske strategije nastopanja Savinjske regije na globalnih trgih,
- zagotovitev instrumentov, pogojev in odgovarjajoče infrastrukture za pritegnitev tujih investorjev v Savinjsko regijo.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Izdelana strategija internacionalizacije	-	-	0	1
Izdelana strategija poslovnega nastopa na JV trgu	-	-	0	1
Mreža RITS – JV Evropa – št. enot	-	-	0	5
Poslovno tehnološke cone v JV Evropi	-	-	0	5
Pisarna za mednarodno sodelovanje in tuje investicije	-	-	0	2
Število nastopov regije na mednarodnih sejmi	-	-	0	15
Število izobraženega kadra za mednarodno sodelovanje	-	-	0	20
Vrednost tujih investicij v 7-letnem obdobju (letno pribl. 300 mio €)	-	-	120 mio € letno	2,1 mrd €

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Mreža orodjarn v JV Evropi	EMO-orodjarna	22.000	9.800	0	12.200
2	Mreža RITS v JV Evropi (6 enot)	RITS, podjetja regije	30.000	15.000	0	15.000
3	Pisarna za mednarodno sodelovanje in tuje investicije	Tehnopolis	1.000	500	0	500
4	Tehnološko poslovne cone JV Evrope	RRA Celje, RR podjetja	30.000	15.000	0	15.000
5	Investicijsko središče za JV Evropo	Tehnopolis	14.000	7.000	0	7.000
6	Organiziranje mreže poddobaviteljev iz Slovenije in JV Evrope	ERA KOPLAS d.o.o., GZS SŠ OZ	300	150	0	150
SKUPAJ			97.300	47.450	0	49.850

Ukrep 1.3.3: Finančni instrumenti za podjetja

Opis in cilji ukrepa:

Vse dosedanje raziskave so pokazale, da v Sloveniji (tudi v regijah) primanjkuje finančnih virov za financiranje ustanavljanja in rast podjetji. Razlogi za to so nerazvit kapitalski trg, pomanjkanje skladov tveganega kapitala, premalo neposrednih investicij tujcev, bančni instrumenti, ki niso prilagojeni financiranju ustanavljanju in rasti podjetji, premalo je državnih subvencij. Zaradi premajhnega vpliva MSP na celotno gospodarstvo se danes v večini razvitih držav posveča velika pozornost pomanjkanju lastniških sredstev za financiranje MSP v njihovih zgodnjih fazah razvoja. Dolžniških virov financiranja je v tej fazi skoraj nemogoče dobiti. V regijah so se dosednji ukrepi na tem področju nanašali le na mikrokredite in garancije, kar pa je absolutno premalo, če bi regija želela generirati večji zagon nastajanja novih podjetji.

Zato je namen tega ukrepa, da se na regionalnem nivoju vzpostavi v naslednjem 7-letnem programskem obdobju celovita paleta finančnih instrumentov, ki bodo s svojo integralnostjo in komplementarnostjo omogočili tako nastajanje in rast podjetji. Še posebej pa je pomembno celotno finančno spremljanje, nastajanje in rast visokotehnoloških podjetji.

Cilji ukrepa so:

- izgradnja celovitega finančnega podpornega sistema regije za podjetništvo in nastajanje novih podjetji,
- povezave institucij, ki financirajo razvoj v regijski finančni konzorcij za servisiranje 7% gospodarske rasti regije,
- ustanovitev regijskega razvojno rizičnega tehnološkega finančnega sklada.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Zgrajen finančni integralni sistem	-	-	0	1
Sklad za garancijske sheme in mikrokredite	-	-	0	2
Regijski razvojno-rizični tehnološki sklad	-	-	0	1

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
<i>1</i>	<i>Regijski razvojni - tehnološki finančni sklad</i>	<i>RRA Celje</i>	<i>10.000</i>	<i>5.000</i>	<i>0</i>	<i>5.000</i>
	SKUPAJ		10.000	5.000	0	5.000

6.3.2 PRIORITETA 2 - REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA

Predstavitev in opis programa

Turizem je ena izmed pomembnih gospodarskih panog Savinjske regije in poslovna priložnost za razvoj podjetništva in tujih investicij v regiji. Kljub temu, da je regija ena izmed turistično razvitejših regij v Sloveniji, je v primerjavi s sosednjimi EU regijami nerazvita, oziroma razpolaga z zelo omejenimi turističnimi kapacitetami. Regijski turizem je v zadnjih 10-letih temeljil predvsem na izgradnji fizične infrastrukture v 6 turističnih centrih – termah v regiji. Zato ima regija tudi izrazito unificiran turistični produkt, ob pomanjkanju ostalih integralnih turističnih produktov. Zelo je bilo zanemarjeno področje »drobnega« podjetniškega turizma in t.i. velikih razvojnih elementov: spodbujanje kreativnosti, inovativnosti v turizmu, kljub podpori države posamičnim interesnim področjem, ni bil v preteklosti vzpostavljen zadovoljiv management turistične destinacije regije (subregije). Zato regijski turizem v sedanji strukturi, poslovni razdrobljeni rasti in neinovativnosti, ne bo mogel konkurirati vedno večji in učinkoviti globalni konkurenci svetovnih tržišč in destinacij.

Zato je namen druge razvojne prioritete – Regija inovativnega turizma, skozi več konkretnih ukrepov razviti Savinjsko regijo v turistično destinacijo, ki bo prepoznavna na turističnem zemljevidu evropskih regij.

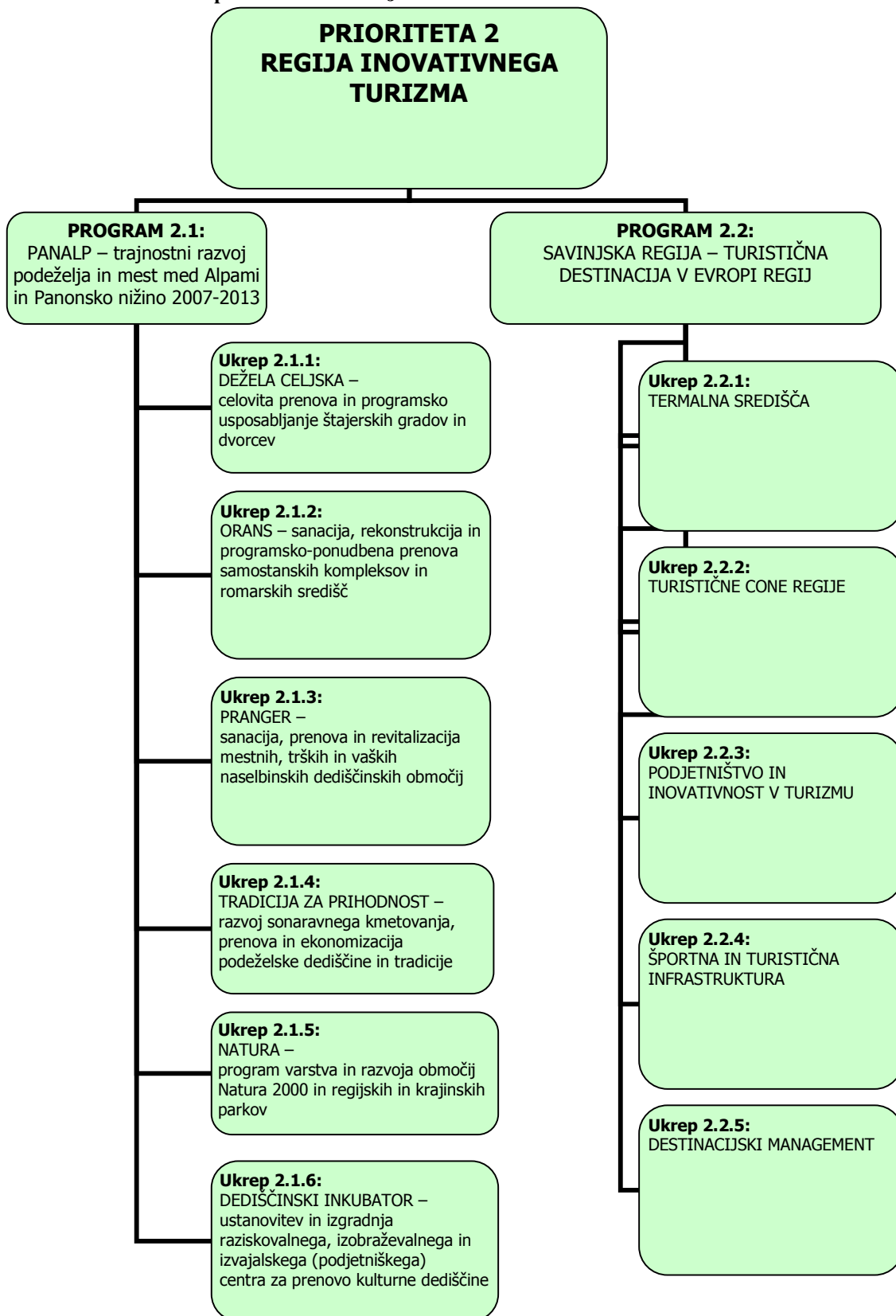
Naravno globalno organizirana turistična dejavnost, se mora oblikovati novim pogojem primerno, mora se organizirati in strukturirati na nov način. To pomeni nov pristop (internetna ekonomija) in nove poglede na človeka-organizacijsko kot ustvarjalno bitje – sistem, ki ustvarja storitev ter hkrati ustvarja ter ohranja samega sebe. Da bi lahko turistična dejavnost na lokalno-regionalni ravni uspešno tekmovala na novem globalnem in rastočem tržišču, se mora integrirati, povezovati v MREŽE (na nacionalni, regionalni in lokalni ravni) in sodelovati v mreži organizacij z drugimi na tak način, da skupno optimirajo storitve in ponudbo v integralne turistične produkte, ki bodo konkurenčni na globalnih trgih. Mreženje predstavlja prihodnost za povečanje produktivnosti in dodane vrednosti v turizmu regije.

Prioriteto bosta realizirala dva programa in 11 ukrepov za turistično gospodarsko rast in konkurenčnost regijskega turističnega gospodarstva. Program Panalp bo z 6 ukrepi povezal in aktiviral nekoriščene ali razdrobljene resurse podeželja in kulturne dediščine in ustvaril pogoje za hitro rast obrobnega podjetništva na podeželju. S Programom 2.2 – Savinjska regija turistična destinacija v Evropi regij, pa bo regija nadgradila model regijskega turizma na vseh ravneh, internacionalizacija regijske turistične ponudnike in ponudbo, oblikovala in organizirala turistično destinacijo, ter razvila nove oblike managementa turistične destinacije na regionalni in subregionalni ravni.

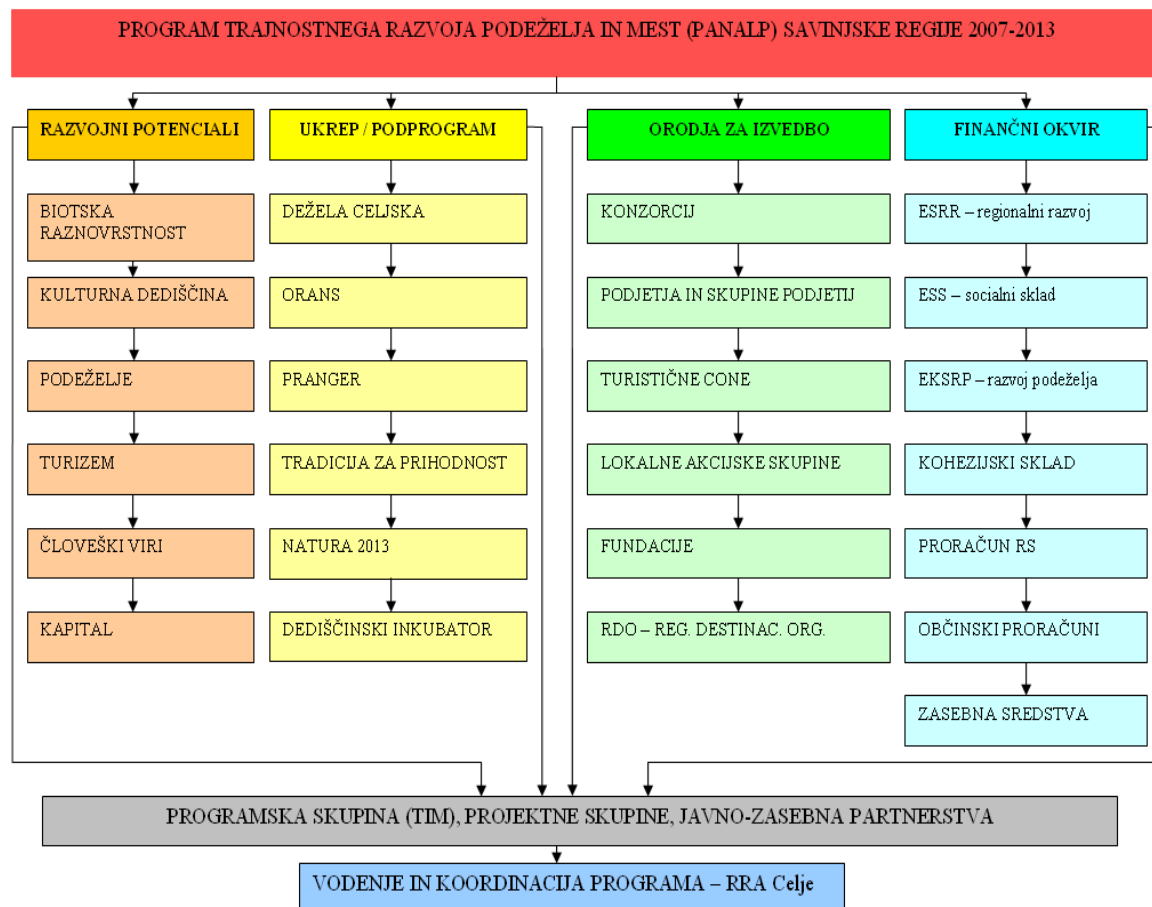
Regija bo skozi drugo prioriteto realizirala pet strateških ciljev turizma regije:

- bistveno povečanje investicij v turizem in povečanje turističnega prometa za najmanj 6% na letnem nivoju,
- povečanje števila turistov za 8% in število nočitev za 6%,
- oblikovanje 8 temeljnih tematskih produktov regije,
- vzpostaviti Mrežni regijski destinacijski management in upravljanje s strateškim razvojem turizma na regionalni ravni,
- pritegniti neposredne tuje investicije v razvoj turizma regije v višini 40 mio € /letno.

Slika 6.5: Prikaz prioritete 2 – REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA

Slika 6.6: Programi trajnostnega razvoja podeželja in mest

6.3.2.1 PROGRAM 2.1. PANALP

Predstavitev in opis programa

Savinjska regija bo kot regija inovativnega turizma pospešeno povečevala in nadgrajevala zmogljivosti uveljavljenih turističnih središč, formirala nove turistične produkte in storitve in na podeželju ter v mestih povezovala naravne danosti, tradicijo in prebivalce, nadgrajevala in širila svojo podobo in ponudbo, ki bo razpoznavna in uspešna tako za njene prebivalce kot za njene obiskovalce.

Razvojni program Panalp je projektno, produktno in investicijsko ogrodje in orodje za doseganje ključnih ciljev trajnostnega (sonaravnega) razvoja Savinjske regije v obdobju 2007-2013. Z integralnim varstvom in razvojem ohranja naravne in kulturne vire in vzpostavlja nov sistem trajnostnega in sonaravnega razvoja, ki ga sestavljajo novi produkti in storitve v povezavi s turizmom, podjetništvom, informatizacijo, predvsem pa potencialne naravne in kulturne dediščine podeželja in mest premika iz obrobja proti središču razvojnega dogajanja in vzpostavlja razvojno uravnoteženost znotraj Savinjske regije.

Realizacija načrtovanih ukrepov pomeni bistveno povečanje obsega, raznovrstnosti in kvalitete turistične ponudbe in nastajanje nove konkurenčne gospodarske in družbene strukture podeželja in mest.

Do leta 2013 bodo doslej spregledani in pasivni razvojni potenciali, ki pa so za krepitev identitete in dvig konkurenčnosti ključnega pomena, postali nov medsebojno povezan, torej celovit, regijski in nacionalni turistični produkt.

Program Panalp – trajnostni razvoj podeželja in mest s formiranjem, promocijo in trženjem novih produktov in storitev bomo izvajali (implementirali) s šestimi ukrepi:

- UKREP 2.1.1. DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje štajerskih gradov in dvorcev
- UKREP 2.1.2. ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč
- UKREP 2.1.3. PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij
- UKREP 2.1.4. TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije
- UKREP 2.1.5. NATURA – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov
- UKREP 2.1.6. DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovo kulturne dediščine

UKREP 2.1.1. DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje štajerskih gradov in dvorcev

Opis ukrepa in cilji

Med 1178 objekti, ki imajo status profane umetnostno-zgodovinske oziroma arhitekturne dediščine so gradovi, dvorci in graščine opredeljeni kot poseben razvojni potencial in investicijska prioriteta.

Na območju Savinjske regije se nahaja sto gradov, graščin in dvorcev, ki jih uvrščamo v kategorijo najbolj ogrožene umetnostnozgodovinske oziroma arhitekturne dediščine. Vseh sto objektov, ki so kulturni spomeniki lahko razdelimo v tri skupine:

- gradovi, graščine in dvorci, ki imajo lastnika in upravljalca, so ohranjeni in vzdrževani in imajo funkcijo,
- gradovi, dvorci in graščine, ki imajo lastnika, so še ohranjeni in so brez funkcije ali z neprimerno funkcijo,
- gradovi, dvorci in graščine, ki so opuščeni ali razvaljeni in brez funkcije in z neurejenimi lastniškimi razmerji.

V ukrepu Dežela Celjska – celovita prenova štajerskih gradov in dvorcev je 25 projektov ali 1/5 celotnega fonda, ki so projektno – izvedbeno razdeljeni v tri skupine. Merila za razvrščanje so:

- lastniška razmerja in opredeljen nosilec – investitor
- valorizacija, konservatorski program in tehnične podlage
- načrt celovite prenove in revitalizacije
- projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD)
- poslovni načrt
- projekt za izvedbo del (PZI)

Ocenjena (indikativna) skupna vrednost priprave in izvedbe projektov celovitih prenov gradov in dvorcev in njihovega programskega usposabljanja znaša 112.120 mio EUR.

Cilji ukrepa so, da se v Savinjski regiji oblikuje:

- 25-30 novih turističnih produktov kot učinkov celovitih prenov grajskih stavb, dvorcev in grajskih razvalin,
- nove prenočitvene kapacitete v grajskih stavbah, graščinah in dvorcih
- nove zmogljivosti (ponudba) za kulturni, izobraževalni, seminarski in kongresni turizem,
- atraktivni prireditveni prostori, razgledišča, informacijske točke in prodajalne
- multimedijske predstavitve.

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost 2013
- število celovito obnovljenih, prezentiranih in programsko-ponudbeno usposobljenih gradov, graščin in dvorcev	6 delujočih gradov in dvorcev (muzeji, klinike...)	22 celovito prenovljenih objektov
- prenočitvene zmogljivosti (turistične postelje)	0	750 do 800
- število saniranih in kot turistične točke urejenih grajskih razvalin	2	7
- število in obseg razstavnih, prireditvenih in prostorov za seminarski in kongresni turizem	3	9
- število informacijsko promocijskih in multimedijskih in prodajnih prostorov	7	16
- število posebnih grajskih ponudb (vinoteke, grajska kulinarika, posebna poslovna srečanja)	1	7
- število kulturno-turističnih prireditev (grajske igre, koncerti, gledališke predstave...)	6	19
- promocijsko-prodajna mreža štajerskih gradov in dvorcev	ne obstajajo	formirana in delujoča mreža kot sestavina celovitega regijskega turističnega produkta
- število novih delovnih mest		120 do 130

Indikativni seznam projektnih predlogov

			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Celje - Stari grad	Mo Celje	6.100	3.050	2.440	610
2	Celje - Knežji dvorec - celovita prenova	Mo Celje	14.200	9100	3.680	1.420
3	Graščina Novi Grad – sanacija in programska usposobitev	Občina Dobrna	6.270	3.762	1.254	1.254
3	Celje - tematski park	Mo Celje	5.407	2.703	2.163	541
4	Graščina Gornji Grad	Občina Gornji Grad	420	168	210	42
5	Grajske razvaline: grad Kunšperk, grad Lindek, Kačji grad, grad Vitanje, grad Konjice - zaščita in prezentacija	Občine Bistrica ob Sotli, Vojnik, Dobrna, Vitanje, Slov. Konjice	2.967	1.633	966	368
6	Grad Jelše - sanacija	Občina Šmarje	2.910	1.455	873	582
7	Grda Komenda - prenova	Občina Polzela	2.100	1.470	420	210
8	Grad Lemberg - celovita prenova	Občina Vojnik / lastnik	11.374	9.300	1.100	974
9	Dvorec Novo Celje - funkcionalna usposobitev	Občina Žalec	10.730	5.208	2.048	3.474
10	Grad Podčetrtek - funkcionalna usposobitev	Občina Podčetrtek	5.640	2.900	740	2.000
11	Grad Planina - rekonstrukcija in programska oživitev	Občina Šentjur / lastnik	12.800	6.400	5.120	1.280
12	Dvorec Podgrad	Občina Vransko / lastnik	1.800	1.280	350	170
13	Grad Podsreda - zaključek celovite prenove	Kozjanski park	1.207	724	362	121
14	Grad Prebold - programsko usposabljanje	Občina Prebold	2.917	817	292	1.808
15	Graščina Prešnik - sanacija, prenovain programska oživitev	Mo Celje	6.200	3.100	1.550	1.550
16	Graščina Socka - celovita prenova	Republika Slovenija	3.200	1.750	750	700
17	Grad Stopnik - sanacija in oživitev	Energetika Vransko d.o.o.	3.000	1.800	750	450
18	Grad Strmol - zaključek celovite prenove in funkcionalnega usposabljanja	Občina Rogatec	880	616	88	176
19	Grad Šalek - prezentacija	MO Velenje	72	28	29	15
20	Graščina Tabor - programsko usposabljanje	Občina Vojnik / lastnik	500	300	150	50
21	Graščina Širje - celovita prenova	Občina Laško / lastnik	498	249	50	199
22	Dvorec Trebnik - celovita prenova in funkcionalno usposabljanje	Občina Slovenske Konjice	2.090	418	418	1.254
23	Grad Velenje - prenova in prezentacija	MO Velenje	258	95	95	68
24	Grad in graščina Žovnek - zaščita, prezentacija in programsko usposabljanje	Občina Braslovče	3.800	1.000	800	2.000
25	Projekti stalnih predstavitev premične dediščine	Javni in zasebni muzeji, zbirke, galerije s parterji	4.780	1.912	1.912	956
SKUPAJ			112.120	61.238	28.610	22.272

UKREP 2.1.2 ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč

Opis ukrepa in cilji

Med vsemi kategorijami sakralne umetnostnozgodovinske oziroma arhitekturne dediščine imajo zaradi zgodovinske pomembnosti, visoke identitetne in kulturno krajinske vloge in zaradi relativne ogroženosti razvojno prioriteto samostanski kompleksi in romarska središča. Izbrani projekti postanejo nosilci nove turistične ponudbe in okrepljene nacionalne identitete.

Projekti, ki sestavljajo ukrep Orans so konkretizacija regijskih in državnih razvojnih prioritet in so hkrati vpeti v lokalna regionalna in nacionalna kulturna, turistična in investicijska okolja.

Skupna indikativna vrednost celovitih prenov in programskega usposabljanja Žičke kartuzije, Kartuzije Jurklošter, Minoritskega samostana Olimje, zakladnice Radmirje, Sv. Roka v Šmarju pri Jelšah, Novega Kloštra pri Polzeli in Gradišča nad Podsredo ter informacijsko-promocijska nadgradnja dediščinskih kompleksov Sv. Gore nad Bistrico ob Sotli, Zagorje, Bele vode, Sladka gora, Brinova gora, Nazarje, Celje, Sv. Križ, Solčava in gora Oljka znaša 22.851 mio EUR.

Obseg, strukturo in dinamiko projektnih aktivnosti v obdobju 2007 – 2013 določajo stanje objektov, stopnja pripravljenosti projektne in programske dokumentacije in usklajenost interesov znotraj projektnih partnerstev.

Cilji ukrepa Orans, ki ga sestavlja deset projektov so:

- sanacije, rekonstrukcije in prezentacije izjemnih dediščinskih kompleksov - nova turistična ponudba,
- prezentacije izbrane premične sakralne dediščine,
- urejena območja kulturne krajine posebnega pomena,
- nove izobraževalne in prireditvene zmogljivosti,
- nove, celovito urejene, in v lokalni in regijski (tudi državni in evropski) ponudbeno-prodajni prostor integrirane produkte in storitve,
- kvalitetno nadgradnjo turistične ponudbe in bistven dvig uglednosti in konkurenčnosti celotnega turističnega gospodarstva.

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost 2013
- število delujočih in urejenih samostanskih kompleksov	pet samostanov v katerih teče samostansko življenje in so deloma odprti tudi kulturno-turistični javnosti	3 novi, predvsem za kulturno izobraževalne in turistične dejavnosti usposobljeni samostanski kompleksi
- število urejenih in usposobljenih romarskih središč za izvajanje kulturno-turističnih programov	romarska središča so le delno usposobljena za izvajanje kulturno-turistične ponudbe	3 v celoti urejena in kot nova kulturno-turistična ponudba usposobljena romarska redišča in razstavišča
- število mreža samostanske in romarske dediščine vključenih objektov	0	formirana mreža 30 objektov kot tematski produkt in njena vključenost v celovit regijski turistični produkt
- število novih kulturno-turističnih zmogljivosti: razstavišča, multimediji prenočitvene kapacitete info-točke kulturno-turistični dogodki		4 200 do 250 9 15 do 20
- število novih delovnih mest		25 do 30

Indikativni seznam projektnih predlogov

Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	<i>Žička kartuzija – celovita prenova z rekonstrukcijami in programska oživitvev</i>	<i>Občina Slovenske Konjice s partnerji</i>	4.100	2.870	615	615
2	<i>Kartuzija Jurklošter – sanacija prezentacija in programska oživitvev</i>	<i>Občina Laško s partnerji</i>	2.200	1.540	330	330
3	<i>Samostan Olimje – prezentacija, informatizacija</i>	<i>Minoritski samostan s partnerji</i>	750	375	187	188
4	<i>Radmirje – ureditev razstavnih prostorov in nova postavitev zbirke mašnih plaščev</i>	<i>Župnijski urad Radmirje in Škofijski ordinariat skupaj s partnerji</i>	675	405	135	135
5	<i>Sv. Rok Šmarje pri Jelšah – sanacija, rekonstrukcija in predstavitev Sv. Rok, kalvarija, muzej, mežnarija</i>	<i>Občina Šmarje, Župnijski urad Šmarje, škofijski ordinariat s partnerji</i>	2.210	1.326	442	442
6	<i>Gradišče nad Podsredo – Cerkev Marije sedem žalosti – sanacija in celovita prenova spomeniškega kompleksa</i>	<i>Župnijski urad Podsreda in Škofijski ordinariat, občina Kozje skupaj s partnerji</i>	980	588	196	196
7	<i>Novi Klošter – sanacija in prezentacija objekta s kapelo in programska oživitvev</i>	<i>Občina Polzela</i>	3.300	1.551	561	1.188
8	<i>Mreža samostanske in romarske dediščine (Sv. Gore nad B/Sotli, Zagorje, Sladka gora, Brinova gora, Bele Vode, Nazarje, Gojka, gora Oljka, Solčava, Sv. Križ, Celje)</i>	<i>Lastniki – upravljalci skupaj s partnerji</i>	5086	3052	1017	1017
9	<i>Prenova ni programsko in informacijsko urejanje izbranih taborskih cerkvenih kompleksov in vključitev v celovit regijski turistični produkt</i>	<i>Lastniki s partnerji</i>	3.350	2.010	670	670
10	<i>Sakralna dediščina kot turistični produkt</i>	<i>MRAKO s partnerji</i>	200	150		50
SKUPAJ			22.851	13.867	4.153	4.831

UKREP 2.1.3 PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij

Opis ukrepa in cilji

Gospodarski in prostorski razvoj je v zadnjih desetletjih potekal tako, da so številne naselbine v Savinjski regiji povsem izgubile svojo prostorsko (urbanistično) in kulturno-dediščinsko identiteto. Na drugi strani je »pomanjkanje« razvoja bistveno pripomoglo k ohranjanju dediščinskih prvin, ki opredeljujejo status stotim vasem, trgom in mestnim jedrom. Realizacija ukrepa Pranger pomeni rešitev specifične razvojne zanke, to je, da »nerazvitost in depresivnost« pretvotimo v razvojno priložnost in novo gospodarsko in bivanjsko kvaliteto.

Projekti celovitih prenov in revitalizacij vaških, trških in mestnih naselbin so uresničevanje razvojnih prioritet na nivoju države in regije in lokalnih skupnosti. Celovita prenova objektov naselbinske dediščine zavzema fizično prenovalo za potrebe obstoječih in predvsem novih dejavnosti. Ta ukrep je še posebej pomemben za vzpostavljanje ravnotežja med podeželjem in mesti – gre za pospešen razvoj novih dejavnosti v razvojno pasivnih delih Savinjske regije v katerih sta obseg in kvaliteta dediščinskih potencialov ena izmed ključnih razvojnih priložnosti.

Razvojni ukrep Pranger sestavljajo tri skupine izvedbenih projektov:

Celovita prenova vasi s posebnimi identitetnimi in razvojno-ponudbenimi potenciali:

Rečica pri Šmartnem, Križan vrh, Podolševa, Vrh nad Laškim, Rakovec, Bočna, Grajska vas, Kokarje, Loke pri Taboru, Polje ob Sotli, Sv. Jurij pri Rogatcu, Strmec, Šentvid pri Planini, Šmihel nad Mozirjem, Špitalič, Zagorje pri Lesičnem, Sladka gora, Gubno, Lesično, Črešnjevce in Trebče

Celovita prenova zgodovinskih trgov:

Mozirje, Šentjur, Kozje, Vojnik, Ljubno ob Savinji, Rogatec, Vitanje, Pilštanj, Lemberg pri Šmarju, Podsreda, Bistrica ob Sotli

Celovita prenova zgodovinskih mestnih jeder:

Celje, Šoštanj, Žalec, Velenje, Laško

Celovita prenova vasi, trgov in mestnih jeder je v naši podobnim regijam v državah EU predstavljala nastajanje novih zaokroženih turističnih produktov in bistven vzvod za celovito revitalizacijo podeželja.

Cilji ukrepa so, da v izjemno kvalitetnih krajinah in naselbinski kulturni dediščini z visoko stopnjo ohranjene identitete dosežemo:

- kvalitetno nadgradnjo obstoječe turistične ponudbe in bistveno povečanje raznovrstnosti ponudbe in dvig kvalitete življenja lokalnega prebivalstva
- nove možnosti za razvoj podjetništva (produkti, storitve)
- novo rabo (ekonomizacijo) doslej zanemarjenih – opuščenih objektov in ambientov
- kvalitetne prireditvene (glasba, sejmi, ekotržnice, gostinstvo, trgovine, informatika...) in poslovne prostore
- reafirmacijo kulturno-turističnega pomena in ponudbe regijskega središča / Celje – evropska kulturna prestolnica 2012

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost 2013
- število revitaliziranih vaških središč	V regiji v celoti prenovljenega in revitaliziranega zgodovinskega jedra ni	20 v celoti ali delno prenovljenih in revitaliziranih vaških in dediščinskih središč
- število prenovljenih in revitaliziranih trgov	štirje delno prenovljeni in revitalizirani trgi	11 v celoti ali delno dediščinsko in gospodarsko (celovita prenova z revitalizacijo) prenovljenih trških jeder
- število celovito prenovljenih zgodovinskih mestnih središč	vsa stara mestna jedra so v opuščanju dejavnosti	5 celovito prenovljenih in revitaliziranih starih mestnih jeder
- število prenočitvenih zmogljivosti (turistične postelje)	701 v mestih in 68 v trgih	800 – 850 novih prenočitvenih zmogljivosti (turističnih postelj)
- vasi, trgi in mesta kot specifičen produkt na »trgu« identitete in turizma	ni, kot celovit turistični produkt, oblikovane naselbine	36 na novo izoblikovanih in celovito strukturiranih turističnih produktov
- število info-točk, prodajaln		35
- število prireditev (kulturno-turistične, družbene, sejemske)		30
- število novih delovnih mest		110 do 120

Indikativni seznam projektnih predlogov

<i>Celovita prenova zgodovinskih mestnih središč</i>			VREDNOST V 1000 €			
ŠT.	Naziv projekta	Nosilec				
1	Celje	MO Celje	25.833	10.333	7.750	7.750
2	Laško	Občina Laško	1.470	588	441	441
3	Šoštanj	Občina Šoštanj	2.580	1.032	774	774
4	Velenje	Občina Velenje	17.120	6.848	5.136	5.136
5	Žalec	Občina Žalec	1.315	526	395	395
Prenova mestnih jeder SKUPAJ:			48.318	19.327	14.495	14.495
<i>Celovita prenova zgodovinskih vasi</i>			VREDNOST V 1000 €			
ŠT.	Naziv projekta	Nosilec				
6	Bočna	Občina Gornji Grad	985	493	296	197
7	Dobje	Občina Dobje	1.050	525	315	210
8	Grajska vas	Občina Braslovče	778	389	233	156
9	Kokarje	Občina Nazarje	885	443	266	177
10	Križan vrh (Trebeže)	Občina Bistrica ob Sotli	1.170	585	351	234
11	Loke pri Taboru	Občina Tabor	844	422	253	169
12	Podolševa	Občina Solčava	562	281	169	112
13	Polje ob Sotli	Občina Podčetrtek	824	412	247	165
14	Rakovec	Občina Vitanje	789	395	237	158
16	Sv. Jurij	Občina Rogatec	890	445	267	178
17	Strmec	Občina Luče	785	393	236	157
18	Šentvid pri Planini	Občina Šentjur	1.120	560	336	224
19	Šmihel nad Mozirjem	Občina Mozirje	765	383	230	153
20	Špitalič	Občina Slovenske Konjice	695	348	209	139
21	Vrh nad Laškim	Občina Laško	1.120	560	336	224
22	Zagorje pri Lesičnem	Občina Kozje	250	125	75	50
23	Gubno	Občina Kozje	217	162	55	0
24	Sladka gora	Občina Šmarje pri Jelšah	800	600	200	0
25	Lesično	Občina Kozje	200	150	50	0
26	Črešnjevec in Trebče	Občina Bistrica ob Sotli	1.667	1.500	167	0
Prenova vaških jeder SKUPAJ:			17.316	9.628	4.802	2.886

<i>Celovita prenova trgov s posebnimi identitetami in razvojno-ponudbenimi potenciali:</i>						
<i>ŠT.</i>	<i>Naziv projekta</i>	<i>Nosilec</i>	<i>VREDNOST V 1000 €</i>			
			<i>SKUPAJ</i>	<i>EU+RS</i>	<i>OBČINE</i>	<i>OSTALO</i>
27	<i>Kozje</i>	<i>Občina Kozje</i>	1.215	608	365	243
28	<i>Lemberg</i>	<i>Občina Šmarje pri Jelšah</i>	360	180	108	72
29	<i>Ljubno</i>	<i>Občina Ljubno</i>	415	208	125	83
30	<i>Mozirje</i>	<i>Občina Mozirje</i>	2.900	1.450	870	580
31	<i>Pilštanj</i>	<i>Občina Kozje</i>	768	384	230	154
32	<i>Rogatec</i>	<i>Občina Rogatec</i>	500	250	100	150
33	<i>Šentjur</i>	<i>Občina Šentjur</i>	3.480	1.740	1.044	696
34	<i>Vitanje</i>	<i>Občina Vitanje</i>	958	479	287	192
35	<i>Vojnik</i>	<i>Občina Vojnik</i>	2.720	1.360	816	544
36	<i>Podsreda</i>	<i>Občina Kozje</i>	200	90	60	50
37	<i>Bistrica ob Sotli</i>	<i>Občina Bistrica ob Sotli</i>	1.100	500	300	300
<i>Prenova trških jeder SKUPAJ:</i>			14.616	7.248	4.305	3.063
<i>SKUPAJ</i>			80.250	36.203	23.602	20.445

UKREP 2.1.4 TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije

Opis ukrepa in cilji

Ukrep Tradicija za prihodnost je načrtovalsko, organizacijsko, investicijsko in produktno-storitveno orodje za pripravo in izvajanje nove razvojne politike na podeželju Savinjske regije. Realizacija tega ukrepa pomeni, da podeželje postaja sestavina celovitega razvoja regije in njenega vključevanja v širši slovenski in mednarodni gospodarski in kulturni prostor.

Ukrep sestavlja osem projektних sklopov, ki se realizirajo skozi 138 indikativnih projektov.

- Programska (dejavnostna) prenova kmetij in domačij z razvojem dopolnilnih dejavnosti za namene ekokmetijstva in turizma na podeželju
- Izgradnja novih in ureditev obstoječih tematskih poti: vinske ceste, sadne ceste, hmeljarske ceste, ekoturistične poti, poti kulturne dediščine, turistična neprometna signalizacija
- Kolesarske poti in steze in njihova vključitev v državno mrežo
- Razvoj novih ekoproduktov, ureditev ekoloških tržnic, genskih bank in oživljanje tradicionalnih produktov in storitev
- Izgradnja podeželskih razvojnih jeder, večnamenskih objektov za lokalno prebivalstvo, mladino in ureditev podeželskih turističnih območij
- Izgradnja predelovalnih obratov za sadje, meso, mleko, vrtnine, volno in drugo
- Ureditev ekovasi, ekoturističnih centrov, prodajaln regionalnih produktov
- Ureditev ekomuzejev, etnoloških in drugih muzejskih zbirk, prostorov za izobraževanje, druženje in informacijsko-promocijske dejavnosti

Realizacija ukrepa Tradicija za prihodnost predpostavlja hitro in kvalitetno organiziranost regije v lokalnih akcijskih skupinah in vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev, kar je vse predpogoj za pripravo izvedbenih projektov kot izhodišča za absorbiranje sredstev iz kmetijskega sklada (EKSRP), kohezijskega in strukturnega sklada, občinskih proračunov in zasebnega kapitala.

Cilji ukrepa so v tem, da regijsko podeželje prične z izkoriščanjem (nova ekonomika) tistih razvojnih potencialov, ki bistveno dvigujejo konkurenčnost na področju pridelave in predelave in formiranja nove generacije storitev še posebej na področju turizma:

- formiranje in delovanje lokalnih akcijskih skupin LAS (LEADER) območja,
- formiranje ekoturističnih območij in ekovasi,
- celovita prenova podeželske (etnološke) stavbne dediščine in njeno programsko-ponudbeno usposabljanje,
- nove predstavitve agrarne zgodovine in materialne in duhovne dediščine podeželja regije – dodatna (dopolnilna) turistična ponudba
- izgradnja podeželske ponudbene (produkti + storitve) infrastrukture: vinske ceste, sadne ceste, hmeljarske ceste, pešpoti, kolesarske steze in poti ter turistične sobe, avtokampi (avtodomisti), prodajalne in drugi obrati,
- izgradnja podeželskih predelovalnih obratov in oživitev izbranih tradicionalnih obrtnih dejavnosti,
- ekokmetovanje (do leta 2013, 20% kmetij v ekoloških programih)

Ukrepa Tradicija za prihodnost in Pranger se po vsebini, virih in sinergijskih učinkih neposredno dopolnjujeta in nadgrajujeta.

Indikativni seznam projektnih predlogov

D - Prenova domačij z razvojem dopolnilnih dejavnosti			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Hmeljarska kmetija - celovita prenova in turistično kulturna ureditev ene ali več tipičnih hmeljarskih kmetij	Občina Braslovče	42	13	0	29
2	Etnološka dediščina na podeželju	Občina Vojnik	1.721	1.291	78	352
3	Dopolnilne dejavnosti na kmetijah in domača obrt v povezavi z razvojem podeželja	Občina Gornji Grad	93	59	27	7
4	Ureditev turističnih kmetij	Lastniki (Laško)	458	150	150	158
5	Turistična kmetije Založe	Občina Polzela	146	121	25	0
6	Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah med Pohorjem in Bohorjem	RA Kozjansko s partnerji (občine RPP, društva, zasebniki)	435	235	40	160
7	Valorizacija in celovita prenova etnološke dediščine na območju (RPP Celje, Vojnik, Laško, Štore)	Občina Vojnik	1.721	1.291	78	352
8	Ureditev lovskih objektov za namen turizma	Lastnik / prijavitelj: Občina Laško	146	0	0	146
9	Historične hiše v trškem jedru	Občina Ljubno, RRA Celje	2.000	1.100	100	800
10	Mreža turističnih čebelnjakov	Tomaž Škorjanc design	188	47	47	94
11	Razvoj turistične ponudbe na podeželju in ureditev turističnih kmetij na območju RPP	RA Kozjansko s partnerji (občine RPP, društva, zasebniki)	4.200	3.350	430	420
12	Celovita prenova trškega jedra (mladinska prenočišča), prenova Petkove in Fašunove hiše, dopolnitev in dograditev flosarske zbirke, Radmirska zakladnica, Obnova tehničnih spomenikov (Budnova žaga, Brunetova kovačija, Janezov kozolec, Hojnikova kašča, Škru)	Občina Ljubno	621	308	63	250
13	Prenova Juvanove kmečke gruntarske hiše	Jakob Matijovec	334	167	0	167
14	Obnova rojstne hiše Neže Maurer	Občina Polzela	146	104	42	0
15	Prenova doma in cerkve na Gori Oljki	Občina Polzela	1.042	781	261	0
16	Obležje zgodovinskih objektov	Občina Tabor	44	29	15	0
17	Tradicionalna hiša	Lipnik Alojz	96	67	0	29
18	Stavbna in gospodarska dediščina na kmetiji Bevšek	Ošep Jože, Ošep Franc	63	44	16	3
19	Revitalizacija naravne in kulturne dediščine	Občine, lastniki, podporne institucije, društva	6.000	5.000	1.000	0

20	Celovita prenova Sedovškove domačije	Občina Šmarje pri Jelšah	500	350	125	25
21	Obnova preužitkarske hiše in ureditev spominske sobe Hermanu Potočniku.	Občina Vitanje	140	105	25	10
22	Ureditev Muzeja novejšje zgodovine (premogovništvo, kovaštvo, brusilstvo) v stari žel. postaji in ureditev cerkve Sv. Egidija v muzej starejše zgodovine	Občine: Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče, Zavod za kulturo Slovenske Konjice	1.050	541	279	230
23	Ureditev eko-biološke kmetije LAZARJEVO	Lovska družina Slovenske Konjice	375	250	84	41
24	Ureditev kleti Imeno in objekta na Banovini v muzej vinogradništva	Kmetijska zadruga Šmarje pri Jelšah	500	350	50	100
25	Vinogradniško promocijski center Celska gorca	Občina Rogaška Slatina	626	563	63	0
26	Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in spodbujanje podjetništva na podeželju	KGZ, RA Sotla, občine	200	150	50	0
27	Spodbujanje razvoja turističnih, izletniških kmetij, kmetij odprtih vrat	KGZ, RA Sotla, občine	150	90	38	22
Prenova dopolnilnih dejavnosti SKUPAJ:			23.877	16.976	3.338	3.563

K - Kolesarske poti, steze			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
28	"Vsi na kolo" - kolesarske poti	Občina Braslovče	38	0	12	26
29	Kolesarske poti ob Povodju Savinje	Občina Celje	20	5	12	3
30	Kolesarske, sprehajalne, učne in druge tematske poti	Občina Dobrna	740	555	162	23
31	Turistična infrastruktura	Občina Ljubno	833	521	104	208
32	Kolesarske poti v občini Ljubno	Občina Ljubno	80	40	20	20
33	Posodobitev in ureditev kolesarske poti Lipa Vologa-Vransko-Tabor-Prebold-Griže	Občina Prebold	917	458	333	126
34	Kolesarske steze Celje - Vojnik - Slovenske Konjice - Slovenska Bistrica	Občina Slovenske Konjice	700	553	147	0
35	Kolesarske steze (SA - ŠA)	Občina Šmartno ob Paki	60	48	0	12
36	Kolesarske poti	Območna razvojna agencija SAŠA	125	42	42	41
37	Izdelava idejnega projekta omrežja kolesarskih stez občin Dobrna, Vitanje, Vojnik, Zreče	Občina Vojnik	583	512	71	0
38	Izgradnja projekta ureditve omrežja kolesarskih stez občin Celje, Dobrna, Laško, Vitanje, Vojnik, Zreče	Občina Vojnik	625	375	187	63
39	Kolesarske poti Obsotelja in Kozjanskega (daljinske, regionalne in lokalne)	MRAKO z občinami Obsotelja in Kozjanskega	10.500	8.875	1.625	0

40	Savinjsko-šaleška kolesarska regija	ERICo Velenje	644	420	210	14
Kolesarske poti, steze SKUPAJ:			15.865	12.404	2.925	536

O - izgradnja podeželskih razvojnih jeder, večnamenskih objektov za lokalno prebivalstvo			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
41	Obnova večnamenskih objektov na podeželju	Občina Laško	688	516	172	0
42	Ureditev podeželsko - turističnega območja Gračnice in Jurkloštra	Lastniki (Ribiška družina, Lovska družina Jurklošter, Zavod za gozdove Laško)	1.117	838	0	279
43	Ureditev podeželsko - turističnega območja Šmohor	Lastniki (Planinsko društvo Laško, Camloh Franc)	1.667	1.250	0	417
44	Podeželsko razvojno jedro Ljubno	Zavod Savinja	125	88	37	0
45	Revitalizacija Pohorja	Občine: Zreče, Vitanje, Slov. Konjice, Slov. Bistrica, Oplopnica	8.063	6.079	1.526	458
46	Center za mladinski turizem	Mladinski center Šmartno ob Paki	750	492	58	200
47	Gradovi na Slovenskem - podoba slovenskih gradov	Občina Gornji Grad	1.250	834	208	208
48	Športno - rekreacijski center in center NATURA 2000 - območje streljšča Zagradišče	Občina Gornji Grad	117	59	29	29
49	Turistično-rekreacijski center Repene	Občina Gornji Grad	460	255	13	192
50	Plezalni center Laško	Občina Laško	917	667	125	125
51	Turistično-rekreacijski center in zabavišni center Ljubno (Vrbje, Okonina)	Občina Ljubno	2.000	854	208	938
52	Ureditev mladinskih prenočišč	Občina Ljubno	250	120	50	80
53	Športne aktivnosti Beli zajec	Smučarsko društvo Beli zajec (SA-ŠA)	416	208	0	208
54	Turistično območje Podvolovjek	Individualni investitorji	416	125	83	208
55	Izgradnja turistično-rekreacijskega centra z letnim sankališčem in smučiščem Luče	TRC Raduha d.o.o.	1.500	500	0	1.000
56	Izgradnja večnamenskega objekta za šport in kulturo	Občina Mozirje	2.126	592	1.513	21
57	Ureditev kampa in prostora za avtomobilstev Rogaški Slatini	Občina Rogaška Slatina	450	225	0	225
58	Izgradnja ponudbe za mladinski turizem (mladinsko jadrnanje)	Jadrarno društvo Wild Wind (Rogaška Slatina)	251	92	88	71
59	Razvoj mladinskega turizma na območju RA Kozjansko, RA Sotla, Kozjanski park	MRAKO s partnerji (RA Kozjansko, RA Sotla, Kozjanski park)	2.500	1.875	81	544

60	Center za mladinski turizem	Mladinski center Šmartno ob Paki	750	492	58	200
61	Mladinski hotel Šmartno: dvorane, kamp, športna igrišča	Občina Šmartno ob Paki	646	517	0	129
62	Revitalizacija objekta šola Loke (Mladinski hotel)	Občina Tabor	194	145	49	0
63	Turistično rekreativni center Vrbje	Zlati, d.o.o.	500	208	0	292
64	Kneippovi aktivni parki in ureditev dežele bosonogcev	RA Kozjansko s partnerji (občine RPP in zasebniki)	316	237	51	28
65	Obnova kulturnega doma na Polzeli	Občina Polzela	2.437	1.833	604	0
66	Prenova doma in cerkve na Vimperku	Občina Polzela	1.251	938	313	0
67	Turistično rekreativni center Vrbje	Zlati, d.o.o.	500	208	0	292
Izgradnja podeželskih razvojnih jeder SKUPAJ			4.504	3.216	968	320

T - Razvoj novih ekoproductov, ekoloških tržnic, genskih bank			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
68	Ekološka tržnica Gornji Grad	Občina Gornji Grad	32	19	13	0
69	Ureditev tržnice v Laškem	Občina Laško	100	75	25	0
70	Razvoj ekološkega kmetovanja in trženja ekoproductov	RA Kozjansko s partnerji (kmetije, občine RPP, KSS)	195	146	37	12
71	Kmečka tržnica z mesnico	Kmetijska zadruga Šaleška dolina	1.042	417	208	417
72	Trženje eko produktov in ureditve prodajnih mest (Kozje, Rogaška Slatina, Podčetrtek, Rogatec)	RA Sotla in občine	416	312	104	0
73	EKO TRG - center podeželskih razvojnih jeder	Občina Ljubno	400	200	100	100
Razvoj novih ekoproductov, ekoloških tržnic SKUPAJ:			2.185	1.169	487	529

V - Izgradnja novih in ureditev obstoječij tematskih poti, vinske ceste, sadne ceste			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
74	Oživitev Dobrovelj - nadgradnja projekta "Od kašče do kašče"	Občina Braslovče	125	38	58	29
75	Tematske poti na območju RPP (Celje, Vojnik, Laško, Štore)	Občina Celje	2.178	1.306	653	219
76	Sadjarsko vinska pot	Občina Polzela	100	78	22	0
77	Razvoj in trženje VTC 10	Občina Šmarje pri Jelšah	379	150	150	79
78	Turistična pohodna pot po Sp. Sav. dolini	Občina Braslovče	209	63	125	21
79	Po poteh pridelave piva	Geodetski zavod Celje	104	33	21	50
80	Loška pot z dolino mlinov	Občina Dobrna	73	23	18	32

81	Anina pot	Občina Dobrna	38	13	10	15
82	Jahalne steze	Občina Podčetrtek	300	250	50	0
83	Ureditve konjeniških poti in jahalnih centrov	MRAKO s partnerji (konjeniška in konjerejska društva, občine, zasebniki)	1.325	990	266	69
84	Turistična pot - muzej steklenih izdelkov in ogled izdelave steklenih izdelkov	Steklarna Rogaška d.d.	380	300	40	40
85	Mlinska cesta: Šoštanj - Črna na koroškem - železna kapla	Občina Šoštanj	208	104	104	0
86	Vzpostavitev in ureditev tematskih poti na JZ obrobju Spodnje Savinjske doline	Občina Tabor	1.626	975	488	163
87	Kolesarsko, sprehajalne, tematske poti	Občina Tabor	24	13	11	0
88	Vzpostavitev in ureditev tematskih poti na S obrobju Spodnje Savinjske doline	Občina Žalec	468	200	200	68
89	Po poteh dediščine od Pohorja do Bohorja	RA Kozjansko s partnerji (občine RPP, društva, zasebniki)	565	420	115	30
90	Pot ob Savinji - ekoturistična obogatitev obrežja Savinje	Občine: Žalec, Polzela, Prebold in Braslovče	2.157	1.294	647	216
91	Ureditev pešpoti in tematskih poti na območju Obsotelja in Kozjanskega	MRAKO s partnerji (občine Obsotelja in Kozjanskega, zasebniki, društva)	3.250	2.100	1.150	0
92	Vinsko turistična cesta VTC 10	RA Kozjansko, RA Sotla, Občine Obsotelja in Kozjanskega, Turizem Rogatec	1.000	600	200	200
93	Sprehajalne in tematske poti	Občina Ljubno	280	130	70	80
94	Ureditev in prenova Zdraviliškega parka	Občina Dobrna	80	30	20	30
95	Ureditev soteske Brložnice	Občina Luče	125	104	21	0
Izgradnja novih in ureditev obstoječih tematskih poti SKUPAJ:			14.994	9.214	4.439	1.341

P - Izgradnja predelovalnih obratov za sadje, meso, mleko, vrtnine, volno			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
96	Ekološka predelava (mleko, meso...)	Občina Gornji Grad	61	40	13	8
97	Sonaravna pridelava vrtnin - rastlinjaki	Občina Gornji Grad	266	133	8	125
98	Gospodarsko poslovni objekt (vzreja avtohtone postrvi)	Občina Ljubno	416	208	0	208
99	Predelovalni obrati (sušilnica in panirnica čajev, začimb in dišavnic)	Davidov hram, d.o.o. (Ljubno)	416	206	0	210
100	Predelovalni obrati	Občina Luče	150	70	10	70

101	Ureditev predelovalnih kapacitet (zelišča, sadje, meso, itd...) in vaške klavnice za Dravinjsko in Kozjansko	RA Kozjansko s partnerji (zasebniki, občine RPP, ŠC Šentjur	2.100	900	700	500
102	Center za predelavo volne	Občina Solčava	200	60	40	100
103	Mala sirarna na planini Grahov	Pašna skupnost Grahov	84	25	17	42
104	Predelovalni obrat klavnica s predelavo	Zadruga Solčava z.o.o.	765	537	76	152
105	Vaška klavnica	Kmetijska zadruga Šaleška dolina	750	300	150	300
106	Obrat predelave kmetijskih pridelkov	Občina Velenje	100	50	50	0
107	Regijska točilnica in polnilnica medu	Tomaž Škorjanc design	208	79	56	73
Izgradnja predelovalnih obratov SKUPAJ:			5.516	2.608	1.120	1.788

M - ureditev ekomuzejev, etnoloških in drugih zbirk, prostorov za izobraževanje			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
108	Eko muzej Grilova domačija - celovita prenova in programska oživitve domačije	Občina Velenje, muzej Velenje	113	0	113	0
109	Etnološki muzej Petek	Petek Dragica	21	0	17	4
110	Volkov mlin v Vinski gori	TD Vinska gora	50	42	4	4
111	Širitev muzeja na prostem	Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec	850	765	85	0
112	Vsebinska oživitve Pramrjevega mlina	Občina Dobrna	583	438	12	133
113	Celovita prenova s formiranjem novega produkta: muzej tradicionalnih obrti in pivovarstva	Občina Dobrna	333	169	84	80
114	Dopolnitev in varovanje zbirk	Občina Ljubno	88	44	44	0
115	Muzejska zbirka "Prebold skozi čas"	Občina Prebold	208	104	0	104
116	Muzej tradicionalnih obrti, vaška gostilna	Občina Tabor	169	77	92	0
117	Sladkovodni muzej in muzej ptic ob Vonarskem jezeru	Občina Rogaška Slatina	1.363	504	0	859
118	Obnova naravne in kulturne dediščine Obnova dvorca Trebnik, Obnova trga Konjice, Obnova stare železniške postaje in ureditev muzeja novejšje zgodovine (premogovništvo, kovaštvo, brusilstvo, itd.)	Občine Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče, Zavod za kulturo	6.046	2.585	583	2.878
119	Stalna razstava "Zdravje bolnikov"	Gostišče Firšt	13	5	0	8
120	Muzej Logar	Marko Logar	13	9	0	4
121	Zbirka starih kmečkih orodij povezanih s met. "Na Klemenčem"	Klemenšek Danijel	153	107	0	46

122	"Macesnik" - ureditev stavbne in tehnične dediščine v gosp.posl.	Krivec Peter	626	438	0	188
123	"Račnik" - muzej tehnične dediščine	Stakne Danijel	42	29	0	13
124	Etnografski muzej "Regijski park Kamniško-Savinjskih alp"	Logarska dolina d.o.o.	126	88	0	38
125	Muzeji in stalne razstave - skupaj 8 projektov	Logarska dolina d.o.o.	1.130	450	340	340
126	Mlinarjeva zidanica	Mladinski center Šmartno ob Paki	146	58	42	46
127	Najdišče Tomažk v Slatni - izvedba arheoloških raziskav	Občina Šmartno ob Paki	421	379	0	42
128	Obnova Schwentnerjeve hiše	Energetika Vransko	503	432	58	13
129	Eko - muzej hmeljarstva in pivovarstva Žalec	Občina Žalec	975	388	358	229
130	Ureditev muzejev in muzejskih zbirk ter njihova integracija v turistično ponudbo	MRAKO z občinami Šmarje, Šentjur, Rogatec, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Dobje	1.600	1.200	400	0
131	skansen in ogledna zeliščarska kmetija	Društvo zeliščarjev Celje	638	319	0	319
132	Rekreacijsko kulturni center	REŠ	84	42	0	42
Ureditev ekomuzejev, etnoloških in drugih zbirk SKUPAJ:			16.294	8.672	2.232	5.390

E - ekovasi, ekoturistični centri, prodajalne regionalnih produktov			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
133	Turistično, prodajna kmetija Lea Winter Lešer	Občina Celje	167	50	0	117
134	Eko vas - center podeželskih razvojnih jeder Slovenije	Tehnološko inovacijski zavod Dravinjske doline	1.999	958	83	958
135	Razvoj ekološkega kmetovanja med Pohorjem in Bohorjem	Kmetije, podporne institucije, kmetijsko svetovalna služba, KGZ Celje	100	80	15	5
136	Vzpostavitev Ekocentra za eko-kmetovanje in integrirano predelavo	Šolski center Šentjur, Kozjanski park	1.200	1.000	100	100
137	Center za zdravo hrano in življenje	Mediacor d.o.o.	1.800	1.320	100	380
138	Dvorec Trebnik - ekološko turistično izobraževalno središče	Občina Slovenske Konjice	3.666	1.458	208	2.000
Ekovasi, ekoturistični centri SKUPAJ:			8.932	4.866	506	3.560
Tradicija za prihodnost SKUPAJ			92.167	59.125	16.015	17.027

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost 2013
- število prenovljenih (prestrukturiranih) domačij in kmetij za namene turizma na podeželju		70-80
- obseg (dolžina) novih tematskih poti: vinske ceste, sadne ceste, hmeljarske ceste, poti kulturne dediščine, hmeljarske poti, ekoturistične poti		630
- obseg (dolžina) urejenih kolesarskih poti in cest		600
- število ekovasi, ekoturističnih centrov, prodajaln regionalnih produktov		10-12
- število predelovalnih obratov na podeželju (volna, mleko, meso, sadje, zelišča...)		15-20
- število predstavitev podeželske gospodarske zgodovine in tradicije (ekomuzeji, nove stalne muzejske predstavitve) in prostorov za izobraževanje in promocijo		8-9
- število ekoloških kmetij		800-900
- število novih produktov in blagovnih znamk na podlagi oživljanja tradicionalnih dejavnosti		10-15
- število in obseg novih turističnih zmogljivosti na podeželju: turistične postelje, gostinski obrati, konjenišтво, kulturno-turistične prireditve		250-300 25-30 6 20
- število novih delovnih mest na podeželju		300-350

UKREP 2.1.5 NATURA – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov

Opis ukrepa in cilji

Ohranjena narava oziroma naravni viri (biotska raznovrstnost, naravne vrednote, zavarovana območja, ekološko pomembna območja, območja Natura 2000) so kot varstvena in razvojna kategorija opredeljeni znotraj EU in Slovenije. Naravna dediščina je v nam konkurenčnih državah in regijah že pomembna prostorska, etična (intrinzična vrednost narave) in gospodarsko-razvojna kategorija. V Savinjski regiji je, podobno kot kulturna dediščina, tudi narava zelo slabo izkoriščen razvojni potencial – v turistični ponudbi je praktično ni zaznati. Ukrepi Natura vzpostavljajo sistem in mrežo upravljanja, promocije, trženje regijskih in krajinskih parkov in območij Natura 2000, ter v učinku prinaša nov in celovit turistični product regije.

Nadgradnja obstoječih in ustanavljanje novih regijskih in krajinskih parkov je ključno orodje za sonaravno ekonomizacijo za EU, državo in regijo pomembne naravne dediščine.

Cilji, ki jih dosežemo z izvedbo desetih projektov, ki sestavljajo ukrep Natura so:

- upravljalško-varstveno in promocijsko-trženjsko nadgrajevanje delujočih parkov: Kozjanski regijski park, nastajajoči Kamniško – Savinjski regijski park,
- ustanovitev in varstveno-razvojno delovanje regijskih parkov: Menina – Dobrovlje, Pohorje (sodelovanje)
- ustanovitev in varstveno-razvojno delovanje krajinskih parkov: Boč – Donačka gora, Paški Kozjak, Ponikovski kras, Mrzlica – Kopitnik, Smrekovec
- vključevanje v mednarodne asociacije in mreže
- preseganje enostranske usmerjenega regijskega turizma
- regijski in krajinski parki postanejo bistvena sestavina sonaravnega razvoja in nove turistične ponudbe na nivoju regije in države in njena nova prepoznavnost
- nova kvalitetna turistična ponudba regije in države
- izboljšanje ekonomskega položaja prebivalstva v zavarovanih območjih
- smotno izvajanje direktiv EU

Stroški vzpostavitve upravljalške infrastrukture in izdelave in izvajanja programov varstva in razvoja v regijskih in krajinskih parkih znašajo 31.890 mio EUR

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost 2013
- število v skladu z EU in slovensko zakonodajo ustanovljenih in delujočih sistemov varstva in razvoja na območjih Natura 2000 in na posebnih območjih varstva narave	delno usposobljena dva parka (Kozjanski regijski park in Krajinski Logarska dolina)	10 ustanovljenih in varstveno razvojno delujočih regijskih in krajinskih parkov
- strokovne podlage, ustanovitveni akt, program varstva in razvoja	delujoči parki nimajo ustreznih aktov in varstveno-razvojnih načrtov	10 regijskih in krajinskih parkov deluje kot upravljalški, razvojni in ponudbeni mehanizem
- parkovna informacijsko-izobraževalna, ekoturistična in upravljalška infrastruktura	delno zgrajena v treh zavarovanih območjih	vsi ustanovljeni in delujoči parki (10) so upravljalško, varstveno-razvojno in ponudbeno nov celovit turistični produkt
- mreža parkov in območij Natura 2000	ni izoblikovana	ustanovljena in delujoča regijska mreža zavarovanih območij kot sestavina nacionalne in evropskih mrež
- število novih delovnih mest		50 do 60

Indikativni seznam projektnih predlogov

			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Kamniško-Savinjski regijski park - ustanovitev, načrt varstva in razvoja, izgradnja parkovne upravljalске in turistične infrastrukture	RS in partnerstvo občin Solčava, Kamnik, Luče, Jezersko, Preddivor	10.780	7.546	1.078	2.156
2	Kozjanski regijski park - širitev in izgradnja parkovne infrastrukture, izdelava načrta varstva in razvoja	RS in partnerstvo občin Kozje, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek, Brežice, Krško, Sevnica, Laško, Šentjur, Dobje, Šmarje pri Jelšah	4.820	3.374	482	964
3	Regijski park Menina - Dobrovlje - izdelava strokovnih podlag, ustanovitev in izgradnja parkovne, poslovne, informacijske, turistične in upravljalске infrastrukture	RS in partnerstvo občin Gornji grad, Nazarje, Mozirje, Braslovče, Vransko, Kamnik	8.900	6.230	890	1.780
4	Regijski park Pohorje - sodelovanje v projektu ustanovitve in razvoja regijskega parka	RS in partnerstvo občin Vitanje in Zreče s partnerji	580	406	58	116
5	Krajski park Boč - izgradnja parkovne infrastrukture	Partnerske občine Rogaška Slatina, Rogatec, Poljčane, Majšperk in RS	1.000	400	175	425
6	Krajski park Donačka gora - izgradnja parkovne infrastrukture	Občina Rogaška Slatina	600	240	105	255
7	Krajski park Paški Kozjak - izdelava strokovnih podlag, ustanovitev, sprejem načrta varstva in razvoja, izgradnja parkovne infrastrukture	Partnerske občine Velenje, Dobrna, Vojnik, Vitanje, Zreče, Slovenske Konjice in RS	2.450	980	735	735
8	Krajski park Smrekovec - izdelava strokovnih podlag, ustanovitev, sprejem načrta varstva in razvoja, izgradnja parkovne infrastrukture	Partnerske občine Ljubno ob Savinji, Šoštanj, Mozirje	980	392	294	294
9	Krajski park Mrzlica - Kopitnik - izdelava strokovnih podlag, ustanovitev, sprejem načrta varstva in razvoja, izgradnja parkovne infrastrukture	Partnerske občine Prebold, Trbovlje, Laško	820	328	246	246
10	Krajski park Ponikovski kras - izdelava strokovnih podlag, ustanovitev, sprejem načrta varstva in razvoja, izgradnja parkovne infrastrukture	Občini Polzela, Žalec	960	384	288	288
SKUPAJ			31.890	20.280	4.351	7.259

UKREP 2.1.6 DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovu kulturne dediščine

Opis ukrepa in cilji

Številčnost, ogroženost, stopnja raziskanosti in načrtovane celovite prenove objektov nepremične kulturne dediščine opredeljujejo pospešeno aplikativno raziskovanje materialov in tehnologij in vzpostavitev sistema izobraževanja in razvoja izvajalskih zmogljivosti s specialnimi znanji – podjetništvo.

Podprogram dediščinski inkubator se vključuje v nacionalno programsko okolje gradbene tehnološke platforme. Dediščinski inkubator je neposredna funkcionalna (programska) podpora celoviti prenovi kulturnega spomenika (variante Socko, Novo Celje).

Na področju raziskav kulturne dediščine Slovenije močno zaostaja za ostalimi članicami Evropske skupnosti. Hiter razvoj raziskovalne opreme in s tem povezanimi novimi raziskovalnimi metodami je predvsem državam Evropske skupnosti omogočil kakovostnejše prepoznavanje kulturne dediščine, tako premične, kot tudi nepremične in kvalitetno izvajanje projektov celovitih prenov in programskega usposabljanja. Zaostajanje Slovenije na tem področju se odraža v nepripravljenosti konzervatorsko-restavratorske stroke na obsežne projekte prenove, ki so pravočasno zamejeni in zahtevajo izrazito interdiscipliniran pristop. Zato je nujno, da se vzpostavi razvojno-raziskovalna skupina strokovnjakov, ki bo izvajala dejavnosti na področju raziskav in razvoja vseh vej varovanja kulturne dediščine, s pomočjo vseh znanosti in tehnik ter najsodobnejšo raziskovalno opremo. Samo na ta način bomo lahko v programskem obdobju 2007-2013 uspešneje izvajali posege na kulturni dediščini, hkrati pa pripomogli k promociji in trženju kulturnih vrednot regijskega in nacionalnega prostora.

Organiziran razvoj je možen preko dediščinskih inkubatorjev, katerih programi bi bili strateško-razvojno načrtovani. Največja praznina vlada na področju raziskav materialnih ostankov vseh zvrsti kulturne dediščine.

Razlogi za to so predvsem v pomanjkanju strokovno usposobljenih kadrov, pomanjkanju sodobne raziskovalne opreme in v pomanjkanju usposobljenih izvajalskih skupin.

Kot cilje ukrepa opredeljujemo:

- vzpostavitev kadrovske in tehnične infrastrukture za izvajanje raziskav na področju kulturne dediščine
- formiranje aplikativnega izobraževalnega sistema za raziskovalne in izvajalske skupine – podjetništvo, obrt
- promocija naravne in kulturne dediščine, to je rezultatov raziskovalnih, izobraževalnih in izvajalskih (prenovitvenih) projektov
- mednarodno sodelovanje

Za ustanovitev in delovanje regijskega, dediščinskega inkubatorja v obdobju 2007 - 2013 se načrtuje 5.400 mio EUR javnih in zasebnih sredstev.

Kazalniki

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2006	Ciljna vrednost
- kompleksni dediščinski inkubator kot raziskovalno –izvajalska enota	0	1
- število novih malih podjetij in obrtnih delavnic	0	10 do 12
- javno-zasebno partnerstvo kot formalni in izvajalski okvir dediščinskega inkubatorja	0	1 (15 članov)
- število novih delovnih mest		35 do 40

Indikativni seznam projektnih predlogov

			VREDNOST V 1000 €			
Z.št.	Naziv projekta	Nosilec	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Raziskovalna oprema (optični petrografski mikroskop, elektronski mikroskop, rentgen, klimatska komora za simuliranje pogojev v naravi, georadar, drobni inventar, drugo)	RRA Celje s partnerji	1.679	730	202	790
2	Laboratorijski in poslovni prostori (izobraževanje, strokovna knjižnica, depoji, prostori za izobraževanje)	RRA Celje s partnerji	728	313	88	343
3	Prostori za demonstracije, promocijo in trženje in druga osnovna sredstva	RRA Celje s partnerji	1.195	514	144	562
4	Formiranje in delovanje strokovne skupine	RRA Celje s partnerji	1.780	766	214	837
SKUPAJ			5.400	2.300	600	2.500

6.3.2.2 PROGRAM 2.2 –SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI REGIJ

Predstavitev in opis programa:

S Programom Savinjska regija - turistična destinacija v Evropi regij, druge regijske razvojne prioritete želi Savinjska regija uloviti razvojni zaostanek turističnega gospodarstva in razvoja regije v primerjavi z evropskimi turističnimi destinacijami. Zato bo regija redefinirala nekatere razvojne usmeritve na področju turizma, sodelovala pri razvoju novih razvojnih destinacijskih organizacij na regionalni ravni, po načelu javno zasebnega partnerstva, v sklopu RAZVOJNEGA NAČRTA IN USMERITEV TURIZMA SLOVENIJE 2007-2013.

Program Savinjska regija – Turistična destinacija v Evropi regij, se bo implementiral preko 4 ukrepe:

- Ukrep 2.2.1: Turistične cone regije,
- Ukrep 2.2.2: Podjetništvo in inovativnost v turizmu,
- Ukrep 2.2.3: Športna in turistična infrastruktura,
- Ukrep 2.2.4: Destinacijski management.

Ukrep 2.2.1. – Termalna središča

Opis in cilj ukrepa:

Savinjska regija je regija z največ termalnih središč v Sloveniji. Ima 7 termalnih centrov: Terme Olime Podčetrtek, Dobrna, Zreče, Topolščica, Laško, Rogaška Slatina, Rimske Toplice. 72,19 % vseh nočitev v Savinjski regiji predstavljajo hotelske prenočitve, zelo velik delež k temu procentu pripomorejo termalni centri. V vsej regiji najbolj prevladuje regija Občine (46 % vseh prenočitev je zabeleženih v tej regiji), kjer 99 % vseh nočitev beležita Podčetrtek in Rogaška Slatina. Zelo visoko se uvršča tudi Dravinjska subregija, kjer več kot polovico vseh nočitev v regiji beleži občina Zreče. Po predstavljenih podatkih je jasno prikazano, da več kot polovica nočitev ustvarjenih v Savinjski regiji ustvarjajo termalna središča. Termalni centri regije pomenijo močno jedro in okostje na katerega bo regija v naslednjem programskem obdobju nadgradila ostali del manjšega podjetniškega, kulturnega, inovativnega turizma, ki bi povečal razvoj na podeželju in penifernih področjih Savinjske regije.

Z ukrepom Termalne središče regije želi regija glavne »vlečne konje« turizma v regiji kompletirati v smislu zaključenih nastanitvenih in infrastrukturnih kapacitet ter dvigu kvalitetnega standarda centrov na 3,5 – 4 zvezdice.

Cilji ukrepa:

Cilji ukrepa so:

- povečati investicije v nastanitvene kapacitete in zaokrožitev celovite ponudbe
- dograditev turistične infrastrukture, ki bo kompletirala turistično ponudbo termalnih centrov
- oblikovanje »termalnega« regijskega turističnega produkta za nastopanje v turističnih trgih EU
- razvoj management kadra in ostalega kadra za paleto razvoja termalnih centrov v regiji.

Kazalniki ukrepa:

	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
Kazalnik	2004	2013	2004	2013
Število gostov			251.999	378.000
Število nočitev	7,6 mio		1,1 mio	1,65 mio
Število nastanitvenih kapacitet (ležišča)	78.654		7.524	11.286
Število usposobljenih management kadra				+12
Število usposobljenega gostinskega kadra				+280
Število novih delovnih mest				+560
Blagovne znamke »Savinjske terme«				1

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
	ROGAŠKA SLATINA					
1	Izgradnja in obnovitev hotelov pod blagovno znamko Rogaška hotels & Lotus terme	Hotel Sava Rogaška Slatina	27.290	10.833	0	16.457
2	Dvig kategorizacije grand hotela Donat	Hoteli in turizem Rogaška d.o.o.	4.235	2.100	0	2.135
3	Gradnja termalnega vodnega parka z elitnim hotelom, predor s podzemnimi garažami, razširitev parkovnih površin	Kreativ Rogaška	52.204	20.882	5.220	26.102
4	Obnova hotela Boč	Zdravilišče Rogaška d.d.	1.604	802	0	802
5	Izgradnja garažnih hiš	Občina Rogaška Slatina	6.250	2.083	0	4.167
6	Celovita prenova centralnega parka	Zdravilišče Rogaška	708	283	283	142
7	Obnovitev parkovnih gozdov in ureditev sprehajalnih poti s pripadajočo infrastrukturo	Zdravilišče Rogaška	292	117	117	58
8	Obnova objekta terapije, pivnice, vključno z energetiko	Z.R. Zdravstvo	3.750	2.200	50	1.500

9	Obnova in ureditev termalnega voda in izkoriščanje termalne vode	Zdravilišče Rogaška - Termalni vrelci	375	150	38	188
10	Prenova in ureditev gostinskega objekta Bohor	Bohor d.o.o.	2.137	1.280	0	857
11	Izgradnja garažne hiše in novega krila hotela Slatina	Franci Žerak s.p.	4.000	1.600	0	2.400
12	Modernizacija hotelskih sob in ureditev terapevtskega bazena	Hotel Slatina	1.547	619	0	928
TERME OLIMIA						
13	Izgradnja koliščarskega naselja v kampu	Terme Olimia d.d.	2.000	700	0	1.300
14	Izgradnja BIO HOTELA; Terme Olimia d.d.	Terme Olimia d.d.	6.000	2.100	0	3.900
15	Izgradnja zagorske vasi	Terme Olimia d.d.	3.000	1.050	0	1.950
16	Izgradnja bazensko-savnarskega kompleksa	Terme Olimia d.d.	3.000	1.050	0	1.950
17	Bio naravni center zdravja	Terme Olimia d.d.	1.000	350	0	650
18	Izgradnja suhega doživljalskega parka	Terme Olimia d.d.	9.000	3.150	0	5.850
19	Vodni športni park Vonarje	Terme Olimia d.d.	5.000	1.750	0	3.250
ZDRAVILIŠČE LAŠKO			0	0	0	0
20	Terme Laško	Zdravilišče Laško	58.333	10.833	0	47.500
21	Vila Malič	Zdravilišče Laško	6.667	3.333	0	3.333
22	RIMSKE TERME	MRC-Medicinsko rehabilitacijski center	25.000	12.500	0	12.500
ZREČE						
23	Hotel Park in garažna hiša	UNIOR d.d.	21.000	8.400	0	12.600
DOBRNA						
24	Obnova hotela Park	Terme Dobrna	2.500	1.800	0	700
25	Revitalizacija kompleksa zdraviliškega doma	Terme Dobrna	15.682	10.855	0	4.827
26	Izgradnja apartmajskega sklopa	Terme Dobrna	3.704	2.223	10	1.471
TEREME TOPOLŠČICA						
27	Apartmajsko naselje z wellness centrom	Terme Topolščica	5.833	2.333	0	3.500
SKUPAJ			272.111	105.377	5.717	161.016

Ukrep 2.2.2. – Turistične cone regije

Opis ukrepa in cilji:

Turizem je tako kot v ostalih slovenskih regijah tudi v savinjski regiji izredno razdrobljen, če odmislimo velike nosilce turizma, kot so termalni centri, je ostali del turizma izredno nepovezan, nekoordiniran, predvsem pa prepuščen svoji lastni razvojni iniciativi in usposobljenosti. Hkrati pa se na področju turizma pojavljajo investitorji in povpraševalci po lokacijah za nove investicije, ki zaradi neorganiziranosti turizma v regiji, ne dobijo niti odgovorov, kaj šele ponudb za možnost vlaganja v to dejavnost. Zato v Savinjski regiji razvijamo nov model in instrument pod nazivom TURISTIČNA CONA.

Za turistično cono kot prostor za podjetniško in investicijsko aktivnost lahko potegnemo analogijo s poslovno – industrijsko cono. PIC predstavlja prostor, ki je infrastrukturno urejen. Vanj se naseljuje industrija in storitvena podjetja, ki so nosilci programov in generirajo gospodarski razvoj v tej coni.

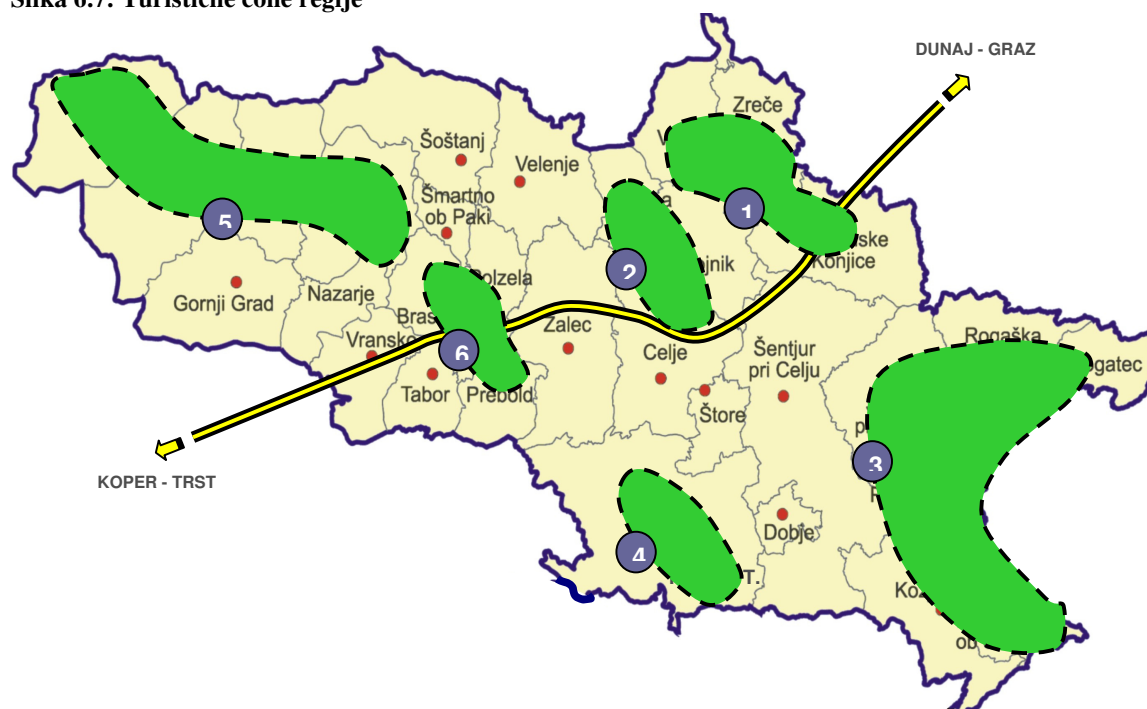
Turistična cona pa je še bolj kompleksen poslovno-podjetniški prostor, v katerem se srečujejo:

- obstoječi nosilci turistične dejavnosti
- kmetijstvo in razvoj podeželja
- infrastruktura na različnih nivojih
- in tuji investitorji, kot potencial takšnega področja cone

Cilj ukrepa je, da se v regiji oblikuje 6-9 turističnih con, ki bodo predstavljale:

- osnovo za subregionalno in regionalno investicijsko načrtovanje turističnega razvoja regije
- povezovanje različnih nosilcev in akterjev obstoječega razvoja v posamezni turistični coni (turizem, kulturna dediščina, kmetijstvo,...itd.
- pripravo prostorskih pogojev za pritegnitev tujih investitorjev v regije
- povezovanje managementov turističnih con regije v regionalni destinacijski management
- okvir za koordinirano in sistematično pridobivanje različnih finančnih sredstev za integralne turistične razvojne projekte in produkte, ki se bodo oblikovali v turistične cone
- osnovo za novo organiziranost turistične dejavnosti in mreženje v okviru R NUST

Slika 6.7: Turistične cone regije

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Število vzpostavljenih turističnih con Savinjske regije			0	7
Vzpostavitev managementov turističnih con			0	5
Vrednost investicij v turistične cone (skupaj 7 let)			0	120 mio €
Vrednost tujih investicij v turizem v 7-letih			0	280 mio €
Število izobraženega kadra za management turistične cone			0	20
Število ha prostorsko urejenih zemljišč za NTi			0	200 ha

Indikativni seznam projektih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Turistične cone regije	RRA Celje	20.000	10.000	0	10.000
	OBSOTELJE IN KOZJANSKO					
2	Turistično rekreacijski center Vonarsko jezero	Občina Rogaška Slatina - JZP	2.500	1.110	125	1.265
3	AYURVEDA Center	Ingrid Ferlež s.p.	208	104	52	52
4	Bio vas Olimje	Nox tehnologije inženiring proizvodnja in storitve d.o.o.	1.500	500	0	1.000
5	Posodobitev gostinskega objekta	Štravs Aleksander s.p.	150	100	0	50
6	Mala rudnica	Keros d.o.o.	500	290	0	210
7	Pivnica Keros	Keros d.o.o.	400	240	0	160
8	Ureditev turistično-zdraviliškega centra Dobrina	Občina Šentjur	9.000	1.000	1.000	7.000
	TC DRAVINJSKE					
9	Turistična cona Zreče - turizem in trajnostni razvoj	Občine Dravinjske	12.743	0	0	12.743
	TURISTIČNA CONA DOBRNA					
10	Gradnja na območju LN Koplek Novi grad	Občina Dobrna	7.774	5.053	0	2.721
11	Gradnja na območju ZN zdraviliški kompleks	Občina Dobrna	16.700	10.855	0	5.845
12	Vsebinska prenova in ožvitev kompleksa vile Zora	Občina Dobrna	2.300	1.840	0	460
13	Vodni park - poslovno turistična cona	Občina Dobrna	3.600	2.160	0	1.440
14	Geotermalna raziskovalna vrtna - PTC	Občina Dobrna	586	586	0	0
	TURISTIČNA CONA GOLTE					
15	Prenova hotela in izgradnja depandans - čistilna naprava	Golte d.o.o.	1.500	600	0	900
16	Hotel Žekovec	Golte d.o.o.	2.000	800	0	1.200
17	Štirisedežnica kladje	Golte d.o.o.	4.000	1.600	0	2.400
18	Smučarski center Golte	Občina Ljubno	521	0	0	521
19	Izgradnja žičniške infrastrukture	Občina Ljubno	889	0	0	889
	TURISTIČNA CONA VELENJE					
20	Letno zimski zabavno rekreacijski Park Velenje	TRC Jezero	30.000	9.854	5.146	15.000
21	Golf center	Birt d.o.o.	1.670	835	0	835
	TURISTIČNA CONA ZGORNJA SAVINJSKA					
22	Turistični kompleks - Hotel Benda	Savinjski biser	3.542	1.417	0	2.125

23	Apartmajsko naselje Spodnja Rečica	A.M. Miklavc Tehnični pregledi	396	0	0	396
24	"Herbabad" hotel	Občina Ljubno	628	354	21	253
	DRUGO:					
25	Šmartinsko jezero - razvoj Šmartinskega jezera z zaledjem	Občina Celje	24.788	12.060	6.890	5.838
26	Mladinski športno rekreacijski prireditveni center Žvajga - turistična cona: ureditev kampa, športna igrišča, golf konjeniški šport, smučišča, jadrarno padalstvo, pohodništvo	Občina Prebold	2.917	1.250	0	1.667
	SKUPAJ		150.812	62.608	13.234	74.970

Ukrep 2.2.3: Podjetništvo in inovativnost v turizmu

Opis in cilji ukrepa:

Savinjska regija ima monokulturni turistični proizvod, ki ga oblikujejo in predstavljajo nosilci termalnih centrov regije. V preteklih letih se je tudi večina vseh investicij (tudi državnih) usmerjalo v glavne nosilce turizma. Tako je droben podjetniški sektor, ki se ukvarja s turizmom ali vrši storitve za turizem ostajal brez vzpodbud, brez nosilcev povezovanja in brez jasne strateške vizije razvoja na nacionalnem in regionalnem nivoju. Segment malih in srednjih podjetji predstavlja 96% vseh poslovnih subjektov turizma v regiji. Neugodno finančno okolje za investiranje tega sektorja pa predstavlja njegovo največjo razvojno oviro. Namen ukrepa je postaviti pogoje za hitrejši investicijski cikel, obstoječih malih podjetji v turizmu in nastajanje novih podjetji, ki se bodo ukvarjala s turizmom ali dopolnilnimi turističnimi dejavnostmi v turizmu, kulturni dediščini in razvoju podeželja.

Na nacionalnem nivoju se predvideva sledeča struktura načrtovanih investicij:

- zasebne turistične in nastanitvene infrastrukture	50%
- javne investicije v turistično in športno infrastrukturo	23%
- investicije v naravno in kulturno dediščino	15%
- oblikovanje in trženje ITP	4%
- promocija in trženje	7%
- razvoj destinacijskega managementa	1 %

Podobna struktura financiranja bi bila v globalu tudi v Savinjski regiji. Investicijski cikel pa bi temeljil na strukturi 55% zasebni in bančni viri, ter 45% na javnih sredstvih, od tega:

- sredstva državnega proračuna	15%
- sredstva občin	10%
- sredstva strukturnih skladov	25%

Dejavnost turizma MSP se srečuje tudi z velikimi kadrovskimi težavami, ki pa se bodo na razmere v poklicnih in tehničnih gostinskih šolah, še zaostrovale.

Cilj ukrepa so:

- povečanje investicij v MSP turizma v regiji in bistveno povečanje strukture subvencij v korist tega sektorja,
- povezovanje malih in srednjih podjetji preko instrumenta Turističnih con in destinacijskega managementa,
- spodbujanje in nastajanje in razvoja novih podjetji z dejavnostjo o turizmu ali storitev za turizem in kulturno dediščino,
- razvoj kadra za potrebe MSP,
- projekti oblikovanja integralnih turističnih produktov.

Kazalniki ukrepa:

Kazalnik	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
	2006	2013	2006	2013
Število investicij v MSP turizma			30	200
Število novih podjetji v turizmu, kulturni dediščini, podeželju			10	90
Število grozdov v turizmu			2	5
Število izobraževalnih programov za obstoječi kader			10	30
Povečanje turističnih kapacitet v MSP (ležišča)				+2000
Število novih integralnih produktov			0	10

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Sejemsko kongresna dvorana	Celjski sejem d.d.	2.700	1.075	0	1.625
2	Podjetniški in inovativni turizem	Raintur d.o.o.	10.000	5.000	0	5.000
3	Podjetniški turizem	Občine Dravinjske	167	70	35	62
	SKUPAJ		12.867	6.145	35	6.687

Ukrep 2.2.4: Športna in turistična infrastruktura

Opis in cilji ukrepa

Športno turistična infrastruktura je do sedaj bila usmerjena bolj v potrebe lokalnega prebivalstva, zato je tudi večina le te v javnem lastništvu. Vse bolj pa postaja pomemben del dodatne turistične ponudbe. Med pomembnejšimi ponudniki športnega turizma so zlasti zimski športni centri. Zaradi vse večjega povpraševanja po doživljajskem oddihu pa imamo v Savinjski regiji enkratno priložnost za razvoj projektov, ki bodo poživile turistično ponudbo, privabile več turistov in dvignile kakovost Savinjske regije kot turistične destinacije.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. S pomočjo športne turistične infrastrukture, povečati atraktivnost Savinjske regije kot turistične destinacije v Evropi regij.
2. Povečati pokrite in nepokrite športne površine.
3. Povezati ponudnike športne turistične ponudbe za celostno ponudbo športnega turizma.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

V Savinjski regiji je premalo razpoložljive športno turistične infrastrukture, ki postaja vse pomembnejša tako za lokalno prebivalstvo, še bolj pa za razvoj turističnega gospodarstva Savinjske regije.

Za zdrav način življenja oziroma za zdravo regijo (tudi ukrep prioritete 4) je potrebno zagotoviti osnovne pogoje za dejavnost športa otrok, mladine, vrhunskih športnikov ter rekreacijo vseh prebivalcev regije.

Poudarek ukrepa (kot je pokazal tudi nabor projektov) je na povečanju atraktivnosti turistične ponudbe. V Savinjski regiji imamo nekaj primernih turistično rekreacijskih centrov, ki so že uveljavljena blagovna znamka in lahko z dodatnimi kapacitetami in posodobitvijo privabijo še več turistov.

Poleg že uveljavljenih pa bodo imeli na razvoj turizma v regiji pomembno vlogo na novo vzpostavljeni športno turistični (rekreacijski, adrenalinski) parki, ki so bili do sedaj še neizkoriščena priložnost. Ti zahtevajo visoka vlaganja v izgradnjo turistične infrastrukture in posledično prinašajo večje tveganje. Ne smemo pa pozabiti na kampe, ki so nepogrešljivi del vsakega turizma in jih v Savinjski regiji beležimo zelo malo.

Za nadaljnji razvoj turizma in atraktivnosti v Savinjski regiji kot turistični destinaciji v Evropi regij, je pomembna tudi izgradnja, obnova in modernizacija druge turistične infrastrukture, ki bo dvignila kakovost turizma v Savinjski regiji.

Kazalniki ukrepa:

	Nacionalni nivo		Regionalni nivo	
Kazalnik	2005	2013	2005	2013
Povečanje ponudbe v zimskih središčih				30 %
Število rekreacijskih centrov – športnih, turističnih, zabaviščnih (brez zimskih)			Ni podatka	za 10
Adrenalinska mreža Savinske regije			0	1
Število kampov			4	8
Pokrit prosto v m ² na prebivalca za športno dejavnost	0,32	0,5	-	0,5

Indikativni seznam projektnih predlogov:

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
	GOLF IGRIŠČA					
1	Najprijaznejše golf igrišče, škalske zidanice in žlahtna kapljica Dravinjske doline	Zlati grič d.o.o., občine Dravinjske	6.583	2.500	0	4.083
2	Izgradnja golf igrišča Jelšingrad	Zavod za šport, mladino in turizem	2.510	1.860	350	300
3	Igrišče za golf Žalec	Golfteam d.o.o.	8.000	3.200	0	4.800
4	Širitev Mozirskega gaja - golf	Občina Mozirje	2.670	1.500	1.170	0
	TRC CELJSKA KOČA					
5	Ureditev turistično rekreacijskega centra Celjska koča	TRC d.o.o.	3.840	1.920	0	1.920
6	Turistično rekreacijski center Celjska Koča	Občina Celje	3.800	1.900	1.900	
7	Naravoslovni inkubator na Celjski koči	TRC d.o.o.	296	138	46	113
	ROGLA					
8	Investicije v turistično infrastrukturo Rogla	UNIOR d.d. Zreče	15.317	5.167	0	10.150
	ADRENALINSKI PARKI					
9	AM SARA - Adrenalinska mreža Savinske regije	ASConsulting+ partner SOLANE d.o.o.	6.300	3.864	132	2.304
10	Adrenalinski park "DA TE KAP"	Občina Šentjur	2.000	1.200	300	500
	KAMPI					
11	Bungalov park ter ECO Camping	CAMPING MENINA, d.o.o.	417	125	0	292
12	Ureditev avtokampa - zasebnik	Zasebnik	1.880	940	0	940
	CENTER VELENJE					
13	Izgradnja multi centra za adrenalinske športe: rolanje, deskanje, vožnja z BMX kolesi, stena za prosto plezanje, adrenalinski park...	ŠRZ Rdeča dvorana	874	192	449	233

14	Prostorska in programska revitalizacija kotalkališča	ŠRZ Rdeča dvorana	654	219	435	0
15	Prenova in razširitev pokritega bazena	ŠRZ Rdeča dvorana	1.634	0	1.634	0
16	Ureditev in dograditev smučarskega skakalnega centra, ureditev smučišča Šalek	Občina Velenje, smučarski klub Velenje	628	0	628	0
ZGORNJA SAVINJSKA						
17	Turistično rekreacijski zabaviščni center	Občina Ljubno, zasebniki	2.000	855	208	938
REKREACIJSKI CENTRI						
18	Turistično rekreativni center Vrbje	zlati d Žalec	500	208	0	292
19	Počitniško-rekreacijski center Šmohor	Camloh	10.000	5.000	0	5.000
20	Turistični športni center Vesenjaki	Lastniki	2.292	1.146	573	573
21	Športna infrastruktura Dravinjske	Občine Dravinjske	16.375	7.767	0	8.608
22	Ureditev rekreacijsko turističnega centra Dobrava	Občina Slovenske Konjice	10.000	2.500	625	6.875
23	Prizidek k športni dvorani v Slovenskih Konjicah	Občina Slovenske Konjice	750	267	400	83
24	Rekreacijsko turistično območje "Hacetovo"	Klas Hace Stanislav s.p.	52.000	22.000	0	30.000
25	Športni objekti - informacijsko turistične točke mesta Celja	ZPO Celje	83	29	25	29
26	Doživljajski del kompleksa "Letno kopališče"	ZPO Celje	1.500	500	250	750
27	Športni park	Občina Dobrna	3.487	2.092	0	1.395
28	Izgradnja športnega centra Polzela	Občina Polzela	1.458	738	146	574
29	Stadion Podčetrtek	Občina Podčetrtek	1.100	913	187	0
30	Športna dvorana Podčetrtek	Občina Podčetrtek	1.500	1.250	250	0
31	Izgradnja športno - turističnih objektov: telovadnica, nogometno igrišče	Občina Rogatec	1.100	925	175	0
32	Športni objekti - informacijsko turistične točke mesta Celja	ZPO Celje	83	29	25	29
33	Doživljajski del kompleksa "Letno kopališče"	ZPO Celje	1.500	500	250	750
34	Športni park	Občina Dobrna	3.487	2.092	0	1.395
35	Izgradnja športnega centra Polzela	Občina Polzela	1.458	738	146	575
36	Ureditev športno rekreativne in turistične infrastrukture ob Slivniškem Jezeru	Občina Šentjur	500	200	100	200
37	Športna dvorana v Kozjem	Občina Kozje	660	458	202	0
DRUGO:						
38	Mestni hotel Celje	Zdravilišče Laško	25.000	5.000	0	20.000
39	Dograditev garni šport hotela Prebold	Tempo	500	125	0	375
40	Hotel in restavracija Arnovski gozd	Camloh	6.000	2.400	0	3.600

41	<i>Šport hotel Slatine</i>	<i>Občina Polzela</i>	3.634	1.792	375	1.467
42	<i>Izgradnja gostinsko turističnega objekta</i>	<i>Okrepčevalnica HAM HAM</i>	690	483	69	138
43	<i>Izgradnja gostinskega objekta</i>	<i>Zdenko Majcenič s.p.</i>	690	345	69	276
44	<i>Gostinskoturistični center s prenočišči Šmarski hram</i>	<i>Občina Šmarje pri Jelšah</i>	2.000	1.200		800
45	<i>Izgradnja hotela Zdravje</i>	<i>Franci Žerak s.p.</i>	3.000	1.200		1.800
	SKUPAJ		210.750	87.475	11.118	112.157

Ukrep 2.2.5: Destinacijski management

Opis in cilji ukrepa

Organizacija turizma v Sloveniji je relativno dobra na nacionalnem nivoju (STO, NTO itd.), medtem ko je organiziranost slovenskega turizma na lokalno-regionalnem nivoju zelo slaba. Zato je slovenski regijski turizem slabo povezan, brez prepoznavnih blagovnih znamk, neinovativen in kot tak globalno nekonkurenčen. Na osnovi identificiranih slabosti in postavljenih ciljev bo temeljna regionalna strategija v naslednjem programskem obdobju usmerjena h krepitvi povezovanja in sodelovanja pri skupnem načrtovanju, oblikovanju in trženju regionalnega turizma po načelih javno zasebnega partnerstva. Celoten razvojni koncept Savinjske regije bo integralen razvojni model Razvojne načrti in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011, ki se bo uresničevala z:

1. Nadgradnjo modela turizma na vseh ravneh.
2. Internacionalizacijo slovenske turistične ponudbe in vseh ponudnikov.
3. Oblikovanjem turističnih destinacij in ključnih usmeritev turistične ponudbe.
4. Razvojem novih oblik managementa turističnih dejavnosti.

Cilj ukrepa je:

1. Postaviti v regiji moderniziran destinacijski management, kjer:
 - Zasebno uresničuje kapitalske,
 - Javno politični uresničuje socialne in
 - Civilno družbeno uresničuje razvojne potencialne regije.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

Nadgradnja modela organiziranosti slovenskega turizma prinaša razvoj novih DESTINACIJSKIH ORGANIZACIJ na regionalni ravni po načelu javno zasebnega partnerstva, upoštevajoč tudi partnerstvo civilnega sektorja in interesnega združenja.

Savinjska regija nima vzpostavljenega regionalnega destinacijskega managementa, zato bo z ukrepom 2.2.5 DESTINACIJSKI MANAGEMENT Savinjska regija realizirala naslednje funkcije:

1. PROMOCIJSKO FUNKCIJO:

- Izvajanje krovne regionalne destinacijske promocije Savinjskega regionalnega turizma za povečanje njegove prepoznavnosti na nacionalnem in globalnem trgu.

- Izvajanje programa tržnega komuniciranja na regionalni ravni.
- 2. **DISTRIBUCIJSKO FUNKCIJO:**
 - Razvoj in uporaba turistično-informativnih sistemov na regionalni ravni ter integracijo v nacionalne turistično-informativne sisteme.
 - Vključevanje integralnih turističnih produktov regije v centralni rezervacijski in prodajni sistem.
- 3. **RAZVOJNO FUNKCIJO**
 - Implementacija in operacionalizacija konceptov modernega destinacijskega managementa
 - Razvoj in izvedba zahtevnejših investicijskih projektov.
 - Realizacija raziskovalne dejavnosti na regionalni ravni.
 - Spodbujanje usposabljanja in mreženja turističnih subjektov v regiji in na lokalnem nivoju.
 - Razvoj zasnove in organiziranosti integralnih turističnih produktov v regiji.
- 3. **OPERATIVNO FUNKCIJO**
 - Operacionalizacija povezovanja tematskih turističnih proizvodov v grozde na horizontalni ravni
 - Operacionalizacija povezovanja turističnih storitev v integralne turistične produkte na horizontalni ravni na lokalnem, regionalnem in medregionalnem prostoru.

Kazalniki rezultatov ukrepa so:

Kazalnik	Regionalni nivo	
	2006	2013
Vzpostavljena REGIONALNA destinacijska organizacija	0	1
Vzpostavljene subregionalne destinacijske organizacije	0	3
Razvite nove oblike managementa turističnih destinacij	0	9
Razviti novi inovativni produkti regije preko RDO	0	20
Št. izobraženega kadra v sistemu regionalnega destinacijskega managementa	0	50

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	PROGRAM	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO
1	Destinacijski management Savinjske regije	Raintur d.o.o.	2.000	1.000	0	1.000
2	Destinacijski marketing blagovne znamke Rogaška	Zdravilišče Rogaška	200	150	0	50
	SKUPAJ		2.200	1.150	0	1.050

6.3.3 PRIORITETA 3 - OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA

Programski sklop »Okolju prijazna in dostopna regija« teži k ustvarjanju takšnih razmer v organizaciji prostora, ki bodo omogočile doseganje razpoznavnih sprememb na področju krepitve konkurenčnega položaja Savinjske razvojne regije ter dvigovanja kakovosti življenja vseh njenih prebivalcev. Savinjska razvojna regija bo postala ena od najbolj privlačnih poslovnih lokacij v tem delu Evrope zaradi izboljšanja **kakovosti infrastrukturnih sistemov (prometnega, energetskega in komunalnega) in fizičnega okolja**. Visoka kvaliteta življenja bo dosežena v vseh naseljih z izboljšano prometno dostopnostjo, kvaliteto bivalnega in naravnega okolja. Izkoriščanje naravnih in ustvarjenih razvojnih potencialov bo potekalo na trajnostni način tako, da bodo vsa območja ne glede na svoj sedanji razvojni položaj dobila možnost spodbujanja razvoja na lokalni, subregionalni in regionalni ravni.

Zato je vizija razvojne regije na področju infrastrukture, okolja in prostora »Savinjska regija« bo kot regija ob vozlišču V. in X. koridorja propulzivna, inovativna, ekonomsko uspešna, dostopna domačemu in tujemu podjetništvu, ter ljudem in okolju prijazna slovenska regija«.

Strateški cilji prostorskega razvoja regije so:

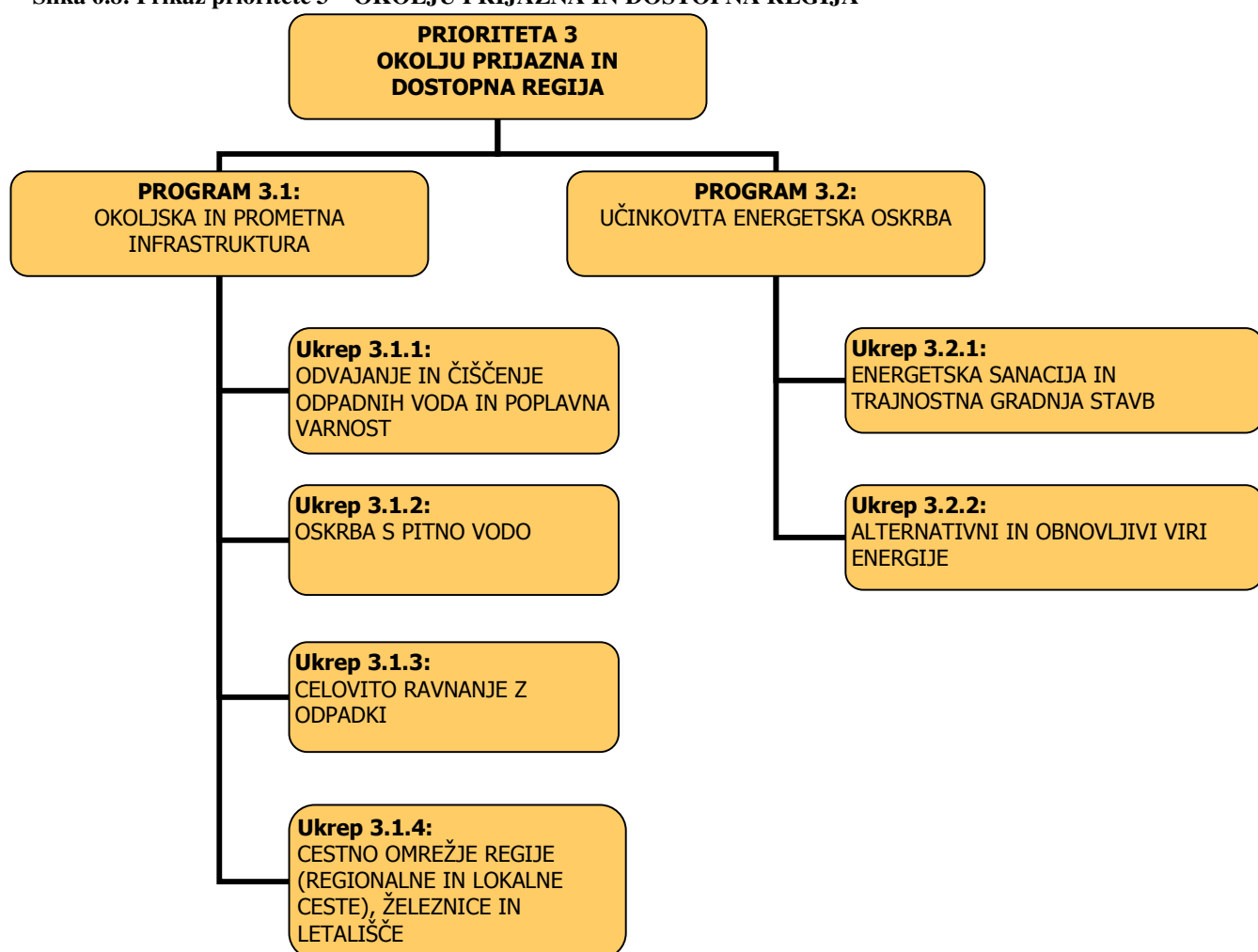
1. izboljšanje prostorskega položaja in vloge Savinjske regije v odnosu do države in ostalih razvojnih regij ter v odnosu do sosednje Avstrije in Hrvaške ter enakovredna krepitev vseh pomembnih prostorskih in razvojnih smeri;
2. uravnotežen policentričen razvoj razvojnih središč in zaledij ter izoblikovanje Savinjske urbane regije v skladu s funkcionalno vlogo in pomenom za državo, regijo ter občine;
3. izboljšanje prometne dostopnosti za razvoj ostalih občinskih središč regije in njihovih zalednih območij;
4. pospeševanje podjetniških con in trgovskih središč ob avtocesti in ostali prometni infrastrukturi, razvoj podjetniških con ob 3.razvojni osi;
5. Zagotavljanje ustrezne stopnje energetske neodvisnosti, ob varčni rabi energije ter izrabi obnovljivih virov energije;
6. zagotavljanje zadostnih količin in zdravstveno ustrezno pitno vodo za vse prebivalce Savinjske regije;
7. zagotavljanje poplavne varnosti;
8. zaščita kakovosti površinskih in podzemnih voda z izgradnjo kanalizacij in čistilnih naprav;

9. sanacija in zapiranje obstoječih odlagališč, dokončna izgradnja regijskega centra za ravnanje z odpadki;
10. saniranje okoljsko degradiranih območij;
11. racionalna raba in varstvo naravnih virov.

Cilji Savinjske razvojne regije sovpadajo usmeritvam SRS, ki kot ključni nacionalni razvojni cilj v obdobju 2006-2013 predstavlja načelo trajnosti kot temeljnega kakovostnega merila na vseh področjih razvoja, vključno s ciljem trajnostnega obnavljanja prebivalstva.

Savinjska razvojna regija bo zastavljene cilje realizirala preko dveh **programov**.

Slika 6.8: Prikaz prioritete 3 – OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA

6.3.3.1 Program 3.1 – Okoljska in prometna infrastruktura

Predstavitev in opis programa

Razvojne usmeritve RS na področju okolja določa Nacionalni program varstva okolja in Strategija razvoja Slovenije. Uradna ocena Nacionalnega programa varstva okolja ugotavlja, da so na večini področij (čiščenje odpadnih voda, zagotavljanje pitne vode prebivalstva, ravnanje z odpadki) potrebna še velika vlaganja, ki bodo v celoti zagotovila doseganje okoljskih standardov EU.

Program okoljska in prometna infrastruktura teži k ohranjanju čimbolj naravnega okolja in zagotavljanju dostopnosti Savinjske regije. Cilj programa je zagotoviti infrastrukturo na področju okolja in prometa, kar je povezano tako s spodbujanjem gospodarskega razvoja in ustvarjanjem delovnih mest, kakor tudi s spodbujanjem trajnostnega razvoja in zagotavljanjem visoke kvalitete življenja za prebivalce Savinjske regije.

Program »Okoljska in prometna infrastruktura« vključuje projekte za obdobje 2007-2013 na področju **komunalne** in **prometne infrastrukture** Savinjske razvojne regije.

Razvojne usmeritve na področju **komunalne infrastrukture** obsegajo:

- prioriteto reševanje najbolj perečih problemov kot je sanacija obstoječega vodovodnega omrežja in vključevanje v omrežje novih in nadomestnih vodnih virov;
- ureditev individualnih vodovodnih sistemov na območjih regijsko pomembne razpršene poselitve;
- dokončna izgradnja novega regijskega odlagališča za nevarne odpadke v Bukovžlaku,
- izgradnja kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav

Izvedba projektov na področju komunalne infrastrukture je vezana na roke, postavljena s strani EU, zato za njihovo izvedbo pričakuje regija znatnejši del sofinanciranja iz kohezijskega in deloma strukturnih skladov.

Razvojne usmeritve na področju **prometne infrastrukture**:

- izgradnja hitre ceste – Tretja razvojna os
- posodabljanje in izgradnja regionalnih in lokalnih cest Savinjske razvojne regije

Program »Okoljska in prometna infrastruktura« predstavlja najpomembnejši del prioritete usmeritve na področju okolju prijazna in dostopna regija in bo realiziran preko štirih sklopov ukrepov:

- **3.1.1.: Odvajanje in čiščenje odpadnih voda in poplavna varnost**
- **3.1.2.: Oskrba s pitno vodo**
- **3.1.3.: Celovito ravnanje z odpadki**
- **3.1.4.: Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne ceste), železnice in letališče**

Realizacija projektov po sklopih ukrepov bo omogočila razvoj ostalih prioritet RRP Savinjske razvojne regije, še posebej razvoj turizma ter programa razvoja podeželja.

UKREP 3.1.1. – Odvajanje in čiščenje odpadnih voda in poplavna varnost

Opis in cilji ukrepa

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda in poplavna varnost je program koordiniranih ukrepov države in občin za postopno doseganje ciljev varstva okolja pred obremenjevanjem, zaradi nastajanja komunalne odpadne vode. Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je zagotovo eden od osnovnih razvojnih ciljev v Savinjski regiji. Omenjeni cilj je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Ukrep vključuje izvedbo naložb v komunalno infrastrukturo, ki obsega obnovo, rekonstrukcijo in izgradnjo kanalizacijskih sistemov s pripadajočimi objekti (zadrževalni bazeni, črpališča...), čistilne naprave, ki jih je treba zgraditi v skladu s predpisi in operativni programi na področju Savinjske regije.

Tematika zahteva celovito reševanje, ter sodelovanje med občinami in javnimi komunalnimi podjetji. V skladu z nacionalnimi usmeritvami (prednostno zgraditi sisteme čiščenja po porečjih) je Savinjska regija problematiko odvajanja in čiščenja odpadnih voda zastavila po porečjih (Savinja, Sotla, Dravinja).

1. Občine, ki se nahajajo na območju reke Sotle z vsemi pritoki (Bistrica ob Sotli, Brežice, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur in Šmarje pri Jelšah) so priče s pripravo skupnega projekta »Celovito sonaravno urejanje porečja Sotle«.

Osnovni cilji projekta so:

- zagotovitev ustreznega sistema čiščenja komunalnih in tehnoloških odpadnih voda s ciljem zmanjševanja onesnaževanja Sotle zaradi odvajanja neprečiščenih odpadnih komunalnih voda in dvig kvalitete vode v prvi kakovostni razred (sedaj je 2-3 razred),
- zagotovitev zdrave pitne vode vsem prebivalcem,
- zmanjševanje poplavne ogroženosti z izvedbo ustreznih protipoplavnih ukrepov in
- ureditev Vonarskega jezera.

2. Projekt »Očistimo reko Dravinjo« je skupen projekt 8 občin (Majšperk, Oplotnica, Rače-Fram, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Vitanje, Videm, Zreče), v katerem občine odgovorno uvajajo enotni sistem čiščenja komunalnih in tehnoloških odpadnih voda po sodobnih načelih in v skladu s stanjem tehnike in stroke.

Projekt je glede na postopnost in vire financiranja razdeljen na tri dele:

- prvi del je celovito odvajanje in čiščenje odpadne vode ter oskrba s pitno vodo na porečju Dravinje za vseh 8 občin,
- drugi del je celovito urejanje povodja Dravinje z zagotavljanjem poplavne varnosti,
- tretji del projekta, celovito urejanje odpadkov, pa ostaja občinam.

3. Obravnavano območje projekta »Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda in varovanja vodnih virov« je povodje Savinje. Območje projekta obsega področje 158.365 ha in je razdeljeno na 20 občin (Žalec, Prebold, Polzela, Braslovče, Tabor, Vransko, Celje, Štore, Šentjur, Laško, Dobrna, Šmartno ob Paki, Mozirje, Nazarje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Solčava, Vitanje, Vojnik) s 156.018 prebivalci. Projekt je že v izvajanju in vključuje investicije v izgradnjo ali dopolnitev obstoječega sistema odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda.

Protipoplavni ukrepi v povodje Savinje pa so zajeti v okviru posebnega projekta Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013, ki se bo za porečje Savinje izvajal na državni ravni in vključuje podprojekte:

- Zagotavljanje poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini
- Ureditve Savinje za zagotavljanje poplavne varnosti urbaniziranih območij od Ločice ob Savinji do Letuša
- Zagotavljanje poplavne varnosti naselja Luče
- Zagotavljanje poplavne varnosti v porečju Voglajne

Projekt je za regijo velikega pomena, saj se bo z njegovo realizacijo bistveno izboljšala poplavna varnost v celotnem porečju Savinje in omejila škoda, ki jo povzročajo poplave.

Cilji ukrepa so:

- urediti odvajanje in čiščenje odpadnih voda po povodjih reke Savinje, Dravinje, Sotle,
- doseganje 95% pokritosti s kanalizacijskim sistemom, zmanjševanje izgub na obstoječih sistemih ter doseči stalnost, zanesljivost in kakovost čiščenja odpadne vode.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja bodo na regijskem nivoju usmerjene v:

- izgradnjo kanalizacijskega sistema in čistilnih naprav na območju vključenih občin, podaljšanje kanalizacijskih kolektorjev ter razširitev obstoječih čistilnih naprav,
- z izvedbo protipoplavnih ukrepov v porečjih se bo zagotovilo večjo poplavno varnost in preprečila gospodarska škoda, ki jo povzročajo poplave na področju Savinjske regije.

Kazalnik rezultatov ukrepa:

- število priključenih gospodinjstev na javno kanalizacijo
- zgrajene nove čistilne naprave

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda povodja Savinje	Občina Žalec v imenu 20 občin	75.824	73.701	2.123	
2	Očistimo reko Dravinjo (Občine Majšperk, Oplotnica, Rače-Fram, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Vitanje, Videm, Zreče)	Občina Zreče	31.298	23.474	7.824	
3	Celovito sonaravno upravljanje porečja Sotle- izgradnja kanalizacijskega sistema in ČN Obsotelja in Kozjanskega	Konzorcij občin Obsotelje in Kozjansko	14.719	11.039	2.355	1.325
4	Ojezeritev Vonarskega jezera	MOP, Občina Rogaška Slatina				
5	Protipoplavni ukrepi v porečju Sotle	MOP, Občina Rogatec				
6	Protipoplavni ukrepi v porečju Dravinje	MOP, Občina Zreče				
7	Protipoplavni ukrepi v porečju Savinje	MOP				
8	Akumulacija Perovec	Občina Vitanje	3.541	2.656	885	
9	Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod in zaščita vodnih virov na povodju Savinje – Šentjur (v fazi prijave, vendar projekt še ni odobren za izvedbo iz sedanjih sredstev KS)	Občina Šentjur	5.490	4.941	549	
10	Čistilna filtrna naprava - steklarska kadna peč	Steklarna Rogaška Slatina d.d.	210	189		21
11	Predčiščenje odpadnih voda	Bohor d.o.o. Šentjur	146	73		73

12	<i>ZN Selo - komunalna oprema</i>	<i>Občina Velenje</i>	<i>4.170</i>	<i>2.462</i>	<i>1.708</i>	
13	<i>Ohranjanje biodiverzitete in izboljšanje kakovosti vodnih teles v porečju Savinje z zmanjšanim ploskovnim onesnaževanjem</i>	<i>ERICO Velenje</i>	<i>1.845</i>	<i>920</i>	<i>925</i>	
14	<i>Izdelava lokalnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v MO Velenje, občini Šoštanj in Šmartno ob Paki</i>	<i>MO Velenje, KP Velenje</i>	<i>25.600</i>	<i>12.800</i>	<i>12.800</i>	
15	<i>Gradnja malih čistilnih naprav</i>	<i>Občina Šmartno ob Paki</i>	<i>1.106</i>	<i>995</i>	<i>111</i>	

Ukrep 3.1.2. – Oskrba s pitno vodo

Opis in cilji ukrepa

Prednostni razvojni cilj na področju oskrbe s pitno vodo je zagotovitev zadostnih količin in zdravstveno ustrezno pitno vodo za vse prebivalce Savinjske regije. Na območju regije obstaja relativno dobra pokritost z javnimi vodovodnimi sistemi in zadostnimi količinami vodnih virov, na drugi strani pa je tudi nekaj vododeficitarnih območij, od katerih je največje na Paškem Kozjaku. Veliko javnih omrežij je zgrajenih še iz salonitnih cevi z vsebnostjo azbesta, oziroma dotrajanih z velikimi izgubami pitne vode.

Problemi na področju razvoja oskrbe s pitno vodo so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- slabi kakovosti virov pitne vode (podzemna voda, površinske vode),
- ne povsem urejeni zaščiti vseh regijsko pomembnih vodnih virov in sprejetimi sanacijskimi programi na vodozaščitnih območjih,
- zastarelosti določenih odsekov sistemov oskrbe z vodo, ki so potrebni obnove in rekonstrukcij,
- neprimernih in nezadostnih kapacitetah vodovodnih sistemov,
- ne povsem zadovoljenih tlačnih pogojih na celotnih sistemih oskrbe z vodo v regiji.

Cilji ukrepa so:

- sanirati oporečne vodne vire in zagotoviti ustrezno oskrbo s pitno vodo vsem uporabnikom,
- gradnja in rekonstrukcija javnih vodovodov, ki bo vključevala rekonstrukcijo azbestno cementnih vodovodov in omrežja za zagotavljanje zadostnih količin vode

Osnovne razvojne usmeritve regije na področju oskrbe s pitno vodo so prednostno usmerjene v naslednje:

- v zagotovitev zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov,
- v realizacijo in izvajanja že sprejetih sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih,
- v izvajanje vseh ukrepov za izboljšanje kakovosti podzemne vode in površinske vode, predvsem gradnja kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav za komunalne odpadne vode (zastavljeni ukrep 3.1.1. v RRP Savinjske regije),
- v izvajanje ukrepov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo.

Prvenstveno se bodo v Savinjski regiji reševali najbolj pereči problemi, kot je sanacija obstoječih javnih vodovodnih sistemov, vključevanje novih in nadomestnih vodnih virov v javne vodovodne sisteme, ter zagotovitev oskrbe z vodo na vododeficitarnih območjih. Regijski pristop pri reševanju je predviden tudi na področju ureditve individualnih vodovodnih sistemov na območjih regijsko pomembne razpršene poselitve

Kazalnik rezultatov ukrepa:

- delež gospodinjstev priključenih na javno vodovodno omrežje
- število saniranih vaških vodovodov nad 50 uporabnikov

Indikativni seznam projektnih predlogov

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	<i>Celovito sonaravno upravljanje porečja Sotle- izgradnja in rekonstrukcija vodovodnega sistema Obsotelja in Kozjanskega</i>	<i>Konzorcij občin Obsotelja in Kozjansko</i>	15.650	11.238	3.883	529
2	<i>Vodovod Podvrh</i>	<i>Občina Braslovče</i>	395	138	257	
3	<i>Vodovodna oskrba območja Tabor - Prebold</i>	<i>Občina Prebold</i>	1.500	375	1.125	
4	<i>Vodovod Prebold - Žalec</i>	<i>Občina Prebold</i>	958	229	729	
5	<i>Vodovod Gora Oljka</i>	<i>Občina Polzela</i>	333	20	313	
6	<i>Obnova in izgradnja vodovoda za zagotovitev dolgoročne varne vodooskrbe v občini Dobrna</i>	<i>Občina Dobrna</i>	863	55	808	
7	<i>Ureditev vodovodov na območju RPP občin Celje, Vojnik, Laško, Štore</i>	<i>Občina Laško</i>	8.333	6.250	1.250	833

8	Vodni objekti	Občina Laško	833	208	625	
9	Vodooskrbni sistem občine Šmartno ob Paki	Občina Šmartno ob Paki	1.210	1.090	120	
10	Obnova in izgradnja vodooskrbnega sistema za zagotovitev dolgoročne varne vodooskrbe v MO Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki	KP Velenje	8.250	2.975	2.475	2.800
11	Vodovod severna veja	Občina Šoštanj	2.085	1.250	835	
12	Vodooskrbni sistem občine Nazarje-obnova in izgradnja sistema Letošč	KP Mozirje	5.000	3.000	1.000	1.000

Ukrep 3.1.3. – Celovito ravnanje z odpadki

Opis in cilji ukrepa

Nacionalni program varstva okolja je problematiki odpadkov dal visoko prioriteto stopnjo, saj je ravnanje z odpadki mogoče reševati le vzporedno z ravnanjem z odpadnimi vodami. Program ravnanja z komunalnimi odpadki izhaja iz Operativnega programa odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin biorazgradljivih odpadkov za obdobje do konca leta 2008 in Operativnega programa ravnanja z gradbenimi odpadki za obdobje od 2004 do konca 2008, ter Operativnega programa ravnanja z ločeno zbranimi frakcijami komunalnih odpadkov za obdobje 2006-2009 iz leta 2006.

Izvedba tega ukrepa je ključna za razvoj novih delovnih mest, izboljšanje stanja okolja, zagotovitev večje dostopnosti podpornim storitvam, novim izdelkom, proizvedenimi iz odpadkov, predelanih v surovine ali s ponovno uporabo odpadkov in uporabi novih okoljskih tehnologij. Ključna naloga tega ukrepa je vzpostavitev celotne infrastrukture za ravnanje z odpadki.

Razvoj dejavnosti celovitega ravnanja z odpadki v Savinjski regiji sledi slovenskim predpisom iz tega področja, ki terjajo zgraditev odpadkovne infrastrukture. Regionalna infrastruktura se bo zgradila na lokaciji v občini Celje – Bukovžlak s projektom CERO-regijski center za ravnanje z odpadki, ki vsebuje sortirnico ločenih frakcij komunalnih odpadkov in mehansko biološko napravo za inertizacijo biorazgradljivih odpadkov v mešanih komunalnih odpadkih, kompostarno in regijsko odlagališče preostanka odpadkov.

Glede na potek aktivnosti na projektu, obstaja realna možnost, da se v Savinjski regiji ustrezno uredi problem ravnanja z odpadki na okolju prijazen in ekonomsko učinkovit način do leta 2010. Seveda nam bo to uspelo le s pomočjo dodatnih sredstev iz kohezijskega sklada EU(že odobreno) in s sofinanciranjem iz proračuna RS.

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	CERO	Mestna občina Celje				
2	Rekonstrukcija in sanacija ind. odlagališča Tuncovec	Steklarna Rogaška d.d. Rogaška Slatina	742	594	74	74
3	Zapiranje ind. odlagališča Šenovo	Steklarna Rogaška d.d. Rogaška Slatina	390	312	39	39
4	Zbiranje in predelava gradbenih odpadkov	GIC gradnje, d.o.o. Rogaška Slatina	800	250		550
5	Nakup betonarne, reciklaža in čistilna naprava	GIC gradnje, d.o.o. Rogaška Slatina	2.000	630	10	1.360
6	Zbirno-reciklažni center za industrijske, komunalne in gradbene odpadke	KARBON Čiste tehnologije d.o.o. Velenje	1.000	667	333	

Ukrep 3.1.4. – Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne c.) železnice in letališče

Opis in cilji ukrepa

Strateške usmeritve na področju prometa in prometne infrastrukture so opredeljene s prometno politiko RS. Z Nacionalnim strateškim referenčnim okvirjem za obdobje 2007-2013 se na področju prometa podrobneje definirajo tiste usmeritve iz Resolucije v prometni politiki, ki bodo deležne podpore kohezijske politike.

Zaradi svoje osrednje lege je Savinjska regija križišče pomembnih evropskih poti (vozlišče V.X. trans- evropskega prometnega koridorja), z krepitvijo povezav z evropskimi regijami in razvojem v ustrezno prometno infrastrukturo, bi Savinjska regija lahko izkoristila to svojo konkurenčno prednost. Z vzpostavitvijo novega in obnovo obstoječega cestnega omrežja v regiji, ki je v pristojnosti države in obnova lokalnih medobčinskih povezav bo regiji zagotovila enakovredno dostopnost in mobilnost regije v primerjavi z drugimi regijami v slovenskem prostoru.

Cilji ukrepa so:

- izboljšati prometno dostopnost in s tem povečati možnosti za gospodarski razvoj Savinjske regije
- izboljšati prometno povezavo znotraj Savinjske regije in zmanjšati razlike v dostopnosti in prometno-infrastrukturni opremljenosti med posameznimi področji v regiji.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja bodo usmerjene v:

- iskanje podpore na državnem nivoju za skupno izvedbo projekta na regionalnem nivoju in vključitev projekta v nabor za sofinanciranje iz strukturnih skladov,
- enotno in usklajeno delovanje (države in regije) pri prostorskem načrtovanju in umeščanju trase hitre ceste v prostor (pri projektih nacionalnega pomena),
- prioritarno obnovo lokalnih povezav v okviru dogovorjenega nabora cestnih povezav in zagotovitev sofinanciranja obnove iz drugih virov (država, ESRR)

Obnova pomembnejših državnih cest in gradnja hitre ceste – tretja razvojna os.

Obnova državne cestne infrastrukture in gradnja hitre ceste (3. razvojna os) na regionalnem nivoju niso finančno ovrednoteni, ker jih že razporeja načrt Razvojnih programov RS do leta 2009, njihova realizacija pa je ključnega pomena za razvoj turizma, mest, poslovnih con,...v Savinjski regiji. V svojem poteku cestno-prometna povezava 3. razvojne osi povezuje regije Koroško, Savinjsko, Posavje, Zasavje, Dolenjsko in se na koncu usmeri v Belo Krajino. Tretja razvojna os je strukturni projekt, ki med seboj povezuje sekundarna središča in njihove razvojne potencialne ter jih pripenja na omrežje mednarodnih prometnih povezav. Njen namen je povečati konkurenčnost tega geografsko zelo širokega območja skozi povečano dostopnostjo, ter posledično okrepitev inštitucij in gospodarskih povezav ob sami razvojni osi. Končni cilj projekta je zgrajen intermodalni prometni koridor, ki bo povezal Slovenijo preko 5-ih slovenskih regij z Avstrijo in Hrvaško.

Obnova najpomembnejših lokalnih cest

Regionalni razvojni program Savinjske regije 2007-2013 prednostno podpira obnovo in novogradnjo tistih lokalnih cest, ki:

- dopolnjujejo uresničevanje ostalih ciljev RRP regije, še zlasti razvoj turizma, mestnih jeder, izobraževalnih središč, razvoj poslovnih con, tehnoloških parkov
- povezujejo dve ali več sosednji občini
- so povezane z urejanjem državnih cest, a so v pristojnosti lokalne skupnosti

Indikativni seznam projektnih predlogov

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	3.razvojna os	MOP				
2	Rekonstrukcija ceste Dramlje-Rogaška-Slatina-Dobovec	Občina Rogaška Slatina	100.000	100.000		
3	Obnova pomembnejših lokalnih cest	Konzorcij občin Obsotelje in Kozjansko	28.167	21.125	7.042	
4	Ukinitev cestno železniških prehodov	Občina Rogaška Slatina	833	625		208
5	Pločnik Letuš	Občina Braslovče	83		25	58
6	Posodobitev ceste Tabor - Marija reka - Matke - Griže	Občina Prebold	487	243	162	82
7	Rekonstrukcija lokalne ceste Vransko - Lipa - Šmartno ob Dreti	Občina Vransko	391	276	6	109
8	Gradnja obvoznice Polzela	Občina Polzela	1.580	1.185	395	
9	Gradnja povezovalne ceste Breg	Občina Polzela	1.000	500	200	300
10	Lokalno cestno omrežje - gradnja cestne infrastrukture v občini Dobrna	Občina Dobrna	3.750	1.875	1.875	
11	Javne površine - hodniki za pešce	Občina Laško	1.670	836	417	417
12	Rekonstrukcije, modernizacije državnih in občinskih cest	Občina Laško	6.310	3.156	1.577	1.577
13	Rekonstrukcije, modernizacije državnih in občinskih cest	Občina Vojnik	2.671	1.335	801	535
14	Hodniki za pešce	Občina Vojnik	500	250	150	100
15	Letališče Teharje	Maksimiljan d.o.o. Celje	750	300		450

16	Rekonstrukcija prometne infrastrukture regionalnega pomena za obstoječe gospodarstvo (Slov. Konjice, Vitanje, Zreče)	Vitanje, direkcija RS za ceste	32.516	24.387	8.129	
17	Modernizacija prometne infrastrukture lokalnega pomena za obstoječe gospodarstvo (Slov. Konjice, Vitanje, Zreče)	Občina Zreče	9.033	6.775	2.258	
18	Železniška postaja Zbelovo	Občina Slovenske Konjice	800	700	100	
19	Obvoznica Šmartno ob Paki	Občina Šmartno ob Paki	1.356	949	407	
20	Rekonstrukcija občinskih cest in javnih poti	Občina Šmartno ob Paki	810	405	405	
21	Povezovalna cesta med industrijsko cesto in LC Klasirnica-jezero z gradnjo podvoza in šestkratnega križišča	MO Velenje	4.170		1.650	2.520
22	Prestavitev ceste Robanov kot - Knez	Občina Solčava	160	112	48	
23	Cesta Ljubno - Črna, Cesta Savina - Žučka lipa, Cesta Rastke - Žep	Občina Ljubno	1.042	521	521	
24	Lokalna cesta regionalnega pomena	Občina Luče	1.000	833		167
25	Lokalne povezovalne ceste	Občina Mozirje	2.167	1.667	500	
26	Lokalna cesta Rovt-Slapi	Občina Nazarje	375	188	187	
27	Širitev letališča Lajše	Občina Šoštanj	1.104	345	42	717

6.3.3.2 PROGRAM 3.2. – UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA

Predstavitev in opis programa

Zaradi širšega pomena za okolje in gospodarski razvoj je učinkovita energetska oskrba pomembna za Savinjsko regijo. Po podatkih Elektro Celje se bo poraba električne energije v Savinjski regiji v naslednjem trideset letnem obdobju podvojila, kar pomeni 2,3% povprečno letno rast. Da bi porabnikom zagotovili kakovostno in zanesljivo oskrbo z električno energijo, bo potrebno pravočasno in v zadostnem obsegu dograjevati elektroenergetsko distribucijsko omrežje. V industriji, prometu in široki porabi obstajajo že pomembni potenciali na področju varne rabe energije in možnosti povečanja energetske učinkovitosti. Prav tako obstajajo neizkoriščene možnosti lokalnih naravnih virov energije, kot so: biomasa, sončna energija, geotermična energija, itd.

Program »učinkovita energetska oskrba« se bo realiziral preko dveh ukrepov:

3.2.1: Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb

3.2.2: Alternativni in obnovljivi viri energije

Ukrep 3.2.1. – Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb

Opis in cilji ukrepa

Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb zajema različne vidike izboljševanja karakteristik stavb in njenih integriranih sistemov z namenom zmanjšanja rabe energije ter povečanja uporabe obnovljivih virov energije v stavbah.

Končni cilj ukrepa je doseči prihranke energije v stavbah.

Osnovne usmeritve za dosego ciljnega stanja bodo usmerjene v:

- energetska sanacija stavb
- novogradnjo nizkoenergijskih stavb,
- sanacija sistemov za ogrevanje
- vgradnjo solarnih sistemov in toplotnih črpalk za ogrevanje

Kazalnik rezultatov ukrepa:

- prihranek končne energije
- zmanjšanje emisij CO₂

Indikativni seznam projektnih predlogov – Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Rekonstrukcija kompresorske postaje	Steklarna Rogaška d.d.	200	160		40
2	Gradnja elektroenergetskih enot	Kreativ Rogaška Rogaška Slatina	3.950	1.580	395	1.975
3	kongregacijskega energetskega sistema	Kreativ Rogaška Rogaška Slatina	3.812	1.525	381	1.906
4	Sanacija kislinske polirnice in nevtralizacije	Steklarna Rogaška d.d.	350	280		70
5	Optimizacija rabe energije v Cinkarni Celje	Cinkarna Celje	1.708	774	92	842
6	Ravnanje z vodami v Cinkarni Celje	Cinkarna Celje	9.000	4.500		4.500
7	Recikliranje sodobnih materialov	Bosio d.o.o.	1.270	635		635
8	Javna razsvetljava	Občina Šmartno ob Paki	2.940	1.470	588	882

Ukrep 3.2.2. – Alternativni in obnovljivi viri energije

Opis in cilji ukrepa

Ukrep »alternativni in obnovljivi viri energije« obsega investicije v sodobne sisteme za oskrbo z energijo, s katerimi se bo zagotovilo znatno izboljšanje izkoristka pretvorbe energije fosilnih goriv oz. povečanje izrabe obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije in toplote. Ukrep je usmerjen v večje lokalne in regionalne energetske sisteme.

Kazalniki rezultatov ukrepa:

- prihranek končne energije v GWH
- proizvodnja energije iz obnovljivih virov v GWH

Indikativni seznam projektnih predlogov – Alternativni in obnovljivi viri energije

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ V €	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	<i>Sistem daljinskega ogrevanja na lesno biomaso Bočna</i>	<i>Občina Gornji Grad</i>	1.054	504	300	250
2	<i>Geotermalna vrtna Mozirje</i>	<i>Občina Mozirje</i>	1.458	728	730	
3	<i>Izkoriščanje biomase za ogrevanje naselja Mestinje</i>	<i>Rogaška les</i>	1.600	1.120	320	160
4	<i>Uporaba lesne biomase za individualna kurišča</i>	<i>Strašek Jurij s.p.</i>	20	8		12
5	<i>Izkoriščanje odpadne toplote dimnih plinov</i>	<i>Steklarna Rogaška d.d.</i>	80	40		40
6	<i>Proizvodnja električne energije in toplote iz biomase ter ogrevanje izgradnja sistema daljinskega ogrevanja na biomaso za IC in del Šentjurja</i>	<i>Bohor d.o.o</i>	2.500	1.600	300	600
7	<i>Proizvodnja absorpcijskih sprejemnikov sončne energije</i>	<i>Versan Lesično</i>	500	250		250
8	<i>Neoporečna lakirnica</i>	<i>Tehnos</i>	2.500	1.100	500	900
9	<i>Predelava sadre v tržno zanimive produkte</i>	<i>Cinkarna Celje</i>	21.770	8.049	4.354	9.367
10	<i>Razvoj sistemov za varčevanje z energijo in njihove aplikacije</i>	<i>Atlas Solar</i>	2.000	1.000		1.000
11	<i>Predelava in trženje biomase</i>	<i>Kostanj</i>	250	125		125
12	<i>Implentacija demonstracijskih in investicijskih projektov na področju obnovljivih virov in učinkovite rabe energije ter trajnostnega mestnega prometa za lokalne skupnosti na področju delovanja Energetske agencije (KSSENA)</i>	<i>KSSENA</i>	5.083	3.300		1.783
13	<i>Inovativni modeli izrabe in prikazovanja tematike sonca in sončne energije v Sončnem parku</i>	<i>KSSENA</i>	3.800	3.724		76
14	<i>Energetska agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško - trajnostni energetski razvoj lokalnih skupnosti na področju Savinjske in Šaleške</i>	<i>KSSENA</i>	2.575	1.930	645	
15	<i>Projekt: Sončna cesta - arhitekturne aplikacije fotovoltaike</i>	<i>KSSENA Velenje, HTZ Velenje</i>	5.400	1.540	1.160	2.700
16	<i>Postavitev 1 velike sončne elektrarne v Sloveniji</i>	<i>HTZ Velenje</i>	8.800	3.640	2.520	2.640

NAVEZAVA NA SRS, DRP, NSPO, OPS

Tabela 6.3: Cilji, usmeritve, prioritete in projekti Savinjske regije

CILJ	USMERITEV PREDNOSTNA	PRIORITETE DRP	OSREDNJI PROJEKTI SLOVENIJE	NSRO
Zagotoviti potrebno infrastrukturo na področju okolja in prometa Savinjske za hitrejši in bolj uravnotežen razvoj celotne Savinjske regije in zmanjševanje zaostanka najmanj razvitih območij	OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja	Učinkovito upravljanje z okoljem Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju	Zagotovitev pogojev za rast z zagotavljanjem trajnostne možnosti, izboljšanja kakovosti okolja in ustrezni infrastrukturi

6.3.4 PRIORITETA 4 - REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA

Z Lizbonsko strategijo si je Evropska unija in kot njen del tudi Slovenija postavila za cilj, da postane najbolj konkurenčno in dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, s polno zaposlenostjo ter ekonomsko in socialno kohezijo.

K uresničevanju postavljenih ciljev se je zavezala tudi Savinjska regija z regionalno specializacijo na področju tehnološkega razvoja. Podlaga za regionalno specializacijo so podjetja, ki omogočajo razvoj kritične mase kapitala, ljudi, znanja in izkušenj za doseganje mednarodne konkurenčnosti v nekaj panogah ali povezanih podjetniških grozdih. Nujen pogoj za uspešnost strategije regionalne specializacije je temu prilagojen regijski sistem razvoja in upravljanja človeških virov.

Prioriteta »Regija ustvarjalnega razreda« se usmerja na ključni potencial Savinjske regije – človeške vire z vzpodbujanjem tehnološko-razvojne in inovativne usmerjenosti. Gospodarski razvoj oziroma dvig konkurenčnosti regijskega gospodarstva je močno povezan s koncentracijo visoko izobraženih ljudi. Ključni razvojni dejavnik človeških virov v sodobni družbi je **kreativno znanje**, ki spodbuja krepitev, talentov »jutrišnjega dne«, ki bodo zmožni izvajanja stalnih re-invencij, razvijanja socialnih, strateških in tehničnih kompetenc in delovnega zaposlovanja in sprejemanja negotovosti. Izobraževanje in usposabljanje je edini možni odgovor na izzive tehnoloških in strukturnih sprememb in tudi na problem staranja prebivalstva Savinjske regije, saj nam lahko le vseživljenjsko učenje omogoči potrebno dolgo delovno aktivnost.

Vizija razvojne regije na področju človeških virov je **»Savinjska regija – regija ustvarjalnega razreda, delovnih mest z visoko dodano vrednostjo in okoljem, prijetnim za posameznika doma in v tujini!«**

Cilji in prioritete na področju človeških virov v Savinjski regiji:

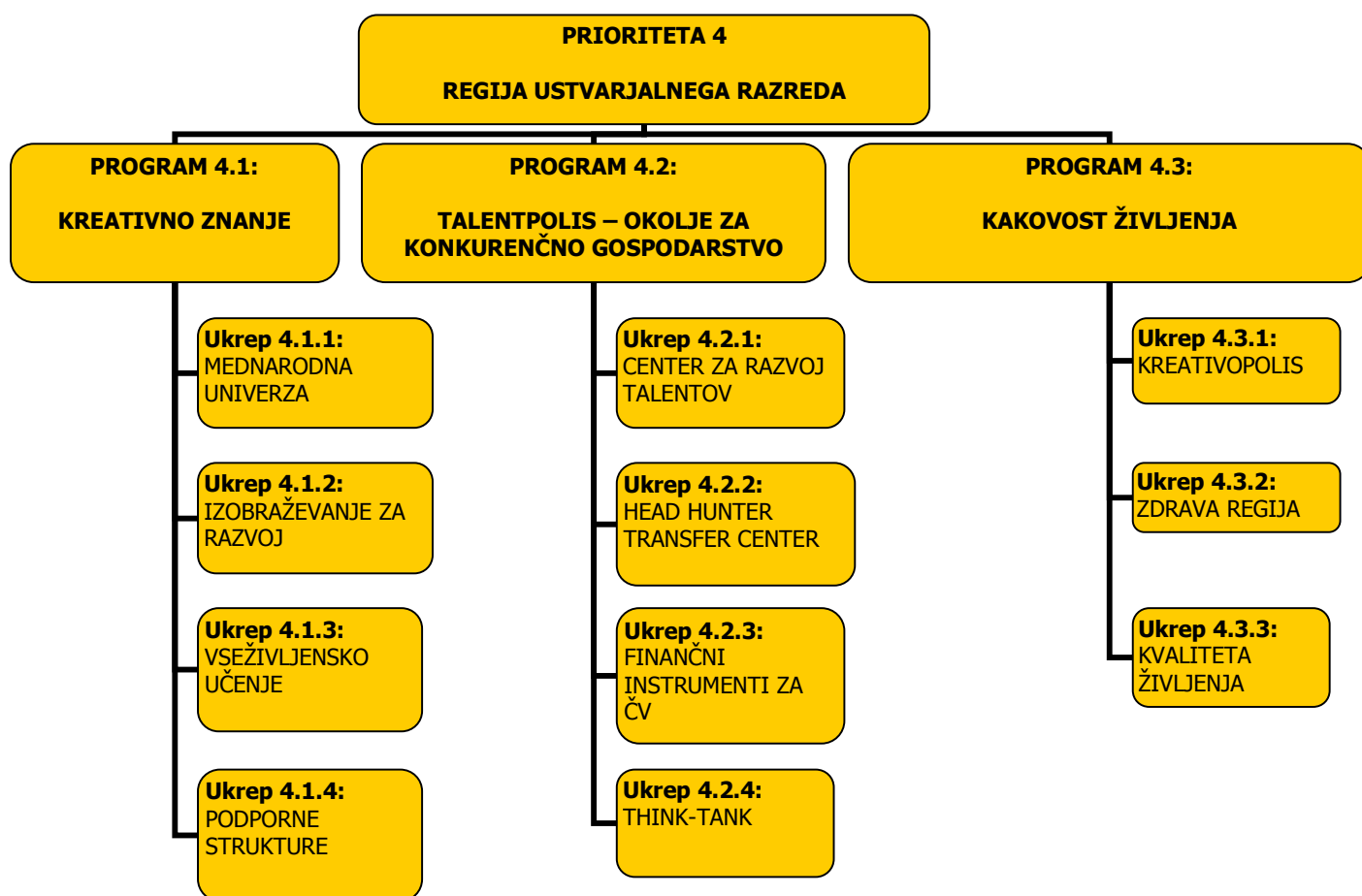
- zmanjšanje razvojnega deficita z ustvarjanjem okolja za kreiranje kvalitetnih delovnih mest (vodstveni, managerski kadri) in dvig kvalitete življenja za vse kategorije prebivalstva, predvsem pa za mlade in starejše,
- izgradnja infrastrukture za trajno vlaganje v človeški kapital glede na prioritete regije,
- postavitev temeljev za aktiviranje lastnih razvojnih potencialov regije in kreiranje multikulturno prepoznavne regije v evropskem prostoru kot orodje za pritegnitev talentiranega kadra.

Cilji Savinjske regije sovpadajo usmeritvam SRS, ki kot ključne nacionalne razvojne cilje v obdobju 2006-2013 postavlja *izboljšanje možnosti vsakega človeka za dolgo, zdravo in aktivno življenje z vlaganji v učenje, izobrazbo, zdravje, kulturo, bivalne pogoje in druge vire za uresničenje osebnih potencialov.*

Savinjska regija bo zastavljene cilje dosegala preko treh **programov**:

- 4.1 Kreativno znanje,
- 4.2 Talentpolis – okolje za konkurenčno gospodarstvo,
- 4.3 Kakovost življenja.

Slika 6.9: Prikaz prioritete 4 – REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA

6.3.4.1 PROGRAM 4.1 - KREATIVNO ZNANJE

Predstavitev in opis programa

Globalizacija in močna konkurenca zahtevata drugačen način izobraževanja, posebej terciarnega, kot smo ga v večjem delu Evrope in tudi pri nas imeli doslej. Samo znanje ni več zadosten pogoj za uspešen napredek.

Program *Kreativno znanje* je usmerjen k doseganju konkurence in odprtosti slovenskega univerzitetnega prostora ter oblikovanju novih, mednarodnih izobraževalnih programov po meri gospodarstva. V praksi je naravnani na Okvir gospodarskih in soc. reform, (ukrep 28: Reforma izobraževanja), saj postavlja kot ključni ukrep ustanovitev in zagon Mednarodne univerze Celje ter formiranje univerzitetnega mesta v tehnološkem mestu.

Program se dopolnjuje z novo izobraževalno ponudbo programov (srednješolska, dodiplomska in podiplomska) prilagojenim potrebam trga in visokošolskih zavodov ter vzpostavlja okolje za krepitev človeškega kapitala usmerjenega na vseživljensko učenje in zagotavljanje različnih ravni pismenosti (funkcionalnih).

Kjer lahko raziskovalni potencial povežemo z gospodarsko dejavnostjo program ponuja možnosti dviga dodane vrednosti preko podpornih inovacijskih, training in drugih specializiranih centrov usposabljanja, ki ponujajo interdisciplinarne vsebine in povezovanje znanja iz najrazličnejših področij.

Program se bo realiziral preko štirih **ukrepov**:

- **4.1.1: Mednarodna univerza**
- **4.1.2: Izobraževanje za razvoj**
- **4.1.3: Vseživljensko učenje**
- **4.1.4: Podporne strukture**

UKREP 4.1.1 - Mednarodna univerza

Opis in cilji ukrepa

Slovenija odpira visokošolski prostor in s tem možnost za nastanek novih manjših ali prihod univerz iz drugih držav, kar bo zaostri konkurenco študijskih programov in s tem dvignilo kvaliteto. Univerze in druge visokošolske institucije se v globaliziranem svetu lahko razvijajo in konkurirajo le kot raziskovalne univerze. Prisotnost večjih raziskovalnih univerz je velika prednost v gospodarstvu. Savinjska regija potrebuje svojo univerzo, ki bo odgovarjala na potrebe regijskega gospodarstva in bo usmerjena na tri trge: regionalni, nacionalni in trg Jugovzhodne Evrope in Balkana.

Cilji ukrepa so naslednji:

1. Savinska regija se z univerzo pozicionira kot mednarodno izobraževalno središče Slovenije in Jugovzhodne Evrope.
2. Univerza je ključni instrument za razvoj človeških virov in znanja za tehnološko in razvojno prestrukturiranje Savinjske regije.
3. Univerza s študentskim kampusom za minimalno 3.000 študentov, je glavni instrument za preprečitev "bega možganov" in pritegnitev tujih študentov (imigracijski instrument).

V prihodnjem petletnem obdobju bo v Sloveniji kljub neizogibnemu upadanju populacije prebivalstva med 19 in 26 letom in ob rahlem upadanju števila tistih, ki se vpisujejo na visoke šole v Sloveniji, še vedno zajeto nad 60 % zasetje teh generacij. V Savinjski regiji bo glede na projekcije prebivalstva potrebno aktivno angažiranje za pritegnitev študentov iz ostalih regij in tujine, da bo gospodarstvo imelo kvalitetno delovno silo pravočasno in v skladu s potrebami. Zaradi diverzifikacije znanj je potrebno še hitreje razvijati nove študijske programe v skladu z bolonjskimi smernicami. V okviru Mednarodne univerze se bodo razvijali naslednji programi: inženiring, tehnologije, informacijsko-komunikacijske tehnologije, ekologija in okoljevarstvene tehnologije, management, design, mediji, vizualna kultura, umetnost, komplementarna medicina.

Za izboljšavo študijskih pogojev bo potrebno znižati tudi število študentov na profesorja, kar pomeni vzporedno tudi pritegnitev visokošolskih učiteljev iz tujine.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

Univerza pomeni organsko širitev in ključno povezavo s Tehnološkim parkom Celje, univerzitetnim spin-off inkubatorjem ter regijskimi tehnološkimi centri v **Regionalno visokošolsko inovacijsko središče**, ki nudi oporo lokalnemu gospodarskemu okolju in hkrati pogoje za internacionalizacijo in pritegnitev tujih investorjev.

Univerza bo igrala ključno povezovalno vlogo med tehnologijo, talentom in toleranco in tako pripomogla k dvigu indeksa ustvarjalnosti v regiji (TTT) in sicer:

- Tehnologija – univerza kot center najbolj sodobnih raziskav na področjih od softvera do biotehnologije in pomemben vir novih tehnologij ter spin-off gospodarskih družb,
- Talent – univerza kot vzvod za privabljanje talentov (magnetna vloga), znanih raziskovalcev in znanstvenikov,
- Toleranca – univerza kot orodje za ustvarjanje naprednega, odprtega in strpnega vzdušja za ljudi – širjenje kakovosti regije.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Št. univerz	4	7-10	0	1
št. visokošolskih zavodov (l. 2006)	69	ni podatka	5	14
Št. Fakultet (l. 2006)	45	ni podatka	2	9
Št. Študentov v Sloveniji v Sav. regiji	110.962	123.900	14.594	15.664
Št. Študentov na Mednarodni univezi v Celju	-	-	-	10.000
Število vseh študentov, ki študirajo v Savinjski regiji	-	-	5.897	21.000
Št. študentov na profesorja	22,2	ni podatka	30	15
Št. tujih/mednarodnih izobraževalnih programov	-	ni podatka	-	7-21
Št. zaposlenih na visokošolskih zavodih	6.896	ni podatka	21 zaposleni na VŠ zavodih v regiji	700
% diplomantov glede na vpis		78%	-	70%
Selitveni prirast med regijami	0,0	0,0	- 0,6	0,8
Št. Študentskih domov	25	ni podatka	0	5
Št. stanovanj za profesorje	-	ni podatka	0	330
Št. mladih raziskovalcev za gospodarstvo	45	80 na leto	-	10

Indikativni seznam projektnih predlogov:

ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	VREDNOST V 1000 €			
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	2 DRUŽBOSLOVNI FAKULTETI	PPP	52.200	44.370	3.915	3.915
2	5 NARAVOSLOVNIH FAKULTET	PPP	121.800	103.530	9.135	9.135
3	ŠTUDENTSKI KAMPUS	PPP	36.000	30.600	2.700	2.700
	SKUPAJ		210.000	178.500	15.750	15.750

UKREP 4.1.2 - Izobraževanje za razvoj

Opis in cilji ukrepa

V zadnjih letih je opazen razkorak med potrebami gospodarstva in ponudbo delovne sile v Savinjski regiji, ki se še povečuje. Opazno se zmanjšuje vpis v tehnično izobraževanje na vseh stopnjah, zmanjšuje se vpis v poklicne in srednje tehniške šole, prav tako izumirajo obrtniška znanja. Kar zadeva strokovne in poklicne srednje šole lahko ugotovimo, da je sedanja struktura poklicnega in strokovnega izobraževanja zelo fleksibilna, toda izobraževalne poti, ki so formalno mogoče, v praksi niso ustrezno izkoriščene, nekatere med njimi pa so tudi na ravni programske ponudbe slabo razvite ali nepoznane.

Namen ukrepa je priprava novih programov v okviru obstoječih izobraževalnih institucij povezanih z dejanskimi potrebami gospodarstva. Širitev ponudbe izobraževalnih programov in programov usposabljanja je vezana na aktivnosti Regijskega študijskega središča (nekateri programi bodo nadgrajeni in prenešeni v izvajanje v okviru Mednarodne univerze Celje) ter srednjih šol, ki vzpodbujajo predvsem razvoj kadra v podporo obstoječemu gospodarstvu vezanim na obrtniške poklice. V ta okvir sodi tudi izgradnja infrastrukture za izvajanje novih izobraževalnih programov ter delovanje dveh regijskih medpodjetniških izobraževalnih centrov v Celju in Velenju.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

- vzpostavitev načinov za boljše sodelovanje podjetji z izobraževalnimi in raziskovalno-razvojnimi ustanovami ter spodbujanje mobilnosti kadrov,
- usmerjanje v podjetništvo,
- prilagodljiv sistem izobraževanja - odpiranje nacionalnega kurikula za potrebe gospodarstva na lokalni in regionalni ravni,
- modularizacija programov, povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega izobraževanja.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Št.dijakov	101.817	77.000	13.633	10.076
Št. diplomantov	14.900	29.900	1.829	2.981
Prebivalstvo staro 15 let in več z vsaj višjo strokovno izobrazbo	249.000	ni podatka	25.000	30.000
Delež prebivalstva, staro 15 let in več, z vsaj višjo izobrazbo in več	14,5	25,0	11,4	15,0

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
% študentov vpisanih na dodiplomski visokošolski študij (z absolventi) naravoslovno-tehniški programi 2004	34,79	ni podatka	37,67	45,0
Št. izobraževalnih programov RŠS	ni podatka	ni podatka	5	14
Št. Novih visokih šol v okviru RŠS	3	10	-	3
Št. medpodjetniških izobraževalnih centrov	-	-	1	3
Št. novih srednješolskih programov	ni podatka	ni podatka	-	2

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1.	R(M)IC - Regijski medpodjetniški izobraževalni center	Šolski center Celje	876	438	0	438
2.	Visoka gospodarska šola	Visoka gospodarska šola	938	574	250	114
3.	Visoka šola za Varstvo okolja	Regijsko študijsko središče v Celju	1.109	796	250	63
4.	Študijski program 1. stopnje Mehatronika	Regijsko študijsko središče v Celju	48	26	0	22
5.	Fakulteta za glasbo	Regijsko študijsko središče v Celju	577	424	63	90
6.	Višješolski študijski program Medicinska informatika-zdravstvena ekonomika	Regijsko študijsko središče v Celju	40	30	0	10
7.	AVE	Šolski center Celje	480	313	0	167
8.	PIPP	Šolski center Celje	233	204	0	29
9.	Visoka šola za muzeologijo	Regijsko študijsko središče v Celju	959	586	250	122
10.	Uvedba srednje šolskega programa tehnične gimnazije	ŠC Slovenske Konjice - Zreče	167	0	42	125

11.	<i>Uvedba višješolskih strokovnih programov</i>	<i>ŠC Slovenske Konjice - Zreče</i>	958	417	42	500
12.	<i>MIC - Regijsko središče dela in učenja</i>	<i>Šolski center Velenje</i>	1.170	910	0	260
13.	<i>Strukturiranje in priprava izobraževalne vertikalne steklarjev do 6. stopnje</i>	<i>Šolski center Rogaška Slatina</i>	240	195	0	45
14.	<i>Ustanovitev visoke strokovne šole za management, gostinstvo in turizem Rogaška Slatina</i>	<i>Prah izobraževalni center d.o.o.</i>	1.260	450	0	810
15.	<i>Izobraževalni program Turizem - višje in visokošolsko izobraževanje</i>	<i>Šolski center Velenje</i>	2.625	1.837	185	603
16.	<i>Vzpostavitev Medpodjetniškega izobraževalnega centra in eko-centra za ekokmetovanje in integrirano pridelavo</i>	<i>ŠC Šentjur</i>	5.670	4.666	30	974
17.	<i>Razvoj in razvijanje visokošolskega programa</i>	<i>Šolski center Šentjur</i>	1.200	950	0	250
SKUPAJ			18.550	12.816	1.112	4.622

Opomba: V nabor projektov niso vključeni infrastrukturni objekti posameznih občin (nadzidava, dozidava vrtcev, šol, knjižnic...). Cilj regije je, da je izobraževalna infrastruktura razporejena geografsko enakomerno in omogoča kvaliteto in dostop do izobraževanja za vsakega prebivalca v regiji.

UKREP 4.1.3 - Vseživljenjsko učenje

Opis in cilji ukrepa

Vseživljenjsko učenje je sestavni del sistema izobraževanja in učenja. Znanje, ki si ga posameznik pridobi v času otroštva in odrasčanja, danes ne zadostuje več. Odrasli morajo nenehno izpopolnjevati svoje znanje, ga posodablјati in nadgrajevati. Dostop do znanja lahko približamo z organizirano in celovito informativno svetovalno dejavnostjo kot podporno dejavnostjo izobraževanju in učenju odraslih. Ob tem je potrebno upoštevati načelo enakih možnosti in dostopnosti ter zagotoviti objektivno vlogo svetovalcev za svetovanje na individualni ravni posameznika.

V celotni regiji je potrebno ustvariti odprto učno okolje, ki bo omogočalo dostop do različnih oblik vseživljenjskega učenja zlasti samostojnega učenja in e-učenja ter učenja na daljavo. Dvig izobrazbene ravni in osveščenosti prebivalstva o pomenu izobraževanja pomeni spodbujanje notranjega razvojnega in kadrovskega potenciala regije, prispeva k uravnoteženosti med ekonomskimi in socialnimi vidiki razvoja regije in dodatno podporno okolje Mednarodne univerze Celje.

Na področju vseživljenjskega učenja je posebej pomembno spodbujanje razvojnega dela šol, programi za spodbujanje medkulturnega sodelovanja (tudi navezava na Cilj 3 – Teritorialno sodelovanje), učenje tujih jezikov in mobilnost (izobraževancev, izobraževalcev), za vključevanje evropske komponente v kurikule šol, za uresničevanje koncepta inkluzije. Prostor za vseživljenjsko učenje je potrebno razviti tudi v okviru zasebnega šolstva.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

Za potrebe celotne Savinjske regije se vzpostavlja Center VŽU Savinjske kot trajna in prepoznavna mreža ponudnikov informiranja in svetovanja za izobraževanje in poklic, programov za samostojno učenje ter e-učenje oziroma novih, zlasti neformalnih oblik učenja s petimi vstopnimi točkami (Žalec, Celje, Šmarje pri Jelšah, Velenje, Šentjur).

To strukturo je potrebno povezati v celovito ponudbo z mrežo javnih neprofitnih ustanov za izobraževanje odraslih in ostalimi aktivnostmi vezanimi na kvaliteto življenja v regiji. Ukrep predstavlja tudi dopolnitev storitev okolja za konkurenčno gospodarstvo.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2006	2013	2006	2013
Št. vstopnih točk VŽU	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. neformalnih vsebin, ki se	ni podatka	-	ni podatka	-

organizirano izvajajo v regiji				
Št. vključitev v ISIO	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. vključitev v CIPS	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. projektov nadgradnje vsebin VŽU	ni podatka	-	2	-
Št. Novih ponudnikov izobraževanja odraslih	299	-	25	40

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	PUM - Projektno učenje mladih	Zavod Janeza Smrekarja, OE PUM	831	560	248	23
2	Mladi in delo	Regionalni sklad dela Celje	359	338	4	17
3	Matrično - dinamično usposabljanje strojnih poklicev	EMO - Orodjarna d.o.o.	2.000	1.450	0	550
4	Center vseživljenjskega učenja	Management razvoja, kakovosti in strategije izobraževanja (MRKSI)	1.666	1.108	58	500
5	Vsebinska oživitve učne Anine poti	Občina Dobrna	58	43	0	15
6	Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih (ISIO), Svetovalno središče Žalec	UPI-Ljudska univerza Žalec	291	261	6	24
7	Center za informiranje in poklicno svetovanje - informativno mesto Žalec (CIPS - informativno mesto Žalec)	UPI-Ljudska univerza Žalec	135	30	18	87
8	Mreža vstopnih točk in centrov VŽU Savinjske regije	UPI - Ljudska univerza Žalec	3.188	2.592	298	298
9	Krepitev mreže javnih neprofitnih ustanov za izobraževanje odraslih za izvajanje različnih programov in ravni pismenosti odraslih v SAŠA regiji	AZ Ljudska univerza Velenje	500	350	120	30

10	Projekt podjetništvo v kmetijstvu - izobraževanje kmetov	UPI - Ljudska univerza Žalec, Ljudska univerza Celje, Ljudska univerza Rogaška Slatina, AZ - Ljudska univerza Velenje, Ljudska univerza Šentjur	1.230	762	29	439
11	Razvojni program za področje starejših odraslih - Projekt vzpostavitve svetovalnih, izobraževalnih in promocijskih točk za starejše odrasle	UPI - Ljudska univerza Žalec, Ljudska univerza Celje, Ljudska univerza Rogaška Slatina, AZ - Ljudska univerza Velenje, Ljudska univerza Šentjur	600	350	66	184
12	Vseživljensko usposabljanje za dvig znanja in kompetenc v modni industriji	Zavod Irckon	310	280	0	30
13	Regijska mreža multimedijских centrov in centrov vseživljenjskega učenja	Ljudska univerza Velenje in Mladinski center Velenje	876	701	105	70
14	Izobraževanje odraslih - Univerza za III. Življenjsko obdobje	AD - Univerza za III. ž.o.	1.875	1.818	38	19
15	Center za VŽU	Občina Ljubno	200	90	90	20
SKUPAJ			14.119	10.733	1.080	2.306

UKREP 4.1.4 - Podporne strukture

Opis in cilji ukrepa

Ukrep sledi SRS, ki v drugi razvojni prioritati določa, da je potrebno za povečanje gospodarske učinkovitosti uvajati fleksibilne oblike dela in dela na daljavo, razvijati in promovirati oblike zaposlovanja, ki izkoriščajo potenciale informacijske družbe; dvigniti raven pismenosti (informacijske in funkcionalne).

Na eni strani vključuje na trgu dela izpostavljene skupine, ki zaradi različnih vzrokov izpadejo iz izobraževalnega sistema ali iz delovnega okolja. Le –te so integrirane v mrežo storitev, ki jim bo omogočila njihovo čimprejšnjo vključenost ali v izobraževanje ali v delo in predvsem aktivirala njihove potenciale.

Vsebine dopolnjujejo programe rednega izobraževanja s specializiranimi oblikami povezovanja izobraževalnih institucij in gospodarstva, z namenom praktične nadgradnje

znanj, vzpodbujanja inovacij in eksperimentov, pri čemer je poudarjena tudi uporaba informacijsko komunikacijskih tehnologij. V Savinjski regiji bo preko teh struktur mogoča oživitev kvalitete življenja in aktivno sodelovanje civilne družbe.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

Ukrep se navezuje na področje spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti in se pojavlja kot aktualna ponudba v okviru fleksibilnega trga dela.

Krepitev znanja v gospodarstvu je seveda nujno povezana z vlaganji v razvoj in s tem povezane investicije. V Savinjski regiji se predvidevajo na tem področju novi centri znanja (inovatorski, aplikativni, izobraževalni, raziskovalni, medijski...). Ukrep povečuje kakovost in uporabnost znanstvenega in raziskovalno razvojnega dela, pretok znanja med raziskovalno sfero ter gospodarstvom hkrati pa je s svojo infrastrukturo dodatna navezava na Mednarodno univerzo in mrežo CVŽU.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2006	2013
Št. Centrov usposabljanja	ni podatka	-	0	
Št. inovatorskih in znanstveno eksperimentalnih centrov ter RIC	ni podatka	-	ni podatka	6
Št. R&R institucij v regiji	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. novih podjetij z izobraževalno ponudbo	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. Mladih raziskovalcev	45	80 na leto	-	10 na leto
Št. Novih kvalitetnih delovnih mest	-	2500	-	2500
dvig R&R kadrov v industriji	ni podatka	-	-	Za 9% vsako leto

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Znanje za povečanje konkurenčnosti	Obrtna zbornica Celje	676	338	0	338

2	Izboljšanje znanja in poklicne spretnosti delavcev in zaposlenih v MSP	Izobraževalni center delavcev pri s.p. Območne obrtne zbornice Celje	992	496	0	496
3	Izvedba mednarodne tedenske delavnice Poletna šola muzeologije	Regijsko študijsko središče v Celju	198	155	5	38
4	Usposabljanje zaposlenih za prenovno človeških virov in višanje konkurenčnosti Alposa	Racio razvoj d.o.o.	730	365	0	365
5	RITS Inovacijski in trening center (RITS I&TC)	RITS	348	261	0	87
6	Razvoj centra e-izobraževanja	Management razvoja, kakovosti in strategije izobraževanja (MRKSI)	2.334	1.563	71	700
7	Mednarodni znanstveno-eksperimentalni center Celje	Fit media	7.015	4.407	854	1.754
8	Regionalni in specializirani inovatorski center	ORZ	375	259	11	105
9	Center za aplikativno ekologijo	Občina Slovenske Konjice	7.916	6.650	208	1.058
10	Dvorec Trebnik - ekološko turistično izobraževalno središče Dravinjske doline	Tehnološko inovacijski zavod Dravinjske doline	3.666	1.458	208	2.000
11	Razvojno raziskovalni center RIC-MER	MER Evrocenter za management in razvoj	521	269	38	214
12	VELES - GAJ, regijski coaching center	VETERNIK, Zavod za trajnostni razvoj, izobraževanje in okoljsko svetovanje	480	200	0	280
13	Višja raven znanja in poklicnih spretnosti zaposlenih v MSP - večja konkurenčnost MSP	Sklad za izobraževanje delavcev pri s.p. Žalec, Velenje, Mozirje, Šentjur in Šmarje pri Jelšah	1.817	721	38	1.058
14	Sklad dela Savinjske regije	Sklad dela Savinjske regije	760	700	31	29
15	Koncept moderne poslovne šole - delovno ime "GUZEJ"	Lusus d.o.o.	1.087	815	109	163
16	Informacijsko svetovalne storitve podprte z IKT(informacijsko komunikacijsko tehnologijo)	Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje	700	600	35	65

17	Mladi raziskovalci za razvoj regij ob III. razvojni osi	MO Velenje, Gibanje mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline	1.875	1.688	187	0
18	Zaposlitveni center SAŠA	Zavod RUJ	1.480	222	222	1.036
19	Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše	Zavod RUJ	400	180	180	40
20	Svetovalnica za starejše	Zavod RUJ	400	180	180	40
21	SVOD - Povezovalno zaposlitveno podjetje	Regionalni sklad dela Celje	296	271	21	4
22	Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih za izdelavo unikatnih izdelkov	Steklarna Rogaška Slatina d.d.	250	187	0	63
23	Razvojni center inovacij	Digital IGEO d.o.o.	420	200	0	220
SKUPAJ			34.736	22.185	2.398	10.153

6.3.4.2 PROGRAM 4.2 - TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO

Gospodarski razvoj je močno povezan s koncentracijo visoko izobraženih ljudi. Ustvarjalnost je postala najbolj cenjeno blago v našem gospodarstvu, pa vendar ni blago. Ustvarjalnost prihaja od ljudi.

Skladno s tem postavlja Savinjska regija kot ključen program na področju človeških virov **TALENTPOLIS**, ki vzpostavlja strukturo za razvoj in manegiranje človeškega kapitala Savinjske regije – od rojstva do aktivnega staranja.

Ugotovitve kažejo, da sta inovacija in high tech industrija močno povezani z lokacijami ustvarjalnega razreda in talenta. Ker v Savinjski regiji poteka ključen projekt za naslednjih 7 let Tehnopolis Celje – Tehnološko mesto, je izrednega pomena zagotoviti rast ustvarjalnega razreda in sicer postopno in stateško usmerjeno.

Ker želimo aktivno sokreirati visoko razvito, na znanju temelječo regijo, katere kader bo v svetovnem merilu ustvarjal konkurenčne izdelke in storitve z visoko dodano vrednostjo, je cilj programa TALENT POLIS izdelati in pilotno vpeljati novo rešitev funkcije celostnega usmerjanja in upravljanja ljudi v regiji, ob upoštevanju regionalnih in globalnih trendov na trgu izobraževanja in trg dela.

Program TALENTPOLIS postavlja na prvo mesto REGIONALNI pristop saj oblikuje skupno strategijo razvoja človeških virov v Savinjski regiji, kar se odraža z vmeščenostjo v Regionalni razvojni program 2007-2013; temu sledi NACIONALNI pristop, saj je program zasnovan kot model, povsem prenosljiv na celotno Slovenijo (kar bi končnemu outputu tudi dalo dodano vrednost) ter MEDNARODNA komponenta, saj program sovпада s strategijo

evropske mobilnosti in internacionalizacije Savinjske regije, v prvi fazi na področje Balkana, v drugi fazi pa na ostale članice EU.

Program se bo realiziral preko štirih **ukrepov**:

- **4.2.1: Center za razvoj talentov**
- **4.2.2: Head Hunter Transfer Center**
- **4.2.3: Finančni instrumenti za razvoj človeških virov**
- **4.2.4: Think-tank**

UKREP 4.2.1 - Center za razvoj talentov

V Savinjski regiji si prizadevamo **uspeh najboljših v regiji vzpodbuditi do nivoja, ki bo enak najuspešnejšim kjerkoli po Evropi in svetu.**

Ukrep poudarja potrebo po kreiranju novega okolja, ki bo prepoznal in podpiral edinstvene potrebe mladih nadarjenih otrok in zagotavljal primerno podporno okolje teh otrok že v zgodnjih letih šolanja do vključitve na trg dela (pridobitev kakovostnega delovnega mesta). Kreativne in snovalske aktivnosti so namreč najbolj vidne prav v otroštvu zato s tem ukrepom regija uvaja nov model rasti ustvarjalnih poklicev, kot so znanstveniki, inženirji, umetniki, glasbeniki, arhitekti, managerji, ekonomisti, podjetniki in drugi. Globalna ekonomija zahteva prav specifična znanja. Izobraževalci in regija pa se morajo začeti zavedati tega dovolj hitro. Ljudje, njihov razvoj, motivacija in zadovoljstvo postajajo glavno orožje konkurenčnih sposobnosti in prednosti na globalnem svetovnem tržišču. **Boj za talente postaja najostrejša oblika konkurence.**

Mladi s sposobnostmi so še vedno premalo izzvani, da bi svoje zmožnosti razvili do polnega potenciala, obstoječa zakonodaja pa ponuja zgolj priporočila kako temu pristopiti. Šole v regiji nimajo zadostnih kadrovskih (strokovnih) in finančnih resursov za reševanje tega problema, v regiji pa zaovarjamo pristop, da so takšnem primeru tudi talentirani lahko prikrajšana ciljna skupina. Izobraževalci morajo prerasti vlogo klasičnih učiteljev in postati **raziskovalci in ustvarjalci talentov.**

Z ukrepom Center za razvoj talentov želimo preseči miselnost, da inteligenca posameznika že zagotavlja njegov uspeh in da se jo da izmeriti. Vsebina ukrepa sloni na modelu nadarjenosti in talenta ter povezuje vse ključne akterje izobraževanja (vrtec, osnovna šola, srednja šola, fakulteta) z domom (starši, stari starši) in družbeno-gospodarskim okoljem (delodajalec).

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

Ukrep **Center za razvoj talentov** ponuja nov model, kot odgovor, kako tej problematiki pristopiti celostno in preprečiti zapravljanje dragocenih virov – talentov, nadarjenih in visoko zainteresiranih dijakov, študentov na področjih kot so matematika, znanost, pisanje,

politika, ples, umetnost, podjetništvo, zgodovina, zdravje ipd. –in tako prestopiti od akademske usteznosti k akademski odličnosti in posledično regiji ustvarjalnega razreda, ki takšne kadre nujno potrebuje za tehnološko-razvojni preboj.

V okviru ukrepa bodo razvita nova orodja identificiranja, aktiviranja in spremljanja talentov, programi usposabljanja (za izobraževalce in starše), novi programi dela s talenti vključujoč karierno orientacijo in nova nacionalna poklicna kvalifikacija „Manager za talente”.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Št. Centrov za razvoj talentov (CRT)	0	0	0	1
Št. Vrtcev/št. Vrtcev vključenih v programe CRT	752/-	-	94	94/20
Št. Otrok v vrtcih/št. Otrok prepoznanih kot nadarjenih	54.815	-	7.196/ni podatka	
Št. Osnovnih šol/Št. Osnovnih šol vključenih v program CRT	803	-	119/0	119/30
Št. osnovnošolcev /Št. evidentiranih perspektivnih otrok v OŠ	172.521/- ni podatka	162.600/-	23.078/-ni podatka	22.155/-
Št. Srednjih šol /št. Srednjih šol vključenih v programe CRT	143	-	20/-	20/5
Št. Šol s programi za talente	-	-	0	10
Št. novih programov za talente	ni podatka	-	0	7
Št. mladih z IQ nad 130	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. kampov za nadarjene	ni podatka	-	0	14
dvig indeksa človekovega razvoja	0,873	-	0,859	0,90
Št. podjetji vključenih v poklicno orientacijo	ni podatka	-	10	50
Št. Novih NPK	-	-	-	5
Indeks talenta	7,77	8,61	5,10	8,5

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Regijski center za razvoj talentov	RRA CELJE	3.225	2.419	403	403
2	Karierni center za študente Savinjske regije	Racio razvoj d.o.o.	510	330	0	180
3	Aktiviranje mladih za trajnostno družbo	Subregija Dravinjska dolina (Zreče, Slov. Konjice, Vitanje)	522	267	113	142
4	Povezovanje šol z gospodarstvom in usmerjanje mladih v deficitarne poklice	Območna obrtna zbornica Šmarje pri Jelšah	500	460	10	30
5	Razvojni program za področje mladih "Akcija mladih"	RAKO	5.631	4.223	563	845
SKUPAJ			10.388	7.699	1.089	1.600

UKREP 4.2.2 - Head Hunter Transfer Center

Gospodarstvo v Savinjski regiji se zaveda, da so **najboljša strategija, najboljši finančni načrt in največji prihodki na svetu zgolj prehodnega značaja, če niso zasnovani na ljudeh.**

Razvoj in upravljanje s človeškimi viri bo tisti razvojni in konkurenčni element, pri katerem bodo nastajala največja razvojna odstopanja med regijami v Sloveniji, kot tudi EU regijami. Regija, ki bo imela ta segment opredeljen kot svojo strateško prioriteto in bo imela izdelan tudi učinkovit instrument z adekvatnimi strokovnimi in finančnimi resursi za realizacijo te prioritete, bo v prihajajočem obdobju pridobila bistvene konkurenčne prednosti pred okolji katerih razvojna filozofija bo temeljila še vedno na »trdih« instrumentih razvoja.

Ukrep Head Hunter Transfer Center predstavlja **ново filozofijo regijskega menedžmenta**, ki opozarja, da je ustrezen način upravljanja s **človeškimi viri** še kako pomemben za razvoj, obstanek in dolgoročno konkurenčno sposobnost regije, podjetja ali organizacije.

Predvsem z vidika malih in srednje velikih podjetji v regiji je zaznati povečano povpraševanje po posodobljenih storitvah in rešitvah na področju razvoja človeških virov, kar posledično odgovarja tudi prednostnim ukrepom Lizbonske strategije. Pri tem gre predvsem za HR rešitve za podjetja, kot so Assessment center/Revizija managementa,

Leasing kadra, Svetovanje in outsourcing, Karierni center – ponudba in povpraševanje, Vlagatelji v ljudi.

Nadgradnja tega v smeri pritegnitve talentiranega kadra iz regije (preprečitev bega možganov) in iz tujine (v navezavi na projekte internacionalizacije Savinjske regije) ponuja rešitev v obliki regijskega head-hunter centra (lovci na glave), kot instrumenta, ki bi nadgrajeval ukrepe reševanja vrzeli med povpraševanjem in ponudbo na trgu dela.

Priložnost in nevarnost za Savinjsko regijo predstavlja tudi večja mobilnost dela in kapitala. Kot odgovor temu regija postavlja okvir rešitev v regijskem Centru za evropsko mobilnost kadra.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Stopnja registrirane brezposelnosti, v %	10,6	4,3	12,9	7,7
Št. Head-hunter centrov	ni podatka	-	0	1
Št. novih institucij za kadrovske storitve	ni podatka	-	3	5
Št. povpraševanj po kadrovskih storitvah	ni podatka	-	ni podatka	-
Št. novih progamov na področju HRM, HRD	-	-	-	7
Št. posredovanih zaposlitev v zasebnem sektorju	ni podatka	-		1800
% zaposlenih z visoko izobrazbo	29,2	38,2	9	14

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Regijski head-hunter transfer center	RRA Celje	4.646	2.323	0	2.323
2	Prenova funkcije upravljanja z ljudmi pri delu v organizacijah v kovinsko predelovalne panoge Savinjske regije	Racio razvoj d.o.o.	318	220	0	98
3	Kompetenčni center za kadre TCS	Racio razvoj d.o.o.	608	336	0	272
4	Prenova funkcije upravljanja z ljudmi pri delu v organizacijah	Racio razvoj d.o.o.	800	640	0	160

5	Assessrecruit center v regiji atraktivnih delodajalcev	Racio razvoj d.o.o.	1.000	638	0	362
6	Kompetenčni center za kadre TCS	Racio razvoj d.o.o.	1.200	800	0	400
7	Pospeševanje prehoda znanja v podjetja in povečanje inovativnosti v regiji	ECHO d.o.o., EKO d.o.o.	2.500	1.583	0	917
8	Regijski center za evropsko mobilnost strokovnega kadra	Ljudska univerza Velenje	550	410	110	30
SKUPAJ			11.622	6.950	110	4.562

UKREP 4.2.3 - Finančni instrumenti za razvoj človeških virov

Vlaganje v talentiran, izobražen kader je prav tako pomembna investicija, kot vsaka druga investicija. Namen ukrepa je investiranje v prioritetne profile in prioriteta (deficitarna) znanja regije preko regijskih finančnih instrumentov.

Prvi je **Regijska štipendijske shema**, ki se je v Savinjski regiji izvajala že zadnji dve leti in se je izkazala za uspešen instrument povezovanja delodajalcev pri usmerjanju človeškega potenciala regije.

Nadgradnja štipendijske sheme s krovnim instrumentom **Regijskim finančnim skladom za razvoj človeških virov**, je zasnovana kot podpora ostalim ukrepom na področju prioritete Regija ustvarjalnega razreda in se nanaša na:

- Mednarodno univerzo Celje preko Mednarodne univerzitetne fundacije, kjer bi regija zbirala sredstva za razvoj novih študijskih programov, ki jih bo gospodarstvo regije potrebovalo v naslednjih letih,
- sofinanciranje šolske infrastrukture in novih fakultet, ki bodo nastajale v regiji do 2013,
- sofinanciranje študentskih domov in študentskega kampusa pri mednarodni univerzi,
- sofinanciranje mednarodnih predavateljev in projektov mednarodnega sodelovanja med fakultetami regij s katerimi bo sodeloval šolski in univerzitetni sistem regije,
- sofinanciranje študijev in usposabljanj najboljšega kadra regije na tujih univerzah, tehnoloških parkih in centrih ter v tujih vrhunskih podjetjih,
- sofinanciranje talentov in najboljših študentov držav JV Evrope, ki bodo študirali na Mednarodni univerzi Celje.

Ker regija usmerja investiranje v družbeno koristne projekte potrebuje tudi akterja, ki se bo s tem področjem profesionalno ukvarjal, zato postavlja kot enega izmed instrumentov tudi

ustanovitev **etične banke**, ki se bo prioriteto usmerjala v projekte na področju človeških virov (depriviligrane ciljne skupine, nevladne organizacije...)

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004-2006	2013
Št. Regijskih štipendij	Ni podatka	-	37	200-300
Št. Podjetji vključenih v štipendijsko shemo	Ni podatka	-	9	50
Fond regijskih štipendij	Ni podatka	-	23 mio	894 mio sit (2007-2013)
Št. fundacij	Ni podatka	-	1	2
Št. Bank vključenih v finančne instrumente	-	-	-	5
Št. Donatorjev	-	-	5	35

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	REGIJSKI FINANČNI SKLAD ZA ČLOVEŠKE VIRE	PPP	15.014	4.505	0	10.509
2	Regijska štipendijska shema	RRA CELJE	3.726	1.863	0	1.863
3	Etična banka	BANKE	7.507	1.876	0	5.631
	SKUPAJ		26.247	8.244	0	18.003

UKREP 4.2.4 - Think – Tank

Ukrep Think-tank (miselni rezervoar, možganski trust) predstavlja neformalno skupino, ki zagotavlja svetovanje, ideje in nove možnosti načrtovanja strategije razvoja človeških virov regije. Je ključen instrument za napovedovanje trendov na področju trga dela in izobraževanja – v prihodnost usmerjena ekspertna skupina, ki bo veliko pripomogla tudi k perečemu regijskemu problemu uskajevanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

Nanaša se na organizacije, ki podpirajo multidisciplinarne teoretike in intelektualce, ki si prizadevajo na tem področju pripraviti nove, atraktivne vsebine. Think-Tank bo deloval kot stalna, strokovna koalicija za razvoj človeških virov - in kot definirajo Lizbonske reforme, predstavljal v praksi delujoče strokovno partnerstvo na regionalni ravni (nadaljnje delo odbora za človeške vire formiranega v okviru Regionalnega razvojnega sveta).

Ukrep je namenjen sponzoriranju raziskav na področjih vezanih z razvojem in vzgajanjem talentov, pridobivanju strokovnjakov, zaustavitvi bega možganov in drugih vsebin v okviru Talentpolisa.

Think tank prevzema tudi delno vlogo odnosov z javnostmi, predvsem v vsebinah s področja človeških virov vezanih na mednarodno sodelovanje.

Ukrep je aktivno usmerjen tudi v povezave s podobnimi Think-Tanki v svetu, predvsem v povezavah s tujimi Centri za razvoj talentov, mednarodnimi univerzami, inkubatorji in institucijami, ki se ukvarjajo z upravljanjem in razvojem človeških virov (head-hunter centri, agencije za posredovanje zaposlitev ipd.).

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja

- Premostitev odnosa »pritožba in krivda« ter raziskovanje različnih možnosti, sodelovanja med gospodarstvom, oblastjo in regijo pri razvoju človeških virov.
- Odpiranje produktivnega dialoga med regijskimi organizacijami in zaposlenimi.
- regijski vpliv na oblikovanje politik (komparativne analize in politična priporočila)

Think-Tank lahko razdelimo na tri glavna področja delovanja, ki jih bo pokrival:

- OBLAST (vlada, ministrstva, občine),
- REGIJA (institucije, nevladne organizacije (zavodi, društva), civilna družba)
- GOSPODARSTVO (podjetja, ključni managerji).

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2006	2013	2006	2013
Št. novih članov odbora za človeške vire	Ni podatka	-	7	20
Št. regijskih promocijskih dogodkov	Ni podatka	-	Ni podatka	14
Št. mednarodnih Konferenc	Ni podatka	-	Ni podatka	7
Št. podjetji vključenih v kadrovske usmerjanje regije	Ni podatka	-	0	30
Št. gostujočih tujih ekspertov s področja HRM, HRD	Ni podatka	-	-	35
Št. regijskih publikacij/zbornikov vezanih na področje človeških virov	Ni podatka	-	Ni podatka	7

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Odbor za človeške vire na regionalni ravni	RRA Celje	337	169	84	84
2	Letne mednarodne konference Talentpolis	Talentpolis	180	153	0	27
3	Delodajalci usmerjeni v prihodnost (promocija)	Delodajalci	150	128	0	22
4	Klub kadrovskih delavcev in izobraževalcev - Talentpolis	Javno privatno partnerstvo (PPP)	300	255	0	45
SKUPAJ			967	705	84	178

6.3.4.3 PROGRAM 4.3 - KAKOVOST ŽIVLJENJA

Savinjska regija je spoznala pomembnost vključevanja treh komponent novega gospodarskega modela v vsakdanje življenje: tehnologije, talenta in tolerance. Brez teh treh dejavnikov, ki delujejo hkratio, skupnost ne more postati resnično ustvarjalna in dosegati gospodarsko rast, kakovost življenja, ki si jo zaslužijo njeni prebivalci.

Savinjska regija želi zagotoviti **visoko kakovost življenjskega okolja**, ki temelji na **razvoju kulture** in regionalne identitete ter skladnejšemu razvoju regije. Regionalni gospodarski razvoj spodbuja ustvarjalni razred v aktivno vključevanje v regionalno skupnost. Učinkovito vzdušje za ljudi mora poudarjati odprtost in raznovrstnost in pomagati, da so vhodne ovire nizke.

Pomembno vlogo pri povečanju konkurenčnosti imajo tudi aktivnosti za izboljševanje zdravja prebivalstva s pomembnim poudarkom na krepitvi funkcionalnih sposobnosti, ki omogočajo delovno sposobnost v luči podaljševanja delovne dobe. Zdravje omogoča **kakovostno življenje** in **produktivno delo**, še posebno **aktivno staranje**, hkrati pa je zdravje tudi pogoj za gospodarsko rast, razvoj in polno udeležbo v družbi. Savinjska regija bo spodbujala izboljšanje možnosti vsakega človeka za dolgo, zdravo in aktivno življenje z vlaganji v učenje, izobrazbo, kulturo, bivalne pogoje in druge vire za uresničenje osebnih potencialov.

Skladno s peto razvojno prioriteto v Strategiji razvoja Slovenije, Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja, bo kakovostno okolje v Savinjski regiji spodbujalo razvoj kulture v njeni celoti in jo odpiralo sodobnemu svetu, razvijalo kulturno raznolikost in regionalno identiteto kot sintezo kulturnih ciljev in smotrov.

Cilji in prioritete programa:

- razvijati zavest, da je kultura zgodovinski temelj regionalne identitete, vzpostaviti spodbudno okolje za ustvarjalnost in večjo dostopnost kulturnih dobrin ter odpirati medijski prostor,
- vzpostaviti ustrezno okolje, za povezavo kulture in znanosti pri razvoju Savinjske regije (PPP)
- razvijati zdrave vedenjske vzorce in skrb za boljše zdravje in večjo kakovost življenja s preusmeritvijo pozornosti od zdravljenja bolezni k skrbi za zdravje vsakega posameznika;
- zagotavljanje potrebnih raziskav v zdravstvu, usposabljanja kakovostnih kadrov v zdravstvu
- vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva na segmentu neprofitnih najemnih stanovanj (stanovanjska problematika)
- zagotoviti pogoje za rast z vzpostavljanjem trajnostne mobilnosti, izboljšanju kakovosti okolja in ustrezni infrastrukturi.

Zastavljene cilje programa Kakovost življenja bo Savinjska regija izvajala z naslednjimi ukrepi:

- **3.1 Kreativopolis,**
- **3.2 Zdrava regija,**
- **3.3 Kvaliteta življenja.**

UKREP 4.3.1 - Kreativopolis

Vizija razvoja kreativnega okolja v Savinjski regiji je »**Kreativno okolje za polet ustvarjalnega razreda**«.

Opis in cilji ukrepa:

Regionalni gospodarski razvoj spodbuja pripadnike ustvarjalnega razreda v **aktivno vključevanje** v regionalno skupnost. Učinkovito vzdušje za ljudi mora poudarjati **odprtost** in **raznoverstnost** in pomagati, da so vhodne ovire nizke. Kreativno okolje s kakovostno, pestro in dovolj obsežno kulturno ponudbo je pogoj za zadrževanje in pritegnitev izobražene delovne sile ter oživitev družbenega življenja in kulture regije.

V Savinjski regiji želimo z vplivom umetniške in kulturne ustvarjalnosti ustvariti okolje, ki bo ljudem prijazno, še posebej pa bo predstavljalo vzvod za **ohranitev domačih talentov v domačem okolju** in **privabljanje talentiranih ljudi od drugod**. **Inovacije** in **kreativnost** igrajo ključno vlogo v dobi ekonomije znanja in informacijskih tehnologij ter imajo velik vpliv na celotno družbo. Zato nameravamo v Savinjski regiji ustvariti sveže okolje, ki bo spodbujalo razvoj teh potencialov.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

Savinjska regija želi ostati odprta do raznovrstnosti in aktivno delati na njenem kultiviranju, vlagati v **privlačnost življenjskega sloga**, ki si ga ljudje resnično želijo. Z okoljem prijaznim za ustvarjalne ljudi in visoko kakovostjo življenja in dela, želi Savinjska regija postati gostitelj in dom, tudi mnogih »mednarodnih zvezd«.

Kakovostno okolje močno prispeva k večji rasti in **zaposlovanju**, torej k uresničevanju Lizbonske strategije (5. prednostna naloga – Ukrepi za doseganje trajnostnega razvoja), njen vpliv pa je neposreden in posreden. Sodobno ustvarjanje v kreativnem okolju, kamor spada tudi **kulturna industrija** (na primer mediji, kulturni turizem, založništvo), **center odličnosti za kreativnost**, sta pomembna dejavnika ustvarjanja novih delovnih mest in ohranjanja starih ter pripomore k spodbujanju kreativnega podjetništva in socialne kohezije.

Kakovost življenja pomembno vpliva na dviganje ugleda Savinjske regije, s čimer vpliva tudi na njeno večjo privlačnost za naložbe, še posebej v sodobnih in inovativnih sektorjih, saj povečuje absorpcijsko sposobnost regije in dosega **sinergijske učinke** z drugimi področji. Gradnja lokalne in regionalne identitete, obnova in revitalizacija kulturne dediščine in razvoj kulturnih industrij ter izdelkov nimajo le neposrednega učinka na zaposlovanje, ampak imajo tudi neposredni učinek, saj izboljšujejo bivalne in delovne razmere v regiji ter se povezujejo tudi z ukrepi na področju **turizma**.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Št. kreativnih inkubatorjev	Ni podatka	-	/	1
Št. inovacij v umetnosti	Ni podatka	/	/	3
Delež zaposlenih z ustvarjalnim poklicem med vsemi zaposlenimi	19,20	21,0	16,8	18,0
Št. multimedijskih centrov	15	-	1	3
Št. podiplomskih programov s področja kulture, kreativnosti	Ni podatka	-	/	1
Št. centrov odličnosti za kreativnost	Ni podatka	-	/	1
Delež delovno aktivnih prebivalcev z ustvarjalnim poklicem med vsemi delovno aktivnimi prebivalci	20,0	-	16,8	20
Selitveni prirast s tujino (na 1000 prebivalcev)	1,0	-	0,8	-
Tujci s stalnim in začasnim prebivališčem v Sloveniji	48.968	-	5.788	9.500

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Kreativno okolje	MOC, PPP	9.000	4.500	0	4.500
2	Center odličnosti za kreativnost	RRA CELJE	12.000	6.000	0	6.000
3	Promocija, razstave, založništvo	Občine v regiji	5.000	2.500	0	2.500
4	Artistic Cafe	RITS	3.750	1.875	0	1.875
5	Radijsko središče radia Štajerski val - središče za medijsko opismenjevanje, ohranjanje kulturne in regionalne dediščine in radijska muzejska zbirka	Štajerski val	500	300	0	200
6	Center za izobraževanje strokovnih delavcev na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti	Občina Šmarje pri Jelšah	2.700	2.100	400	200
7	Ureditev koncertne dvorane z orglami	Anton Škrabl s.p.	280	140	0	140
8	Celje za Evropsko prestolnico kulture 2012	MO Celje	20.000	8.000	10.000	2.000
9	Obnova kulturne doma Šmartno/Paki	Občina Šmartno/Paki	309	216	93	0
10	Obnova galerije Velenje – vzpostavitev regijske galerije	MO Velenje	1.360	680	680	0
SKUPAJ			54.899	26.311	11.173	17.415

UKREP 4.3.2 - Zdrava regija

Opis in cilji ukrepa:

Zdravje je osnova razvoja človeškega potenciala in zato eden ključnih virov in tudi ciljev razvoja skupnosti, regije in države. Zdravo prebivalstvo je osnova za večjo produktivnost in konkurenčnost gospodarstva ter razvoj in boljšo zaposljivost na trgu delovne sile. Pomeni tudi nižji zdravstveni in socialni strošek ter preusmeritev teh sredstev v produktivne investicije. Dobro zdravje pa je tudi osnova za kvalitetnejšo in aktivno starost, zato želimo povečati možnosti ranljivih skupin ter vseh posameznikov za **zdravo, aktivno in kvalitetno življenje** do pozne starosti.

Aktivno vlogo celovitega sistema urgentnega zdravljenja po načelih kakovosti in racionalnosti bo prevzel **Regionalni urgentni center Celje (RUCC)** v okviru Splošne

bolnišnice Celje. Namenjen je strokovno visoko kvalitetni oskrbi vseh akutnih bolnikov in poškodovancev z ogroženim zdravjem in/ali življenjem v tej regiji, 24 ur dnevno, vse dni v letu.

V sodobni družbi ni splošno izobraževalnega sistema, ki bi od najzgodnejše faze odraščanja posameznika motiviral o zdravem načinu življenja (nacionalna poklicna kvalifikacija) in metodah samopomoči (aktivna vloga posameznika v skrbi za lastno zdravje). V Savinjski regiji so oblikovane iniciative za organizirano delovanje »Šole zdravja«, ki združuje obstoječo medicino v povezavi s komplementarno medicino, katere namen je osveščati prebivalce za kreiranje osebnega zdravega življenja, kar dolgoročno vodi k zmanjšanju obolevnosti in umrljivosti ter povečanju kvalitete življenja v celotni skupnosti. V projekt bomo vključili tudi šolo znakovnega jezika (jezik gluhih), medgeneracijsko izkustveno učenje, kjer se vključijo tudi starejši prebivalci (aktivno staranje), ki pomagajo s svojimi izkušnjami mlajšim generacijam ter sodelovanjem z neformalnimi organizacijami.

Osnovne usmeritve za dosego ciljnega stanja:

- promocija zdravja med mladimi v smislu krepitve mladostnikove samopodobe (preprečitev motnje hranjenja, spodbujanje zdravih vedenjskih vzorcev ter preprečevanje prezgodnje obolevnosti in umrljivosti),
- krepitev veščin za obvladovanje in aktivno razreševanje problemskih življenjskih situacij in krepitev duševnega zdravja v regiji,
- zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje oz. Socialne kvalitete regije,
- ustvarjanje zdravju podpornih okolij (delovno, šolsko, športno, kulturno, turistično, prometno, mestno, ruralno...),
- podpora ranljivim skupinam prebivalstva,
- krepitev in preusmeritev zdravstvenih služb skladno s potrebami prebivalstva,
- dvig kakovosti z izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih v zdravstvu in razvojna rast bolnišnic.

Kazalniki

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Stopnja rodnosti na 1000 prebivalcev	8,5%	-	8,8%	-
Stopnja umrljivosti na 1000 prebivalcev	9,7	-	10,1	-
Št. identificiranih programov, projektov, pristopov, inovacij, ki spodbujajo zdravje v posameznih okoljih	Ni podatka	-	Ni podatka	7
Št. starostnikov, vključenih v projekte s tematiko zdravja	Ni podatka	-	Ni podatka	3000
Št. mladih, vključenih v projekte s tematiko zdravja	Ni podatka	-	Ni podatka	700
Indeks staranja prebivalstva	108,3	-	94,8	-
Št. bolniških postelj	10.595	-	1.325	-
Št. urgentnih centrov	5	-	0	1
Št. spletnih strani z vsebinami o zdravju	Ni podatka	-	1	5

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1	Zdravstvena postaja Rimske Toplice	OBČINA LAŠKO	521	391	130	0
2	Šola zdravja	RRA Celje, Ljudska univerza Celje	1.017	763	0	254
3	Projekt promocije zdravja med mladimi TO SEM JAZ	ZZV Celje	312	245	0	67
4	Tu smo zate - krepitev veščin za obvaldovanje in aktivno razreševanje problemskih situacij in krepitev duševnega zdravja v regiji	ZZV Celje	180	108	0	72
5	Živimo zdravo - projekt promocije zdravja v lokalni skupnosti	ZZV Celje	110	33	55	22
6	Sijem od zdravja - projekt promocije zdravega vedenjskega sloga med mladostniki, njihovimi starši in učitelji	ZZV Celje	200	80	80	40
7	Motnje hranjenja - skupaj jih lahko preprečimo	ZZV Celje	300	195	45	60
8	Domska oskrba zdravstveno zahtevnejših oskrbovancev	Splošna bolnišnica Celje	584	438	0	146
9	Usposabljanje vodilnih in vodstvenih kadrov za vodenje v zdravstvu	Splošna bolnišnica Celje	292	219	0	73
10	Raziskava logističnih procesov v Splošni bolnišnici Celje	Splošna bolnišnica Celje	37	28	0	9
11	Zdravo, vitalno v ustvarjalno, ekološko okolje	Vrtnarska šola Celje	151	145	0	6
12	Razvojna rast regijske bolnišnice - vir kakovosti zdravja prebivalstva regije	Splošna bolnišnica Celje	6.471	3.559	0	2.912
13	Arhiviranje medicinske dokumentacije	Splošna bolnišnica Celje	2.500	1.875	0	625
14	Urgentni oddelek Splošne bolnišnice Celje	Splošna bolnišnica Celje	3.667	2.750	0	917
15	Soprodukcija toplote za ogrevanje in hlajenje ter električne energije	Splošna bolnišnica Celje	2.084	1.500	0	583

16	Sanacija ostrešij, ravnih streh, fasad, menjava oken	Splošna bolnišnica Celje	2.083	1.563	0	521
17	Ekološka uporaba tehnološke vode s sanacijo kanalizacijskih sistemov	Splošna bolnišnica Celje	1.000	750	0	250
18	Zamenjava gorilnikov in kotlov s sanacijo podpostaj in razvodov	Splošna bolnišnica Celje	1.291	958	0	333
19	Zamenjava obstoječih klimatskih naprav	Splošna bolnišnica Celje	1.708	1.258	0	450
20	Ustvarjanje konkurenčne prednosti skozi sodoben in ekološki sistem ravnanja z odpadki za dvig kakovosti življenja	Splošna bolnišnica Celje	334	242	0	92
21	Medicinska klinika	Občina Dobrna	4.210	2.526	0	1.684
22	Zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje	Subregija Dravinjska dolina (Zreče, Slov. Konjice, Vitanje)	666	283	283	100
23	Rekonstrukcija zdravstvenega doma Polzela	Občina Polzela	209	167	42	0
24	Celovito obvladovanje srčno žilnih bolezni	Bolnišnica Topolšica	2.503	1.678	325	500
25	Ureditev prostorov za dializni center in Cindi program	Zdravstveni dom velenje	1.667	817	700	150
26	Ureditev prostorov za reševalno službo	Zdravstveni dom velenje	1.250	625	500	125
27	Ureditev prostorov patr. službe, fizioterapije, drugih prostorov	Zdravstveni dom velenje	1.250	625	500	125
28	Zagotovitev celovitosti objekta- ureditev povez. hodnikov	Zdravstveni dom velenje	908	417	408	83
29	Gradnja prostorov za reševalno službo v Nazarjih	Zdravstveni dom Nazarje	1.000	500	250	250
30	Zbirni center odpadkov	SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE	208	150	0	58
31	Center za izobraževanje in rekreacijo	Mediacor	1.800	1.320	100	380
32	Živimo zdravo - projekt promocije zdravja v lokalni skupnosti	ZZV s partnerji	0	0	0	0
SKUPAJ			40.513	26.208	3.418	10.887

UKREP 4.3.3 - Kvaliteta življenja

Opis in cilji ukrepa:

Demografsko gibanje v Savinjski regiji se v osnovnih značilnostih ne razlikuje od slovenskega. **Označuje ga nizka rodnost in negativni naravni prirast ter naraščanje prebivalstva, starejšega od 65 let.** V letu 2004 je delež starejših od 65 let v Savinjski regiji znašal 14,32 %, leta 1994 je znašal 10,84%. Naraščajoče število starejšega prebivalstva ter podaljševanje življenjske dobe že danes pomenita za družbo veliko odgovornost, ki pa jo hkrati lahko spremenimo tudi v izziv.

Izboljševanje urbanega okolja – in kakovosti življenja mestnih prebivalcev – je postalo zelo pomembno vprašanje v globalnem poskusu doseganja trajnostnega razvoja. Zato želi Savinjska regija oblikovati sodobne programe za **kakovostno življenje** skozi celotno obdobje življenja s posebnim poudarkom na možnosti za **povezovanje generacij** v današnjih razmerah in pripravi srednje generacije na lastno kakovostno starost. Z različnimi pristopi želimo tudi v pozni starosti dati življenju smisel, energijo in kvaliteto.

Savinjska regija spodbuja vse dejavnike (družbeno sprejete norme, socialne in kulturne dejavnike), ki bodo zagotavljali prispevek vseh generacij k dinamični gospodarski rasti in se zavzema, da bodo koristi od takšnega razvoja uživale vse generacije.

Osnovne usmeritve za doseg ciljnega stanja:

Ukrep je namenjen pospeševanju razvoja bivanjskih pogojev (gradnja stanovanj), pa tudi z vidika mobilnosti delovne sile in zaposlovanja ter z vidika ustvarjanja razmer za višjo rodnost kot za nastanitve starejših oseb (varovana stanovanja), prilagojene njihovim potrebam in njihovem zdravstvenemu stanju ali ustrezni pomoči pri prilagajanju njihove nastanitve.

Ključne usmeritve so:

- izboljšati pogoje za kvalitetno bivanje in oskrbovanje vseh prebivalcev Savinjske regije (gradnja neprofitnih in varovanih stanovanj),
- razviti regionalno mrežo povezovanja generacij s sodobnimi programi socialnega varstva za izboljšanje kakovosti življenja in aktivno vlogo v javnem, družbenem in kulturnem življenju,
- uvajati nove programe za skrb starejših občanov, vključevanje invalidov v socialno okolje,
- vzpodbujati razvoj novih programov za večjo ustvarjalnost mladine in povečati njihove možnosti za vključitev v družbo (na trg dela, v izobraževanje...) ter hitrejše prepoznavanje podjetniških priložnosti kot eno možnih rešitev za kvalitetnejšo prihodnost posameznikov.
- socialno podjetništvo

Kazalniki rezultatov ukrepa so:

kazalnik	Nacionalno		Regionalno	
	2004	2013	2004	2013
Št. projektov varovanih stanovanj	/	-		8
Št. ležišč v domovih za ostarele	Ni podatka	-	Ni podatka	-
Št. stanovanj	805.203	-	87.485	87.700
Št. novih stanovanjskih lokacij		-	-	11
Prebivalstvo nad 65 let	314.300	347.200	37.333	41.215
Naravni prirast (v %)	-1,5	-	-1,3	-
Naravni prirast	-2.875	-	-341	-
Št. Socialnih podjetij	-	-	-	5

Indikativni seznam projektnih predlogov:

			VREDNOST V 1000 €			
ZAP. ŠT.	NAZIV PROJEKTA	NOSILEC	SKUPAJ	EU+RS	OBČINE	OSTALO
1.	Plazalni center Laško	Občina Laško	917	667	125	125
2.	AS - aktivno staranje	Regionalni sklad dela Celje	755	692	15	48
3.	Medgeneracijsko stičišče	Contraco-inženiring d.o.o.	6.566	3.060	206	3.300
4.	Zagotavljanje nematerialnih potreb starejšim osebam s povečanjem socialne kvalitete regije za manjši delež stroškov za socialne namene	Subregija Dravinjska dolina (Zreče, Slov. Konjice, Vitanje)	10.000	8.158	592	1.250
5.	Odhajam v aktivno upokožitev - knjiga nasvetov in svetovanje	AD - Univ. za III. ž.o.	100	62	25	13
6.	Dnevni center soc. vključenost zasvojenecv od prepov. Droq	Zavod RUJ	437	400	0	37
7.	Socialno podjetje PIN	Zavod RUJ	247	182	50	15
8.	Stanovanjska skupina in dnevni center za upor. Psih. storitev	Zavod RUJ	320	160	147	13
9.	Visokipražni program "biokmetija" in center za reintegracijo zdravljenih zasvojenecv	Zavod RUJ	642	405	212	25
10.	Dnevni center za otroke in mladostnike	CSD Velenje	575	385	190	0
11.	Center za oskrbo starejših - dnevno varstvo	Zavod RUJ	506	304	101	101
12.	Znanje za razvoj - ohranimo družino na vasi	Občina Bistrica ob Sotli	2.350	1.645	705	0

13.	Svetovalnica za starejše	Zavod RUJ	400	180	180	40
14.	Gradnja stanovanjskih kompleksov v Laškem	Občina Laško	2.041	1.531	281	229
15.	Gradnja neprofitnih stanovanj	Občina Slovenske Konjice	4.376	2.188	2.188	0
16.	Izgradnja novih stanovanjskih enot	Občina Rogaška Slatina	1.660	1.330	0	330
17.	Gradnja večstanovanjskega objekta	Občina Polzela	1.917	1.083	167	667
18.	Pridobivanje stanovanjskih enot v MOV	MO Velenje	2.350	1.175	1.175	0
19.	Neprofitne stanovanjske enote na območju občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče	Občine Slovenske Konjice, Zreče, Vitanje in Stanovanjski sklad Slovenske Konjice	7.500	3.208	125	4.167
20.	Zaustavitev bega možganov in zadržanje talentov v regiji z izgradnjo neprofitnih stanovanjskih enot	Subregija Dravinjska dolina (Zreče, Slov. Konjice, Vitanje) in Stanovanjski sklad Slovenske Konjice	7.500	3.208	125	4.167
21.	Dom strejših Rimske Toplice	OBČINA LAŠKO	1.979	1.484	0	495
22.	Dnevni center in center za pomoč na domu	Lambrechtov dom	167	0	125	42
23.	Naselje varovanih stanovanj	Občina Dobrna	3.512	2.107	0	1.405
24.	Varstvo starejših občanov	Lambrechtov dom	5.667	5.417	0	250
25.	Varovana stanovanja	Lambrechtov dom	458	0	83	375
26.	Izgradnja varovanih stanovanj	Občina Šmarje pri Jelšah	0	0	0	0
27.	Izgradnja doma za starejše	MO Velenje	2.480	1.240	1.240	0
28.	Varovana stanovanja	Občine SlovenKonjice, Zreče, Vitanje in Lambrechtov dom Slovenske Konjice	10.000	8.158	592	1.250
29.	Izgradnja varovanih stanovanj za starejšo populacijo	Marjan Borovnik s.p.	834	167	0	667
30.	Večnamenski objekt za šport in kulturo	Občina Mozirje	2.125	1.125	1.000	0
31.	Vila Mayer	Občina Šoštanj	420	378	42	0
32.	Gradnja na območju LN Koplek Novi Grad	Občina Dobrna	7.774	5.053	0	2.721
33.	Gradnja neprofitnih in varovanih stanovanj	STANOVANJSKA USTANOVA DELAVCEV PRI S.P.-JIH	3.500	700	0	2.800

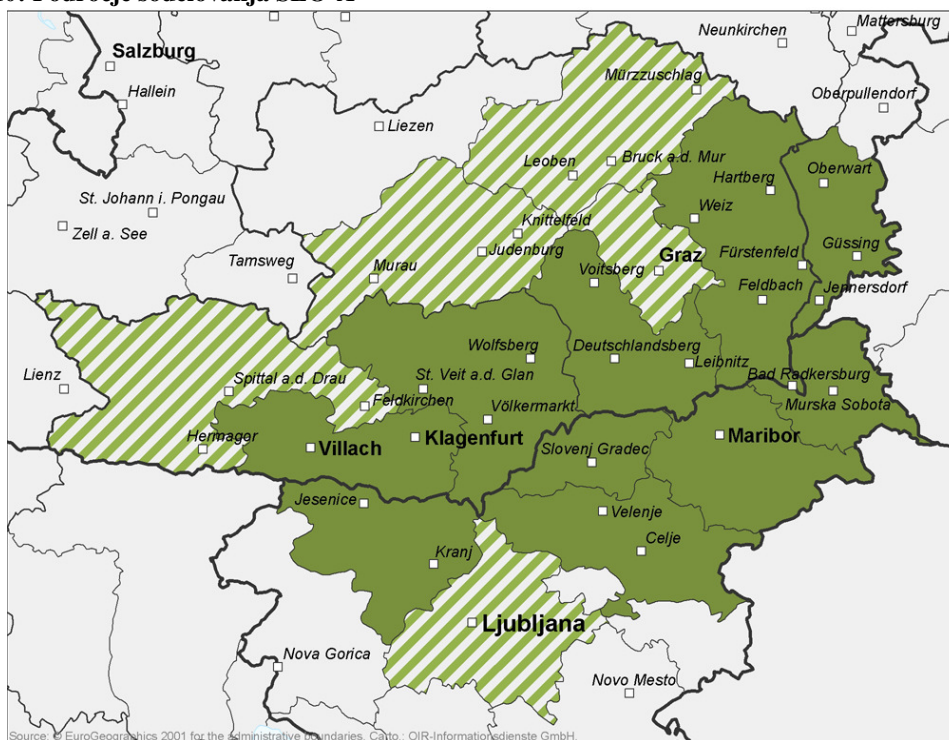
34.	<i>Ureditev kultrnega doma Podčetrtek</i>	<i>Občina Podčetrtek</i>	<i>1.250</i>	<i>1.000</i>	<i>250</i>	<i>0</i>
35.	<i>Varovana stanovanja</i>	<i>Dom starejših Šentjur</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
36.	<i>Izgradnja novih stanovanj</i>	<i>Občina Šentjur</i>	<i>2.200</i>	<i>1.100</i>	<i>1.100</i>	<i>0</i>
37.	<i>Izgradnja stanovanj -. Mladi, socialna, varovana</i>	<i>Občina Nazarje</i>	<i>2.000</i>	<i>1.400</i>	<i>600</i>	<i>0</i>
38.	<i>Youth Hostel – mladinska prenočišča in regijski učni YH center</i>	<i>MO Velenje</i>	<i>1.254</i>	<i>627</i>	<i>377</i>	<i>250</i>
39.	<i>Nadzidava zdravstvenega doma Velenje za potrebe doma za starejše</i>	<i>MO Velenje</i>	<i>1.000</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>0</i>
	SKUPAJ		97.779	60.479	12.518	24.782

6.4 TERITORIALNO SODELOVANJE

Teritorialno sodelovanje ali t.i. novi Cilj 3 Evropske kohezijske politike, predstavlja nadaljevanje čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja, ki se v obdobju 2004-2006 v Republiki Sloveniji izvaja v okviru programov pobude Skupnosti INTERREG III. Osnova je v spodbujanju skupnega pristopa evropskih regij k reševanju problemov ob hkratnem premagovanju najpogostejših ovir za teritorialno sodelovanje, ki izhajajo iz razlik v pravnih sistemih, upravni ureditvi, geografskem položaju in jeziku. Vir financiranja predstavlja Evropski sklad za regionalni razvoj, projektne vsebine pa pokrivajo področja vseh štirih prioritet Regionalnega razvojnega programa Savinjske regije.

Savinjski regiji se s tem odpira prostor, da postane enakovreden partner v evropskih razvojnih trendih na področju sodelovanja s sosednjo Avstrijo in dolgoročni razvojni partner s sosednjo Hrvaško, ki si še krepi položaj v evropskem prostoru.

Slika 6.10: Področje sodelovanja SLO-A

Teritorialno sodelovanje omogoča pripravo strateških projektov ne glede na administrativne meje in raven sodelovanja, saj takšni projekti na eni strani potrebujejo veliko kritično maso, na drugi pa vključenost tistih akterjev, ki dejansko lahko pripomorejo k skupni rešitvi (partnerstvo med javnim in zasebnim).

Vsebinsko se bodo izvajale v obmejnem prostoru aktivnosti vezane na področja od prostora, in gospodarstva do človeških virov, turizma, kulture in podeželja.

Tabela 6.4: Prioritete Slo-A

HORIZONTALNE TEME: RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV, MREŽENJE, INOVACIJE IKT TRAJNOSTNI RAZVOJ, ENAKE MOŽNOSTI	
<u>PRIORITETA 1:</u>	<u>PRIORITETA 2:</u>
KONKURENČNOST, ZNANJE IN GOSPODARSKO SODELOVANJE	TRAJNOSTNI IN URAVNOTEŽEN RAZVOJ
Razvoj malih in srednje velikih podjetij Turizem Ekonomija znanja Tematska področja	Management naravnih virov Okolje in energija Mestni in regionalni razvoj Družbeni in kulturni razvoj

Teritorialno sodelovanje prav tako sledi Lizbonski in Goethenburški strategiji ter ciljem zunanje politike EU.

Ključne usmeritve, ki pa jih je potrebno upoštevati pri tem so:

- izkoriščanje endogenih potencialov čezmejnega območja in krepitev identitete območja,
- strateški interesi skupni na obeh straneh meje,
- izrazita čezmejna komponenta – dejstvo, da se projekt izvaja kot čezmejni prinaša dodatno vrednost.

Slika 6.11: Območje sodelovanja SLO-Hrvaška

Opomba:

Območje izvajanja programa na Hrvaškem zajema le naslednje regije: Međimurska, Varaždinska, Zagrebačka, Karlovačka, Primorsko-goranska, Istarska županija.

Ključne vsebine:

- spodbujanje podjetništva,
- narava in kulturna dediščina,
- spodbujanje in povezovanje mest in urbanih središč ter ruralnih območij obmejnih območij,
- izboljševanje dostopnosti,
- spodbujanjem sodelovanja na področju človeških virov, zdravstva, kulture, izobraževanja.

Tabela 6.5: Indikativni projekti čezmejnega sodelovanja SLO-A in SLO-Hrvaška so vezani na:

PODJETNIŠTVO	Čezmejne podporne storitve za - tehnološke parke - tehnološke centre - podjetniške inkubatorje - industrijske cone Mreženje tehnoloških centrov in tehnoloških parkov
TURIZEM:	Eko turizem Celjski grofje Revitalizacija kulturne dediščine Oživitev Industrijske dediščine Kreativopolis – kreativna kulturna okolja Kooperative
ČLOVEŠKI VIRI IN IZOBRAŽEVANJE	Priprava mednarodnega visokošolskega programa (tehnološka usmeritev) Sodelovanje med univerzami Izmenjave študentov Sejmi za zaposlovanje Mednarodne poletna akademija Čezmejna usposabljanja Kvalifikacije na področju wellnesa
OKOLJE	Alternativni viri energije Lesna biomasa Naravni parki Obnovljivi viri energije
OSTALO	Evroregija Crossborder Sklad za male projekte na meji z A Štajersko in Koroško

Za teritorialno sodelovanje – CILJ 3 je za Slovenijo v obdobju 2007-2013 predvidenih **93 mio €**.

7. RAZVOJNO INVESTICIJSKE PRIORITETE RRP

7.1 REKAPITULACIJA RAZVOJNO INVESTICIJSKIH PRIORITET REGIJE

Skozi sistem nabora projektov regije (od spodaj navzgor), je regija pokazala izreden endogeni naboj razvojnih iniciativ, ki se je odražal v 719 projektnih idejah, projektih in širših regijskih programih. Celotna vrednost razvojnih iniciativ regije znaša 2,8 milijarde evrov, kar pomeni nekakšen indikativni kazalec velikosti potencialnih možnih investicijskih vlaganj v regiji. Projektne ideje in projekti so v različnih fazah dodelanosti in so kot taki vključeni v 7-letno programsko investicijsko obdobje do leta 2013. Zbirna rekapitulacija projektov je narejena na osnovi 4 prioritet in 10 programov in 38 ukrepov.

**PRIORITETA 1
TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA**

149 projektov
766 mio €

**PRIORITETA 2
REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA**

327 projektov
993 mio €

**PRIORITETA 3
OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA
REGIJA**

84 projektov
500 mio €

**PRIORITETA 4
REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA**

159 projektov
520 mio €

7.1.1. Rekapitulacija po prioritetah

ZAP. ŠT.	ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)	število projektov	VREDNOST V 1000 €				v %
				SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO	
1	PRI 1	TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA	149	766.316	421.304	27.779	317.232	27,57%
2	PRI 2	REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	327	993.418	455.768	107.435	430.214	35,74%
3	PRI 3	OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	84	499.636	370.701	82.338	46.597	17,98%
4	PRI 4	REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA	159	519.820	316.532	44.817	106.343	18,70%
		SKUPAJ PRIORITETE	719	2.779.190	1.564.305	262.369	900.387	100,00%

7.1.2. Rekapitulacija po programih

ZAP. ŠT.	ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)	število projektov	VREDNOST V 1000 €				v %
				SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO	
1	PR 1.1	EKONOMSKA IN TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE	43	340.473	192.212	21.439	126.822	12,25%
2	PR 1.2	TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI	95	315.643	174.112	6.340	135.190	11,36%
3	PR 1.3	PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA	11	110.200	54.980	0	55.220	3,97%
		SKUPAJ PRIORITETA 1 - TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA	149	766.316	421.304	27.779	317.232	27,57%
4	PR 2.1	PANALP	224	344.678	193.013	77.331	74.334	12,40%
5	PR 2.2	SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI	103	648.740	262.755	30.104	355.880	23,34%
		SKUPAJ PRIORITETA 2 - REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	327	993.418	455.768	107.435	430.214	35,74%
6	PR 3.1	OKOLJSKA IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	60	417.016	331.119	70.053	15.844	17,09%
7	PR 3.2	UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA	24	82.620	39.582	12.285	30.753	3,39%
		SKUPAJ PRIORITETA 3 - OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	84	499.636	370.701	82.338	46.597	20,47%

8	PR 4.1	KREATIVNO ZANJE	58	277.405	179.864	16.425	28.916	9,98%
9	PR 4.2	TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO	20	49.224	23.598	1.283	24.343	1,77%
10	PR 4.3	KAKOVOST ŽIVLJENJA	81	193.191	113.070	27.109	53.084	6,95%
		SKUPAJ PRIORITETA 4 - REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA	159	519.820	316.532	44.817	106.343	18,70%
		SKUPAJ VSE PRIORITETE	719	2.779.190	1.564.305	262.369	900.387	102%

7.1.3. Rekapitulacija po ukrepih

ZAP. ŠT.	ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)	število projektov	VREDNOST V 1000 €				v %
				SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO	
1	UK 1.1.1	Ekonomске poslovne cone regije	33	227.303	111.126	7.730	108.447	8,18%
2	UK 1.1.2	Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji	10	113.170	81.086	13.709	18.375	4,07%
3	UK 1.2.1	Tehnološki centri in inovacijska središča	39	213.748	120.855	5.454	87.439	7,69%
4	UK 1.2.2	Razvojno raziskovalne enote v podjetjih	8	21.892	13.044	0	8.849	0,79%
5	UK 1.2.3	Mreža za inovativnost	6	21.702	9.557	110	12.035	0,78%
6	UK 1.2.4	Optimaliziranje v podjetjih	35	48.011	25.805	489	21.716	1,73%
7	UK 1.2.5	Razvoj IKT	7	10.290	4.851	287	5.151	0,37%
8	UK 1.3.1	Mrežni regijski sistem VEM	4	2.900	2.530	0	370	0,10%
9	UK 1.3.2	Internacionalizacija MSP	6	97.300	47.450	0	49.850	3,50%
10	UK 1.3.3	Finančni instrumenti regije za podjetja	1	10.000	5.000	0	5.000	0,36%
		SKUPAJ UKREPI PRIORITETE 1	149	766.316	421.304	27.779	317.232	27,57%
11	UK 2.1.1	DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje štajerskih gradov in dvorcev	25	112.120	61.238	28.610	22.272	4,03%
12	UK 2.1.2	ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč	10	22.851	13.867	4.153	4.831	0,82%
13	UK 2.1.3	PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij	37	80.250	36.203	23.602	20.445	2,89%
14	UK 2.1.4	TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije	138	92.167	59.125	16.015	17.027	3,32%

15	UK 2.1.5	NATURA 2013 – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov	10	31.890	20.280	4.351	7.259	1,15%
16	UK 2.1.6	DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovo kulturne dediščine	4	5.400	2.300	600	2.500	0,19%
17	UK 2.2.1	Termalna središča	27	272.111	105.377	5.717	161.016	9,79%
18	UK 2.2.2	Turistične cone regije	26	150.812	62.608	13.234	74.970	5,43%
19	UK 2.2.3	Podjetništvo in inovativnost regije	3	12.867	6.145	35	6.687	0,46%
20	UK 2.2.4	Športna in turistična infrastruktura	45	210.750	87.475	11.118	112.157	7,58%
21	UK 2.2.5	Destinacijski management	2	2.200	1.150	0	1.050	0,08%
		SKUPAJ UKREPI PRIORITETE 2	327	993.418	455.768	107.435	430.214	35,74%
22	UK 3.1.1	Čiščenje odpadnih voda	15	163.949	133.250	29.280	1.419	5,90%
23	UK 3.1.2	Oskrba z pitno vodo	12	45.410	26.828	13.420	5.162	1,63%
24	UK 3.1.3	Celovito ravnanje z odpadki	6	4.932	2.453	456	2.023	0,18%
25	UK 3.1.4	Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne ceste)	27	202.725	168.588	26.897	7.240	7,29%
26	UK 3.2.1	Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb	8	23.230	10.924	1.456	10.850	0,84%
27	UK 3.2.2	Alternativni in obnovljivi viri energije	16	59.390	28.658	10.829	19.903	2,14%
		SKUPAJ UKREPI PRIORITETE 3	84	499.636	370.701	82.338	46.597	17,98%
28	UK 4.1.1	Mednarodna univerza	3	210.000	134.130	11.835	11.835	7,56%
29	UK 4.1.2	Izobraževanje za razvoj	17	18.550	12.816	1.112	4.622	0,67%
30	UK 4.1.3	Vseživljenjsko učenje	15	14.119	10.733	1.080	2.306	0,51%
31	UK 4.1.4	Podporne strukture	23	34.736	22.185	2.398	10.153	1,25%
32	UK 4.2.1	Center za razvoj talentov	5	10.388	7.699	1.089	1.600	0,37%
33	UK 4.2.2	Head Hunter Transfer Center	8	11.622	6.950	110	4.562	0,42%
34	UK 4.2.3	Finančni instrumenti za ČV	3	26.247	8.244	0	18.003	0,94%
35	UK 4.2.4	Think-Tank	4	967	705	84	178	0,03%
36	UK 4.3.1	Kreativopolis	10	54.899	26.311	11.173	17.415	1,98%
37	UK 4.3.2	Zdrava regija	32	40.513	26.280	3.418	10.887	1,46%
38	UK 4.3.3	Kvaliteta življenja	39	97.779	60.479	12.518	24.782	3,52%
		SKUPAJ UKREPI PRIORITETE 4	159	519.820	316.532	44.817	106.343	18,70%
		SKUPAJ VSI UKREPI (PROGRAMI, PRIORITETE)	719	2.779.190	1.564.305	262.369	900.387	100%

7.1.4 Rekapitulacija skupaj

ŠIFRA	PRIORITETA (PRI), PROGRAM (PR), UKREP (UK)	število projektov	VREDNOST V 1000 €				v %
			SKUPAJ	EU+RS	OBČINSKI VIRI	OSTALO	
	SKUPAJ PRI+PR2+PR3+PR4	719	2.779.190	1.564.305	262.369	900.387	100,00%
PRI 1	TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA	149	766.316	421.304	27.779	317.232	27,57%
PR 1.1	EKONOMSKA IN TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA REGIJE	43	340.473	192.212	21.439	126.822	12,25%
UK 1.1.1	Ekonomске poslovne cone regije	33	227.303	111.126	7.730	108.447	8,18%
UK 1.1.2	Tehnološki parki, pisarne za transfer tehnologij in podjetniški inkubatorji	10	113.170	81.086	13.709	18.375	4,07%
PR 1.2	TEHNOLOŠKI RAZVOJ S POMOČJO POVEZOVANJ, POSLOVNE ODLIČNOSTI IN INOVATIVNOSTI	95	315.643	174.112	6.340	135.190	11,36%
UK 1.2.1	Tehnološki centri in inovacijska središča	39	213.748	120.855	5.454	87.439	7,69%
UK 1.2.2	Razvojno raziskovalne enote v podjetjih	8	21.892	13.044	0	8.849	0,79%
UK 1.2.3	Mreža za inovativnost	6	21.702	9.557	110	12.035	0,78%
UK 1.2.4	Optimaliziranje v podjetjih	35	48.011	25.805	489	21.716	1,73%
UK 1.2.5	Razvoj IKT	7	10.290	4.851	287	5.151	0,37%
PR 1.3	PODJETNIŠKO PODPORNO OKOLJE, SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INTERNACIONALIZACIJA	11	110.200	54.980	0	55.220	3,97%
UK 1.3.1	Mrežni regijski sistem VEM	4	2.900	2.530	0	370	0,10%
UK 1.3.2	Internacionalizacija MSP	6	97.300	47.450	0	49.850	3,50%
UK 1.3.3	Finančni instrumenti regije za podjetja	1	10.000	5.000	0	5.000	0,36%
PRI 2	REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	327	993.418	455.768	107.435	430.214	35,74%
PR 2.1	PANALP	224	344.678	193.013	77.331	74.334	12,40%
UK 2.1.1	DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje stajerskih gradov in dvorcev	25	112.120	61.238	28.610	22.272	4,03%
UK 2.1.2	ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč	10	22.851	13.867	4.153	4.831	0,82%
UK 2.1.3	PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij	37	80.250	36.203	23.602	20.445	2,89%

UK 2.1.4	TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije	138	92.167	59.125	16.015	17.027	3,32%
UK 2.1.5	NATURA 2013 – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov	10	31.890	20.280	4.351	7.259	1,15%
UK 2.1.6	DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovu kulturne dediščine	4	5.400	2.300	600	2.500	0,19%
PR 2.2	SAVINJSKA REGIJA – TURISTIČNA DESTINACIJA V EVROPI REGIJ	103	648.740	262.755	30.104	355.880	23,34%
UK 2.2.1	Termalna središča	27	272.111	105.377	5.717	161.016	9,79%
UK 2.2.2	Turistične cone regije	26	150.812	62.608	13.234	74.970	5,43%
UK 2.2.3	Podjetništvo in inovativnost regije	3	12.867	6.145	35	6.687	0,46%
UK 2.2.4	Športna in turistična infrastruktura	45	210.750	87.475	11.118	112.157	7,58%
UK 2.2.5	Destinacijski management	2	2.200	1.150	0	1.050	0,08%
PRI 3	OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	84	499.636	370.701	82.338	46.597	17,98%
PR 3.1	OKOLJSKA IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	60	417.016	331.119	70.053	15.844	15,00%
UK 3.1.1	Odvajanje in čiščenje odpadnih voda in poplavna varnost	15	163.949	133.250	29.280	1.419	5,90%
UK 3.1.2	Oskrba z pitno vodo	12	45.410	26.828	13.420	5.162	1,63%
UK 3.1.3	Celovito ravnanje z odpadki	6	4.932	2.453	456	2.023	0,18%
UK 3.1.4	Cestno omrežje regije (regionalne in lokalne ceste), železnice in letališča	27	202.725	168.588	26.897	7.240	7,29%
PR 3.2	UČINKOVITA ENERGETSKA OSKRBA	24	82.620	39.582	12.285	30.753	2,97%
UK 3.2.1	Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb	8	23.230	10.924	1.456	10.850	0,84%
UK 3.2.2	Alternativni in obnovljivi viri energije	16	59.390	28.658	10.829	19.903	2,14%
PRI 4	REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA	159	519.820	316.532	44.817	106.343	18,70%
PR 4.1	KREATIVNO ZANJE	58	277.405	179.864	16.425	28.916	9,98%
UK 4.1.1	Mednarodna univerza	3	210.000	134.130	11.835	11.835	7,56%
UK 4.1.2	Izobraževanje za razvoj	17	18.550	12.816	1.112	4.622	0,67%
UK 4.1.3	Vseživljenjsko učenje	15	14.119	10.733	1.080	2.306	0,51%
UK 4.1.4	Podporne strukture	23	34.736	22.185	2.398	10.153	1,25%
PR 4.2	TALENTPOLIS – OKOLJE ZA KONKURENČNO GOSPODARSTVO	20	49.224	23.598	1.283	24.343	1,77%

UK 4.2.1	Center za razvoj talentov	5	10.388	7.699	1.089	1.600	0,37%
UK 4.2.2	Head Hunter Transfer Center	8	11.622	6.950	110	4.562	0,42%
UK 4.2.3	Finančni instrumenti za ČV	3	26.247	8.244	0	18.003	0,94%
UK 4.2.4	Think-Tank	4	967	705	84	178	0,03%
PR 4.3	KAKOVOST ŽIVLJENJA	81	193.191	113.070	27.109	53.084	6,95%
UK 4.3.1	Kreativopolis	10	54.899	26.311	11.173	17.415	1,98%
UK 4.3.2	Zdrava regija	32	40.513	26.280	3.418	10.887	1,46%
UK 4.3.3	Kvaliteta življenja	39	97.779	60.479	12.518	24.782	3,52%

7.2 USKLAJENOST PREDVIDENIH INVESTICIJ V OKVIRU RRP REGIJE S FINANČNIMI KONSTRUKCIJAMI DRP, NSRO IN OPERATIVNI PROGRAMI

Tabela 7.1: Usklajenost s cilji Strategije razvoja Savinjske regije

Osrednje prioritete regije	Cilji strategije razvoja Savinjske regije
1. TEHNOLOŠKA NAPREDNA REGIJA	Tehnološko prestrukturiranje regije in povečanje dodane vrednosti na zaposlenega ----- in pritok neposrednih tujih investicijv vrednosti 300 mio EUR na letnem razvoju.
2. REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	Postati prepoznavna turistična destinacija v Evropi regij z povečanim BDP in turizma, ki bo predstavljal 8% regionalnega BDP.
3.OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	Postavitev ključne okoljske in prometne infrastrukturne regije, ki bo predstavljalo osnovo za kvaliteto življenja v regiji in hitrejšo gospodarsko rast in razvoj podjetništva.
4. REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA	Bistveno spremeniti izobrazbeno strukturo regije in zagotoviti povečano kvaliteto izobraževalnega sistema v regiji ter mednarodno konkurenčnost v “proizvodnji” znanja skozi mednarodno univerzo v Celju.

7.3 PREDSTAVITEV PROJEKTOV NACIONALNEGA POMENA IN NJIHOVA POVEZAVA S PRIORITETAMI DRP

Savinjska regija ima veliko regionalnih razvojnih projektov, ki bodo prispevali tudi k nacionalnemu razvoju Slovenije in njeni globalni konkurenčnosti. Vendar je šest projektov tistih, ki so v tem trenutku strateškega pomena, tako za regijo kot Republiko Slovenijo ter bi jih morala partnerja vgraditi v izvedbene in operativne dokumente razvojnega načrtovanja in planiranih investicij do leta 2013.

Tabela 7.2: Projekti nacionalnega pomena

- Regijski projekt nacionalnega pomena št.1	TEHNOPOLIS CELJE
- Regijski projekt nacionalnega pomena št.2	TRETJA RAZVOJNA OS
- Regijski projekt nacionalnega pomena št.3	TALENTPOLIS
- Regijski projekt nacionalnega pomena št.4	PANALP
- Regijski projekt nacionalnega pomena št.5	REGIONALNI URGENTNI CENTER CELJE (RUCC)
- Regijski projekt nacionalnega pomena št.6	CELJE - EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE 2012

Vir: RRA Celje

7.3.1 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 1 - TEHNOPOLIS CELJE

V Sloveniji do sedaj niso bili vzpostavljeni celoviti mrežni sistemi za tehnološko in inovacijsko prestrukturiranje gospodarstva. Večina regij nima vzpostavljene niti osnovne tehnološke infrastrukture. Zato je razvojno zaostajanje teh regij sistemsko pogojeno, razvojne razlike za centrom pa se povečujejo.

Skladno s tem ni možno pristopiti k resnemu zagonu gospodarske rasti in tehnološkemu prestrukturiranju manj razvitih regij (tudi Savinjska regija), če se sočasno ne vzpostavlja celovit razvojno – inovacijski sistem in vsi elementi podsistemov, ki gradijo konsistentnost postavljenih razvojnih ciljev. TEHNOPOLIS Celje torej ni osamljen – sicer centralni program regije, ampak del celote regionalnega razvojnega sistema Savinjske regije, ki je opredeljen v **Regionalnem razvojnem programu regije** za programsko obdobje 2007-2013. Gospodarski, razvojni, tehnološki in inovacijski preboj regije se bo izvajal skozi 4 regijske prioritete, 10 prioriternih programov operacionaliziranih skozi 39 ukrepov.

Tehnopolis Celje je ključen program regije, ki bo v obdobju 2007-2013 realiziral PRVO REGIJSKO PRIORITETO - TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA. V podprogramu Mednarodna univerza pa se program Tehnopolis Celje navezuje na četrto regijsko prioriteto – REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA.

Program Tehnopolis Celje je nastajal več let kot skupni regijski program za gospodarsko in tehnološko prestrukturiranje Savinjske regije, v obdobju 2007 do 2013 oziroma 2015. Ko smo v regiji leta 2003 pričeli z urbanistično pripravo prostora, 17 ha kompleksa, v osrednji regijski poslovni coni – Celje Vzhod (690 ha), smo postavili osnovno programsko okostje za PROGRAM TEHNOPOLIS CELJE.

Program Tehnopolis Celje je imel **7 osnovnih podprogramskih** sklopov, ki tvorijo jedro novega tehnološkega mesta Savinjske razvojne regije:

Podprogram 1:Tehnološki park,
Podprogram 2:Mednarodna univerza,
Podprogram 3:Ceter za okoljski in energetski inženiring,
Podprogram 4:Študentski kampus,
Podprogram 5:Center nove bivalne kulture,
Podprogram 6:Multikulturno središče za jugovzhodno Evropo (JV Evropo),
Podprogram 7:Investicijsko središče JV Evrope.

V obdobju 2004-2006 pa smo projekt Tehnopolis Celje dogradili v **celovit mrežni sistem tehnološke in inovacijske infrastrukture za razvojno in tehnološko prestrukturiranje Savinjske regije**.

Sklopi mrežnega sistema so:

- Krovni projekt tehnološke infrastrukture in infrastrukture za razvoj človeških virov – TEHNOPOLIS CELJE,
- Tehnološke platforme in klastri regije,
- Tehnološki centri regije vezani na ključne klastre in tehnološke platforme regije, ki so usmerjeni v aplikativne razvojne - raziskovalne projekte,
- Mreža razvojnih enot v podjetjih regije povezanih s klastri in Tehnološkimi centri regije,
- Mrežni regijski podjetniški inkubator in Univerzitetni spin off inkubator, kot podjetniška in poslovna infrastruktura za razvoj novih inovativnih in tehnoloških podjetij,
- Mrežni konzorcij poslovnih con regije,
- Regijska institucionalna infrastruktura in finančni instrumenti regije v podjetjih in skladih: RRA Celje d.o.o., RITS d.o.o., TEHNOPOLIS d.o.o., Regijski finančni sklad za razvoj človeških virov, Regijski razvojno-rizični sklad in Tehnološki sklad.

TEHNOPOLIS CELJE – kot veliki projekt Slovenije za obdobje 2007 – 2013

Če hočemo doseči konsistentnost v razvojnem programiranju na regionalnem nivoju in logično uskladitev z Operativnimi programi DRP 2007-2013 ter Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih je potrebno Tehnopolis Celje strukturirati v odnosu do kriterijev za »Velike projekte« in doseganje nacionalnih ciljev Slovenije podanih v STRATEGIJI RAZVOJA SLOVENIJE.

Tehnopolis pripravljamo na osnovi jasnih meril države (reformne Slovenije – stran 57), ki temeljijo na 5 stebrih:

- c) finančna velikost projekta,
- d) prispevek predvidenih rezultatov k razvojnemu preboju Slovenije,
- e) nadsektorski vpliv projekta,
- f) koncentriranje lokalnih / regionalnih vsebin na nacionalne prioritete,
- g) utemeljitev javne intervencije, glede na to ali gre dejansko za položaj, kjer trg ne more delovati učinkovito.

S tem se želi doseči:

- večja preglednost razvojnih projektov,
- večja preglednost spremljanja učinkov projektov,
- osredinjenost razvojnih sredstev v velikih projektih (dajejo večjo možnost razvojnemu preboju – ta pa k večji absorpciji in racionalizaciji upravljanja sredstev EU).

Na osnovi sprejetega Okvira gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki ga je sprejela Vlada RS, smo oblikovali Program Tehnopolis Celje v skladu z UKREPI 16, 17, 18 in 28 navedenega dokumenta.

Opis strukturiranosti programa Tehnopolis Celje glede na zgoraj navedene elemente in vodila

Podprogram 1: Tehnološki parki in tehnološka ekonomska infrastruktura

Zajema postavitev temeljne tehnološke infrastrukture v regiji, ki je predpogoj za nastajanje in prihod novih podjetij v regijo in rast novih tehnoloških podjetij.

Podprogram zajema:

- Osrednji Tehnološki park regije in Vzhodne Slovenije s 50.000 m² površin,
- Najmanj 10 tehnoloških centrov povezanih v Omrežje tehnoloških centrov regije. Del teh tehnoloških centrov bo nameščenih v Tehnološkem parku,
- Mrežni podjetniški inkubator, ki bo zajemal v mreži 5 enot inkubatorjev in univerzitetni spin off inkubator,
- Pisarna za transfer tehnologij, ki predstavlja nujno potrebno infrastrukturo za prenos novih tehnologij iz zahoda v regijo in regijsko gospodarstvo,
- Mreža poslovnih con regije.

Celotna indikativna vrednost podprograma znaša 128 milijonov evrov. Ker gre v celoti za tehnološko in inovacijsko infrastrukturo, načrtuje regija 75% evropskih in državnih sredstev – to je 96 milijonov evrov, ter 25% lastnih sredstev, kar znaša 32 milijonov evrov.

Podprogram 2: Mednarodna univerza in študentski kampus

Podprogram Tehnopolisa Celje – Mednarodna univerza in študentski kampus je znotraj regionalnega razvojnega programa Savinjske regije umeščen v prioriteto 4 – REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA, v Okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji pa pod ukrep št. 28 – doseči cilj – univerzitetni sistem s sedmimi do osmimi univerzami v Sloveniji.

Podprogram – Mednarodna univerza je v sklopu RRP-ja nadgrajen z regijsko mrežno dimenzijo razvoja kadrov in znanja pod nazivom: TALENTPOLIS, ki vključuje ostale akterje in ukrepe regije za razvoj človeških virov.

Celotna investicijska vrednost podprograma znaša 235 milijonov evrov. Z investicijo bosta regija in država realizirala cilj vzpostavitve in delovanja nove mednarodne univerze oziroma ene izmed 4 novih univerz v Sloveniji. Za ta namen je potrebno koncentrirati približno 176 milijonov evrov evropskih in državnih sredstev. Regija in gospodarstvo pa bo prispevalo 59 milijonov evrov.

Podprogram 3: Center za okoljski in energetski inženiring

Podprogram se nanaša na vsebine osrednjih projektov Slovenije – učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostne energije ter na regionalno prioriteto 3 – RRP Savinjske regije – OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA.

Center za okoljski in energetski inženiring bo predstavljal osnovo za realizacijo regijskih ukrepov:

- Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb (Ukrep 3.2.1) in
- Alternativni in obnovljivi viri energije regije (Ukrep 3.2.2).

Vrednost podprograma je 16 milijonov evrov, od tega lastnih sredstev 6 milijonov evrov, sredstev EU in države pa 10 milijonov evrov.

Podprogram 4: Center nove bivalne kulture

Regija mora v sklopu integralnega pristopa prestrukturiranja gospodarstva in izobrazbene strukture regije, zagotoviti bivalne pogoje za prihod novega kadra v tehnološka podjetja in v mednarodno univerzo.

Od celotnega načrta 2.500 stanovanj se načrtuje izgradnja 900 stanovanj v okviru stanovanjskega centra v Tehnopolisu Celje – tehnološkem mestu pod nazivom: **Center nove bivalne kulture**. Center bo predstavljal inovativen pristop pri oblikovanju novih stanovanjskih in bivalnih sosesk za potrebe ustvarjalnega razreda 21. stoletja in je sestavni, konsistentni del celovitega programa TEHNOPOLIS CELJE.

Indikativna vrednost podprograma znaša 60 milijonov evrov. Lastna sredstva znašajo 42 milijonov evrov, sredstva EU in države pa 30% oziroma 18 milijonov evrov.

Podprogram 5: Multikulturno središče za JV Evropo

Je podprogram Tehnopolisa Celje, ki se nanaša na kulturno in zgodovinsko izročilo tako Celja, kot celotne Savinjske regije. Podprogram je sestavni del 2. regijske prioritete iz RRP Savinjske regije – REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA in 4. prioritete – REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA. KREATIVOPOLIS (Ukrep 4.3.1) povezuje posamične projekte regije v podprogramu Multikulturno središče.

Skupna vrednost podprograma je 94 milijonov evrov. Regija bo zagotovila polovico lastnih sredstev, drugo polovico, to je 47 milijonov evrov sredstev pa se pričakuje s strani EU in države.

Podprogram 6: Investicijsko središče JV Evrope

Savinjska regija pozicionira Celje kot regijsko središče, ključno tehnološko središče v Sloveniji in »glavno« mesto Slovenije za nastop tujih partnerjev in investorjev v JV Evropi.

Podobno kot je Dunaj pozicioniral Gradec, kot glavno mesto Avstrije za obvladovanje trženja prostora Zahodnega Balkana, je potrebno v Sloveniji pozicionirati Celje kot glavno mesto za transfer tehnologij in evropskih ter investicijskih finančnih virov v JV Evropo. Podprogram investicijsko središče JV Evrope pomeni center finančnih in investicijskih

dejavnosti za države bivše Jugoslavije in pozicionira Slovenijo kot proaktivnega partnerja EU za stabilizacijo in razvoj Balkana.

Vrednost podprograma je 14 milijonov evrov, pričakovana EU sredstva znašajo 30% - to je 4,2 milijona evrov, lastna sredstva 9,8 milijona evrov, to je 70%.

Tabela 7.3: Finančna konstrukcija - Tehnopolis Celje

		SKUPAJ	Državna + EU sredstva		Lastna sredstva	
			v mio €	v %	v mio €	v %
PODPROGRAM 1	Tehnološki parki in tehnološka infrastruktura	128	96	75	32	25
	a) Tehnološki parki	70				
	b) Mreža tehnoloških centrov	50				
	c) Mrežni podjetniški in univerzitetni inkubator	5				
	d) Pisarna za transfer tehnologij	5				
PODPROGRAM 2	Mednarodna univerza in študentski kampus	235	176	75	59	25
	- Mednarodna univerza	220				
	- Talentpolis	15				
PODPROGRAM 3	Center za okoljski in energetski inženiring	16	10	62,5	6	37,5
PODPROGRAM 4	Center nove bivalne kulture	60	18	30	42	70
PODPROGRAM 5	Multikulturno središče JV Evrope	94	47	50	47	50
	- Multikulturno središče	64				
	- Kreativopolis	30				
PODPROGRAM 6	Investicijsko središče za JV Evropo	14	4,2	30	9,8	70
SKUPAJ 6 PODPROGRAMOV:		547	351,2		195,8	
		100%		65%		35%

Vir: RRA Celje

7.3.2 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 2 – TRETJA RAZVOJNA OS (PROJEKT JAVNO PRIVATNEGA PARTNERSTVA)

Tretja razvojna os je:

- regionalni projekt Savinjske regije,
- medregionalni projekt petih slovenskih regij, Avstrijske Koroške regije in Hrvaške županije (Primorsko-Goranske županija),
- nacionalni projekt Slovenije in ključni infrastrukturno-razvojni projekt Vzhodne kohezijske regije,
- mednarodni projekt treh držav (Slovenije, Hrvaške in Avstrije) ter kot tak je lahko tudi Evropski projekt.

Tretja razvojna os je v operativnem smislu:

- strukturni projekt, ki povezuje sekundarna središča med koridorji in pripenja njihove razvojne potenciale na omrežje panevropskih povezav,
- namen je povečati konkurenčnost območja ob razvojni osi skozi povečano dostopnost okrepitev institucij in gospodarskih povezav ob razvojni osi,
- instrument, ki prispeva k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji ter bolj uravnoteženemu razvoju slovenskega in evropskega prostora.

Cilj projekta je izgradnja intermodalnega koridorja preko petih slovenskih regij, od Avstrijske meje do priključka na avtocesto pri Bosiljevem (Hrvaška). Ob tretji razvojni osi, pa se omogoči zagon gospodarskih razvojnih projektov, ki bodo povzročili hitrejši razvoj manj razvitih območij v vseh petih regijah Vzhodne Slovenije.

Ocenjena (indikativna) vrednost projekta je 3 milijarde evrov. Od tega bi intermodalni (železniško - cestni) koridor predstavljal cca. 2,5 milijarde evrov investicijske vrednosti. Razvojni projekti ob tretji razvojni osi pa cca. 500 milijonov evrov.

Tretja razvojna os je lahko pilotni projekt Republike Slovenije in petih slovenskih regij tipa javno privatnega partnerstva, v skladu z novo zakonodajo, ki je pred sprejemom v Državnem zboru Republike Slovenije.

V investiranje v infrastrukturo se vključijo tudi mednarodni financerji (koncensija...) zato je izvedljiv projekt še v tem programskem obdobju.

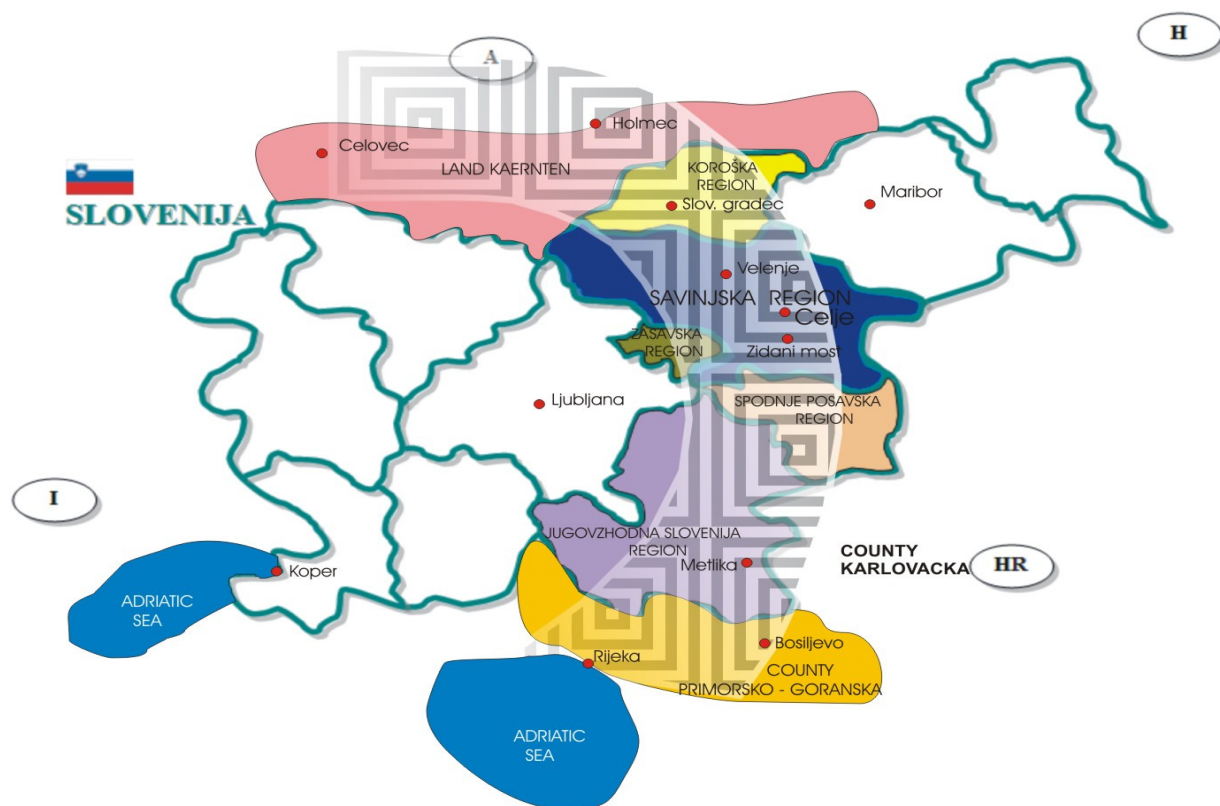
Projekt bi imel dve fazi:

- a) priprava dokumentacije, prostorsko vmeščanje trase v pet regionalnih prostorskih planov in odkup zemljišč = 4 leta,
- b) operativna izvedba investicij = 3 leta.

Slika 7.1: Tretja razvojna os je evropski projekt

Slika 7.2: Tretja razvojna os je meddržavni projekt sedmih regij

Slika 7.3: Tretja razvojna os je projekt treh držav – Slovenije, Hrvaške in Avstrije

7.3.3 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 3 –TALENTPOLIS

Uspeh naprednih gospodarstev je vse manj odvisen od fizičnega kapitala in vse bolj od kapacitet mobiliziranja „možganov” prebivalstva. Prioriteten program na področju upravljanja človeških virov predstavlja **projekt TALENTPOLIS**, ki vzpostavlja strukturo za trajnostni razvoj človeškega kapitala Savinjske regije. Predstavlja model novih rešitev funkcije upravljanja človeških virov v regiji, ob upoštevanju globalnih trendov in novih metod koriščenja regionalnih endogenih resursov – ljudi.

Projekt Talentpolis, predstavlja podporni instrument Tehnopolisu Celje in Mednarodni univerzi – njegov ključni cilj pa je zagotoviti vse pogoje, da Savinjska regija postane regija ustvarjalnega razreda. Ključ uspeha je v novem instrumentu, katerega rdeča nit so talenti – njihovo identificiranje, vzgajanje, spremljanje in kvalitetno ter pravočasno usmerjanje (plasiranje) na trg dela. Projekt **TALENTPOLIS** je sestavljen iz štirih sinergijskih programov:

1. **Center za razvoj talentov,**
2. **Head Hunter Transfer Center,**
3. **Finančni instrumenti za razvoj človeških virov,**
4. **Think-Tank Talentpolis.**

in zajema

- usmerjanje šolajočih se segmentov regijske populacije od vstopa v svet izobraževanja do izhoda na trg dela (priprava novih programov dela s talenti - usposabljanje učiteljev za razvijalce talentov - od vrtca, osnovne šole in srednje šole do fakultete in vstopa na trga dela; partnerstva dom-podjetje-šole; nova poklicna kvalifikacija Manager za talente - **Center za razvoj talentov;**

- razvoj novih rešitev s področja človeških virov in storitev za podjetja v Savinjski regiji kot pogojem za dvigovanje vitalnosti regije za doseganje razvojne moči in odličnosti v gospodarstvu – nove kadrovske storitve; doseganje sinergije in racionalnosti pri iskanju kvalificiranih kadrov na trgu delovne sile za naročnike – vzpostavitev banke ekspertnega kadra - **Head Hunter Transfer Center;**

- vzpostavitev in implementacija strateških mehanizmov, nadgraditev in aktiviranje finančnih instrumentov za strateški razvoj človeških virov, s katerim bi aktivno vplivali »na produkcijo« za regijo deficitarnih znanj oziroma na načrten razvoj deficitarnega kadra za gospodarske subjekte in perspektivne gospodarske panoge - **Finančni instrumenti za razvoj človeških virov:** Regijski finančni sklad za človeške vire, Brikcijeva fundacija, regijske štipendije;

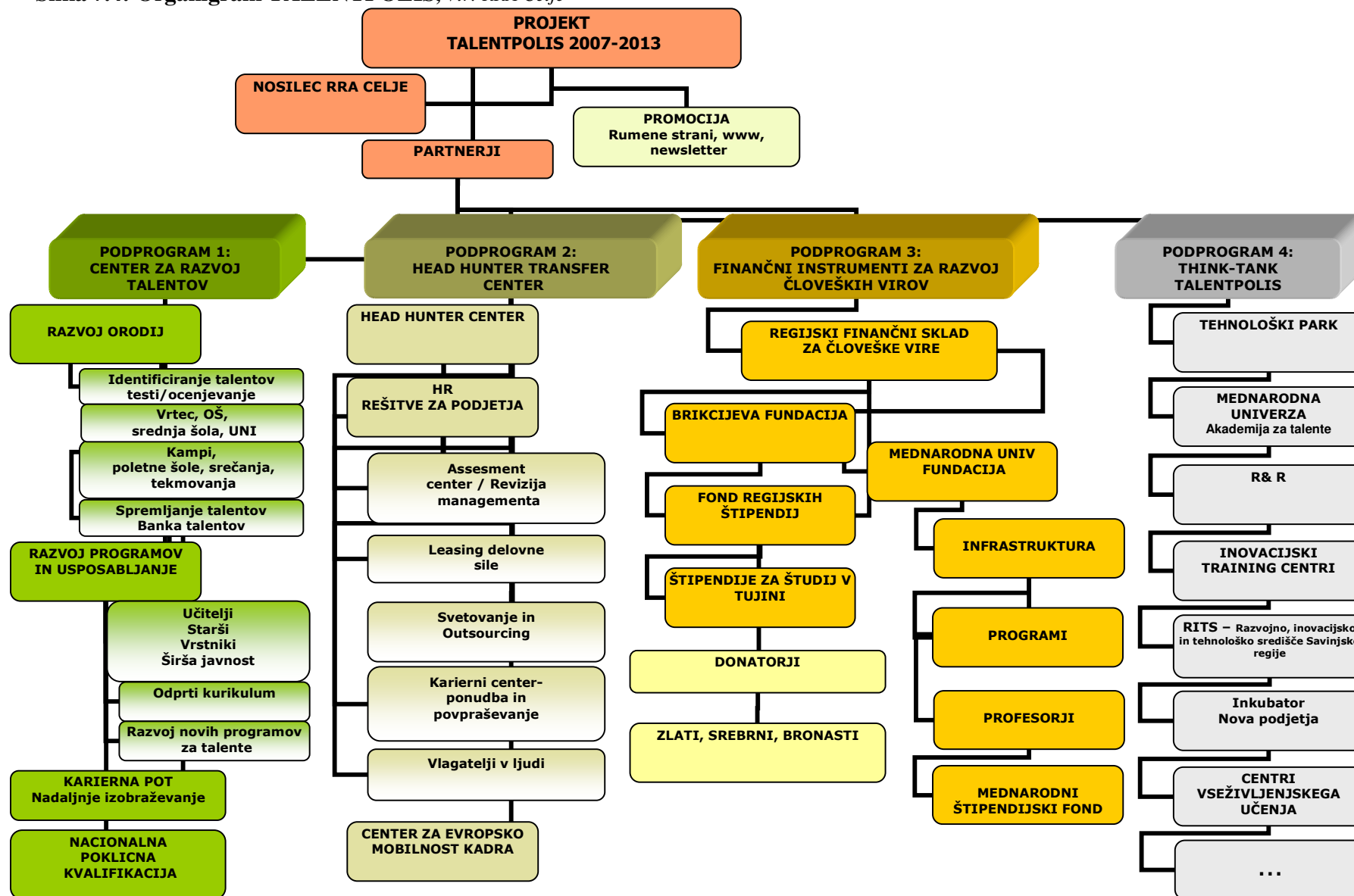
- strateško načrtovanje in spremljanje razvoja človeških virov v Savinjski regiji, sooblikovanje politik, prenos dobrih praks – **Think-tank Talentpolis.**

Tabela 7.4: Ciljne skupine projekta Talentpolis

PODPROGRAM	CILJNE SKUPINE
1. CENTER ZA RAZVOJ TALENTOV	Družina (starši, stari starši, prijatelji) Vrtci (otroci) Osnovne šole (osnovnošolci, učitelji, svetovalne delavke, psihologi) Srednje šole (dijaki, profesorji, svetovalni delavci, psihologi) Univerze (študent, profesorji, mentorji) Ljudske univerze (odrasli) Centri vseživljenjskega učenja Neformalne institucije izobraževanja (usposabljanja) Podjetja za izobraževanje (izobraževalne dejavnosti) Delodajalci
Gospodarstvo – 2. HEAD HUNTER TRANSFER CENTER	Podjetja kot delodajalci Podjetja - outsourcing Inkubatorji Iskalci zaposlitev Tehnološki centri
Državne institucije Lokalno – regionalni nivo 3. REGIJSKI FINANČNI SKLAD ZA ČLOVEŠKE VIRE - (Brikijeva fundacija, regijske štipendije, donatorji)	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Ministrstvo za šolstvo in šport Ministrstvo za gospodarstvo Zavod RS za šolstvo Zavod RS za zaposlovanje Občine Statistične regije – 31 občin Predstavniki oddelkov za družbene dejavnosti Širša strokovna javnost
Povezovanje gospodarstva in izobraževalnih institucij ter organizacij – THINK-THANK PARTNERSTVA	Odbor za človeške vire (Regionalni razvojni svet) Izobraževalci HRM, HRD managerji - predstavniki kadrovskih služb, - predstavniki za izobraževanje v podjetjih, - pripravljalci strateškega načrtovanja človeških virov v podjetjih. Strokovna javnost Tehnološki park Centri vseživljenjskega učenja R&R Inovacijski trening centri RITS

Vir: RRA Celje

Slika 7.4: Organigram TALENTPOLIS, Vir: RRA Celje

7.3.4 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 4 - PANALP

Program trajnostnega razvoja podeželja in mest med Alpami in Panonsko nižino 2007-2013

Razvojni program Panalp je strateški razvojni dokument, ki je v pripravi vzpostavil mrežo ključnih razvojnih partnerjev na nivoju regije, med regijami in na nivoju države. V Sloveniji doslej ni bilo vzpostavljenih sistemov aktivnega varstva in razvoja, ki integrirajo razvojne aktivnosti na področju naravnih in kulturnih virov na podeželju in v mestih tako, da v procesu nastajajo novi produkti in storitve, ki organizirani v mrežah povečujejo dinamiko gospodarskega razvoja in dvigujejo konkurenčnost.

Program Panalp je orodje in projektno ogrodje za izvajanje trajnostnega sonaravnega razvoja:

- na območju Savinjske regije in v povezavah s sosednjimi regijami v Sloveniji, v Avstriji (Dežela Koroška, Dežela Štajerska) in na Hrvaškem (Krapinsko-Zagorska županija)
- na območju Republike Slovenije, kot aplikacija strategije razvoja Slovenije in Državnega razvojnega programa, še posebej kot bistvena razvojna sestavina tretje razvojne osi.

Na tako definiranem programskem območju predstavlja program Panalp koncept, model in vzpostavljeno novo razvojno klimo v kateri se celovit, to je sinergijsko optimalen razvoj podeželja in mest izvede preko šestih podprogramov (ukrepov):

- DEŽELA CELJSKA – celovita prenova in programsko usposabljanje štajerskih gradov in dvorcev
- ORANS – sanacija, rekonstrukcija in programsko-ponudbena prenova samostanskih kompleksov in romarskih središč
- PRANGER – sanacija, prenova in revitalizacija mestnih, trških in vaških naselbinskih dediščinskih območij
- TRADICIJA ZA PRIHODNOST – razvoj sonaravnega kmetovanja, prenova in ekonomizacija podeželske dediščine in tradicije
- NATURA – program varstva in razvoja območij Natura 2000 in regijskih in krajinskih parkov
- DEDIŠČINSKI INKUBATOR – ustanovitev in izgradnja raziskovalnega, izobraževalnega in izvajalskega (podjetniškega) centra za prenovo kulturne dediščine

Realizacija projektov, ki se bodo izvajali v programu Panalp v obdobju 2007-2013 pomeni:

- od 4330 enot, ki predstavljajo 21% vse v Sloveniji evidentirane kulturne dediščine, celovito prenovljenih, prezentiranih in programsko usposobljenih 29 gradov, dvorcev in grajskih razvalin, 7 samostanskih kompleksov in romarskih središč in 19 sakralnih zgodovinsko in krajinsko reprezentativnih objektov
- pet revitaliziranih zgodovinskih mestnih središč, 10 trgov in 20 spomeniško in programsko revitaliziranih vaških jeder in preko 80 prenovljenih in programsko prestrukturiranih (turizem) domačij na podeželju ter 15-20% ekoloških kmetij
- novo ponudbeno infrastrukturo na podeželju: kolesarske steze, tematske poti, vinske ceste, informacijsko-promocijske in prodajne točke, predelovalni obrati, predstavitev podeželske dediščine, blagovne znamke, ekovasi
- varstveno-razvojno in ponudbeno (turizem) delovanje desetih regijskih in krajinskih parkov, ki zagotavljajo tudi izvajanje ukrepov v okviru mreže Natura 2000 in postanejo programsko razvojna orodja za izvajanje sonaravnega (trajnostnega) razvoja.
- delovanje dediščinskega inkubatorja kot podpornega raziskovalno-podjetniškega okolja za izvajanje projektov celovitih prenov kulturne dediščine

Indikativna vrednost programa Panalp je **270.840 mio EUR**. Predvideni viri za njegovo realizacijo so:

- 159.906 mio EUR EU+RS,
- 56.342 mio EUR občine,
- 54.592 mio EUR zasebni in drugi viri.

Z realizacijo programa Panalp se bistveno okrepi regijska in nacionalna identiteta, ključne doslej zelo slabo izkoriščene razvojne potenciale, se z integralnim razvojem usposobi kot vrhunske produkte in storitve, ki prinašajo nove kvalitetne zaposlitve in bistveno okrepijo obseg in raznovrstnost turističnega gospodarstva Savinjske razvojne regije in Republike Slovenije.

Razvojni program Panalp vzpostavlja novi razvojni model oziroma projektno in produktno povezavo med podeželjem in mesti in delujočimi centri stacionarnega turizma. Z realizacijo programa Panalp presegamo romantično predstavo o podeželju in naravni in kulturni dediščini in to tako, da izbrani objekti in območja, ki so danes opuščeni in neizkoriščeni (v številnih primerih sramota) z aktivnim (integralno-razvojnim) varstvom postajajo nosilci novih kvalitetnih produktov in storitev, ki se povezujejo v mreže in celovito regijsko in državno turistično ponudbo.

Tabela 7.5: Načrtovani rezultati (učinki) realizacije programa v obdobju 2007-2013

	KAZALNIKI (načrtovani rezultati)	SKUPAJ
1	Sanirani, prenovljeni in programsko usposobljeni objekti in območja kulturne dediščine	146
2	Nastanitvene kapacitete na podeželju in v mestih - v prenovljenih objektih kulturne dediščine (gradovi, kmetije, zgodovinska jedra...)	2105
3	Razstavnici, seminarski, kongresni, prireditveni in drugi prostori in ambient	36
4	Informacijske točke, promocijski prostori, prodajalne, saloni	60
5	Tematski produkti: ekovasi, vinoteke, gostilne	56
6	Predelovalni obrati na podeželju	0
7	Mreže in produkti in storitve v mrežah (podjetja, obrtne delavnice...)	101
8	Kolesarske steze, tematske poti in ceste	28
9	Nove kulturno-turistične, družabne in poslovne prireditve	87
10	Ekokmetije	850
11	Regijski in krajinski parki	10
12	Dediščinski inkubator	1
13	Delovna mesta*	695

* prikazane so samo neposredne zaposlitve

7.3.5 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 5 - REGIONALNI URGENTNI CENTER CELJE (RUCC)

Splošna bolnišnica Celje (SB Celje) je osrednja medregijska bolnišnica za širše celjsko območje (zasavsko, posavsko, koroško) na katerem deluje. Opravlja vse storitve bolnišničnega in specialistično ambulantnega zdravljenja na sekundarni ravni organiziranosti zdravstvene dejavnosti. Z drugimi subjekti v zdravstvenem varstvu se bolnišnica povezuje zaradi zagotavljanja **celovite oskrbe z zdravstvenimi storitvami prebivalstva**.

Splošna bolnišnica Celje je pomemben **razvojni in poslovni sistem** v regiji, saj vpliva na razvoj tega področja. Strategija našega dela je ustvarjati in dograjevati kreativne stike z vsemi pomembnimi dejavniki na posameznem področju, predvsem pa izkoristiti veliko koncentracijo intelektualnega potenciala v bolnišnici. Zavedamo se nujnosti sodelovanja in vzpostavljanja odnosov do okolja, saj je bolnišnica resnični del življenja v regiji in širše. V strategiji razvoja bolnišnice je navezovanje, ohranjanje in dograjevanje vseh vrst komunikacij z gospodarskimi, socialnimi, kulturnimi, športnimi, javnimi in političnimi subjekti v regiji. Zavedamo se svojega širšega družbeno-razvojnega poslanstva v regiji in smo pomemben partner z vsemi subjekti, s katerimi se moramo vključevati v skupne razvojne projekte.

V Splošni bolnišnici Celje je **velik intelektualni in tehnični potencial**, ki je sposoben najti nove poti pri zdravljenju in oskrbi bolnikov. Strokovna rast je pogojena s strokovnim in znanstveno raziskovalnim delom. Zato smo in bomo bolnišnica, ki ima **status učne bolnišnice**. Bolnišnični strokovnjaki sodelujejo v domačih in tujih raziskovalnih projektih in smo evropsko naravnani.

Poslanstvo bolnišnice je, da zagotavlja, kot osrednja bolnišnica v regiji, celovit sistem urgentnega zdravljenja po načelih kakovosti in racionalnosti. Zato zagotavljamo vsem bolnikom takojšnje zdravljenje, strokovno ustrezno, neprekinjeno in kakovostno zdravstveno oskrbo.

Opis projekta Regionalni urgentni center Celje (RUCC)

RUCC je skupno delovišče **prehospitalne (PH)** in **hospitalne urgentne službe (UO)** za Savinjsko regijo. Namenjen je celoviti, strokovno visoko kvalitetni oskrbi vseh akutnih bolnikov in poškodovancev z ogroženim zdravjem in/ali življenjem v tej regiji, 24 ur dnevno, vse dni v letu. Predvideni načini obravnave so: reanimacijski posegi in akutno agresivno zdravljenje prizadetih bolnikov, ambulantno zdravljenje akutnih stanj iz področja splošne medicine in vseh specialističnih strok; razširjena diagnostika in začetna oskrba vseh ambulantnih akutnih bolnikov, ki ne rabijo bolnišničnega zdravljenja, opazovanje bolnikov do 12 ur in sprejemanje akutnih bolnikov na bolnišnično zdravljenje.

Savinjska regija šteje okoli 257.500 prebivalcev, ali dobrih 12% slovenske populacije. Za oskrbo slednjih sedaj skrbijo ločeni prehospitalni in hospitalni urgentni službi, organizirani v Zdravstvenih domovih (ZD) v regiji in kot Urgentni oddelek (UO) SB Celje. Samo v ZD Celje, ki pokriva polovico regije, opravijo čez 20.000 obravnav akutnih bolnikov, na UO SB Celje pa več kot 46.000 pregledov letno (30.000 kirurških in 16.000 internističnih bolnikov).

Sedanji način dela predstavlja pošiljanje bolnikov iz ZD Celje in drugih ZD v regiji z napotnicami na specialistični pregled na UO. Razlogi za pošiljanje so strokovne (potreba po specialističnem mnenju) in tehnične narave (pomanjkanje diagnostičnih zmogljivosti vseh 24 ur dnevno, vsak dan v letu). To pomeni fizično pošiljanje že pregledanih in delno oskrbljenih bolnikov v celjsko bolnišnico, bodisi z lastnim prevozom, reševalnim vozilom ali drugače, kar podaljša čas oskrbe bolnikov, pogosto podvoji opravljanje preiskav in s tem nepotrebno zvišuje stroške dela, ter istočasno nepotrebno zvišuje število specialističnih pregledov na sekundarnem nivoju na škodo ogroženih bolnikov.

Združevanje človeških in tehničnih virov na enem mestu v regiji nudi številne prednosti v zdravljenju akutno obolelih in poškodovanih bolnikov. Med najpomembnejše prednosti štejemo: celostno obravnavo vseh akutnih bolnikov na enem mestu v regiji; skrajšanje časa potrebnega za oskrbo bolnikov, udejanjanje principa »zdravnik k bolniku«, s čemer preneha nepotrebno pošiljanje bolnikov na preglede in preiskave, izboljšanje kvalitete oskrbe bolnikov z možnostmi nenehne specialistične konzultacije (interdisciplinarno delo), možnost nepretrgane izmenjave znanja in veščin (kontinuirano učenje), možnost skupinske analize pomembnih primerov, atraktivnost dela za bodoči zdravstveni kader...

Izračuni kažejo, da je za delovanje RUCC potrebno okoli **2000 kvadratnih metrov delovnega prostora**, delno že obstoječega v starem pritličnem delu bolnišnice in delno kot prizidek obstoječim zmogljivostim. Potrebno novo površino ocenjujemo na okoli 800-1000 kvadratnih metrov.

Znanje in logistika, ki jih sedaj že imamo v Celjski subregiji obsegajo odlično organizirano prehospitalno urgentno službo v Celju in celotni Savinjski regiji (v Celju je bila prva v Sloveniji in letos praznuje 20. obletnico), UO SB Celje, ki je organiziran kot prvi takšen oddelek v Sloveniji pred tremi leti, odlične diagnostične zmogljivosti v celjski bolnišnici (sodoben laboratorij, ki deluje 24 ur dnevno, RTG diagnostiko, CT, MRI, UZ vseh organskih sistemov vključno s srčno-žilno diagnostiko, koronarografijo, intenzivno terapijo internističnih in kirurških strok, sodoben operacijski blok, sodoben kardiološki oddelek, vrhunski travmatološki oddelek s priznanim certifikatom odličnosti v zdravljenju najhujše poškodovanih bolnikov, opremljene prostore za reanimacijo, opazovalnico za urgentne bolnike (2200 opazovanih bolnikov letno pomeni za toliko zmanjšano hospitalizacijo), transfuziolško službo, specialistično nepretrgano oskrbo vseh strok razen kardiokirurgije in torakalne kirurgije), posodobljen informacijski sistem ter zadostno število vrhunskih zdravstvenih strokovnjakov na obeh nivojih (prehospitalnem in hospitalnem).

Naštete prednosti združevanja dveh v Sloveniji različno financiranih področij zdravstva (ZD sodijo občinskim skupnostim, SB Celje je državna ustanova) ne morejo biti

nepremostljiva ovira pri realizaciji projekta RUCC. Koncept formiranja UC v Sloveniji ni več strokovno sporen. Savinjska regija si zasluži svojega.

7.3.6 REGIJSKI PROJEKT NACIONALNEGA POMENA ŠT. 6 – CELJE – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE 2012

Evropska kulturna prestolnica je brez dvoma največji projekt na področju kulture, ki že več kod dvajset let poteka v državah Evropske unije. Nastal je na pobudo nekdanje grške kulturne ministrice Meline Mercouri, tako da so bile leta 1985 Atene organizator prvega »Evropskega mesta kulture«. Leta 1999 je bil projekt preimenovan v »Evropsko prestolnico kulture«, ki je medtem postala osrednji evropski kulturni dogodek. Ob neposredni bogatitvi kulturnega in turističnega življenja ter trajnih infrastrukturnih pridobitvah prinaša Evropska prestolnica kulture slehernemu mestu tudi neizmerljivo mednarodno promocijo ter razpoznavnost v evropskem prostoru, zato so se številna evropska mesta v preteklih dveh desetletjih že potegovala za organizacijo tega pomembnega evropskega projekta.

Evropski parlament in Svet Evropske unije sta maja 1999 določila vrstni red držav, ki bodo gostile Evropsko kulturno prestolnico do leta 2019. Da bi omogočila tudi novim državam - članicam enakopravno sodelovanje pri tem projektu, sta Evropski parlament in Svet Evropske unije aprila 2005 razširila krog organizatorjev. S to odločitvijo je tudi Slovenija določena kot gostiteljica Evropske kulturne prestolnice leta 2012, in sicer skupaj s Portugalsko. Kar zadeva nominacijo in izbor slovenskega predstavnika je Ministrstvo za kulturo RS pristojno, da ustanovam Evropske unije (Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Odboru regij) predlaga mesto - slovenskega kandidata za leto 2012. O izboru odloča Svet Evropske unije, in sicer na podlagi priporočila Evropske komisije, ki pa pri tem upošteva posvetovalno mnenje Evropskega parlamenta in skupine sedmih neodvisnih izvedencev za kulturno področje.

Na podlagi dosedanjih izkušenj lahko rečemo, da so nekatera mesta bolj, druga pa manj izkoristila ponujeno priložnost, in sicer ne samo v smislu lastne kulturne in turistične promocije, temveč tudi v smislu konkretnih gospodarskih koristi, ki jih prinaša zlasti občutno povečanje turističnega obiska. V vsakem primeru pa je vseh dosedanjih 33 mest dodatno okrepilo svojo mednarodno identiteto in se postavilo na evropski kulturni zemljevid kot središča kulturnega življenja.

Kar zadeva poglobitve razloge, ki nas navajajo h kandidaturi Mestne občine Celje za organizacijo Evropske kulturne prestolnice, lahko izpostavimo zlasti naslednje:

- predstavitev bogate kulturne dediščine evropskemu občinstvu;
- predstavitev sodobnih kulturnih vsebin, ki tvorijo ne le lokalno in regionalno kulturno identiteto, temveč prispevajo tudi k sodobni nacionalni kulturni identiteti;
- trajna obogatitev javne kulturne infrastrukture na območju Mestne občine Celje in širše Savinjske regije;
- spodbuda za razvoj kulturnega turizma na občinskem in širšem regionalnem območju;
- spodbuda za oblikovanje in izvajanje načrtne mestne kulturne politike, ki je usmerjena v doseganje dolgoročnih rezultatov;
- krepitev urbane identitete Celja;

- povezovanje vseh razpoložljivih kulturnih, institucionalnih, gospodarskih, človeških in drugih virov, kar bo omogočilo dodaten zagon na poti k uresničevanju temeljnih strateških ciljev Mestne občine Celje in Savinjske regije;
- utrjevanje mednarodne identitete Celja kot hitro razvijajočega se, sodobnega, prodornega in odprtega mesta kulturno razgledanih in svetovljansko usmerjenih prebivalcev.

H kandidaturi Mestne občine Celje za organizacijo Evropske kulturne prestolnice nas prav tako navaja spoznanje, da s tem projektom Evropska unija spodbuja kulturni, turistični, gospodarski in splošni družbeni razvoj regionalnih središč, v katerih je praviloma manj kulturnih dogodkov, v primerjavi z državnimi prestolnicami. Mestna občina Celje, kot središče Savinjske regije, je po svoji velikosti in vlogi znotraj nacionalnega okvira nadvse primerljiva z vsemi temi mesti. Svojo prihodnost želi graditi na pozitivnih izkušnjah kulturno najbolj razvitih evropskih mest, zlasti na izkušnjah Gradca, ki je leta 2003 nazorno pokazal, kakšne kulturne, turistične, gospodarske in družbene učinke je mogoče doseči s premišljeno programsko politiko. Menimo, da je Mestna občina Celje sposobna pripraviti kakovosten kulturni program, ki bo vseboval evropske razsežnosti in slonel na principih mednarodnega kulturnega sodelovanja v skladu z zahtevami Evropske unije.

Izbor Celja za organizatorja, bi pomenil, da bi se v letu 2012 zvrstilo na stotine kulturnih in turističnih dogodkov, ki bi pritegnili obiskovalce iz cele Evrope. Glede na pomen tega projekta v evropskem prostoru, bi bila medijska promocija neprecenljiva. Posledično bi bili tudi veliki gospodarski učinki. Že sam razpis Ministrstva za kulturo je zasnovan tako, da bo treba v prijavi predvideti trajne gospodarske učinke, in sicer v smislu pozitivnega vpliva na gospodarski oziroma trajnostni razvoj regije ter ustvarjanja novih delovnih mest. To pomeni, da bomo vse posege v infrastrukturo načrtovali v kontekstu delovanja objektov tudi po letu 2012.

Ob vsem tem kaže poudariti, da gre za projekt, ki ni usmerjen le v razvoj Celja kot mednarodno prepoznavnega mesta, pač pa je poleg evropske dimenzije močno poudarjena tudi regionalna dimenzija. To pomeni, da bo naš koncept v svoji programski izvedbi vseboval med drugim projekte, ki bodo izvajani na območju drugih občin znotraj Savinjske regije. Pri tem imamo v mislih projekte, ki izhajajo iz območij s statusom naravne ali kulturne dediščine, ki so vključena v Regionalni razvojni program Savinjske regije 2007-2013.

Potegovanje Mestne občine Celje za laskav naziv Evropske prestolnice kulture predstavlja nedvomno velik izziv za vse njene prebivalce, saj gre za največji projekt Evropske unije na področju kulture. To je hkrati izredna razvojna priložnost, ne le za mesto Celje, temveč tudi za celotno Savinjsko regijo. V skladu z razpisnimi pogoji izhaja namreč vizija dolgoročnega kulturno-turističnega razvoja Celja, opredeljena v konceptu kandidature, iz regionalnih prioritet, kot jih določa Regionalni razvojni program Savinjske regije 2007-2013.

Prepričani smo, da bodo prek projektov v okviru programa Celja kot Evropske prestolnice kulture leta 2012 uresničeni temeljni regionalni razvojni cilji, zlasti na področju

spodbujanja kulturno-turističnega razvoja, razvojnega prestrukturiranja regije, povečanja njene mednarodne prepoznavnosti in konkurenčnosti njenega gospodarstva ter splošnega trajnostnega razvoja. Prav tako smo prepričani, da bo izvedba tega pomembnega mednarodnega projekta imela pozitivne učinke na izboljšanje kulturne, turistične in prometne infrastrukture, nastanek novih delovnih mest in posledično hitrejšo gospodarsko rast. Vključevanje kulture, zlasti v povezavi s turizmom, med dejavnike regionalnega razvoja, pomeni dodaten zagon za celotno Savinjsko regijo, in sicer ne le v smislu trajnih infrastrukturnih pridobitev, temveč tudi na področju izboljšanja kakovosti življenja.

8. MAKROEKONOMSKI RAZVOJNI IN INVESTICIJSKI SCENARIJ REGIJE 2007-2013 NA OSNOVI USKLAJEVALNIH INVESTICIJSKIH PRIORITET

8.1 MAKROEKONOMSKI RAZVOJNI SCENARIJ

Analiza dosedanje stopnje razvoja Savinjske regije, kaže na relativno enakomerne razvojne premike, vendar v gospodarsko razvojnih strukturah, ki ne omogočajo razvojni preboj regije v višjo tehnološko in inovativno stopnjo. Razvojni zaostanek za najrazvitejšimi regijami v Sloveniji je konstanten. Primerjave z razvitimi evropskimi regijami pa kažejo na relativno in absolutno zaostajanje Savinjske regije, ki bazira na »stari ekonomiji« in neizdelani tehnološki in podjetniški infrastrukturi regije.

Vse resne razvojne ambicije in razvojni scenarij regije ne morejo več temeljiti na pasivnem pristopu, kjer se bo čakalo, da bodo zunanji pozitivni gospodarski trendi vplivali tudi na razvojne trende v regiji. Res je, da je regija naredila gospodarsko in razvojno prestrukturiranje prve tehnološke stopnje. Velik del industrije temelječe na jugoslovanskih trgih, se je v devetdesetih letih znižal. Nastala je nova, reorganizirana gospodarska struktura, ki se je usmerila na tuje trge, v izvoz. Vendar je tudi sedanje »prenovljeno« regijsko gospodarstvo doseglo svoj razvojni limit, ki izhaja iz njegove premajhne inovativnosti in premajhnega vlaganja v raziskave in razvoj. Regijsko gospodarstvo se nahaja na 5. tehnološki razvojni stopnji (od 15 stopenj po overhanovi tehnološki lestvici) in ima v povprečju 3-krat manjšo dodano vrednost od povprečja evropske petnajsterice.

Takšna gospodarska struktura regije, v prihodnosti ne bo mogla več zagotavljati visokih razvojnih in življenjskih ciljev prebivalcev regije, ter njihove relativno visoke socialne varnosti. Zato je edina RAZVOJNA ALTERNATIVA REGIJE PROAKTIVEN razvojni preboj regije na osnovi celovite tehnološke prenove ter internacionalizacije Savinjske regije.

Makroekonomski razvojni scenarij regije 2007-2013 temelji na sledečih strateških razvojnih parametrih:

1. Gospodarska rast regije mora biti najmanj 7 % letno (Slovensko povprečje je 4 %), če hočemo zmanjšati razvojni zaostanek.
2. Regija bo vzpostavila celovito tehnološko in ekonomsko infrastrukturo, ki bo omogočala nastajanje in razvoj novih tehnoloških podjetij in prestrukturiranje obstoječe regijske ekonomije v smeri produktov in storitev višje dodane vrednosti
3. Na regionalnem področju se razvije celovito regionalno razvojno načrtovanje – regionalni strateški razvojni management, ki bo povezoval in integriral različne sektorske regijske in lokalne projekte v integralne – konsistentne celote za doseganje sinergijskih učinkov in njihove večje makroekonomske učinkovitosti
4. Obstoječe regijsko gospodarstvo se inovira skozi ustanavljanje razvojnih enot v podjetjih, podjetniško in strateško povezovanje skozi klaste, tehnološke platforme in vključevanje v mednarodne projekte Evropske unije.

5. Regija se bo v naslednjih letih maksimalno odprla v globalni svet. Hitrejša gospodarska rast v regiji se bo vzpostavila skozi sistematičen koncept internacionalizacije malih in srednjih podjetij regije, ter proaktivnim pristopom pritegnitve neposrednih tujih investicij v regijo – predvsem v področje novih tehnologij in turističnega gospodarstva.
6. Regija bo pristopila k strateški in operativni »prenovi« regijskega prebivalstva v smislu izobrazbene in populacijske strukture. Oba vitalna cilja za rast in razvoj regije bo regija dosegla z načrtnim strateškim pristopom k imigracijske politike regije in ustvarjanje klime in ustvarjanju absorpcijske sposobnosti za ustvarjalne in kerativne ljudi ter podjetij iz drugih slovenskih regij in sveta.
Razvoj visokošolskega in mednarodnega univerzitetnega študija v regiji, pa bo regija »pomladil« v starostni in izobrazbeni strukturi, prebivalstva in zagotavljal temeljne človeške vire, za razvoj tehnoloških in storitvenih podjetij v regiji do leta 2013.

Makroekonomski razvojni scenarij regije je prikazan v posameznih tabelarnih izračunih, ki so narejeni:

- a) na statični simulaciji trendov – kje se bo regija nahajala, če bo prepuščena razvojni inerciji,
- b) na proaktivnem dinamičnem pristopu regije, ki se bo izvajal skozi paleto ukrepov in razvojnih instrumentov, ki jih bo regija izvajala v 7-letnem programskem obdobju.

Tabela 8.1: Populacijski trendi regije in razvojno scenarij

POPULACIJSKI TRENDI REGIJE 2007-2013									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	stanje in struktura
a) STATIČNO - BREZ UKREPOV									
RAST ŠTEVILA PREBIVALSTVA*	257.375	257.638	257.901	258.164	258.427	258.690	258.713	259.217	+1.842
STAROSTNA STRUKTURA									
0-14 let	37.425	37.034	36.646	36.263	35.884	35.508	35.137	34.770	-2.655
15-34 let	73.796	72.827	71.871	70.927	69.996	69.077	68.170	67.275	-6.521
35-64 let	108.821	109.843	110.874	111.916	112.967	114.028	115.098	116.179	+7.358
65+ let	37.333	37.835	38.344	38.860	39.383	39.913	40.450	40.994	+3.661
b) DINAMIČNO - Z UKREPI									
DODATNA RAST NA OSNOVI UKREPOV V STAROSTNI STRUKTURI		1.600	1.700	2.750	3.300	3.850	3.400	3.400	20.000
15-34 let		1.500	1.500	2.500	3.000	3.500	3.000	3.000	18.000
35-64 let		100	200	250	300	350	400	400	2.000
KUMULATIVNO V STAROSTNI STRUKTURI									
15-34 let		1.500	3.000	5.500	8.500	12.000	15.000	18.000	
35-64 let		100	300	550	850	1.200	1.600	2.000	
STAROSTNA STRUKTURA Z UKREPI									
0-14 let	37.425	37.034	36.646	36.263	35.884	35.508	35.137	34.770	-2.655
15-34 let	73.796	74.327	74.871	76.427	78.496	81.077	83.170	85.275	+11.479
35-64 let	108.821	109.943	111.174	112.466	113.817	115.228	116.698	118.179	+9.358
65+ let	37.333	37.835	38.344	38.860	39.383	39.913	40.450	40.994	+3.661
SKUPNA RAST PREBIVALSTVA	257.375	259.139	261.036	264.016	267.579	271.726	275.455	279.217	+21.842

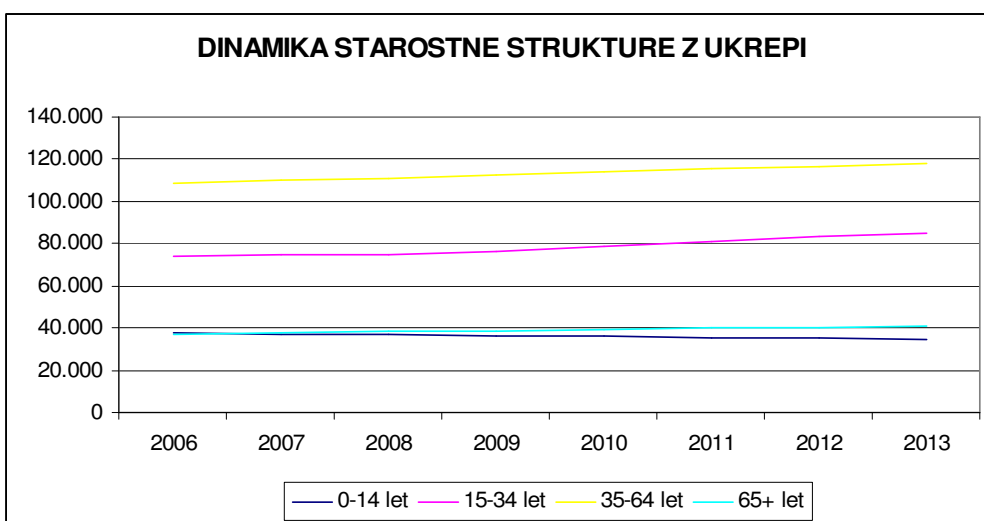
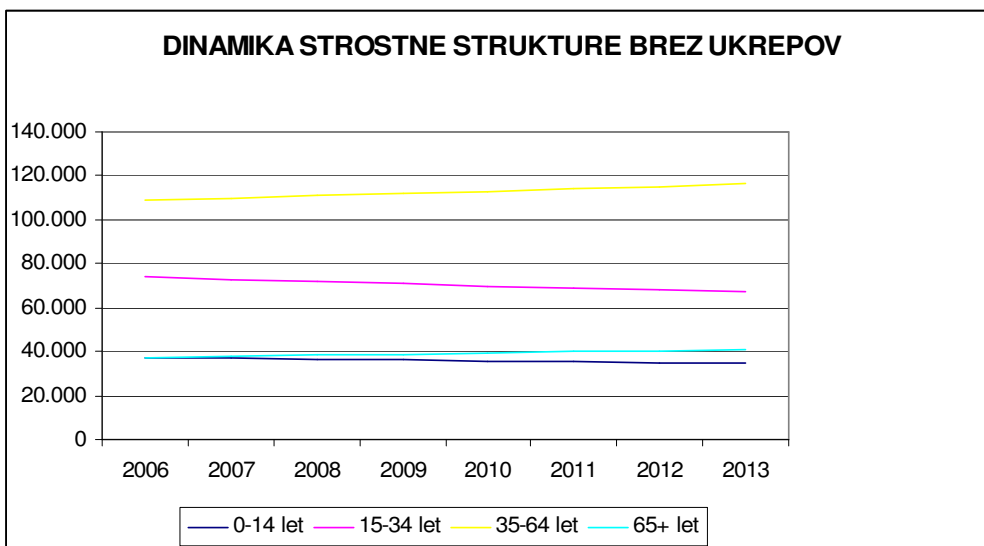
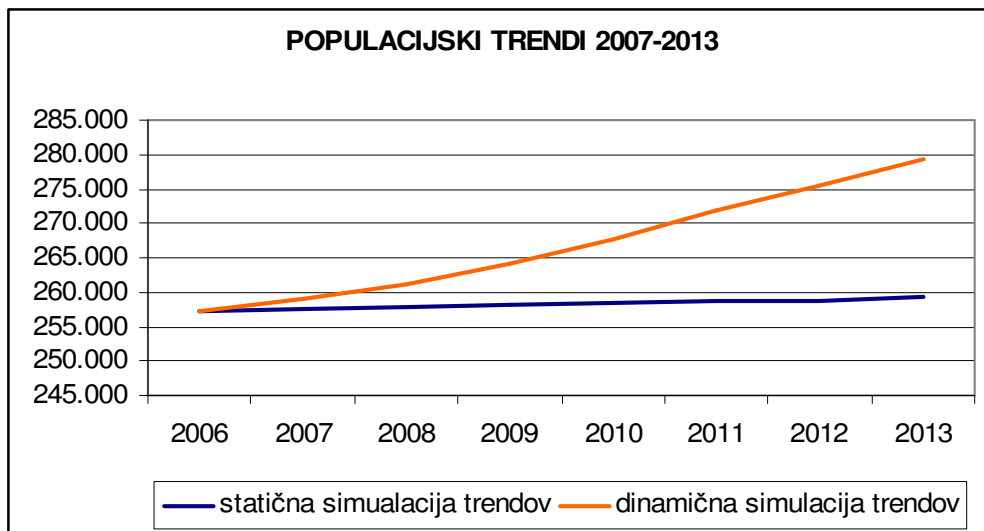

Tabela 8.2: Struktura rasti populacije regije 2007-2013

STRUKTURA RASTI POPULACIJE SAVINJSKE REGIJE 2007-2013

	stanje 2006		STATIČNO leto 2013		DINAMIČNO NA OSNOVI UKREPOV	
STAROSTNA STRUKTURA	število	%	število	%	število	%
0-14 let	37.425	14,5%	34.770	13,4%	34.770	12,5%
15-34 let	73.796	28,7%	67.275	26,0%	85.275	30,5%
35-64 let	108.821	42,3%	116.179	44,8%	118.179	42,3%
65+ let	37.333	14,5%	40.994	15,8%	40.994	14,7%
SKUPAJ	257.375	100,0%	259.217	100,0%	279.217	100,0%

Tabela 8.3: Aktivno prebivalstvo in struktura zaposlenih

AKTIVNO PREBIVALSTVO IN STRUKTURA ZAPOSLENIH 2007-2013											
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	%	razlika
a) STATIČNO - BREZ UKREPOV	%										
aktivno prebivalstvo		117.693	116.516	115.351	114.197	113.055	111.925	110.806	109.698		-7.995
delovno aktivno prebivalstvo		103.591	102.837	102.082	101.327	100.571	99.815	99.059	98.303		-5.288
brezposelne osebe	12,1%	14.102	13.679	13.269	12.871	12.484	12.110	11.747	11.394	10,39%	-2.708
STRUKTURA ZAPOSLOTITVE											
gospodarske družbe	59,4%	61.557	61.865	62.174	62.485	62.797	63.111	63.427	63.744	64,84%	2.187
samostojni podjetniki	8,4%	8.677	8.720	8.764	8.808	8.852	8.896	8.941	8.985	9,14%	308
ostali sektor	32,2%	33.357	32.252	31.144	30.034	28.922	27.808	26.692	25.574	26,02%	-7.783
skupaj (delovno aktivno)	100,0%	103.591	102.837	102.082	101.327	100.571	99.815	99.059	98.303	100,00%	-5.288
b) DINAMIČNO - Z UKREPI											
STRUKTURA ZAPOSLOTITVE											
gospodarske družbe	59,4%	61.557	62.173	62.794	63.422	64.056	64.697	65.344	65.997	59,19%	4.440
samostojni podjetniki	8,4%	8.677	8.764	8.851	8.940	9.029	9.120	9.211	9.303	8,34%	626
ostali sektor	32,4%	33.559	33.593	33.609	33.626	33.643	33.660	33.677	33.693	30,22%	134
delovno aktivno-35-64 let (kumulativa)			100	300	550	850	1.200	1.600	2.000		
delovno aktivno-15-34 let (kumulativa)				50	100	150	300	400	500		
skupaj dodatna delovno aktivna populacija			100	350	650	1.000	1.500	2.000	2.500	2,24%	2.500
delovno aktivno prebivalstvo skupaj		103.591	104.629	105.605	106.638	107.729	108.976	110.231	111.494	100,00%	7.903
delovno aktivno prebivalstvo-brez ukrepov		103.591	102.837	102.082	101.327	100.571	99.815	99.059	98.303		-5.288
aktivno prebivalstvo-brez ukrepov		117.693	116.516	115.351	114.197	113.055	111.925	110.806	109.698		-7.995
aktivno prebivalstvo z dodatnim aktivnim prebivalstvom		117.693	116.616	115.701	114.847	114.055	113.425	112.806	112.198		
aktivno prebivalstvo - vsemi ukrepi skupaj		117.693	118.221	118.519	118.616	119.296	119.880	120.467	120.777		3.084
brezposelne osebe		14.102	13.592	12.914	11.977	11.567	10.903	10.235	9.283	7,7%	-4.819

Tabela 8.4: Število in struktura gospodarskih družb regije

ŠTEVILO IN STRUKTURA GOSPODARSKIH DRUŽB

	2006		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	struktura 2013	RAZLIKA	rast na letnem nivoju
	%	število										
STATIČNO - BREZ UKREPOV												
GOSPODARSKE DRUŽBE -SKUPAJ	100%	3.926	4.002	4.079	4.156	4.236	4.317	4.399	4.483	100,0%	557	
velike GD	2,0%	80	79	79	78	78	77	77	76	1,7%	-4	-0,7%
srednje GD	2,1%	82	84	84	84	84	84	84	84	1,9%	2	2%
majhne GD	95,9%	3.764	3.839	3.916	3.994	4.074	4.156	4.239	4.324	96,4%	560	2%
DINAMIČNO - Z UKREPI												
GOSPODARSKE DRUŽBE -SKUPAJ	100%	3.926	4.052	4.185	4.321	4.467	4.613	4.763	4.919	100,0%	993	
velike GD	2,0%	80	80	80	79	78	77	76	76	1,5%	-4	-0,7%
srednje GD	2,1%	82	82	85	87	95	98	100	103	2,1%	21	2,80%
majhne GD	95,9%	3.764	3.890	4.020	4.155	4.294	4.438	4.587	4.740	96,4%	976	3,35%

Tabela 8.5: Rast produktivnosti regije merjene skozi dodano vrednost na zaposlenega

RAST PRODUKTIVNOSTI 2007-2013 - MERJENA V DODANI VREDNOSTI NA ZAPOSLENEGA

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
STATIČNO - BREZ UKREPOV								
Dodana vrednost na zaposlenega v € v regiji	28.096	30.344	32.771	35.393	38.225	41.283	44.585	48.152
Dodana vrednost na zaposlenega v € v Sloveniji	30.083	32.489	35.088	37.895	40.927	44.201	47.737	51.556
Dodana vrednost na zaposlenega v € v EU-25	53.118	57.367	61.957	66.913	72.266	78.048	84.291	91.035
DINAMIČNO - Z UKREPI								
Dodana vrednost na zaposlenega v € v regiji	28.096	33.238	39.320	46.516	55.028	65.099	77.012	91.105
Dodana vrednost na zaposlenega v € v Sloveniji	30.083	33.150	36.530	40.254	44.359	48.881	53.865	59.357
Dodana vrednost na zaposlenega v € v EU-25	53.118	57.367	61.957	66.913	72.266	78.048	84.291	91.035

Opomba:

STATIČNO - BREZ UKREPOV

ocena gibanja na podlagi preteklih gibanj

DINAMIČNO - Z UKREPI

rast dodane vrednosti v regiji 18,3%

rast dodane vrednosti Slovenije 10,96% (kjer je vključen delež regije)

Tabela 8.6: Rast bruto družbenega proizvoda regije 2007-2013

RAST BDP REGIJE 2007-2013								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
STATIČNO - BREZ UKREPOV								
BDP na prebivalca € v regiji	12.431	13.103	13.810	14.556	15.342	16.109	16.914	17.760
BDP na prebivalca € v Sloveniji	14.047	14.806	15.605	16.448	17.336	18.203	19.113	20.069
BDP na prebivalca € EU-25	23.019	23.388	23.762	24.142	24.528	24.872	25.220	25.573
DINAMIČNO - Z UKREPI								
BDP na prebivalca v € v regiji z ukrepi	12.431	13.301	14.232	15.229	16.295	17.435	18.656	19.961
BDP na prebivalca v € v Sloveniji	14.047	14.806	15.605	16.448	17.336	18.203	19.113	20.069
BDP na prebivalca v € EU-25	23.019	23.388	23.762	24.142	24.528	24.872	25.220	25.573

Opomba:

STATIČNO - BREZ UKREPOV

ocena gibanja na podlagi preteklih gibanj

DINAMIČNO - Z UKREPI

rast BDP regije 7 %

rast BDP Slovenije - napoved UMAR

rast BDP EU-25 ocenjena na podlagi preteklih gibanj (do 2009-1,6; od 2010 1,4)

Tabela 8.7: Izobrazbena struktura prebivalstva regije

PREBIVALSTVO SAVINJSKE REGIJE, STARO 15 LET IN VEČ, PO STOPNJAH DOSEŽENE IZOBRAZBE, 2004

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BREZ IZOBRAZBE, NEPOPOLNA OSNOVNOŠOLSKA ALI OSNOVNOŠOLSKA IZOBRAZBA	68.000	66.830	65.961	65.172	63.972	63.103	62.117	61.241	60.452	59.811
SREDNJA IZOBRAZBA	126.000	127.285	128.441	129.977	130.964	131.456	132.712	133.698	134.267	135.000
VIŠJA, STROKOVNA, VIŠJEŠOLSKA, SPECIALISTIČNA POVIŠJEŠOLSKA IZOBRAZBA	10.000	10.412	10.813	11.263	11.658	12.045	12.343	12.588	12.713	12.890
VISOKA STROKOVNA, UNIVERZITETNA, SPECIALIZACIJA, MAGISTERIJ, DOKTORAT	15.000	15.258	15.416	15.652	15.830	16.008	16.226	16.622	16.856	17.110
SKUPAJ	218.000	219.785	220.631	222.064	222.424	222.612	223.398	224.149	224.288	224.811

	STANJE 2004		STATIČNO			CILJNO DINAMIČNO		
	2004	V %	2013	razlika	V %	2013		V %
BREZ IZOBRAZBE, NEPOPOLNA OSNOVNOŠOLSKA ALI OSNOVNOŠOLSKA IZOBRAZBA	68.000	31,2%	59.811	-8.189	26,6%	52.811	-15.189	22,0%
SREDNJA IZOBRAZBA	126.000	57,8%	135.000	9.000	60,1%	139.037	13.037	58,0%
VIŠJA, STROKOVNA, VIŠJEŠOLSKA, SPECIALISTIČNA POVIŠJEŠOLSKA IZOBRAZBA	10.000	4,6%	12.890	2.890	5,7%	20.000	10.000	8,3%
VISOKA STROKOVNA, UNIVERZITETNA, SPECIALIZACIJA, MAGISTERIJ, DOKTORAT	15.000	6,9%	17.110	2.110	7,6%	27.962	12.962	11,7%
SKUPAJ	218.000	100,0%	224.811		100,0%	239.810		100,0%

Tabela 8.8: Razvojne projekcije populacije od 0-24 let in potrebne infrastrukture

RAZVOJNE PROJEKCIJE PROJEKCIJE GENERACIJE OD 0-24 LET ZA POTREBE INFRASTRUKTURE

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VRTCI	94	94	94	95	95	96	97	97	97
OTROCI	7.196	7.218	7.243	7.269	7.287	7.311	7.329	7.342	7.350
ŠT. OSNOVNIH ŠOL	119	119	119	119	119	119	119	119	119
UČENCI	23.078	22.862	22.673	22.420	22.218	21.893	21.648	21.498	21.343
ŠTEVILO SREDNJIH ŠOL	20	20	20	20	20	20	20	20	20
ŠTEVILO DIJAKOV po občini stalnega prebivališča	13.633	13.198	12.746	12.388	11.999	11.643	11.287	10.718	10.076
ŠTEVILO VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL	6	6	6	7	7	8	8	8	8
ŠTEVILO ŠTUDENTOV VIŠJEŠOLSKEGA STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA po občini stalnega prebivališča	2.557	2.878	3.228	3.588	3.909	4.269	4.525	4.846	5.126
ŠTEVILO VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV	5	7	8	9	10	11	12	13	14
ŠTEVILO ŠTUDENTOV VISOKOŠOLSKEGA DODIPLOMSKEGA IN PODIPLOMSKEGA IZOBRAŽEVANJA po občini stalnega prebivališča	12.037	11.823	11.587	11.387	11.151	10.915	10.765	10.599	10.538
ŠTEVILO VSEH ŠTUDENTOV (VIŠJEŠOLSKEGA IN VISOKOŠOLSKEGA DODIPLOMSKEGA IN PODIPLOMSKEGA IZOBRAŽEVANJA), KI ŠTUDIRAJO V SAVINJSKI REGIJI	5897 = 3.390 (VIŠJE ŠOLE) + 2.507 (VISOKE ŠOLE)	8.054	10.177	12.163	14.519	16.644	18.775	20.456	21.000

Tabela 8.9: Ciljna brezposelnost regije leta 2013

CILJNA BREZPOSELNOST 2013								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BREZPOSELNOST V SAVINJSKI REGIJI	14.102	13.592	12.914	11.977	11.567	10.903	10.235	9.283
STOPNJA BREZPOSELNOSTI	12,0%	11,5%	10,9%	10,1%	9,7%	9,1%	8,5%	7,7%

1. Analiza populacijskih trendov v Savinjski regiji kaže na dinamiko, ki je značilna za razvitejše države – staranje populacije in nizko rodnost. Regija ima leta 2006, 257.375 prebivalcev in v strukturi mladega prebivalstva do 34 let, 43,2% celotne populacije. Po simulacijah populacijskih trendov do leta 2013, bi regija imela 259.217 prebivalcev. V strukturi prebivalstva se generacija do 34 let zmanjša za 4% (preko 9.000 prebivalcev) in se poveča druga in tretja starostna struktura. Struktura prebivalstva nad 65 let se poveča za 3.660 ljudi.

Zato mora regija izvesti aktivne ukrepe na tem področju, in sicer:

- a) aktivna imigracijska politika
- b) razvoj izobraževalnih institucij in ustanovitev regijskega mednarodnega univerzitetnega središča

Regija mora povečati število prebivalstva do leta 2013 na 279.217 prebivalcev (povečanje za 8,5%). V strukturi pa se mora povečati generacija 15-34 let za cirka 18.000 prebivalcev, in generacija 35-64 let za cirka 2.000 prebivalcev. Takšno strukturno in kvaliteto povečanje prebivalstva regije, bo dalo osnovo za rast delovno aktivnega prebivalstva regije, ki je pogoj za zadovoljevanje potreb po kadru, glede na razvojne cilje gospodarstva regije.

2. Aktivno prebivalstvo in zaposlovanje

Demografski in populacijski trendi kažejo na to, da se bo regija že do leta 2013 znašla v velikih kadrovskih problemih, če ne bo začela pravočasno reševati vprašanja vezana na aktivno delovno prebivalstvo regijo.

Regija ima leta 2006, 103.793 aktivnega prebivalstva, ki v 67% zaposlen v gospodarskem sektorju in 33% v ostalih dejavnostih. Po projekcijah, bi regija imela 109.063 delovno aktivnega prebivalstva, v bistveno manj ugodni starostni strukturi kot leta 2006. Razlika, cirka 500 – dodatnih delovno aktivnih oseb, ni niti približno zadosti za zadovoljitev potreb gospodarstva regije, ki bi se morale povečevati po povprečno 7% letni stopnji rasti.

Regija bi do leta 2013 morale ustvariti cirka neto 500 novih podjetij, ki bodo genirala med 10.000 in 15.000 novih delovnih mest. To pa je tista količina delovno intenzivnega prebivalstva, ki ga bo regija morala zagotoviti z drugimi ukrepi in instrumenti, ki so jih uspešno uvedle nekatere zahodne države (primer: RRA).

3. Spremembe na področju kvantitete in kvalitete gospodarskih družb v regiji do leta 2013

Regija ima gospodarsko strukturo v kateri je 95,9% malih podjetij (3.764 podjetij), 2,1% srednjih podjetij, (82 podjetij) in 2% velikih podjetij (80 podjetij). Velike gospodarske družbe zaposlujejo preko 50% vseh zaposlenih.

Regija mora tako v kvalitativnem smislu (povečanje števila tehnoloških podjetij in podjetij, ki producirajo izdelke in storitve višje dodane vrednosti), kot v količinskem smislu (ustanavljanje novih podjetij in povečanje podjetniške aktivnosti) narediti večje in hitreje premike za povečanje gospodarske rasti v regiji in tehnološkem prestrukturiranju regije.

Regija mora do leta 2013 povečati število gospodarskih družb iz 3.926 na 4.919 gospodarskih družb. V strukturi se bodo povečala predvsem manjša podjetja (ocena 557), zmanjšalo se bo število velikih podjetij (iz 2 % na 1,5 %).

4. Spremembe na področju produktivnosti

Regija bo morala narediti velike premike na področju povečevanja produktivnosti regijskega gospodarstva, merjeni v dodani vrednosti na zaposlenega. Iz tabele 5 je razvidno, da bi s statičnem pristopu imelo regijsko gospodarstvo leta 2013, 48.152 € dodane vrednosti na zaposlenega, kar bi pomenilo več kot polovični zaostanek EU=25 (91.035 €).

Če bi regija želela uloviti ta velik razvojni zaostanek za povprečjem EU=25 do leta 2013, bi morala povečevati stopnje rasti dodane vrednosti na letnem nivoju po 18,3 %. Kar pa s strukturo obstoječega gospodarstva nikakor ni mogoče.

Zato je nujna vzpostavitev celovitega sistema tehnološke in podjetniške infrastrukture za nastajanje novih podjetij in ustvarjanje pogojev za pritok tujih tehnoloških podjetij v regijo.

5. Regija si želi do leta 2013 po razvitosti doseči razvitost regije EU-25. Doseganje tega cilja zahteva najmanj 7% letno gospodarsko rast, pri kateri bo regija leta 2013 imela 20.000 € , BDP na prebivalca, kar še vedno pomeni le 80% povprečja EU – 25.

Šele v naslednjem programskem obdobju (ocena do 2020) bo regija lahko stopila med najrazvitejše EU regije. Če bi hoteli že do konca programskega obdobje 2007-2013 doseči povprečje EU-25, bi morala imeti regija 9,3 % stopnjo gospodarske rasti. Kar pa ni realno.

6. Analiza izobrazbene strukture Savinjske regije, kaže na izredno neugodno izobrazbeno strukturo prebivalstva Savinjske regije. Kar 31% vsega prebivalstva regije je brez izobrazbe ali z dokončano osnovno šolo. Regija ima manj kot 11% prebivalstva z višjo in visoko izobrazbo. Takšna izobrazbena struktura je odraz tudi strukture gospodarstva in njegove tehnološke stopnje. Razvojni in tehnološki preboj Savinjske regije, se bo tako v naslednjih 7-letih odvijal na področju razvoja, izobraževanja in strukturnih sprememb na področju človeških virov regije. Iz tabele 7 je razviden potreben makro razvojni premik na področju človeških virov. Minimalna osnova za tehnološko gospodarsko prestrukturiranje regije je 20% kadra z višjo in visoko izobrazbo v celotni izobrazbeni strukturi regije.

To pomeni, da bi morala regija v naslednjih 10-letih povečati število prebivalstva z višjo in visoko izobrazbo iz 25.000 na 47.000 – torej za cirka 22.000 oseb z višjo in visoko izobrazbo. Tako velik strukturni premik v izobrazbeni strukturi bo lahko regija naredila ob realizaciji treh strateških usmeritev regije do leta 2013:

- prvič, internacionalizacija regije in aktivna imigracijska politika regije,
 - mednarodno univerzitetna regija,
 - aktivna politika privabljanja tujih investorjev z višje tehnološkimi programi v regijo.
7. Proaktivna razvojna in gospodarska politika regije do leta 2013 mora rezultirati v ciljni brezposelnosti regije, ki bi se naj do leta 2013 zmanjšala na nivo 7,7%, kar pomeni zmanjšanje nezaposlenih za najmanj 4.500 - 5.000 oseb. Struktura brezposelnosti in izobrazbena struktura nezaposlenih pa pomenita dodatne napore regije in pristojnih služb (Zavoda RS za zaposlovanje,...itd.), za ustvarjanje socialnega podjetništva, podjetništva na podeželju in delovnih mest, ki ne bo zahtevala tako visoko izobrazbeno strukturo.

8.2 MAKROEKONOMSKI FINANČNI SCENARIJ Z AFINANCIRANJE RAZVOJA SAVINJSKE REGIJE 2007-2013

Makroekonomski razvojni scenarij regije do leta 2013 je izdelan na elementih proaktivnega "razvojnega potiska", ki je bistveno nadgrajen koncept razvoja na osnovi dodeljevanje evropskih strukturnih sredstev.

Evropska strukturna sredstva so sicer pomemben finančni resurs, vendar le eden izmed palete finančnih virov in instrumentov, ki jih bo regija uporabila v konceptu integralnih finančnih virov za razvojno finančno servisiranje ključnih projektov regije.

Finančni investicijski scenarij je grajen na 7 finančnih virih, ki bon a lastnem nivoju zagotovil investicijski potencial v regiji v velikosti cca. 500 milijonov evrov.

Finančni vir št. 1 – razvojni del proračuna RS , ki se ocenjuje na približno 730 milijonov evrov. Savinjska regija bi na letnem razvoju morala koristiti vsaj 12% teh razvojnih sredstev.	87 mio €
Finančni vir št. 2 – razvojni deli proračunov občin Savinjske regije. Bruto proračun 31 občin Savinjske regije znašajo okoli 210 milijonov evrov. Razvojni del proračunov se ocenjuje na približno na 5% sredstev.	10,5 mio €
Finančni vir št. 3 – Evropska strukturna sredstva v velikosti 4,7 milijarde evrov, kar znaša na letnem nivoju približno 670 milijonov evrov. Savinjska regija načrtuje pridobiti za projekte regije vsaj 10 % sredstev, kar znaša 67 milijonov evrov na letnem nivoju.	67 mio €
Finančni vir št. 4 – Evropska sredstva – direktno iz Bruseljskih skladov. Centralni programi Evropske unije imajo preko 280 milijard evrov sredstev za paleto različnih programov. Samo s 7. Okvirnim programom bo na razpolago 57 milijonov evrov. Regija namerava z bistveno bolj agresivno in organizirano politiko vključevanja v evropske projekte pritegniti v regijo vsaj 30 milijonov evrov na letnem nivoju, kar predstavlja 0,1% potencialnih razpoložljivih sredstev.	30 mio €
Finančni vir št. 5 – Neposredne tuje investicije. Regija bi z aktivno politiko ustvarjanja investicijskih priložnosti, investicijsko odprtih projektov in prostorskih pogojev povečala dosedanje neposredne tuje investicije iz 120 milijonov evrov na 300 milijonov evrov/letnem <u>nivoju</u> (neto +180 milijonov).	180 mio €
Finančni vir št. 6 – Privatno javno partnerstvo. Regija ima enega največjih infrastrukturno razvojnih projektov v Vzhodni kohezijski regiji. To je Tretja razvojna os. Projekt se bo ponudil kot prvi praktični aplikativni projekt novega Zakona o privatnem javnem financiranju v Sloveniji. Projekt je izvedljiv v 7 letih. Ocenjena vrednost projekta je 3 milijarde evrov. Na	60 mio €

Savinjsko regijo bi odpadlo približno 1/4 projektov, kar pomeni približno 750 milijonov evrov, oziroma okoli 100 milijonov evrov investicij na letnem nivoju.	
Finančni vir št. 7 – Ostali mednarodni investicijski viri. Projekti regije in tehnološki projekti bodo zanimivi tudi za ostale vire mednarodne fundacije, EIB, rizični kapital, itd., ki bi na letnem nivoju financiral te projekte.	20 mio €
SKUPAJ	454,5

Možni investicijski potencial regije od 1 do 7 je približno 450 milijonov evrov, kar pomeni, da bi regija v celovit razvoj in različne projekte ter nove investicije v regije lahko investirala približno 3,2 milijard evrov. Takšna količina investicij pa je že zadostna kritična masa svežih finančnih virov, ki lahko makroekonomsko in strukturno spremenila razvojno sliko Savinjske regije.

Makroekonomski scenarij Savinjske regije in makroekonomski finančni scenarij za dosego razvojnih ciljev, seveda zahteva bistveno bolj dodelana institucionalno, razvojno in kadrovsko infrastrukturo na regionalnem nivoju.

Sestavni del realizacije projekta Regionalnega razvojnega programa mora biti vzpostavitev implementacijskih struktur za realizacijo ključnih projektov RRP-ja, ki se bodo do konca leta 2008 (nova pokrajina) preoblikovale v integralni razvojni management bodočih pokrajin. Regije, ki se bodo tako pripravile na bodočo regionalizacijo v Sloveniji in si v 2 letih vzpostavile kadrovsko razvojno strukturo ter implementacijski sistem za načrtovanje in upravljanje z razvojem, bodo imele po letu 2008 izrazito konkurenčno prednost pred pokrajinami, ki bodo čakale na usmeritve, na »pomoč« države.

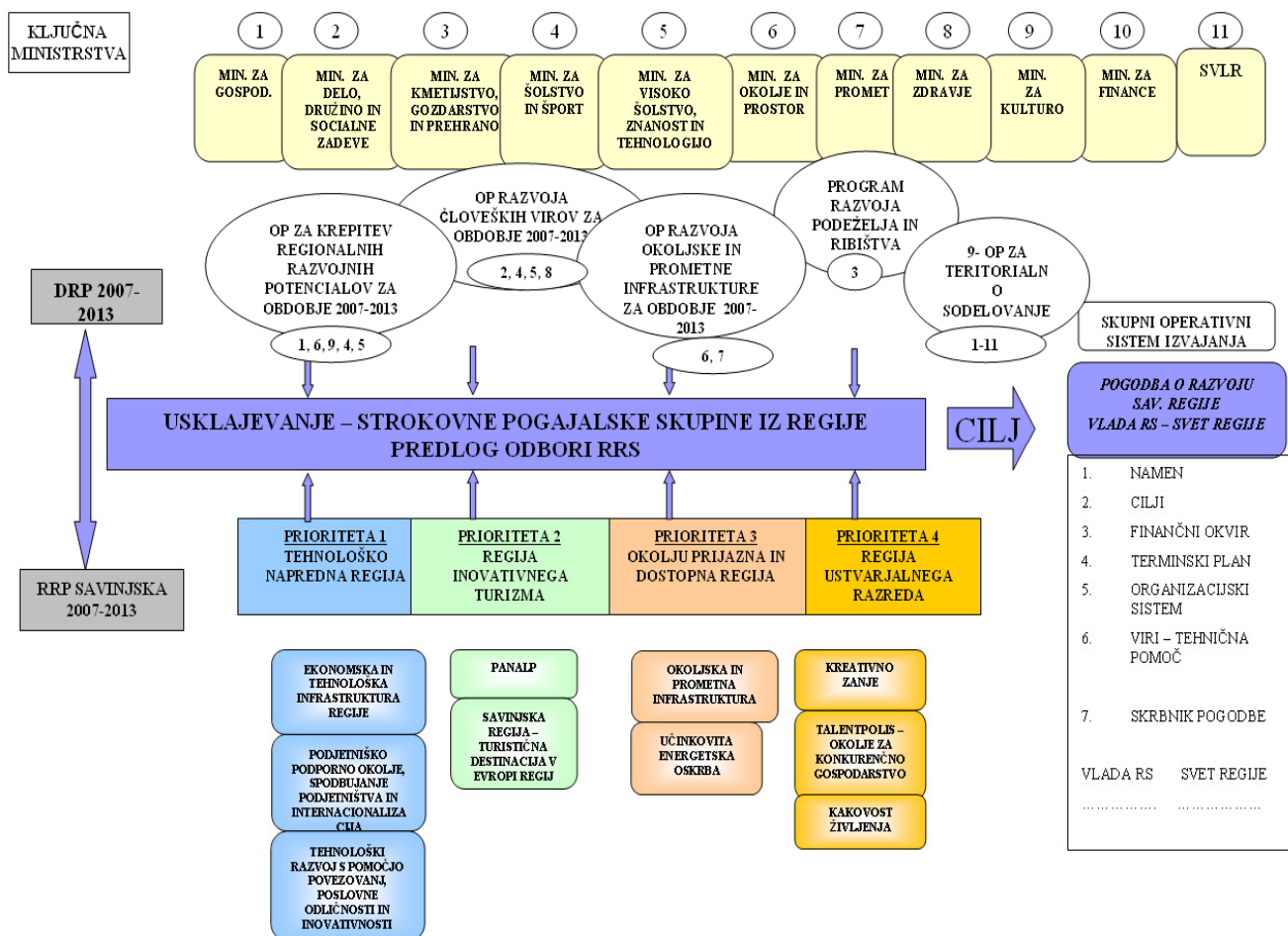
9. ORGANIZIRANOST ZA IZVAJANJE RRP SAVINJSKE REGIJE 2007-2013

9.1 STROKOVNE POGAJALSKE SKUPINE

Po sprejemu RRP na RRS in SR bo ključna naloga Savinjske regije, da se čim hitreje organizira za dokončno pogajanje z državo (ministrstvi) za umestitev regijskih prioritet v prioritete Operativnih programov 2007-2013.

Skladno s sklepi RRS bodo vodje posameznih odborov oblikovali strokovne pogajalske skupine, ki bodo krovne regijske projekte predstavili ključnim ministrstvom na nacionalnem nivoju, z namenom da bodo le-ta aktivno pristopila k njihovi realizaciji ter skladno s tem zagotovila tudi ustrezna finančna sredstva.

Slika 9.1: Usklajevanje regionalnih prioritet z državnimi – Pogodba o razvoju

S tem pristopom bo lahko regija tudi pripomogla k formiranju kvalitetnih managementov regijskih projektov, ki bodo imeli odgovorne skrbnike tako na nacionalnem kot regionalnem nivoju – partnerstvo.

9.2 TEHNIČNA POMOČ – IZ OPERATIVNIH PROGRAMOV NA REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM

Razvojni kontekst Tehnične pomoči ima ozdaje v Okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, vezan na predlog ukrepov za izboljšanje sistema črpanja sredstev EU in sicer:

- Ukrep 45: Trajno izobraževanje in usposabljanje kadrov za delo na področjih kohezijske politike
- Ukrep 46: Določitev operativnih programov in izvajalskih struktur za kohezijsko politiko 2007-2013

Aktivnosti tehnične pomoči podpirajo razvojne prioritete, določene v Nacionalnem strateškem referenčnem okviru Republike Slovenije 2007- 2013 in Operativnih programih 2007-2013.

Skupna tehnična pomoč za izvedbo vseh Operativnih programov na nacionalnem nivoju znaša 76 mio €, (brez sredstev tehnične pomoči za operativne programe teritorialnega sodelovanja), tako da je celotna vrednost tehnične pomoči ocenjena na cca 86 mio €.

Polovica teh sredstev bi morala biti dodeljena tudi regijam v Sloveniji. V kolikor izvedemo kalkulacijo zgolj na višino tehnične pomoči 76 mio €, bi Savinjska regija (v kolikor računamo cca 12% delež sredstev, kolikor regija predstavlja tudi ključnih kazalcih) morala prejeti v obdobju 2007-2013 3,45 mio €.

Tabela 9.1: Prikaz sredstev

	Operativni programi	Sredstva za tehnično pomoč	Sredstva za regije (40%)	Sredstva za Savinjsko regijo (12%)
	Evropski sklad za regionalni razvoj	30 mio€	12	1,44
	Evropski socialni sklad	15 mio€	4,5	0,54
	Okolje in promet	26 mio €	10,4	1,24
	Podeželje in ribištvo	6 mio €	2,4	0,28
	Teritorialno sodelovanje	3,4 (ocena 4% sredstev)	-	-
	Skupaj	80,4 mio €	29,3 mio €	3,5 mio €

Tehnična pomoč na ravni regije je izrednega pomena za zagotavljanje ustrezne **absorpcijske sposobnosti regije** in sicer tako na strani povpraševanja kot ponudbe. Na

strani **povpraševanja** pomeni dejansko sposobnost prijaviteljev v generiranju ustreznih projektov.

Pri tem gre za pomoč pri pripravi projektov, pri zagonskih dokumentacijah projektov, študijah izvedljivosti in krovnem managementu regijskih projektov.

Na drugi strani pa **ponudbena** absorpcijska sposobnost kjer sta ključna dva faktorja

- finančna absorpcijska sposobnost – sposobnost sofinanciranja projektov podprtih z EU in sposobnost zbiranja teh prispekov preko več partnerjev (država, regija, lokalne oblasti, privatni sektor, PPP)
- **administrativna sposobnost**, kjer govorimo o sposobnosti in veščinah ter znanju centralnih, regionalnih in lokalnih oblasti za pravočasno pripravo ustreznih razvojnih programov, načrtov, projektov, sprejem odločitev vezanih nanje, organiziranje koordinacije med ključnimi partnerji, obvladovanje administrativnih zahtev in poročanja ter financiranje in pravilno nadziranje izvedbe s čim manj nepravilnostmi. Administrativno sposobnost določa načrt celotnega sistema implementacije ter njegov okvir funkcioniranja (operacionalizacija pravil), obsega pa institucije (RRA; RRS, odbori, partnerstva), človeške vire (osebje), zakonodajo in procedure.

Slednja- administrativna sposobnost- je tudi upravičena do sredstev tehnične pomoči za regijo.

Tabela 9.2: Struktura stroškov (V 1000 €)

1.	Vzpostavitev sistema in struktur na regionalni ravni za realizacijo izvedbenega načrta do 2013	1.200
2.	Informacijski sistem	345
3.	Spremljanje in vrednotenje	690
4.	Izvedbeni načrt, priprava in management krovnih regijskih projektov	1.215
	SKUPAJ:	3.450

9.2.1. Vzpostavitev sistema in struktur na regionalni ravni

Namen tehnične pomoči je zagotoviti **vzpostavitev sistema in struktur na regionalni ravni za realizacijo RRP-ja Savinjske regije 2007-2013.**

To pomeni predvsem učinkovito izvajanje RRP –ja, kakovost njegove izvedbe, spremljanje in nadzor nad izvajanjem ter večja usklajenost med partnerji.

Glavni cilji, ki se bodo uresničili v okviru tehnične pomoči so:

- priprava managementov krovnih regijskih projektov
- priprava Izvedbenih načrtov RRP
- Pritegnitev zasebnega sektorja k sofinanciranju projektov
- zagotoviti nemoteno in dobro izvedbo ter spremljanje programa (priprava projektnih dokumentacij, izbira izvajalcev projektov, izvedba študij in vrednotenj, strokovnih ocen, priporočil...)

- ustrezna administrativna in strokovna usposobljenost na regionalnem nivoju
- promocija - usklajenost in razpoznavnost programa/ razvojnih prioritet projektov med partnerji, splošno in strokovno javnostjo;
- zagotoviti informacijsko podprto vodenje, spremljanje in poročanje o izvajanju RRP-ja

9.2.2 Spremljanje in vrednotenje

Da bi monitoring programa potekal tekoče, je potrebno na nacionalnem nivoju vzpostaviti mehanizme, ki bodo omogočali spremljanje uspešnosti posamezne regije pri črpanju sredstev (vgraditev mehanizma, ki bi omogočal sledenje prijaviteljem iz posamezne regije s podajanjem informacije o prijavi in uspešnosti – npr. Obvezen sestavni del razpisne dokumentacije, Obrazec o skladnosti projekta z RRP-jem). Na ta način bi lahko regija ob zaključku programskega obdobja dobila natančno informacijo o sredstvih investiranih v regiji. Doslej je regija lahko pridobila natančen podatek zgolj za Neposredne regionalne spodbude.

Programi in ukrepi RRP morajo vsebovati fizične in finančne indikatorje, potrebne za kvantitativno spremljanje uresničevanja RRP. Za spremljanje RRP in vrednotenje njegovih učinkov je odgovoren regionalni razvojni svet, ki vrednotenje izvede v sodelovanju z neodvisno strokovno institucijo.

Z rezultati vrednotenja učinkov RRP regionalni razvojni svet seznani SVLR.

Subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni pripravi in predloži službi letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP.

Letna in končno poročilo o izvajanju RRP imajo naslednjo vsebino:

- kratek prikaz sprememb, ki so pomembne za izvajanje RRP (npr. spremembe socialno-ekonomskih trendov, spremembe v nacionalnih, regijskih in sektorskih politikah) ter vpliv teh sprememb na doseganje ciljev RRP;
 - napredek v doseganju kvantificiranih ciljev s pomočjo fizičnih in finančnih kazalcev;
 - dosežene učinke po izvedbi posameznih ukrepov in projektov;
 - povzetek pomembnih težav pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za rešitev teh težav.
- Letno poročilo se predloži v roku treh mesecev po preteku koledarskega leta, končno poročilo pa v roku šestih mesecev po poteku programskega obdobja.

Izvajalci bi morali biti pogodbeno zavezani k rednemu periodičnemu poročanju in posredovanju specifičnih indikatorjev. Način poročanja, indikatorji in drugi pogoji morajo biti navedeni že v razpisnih pogojih pri razpisu za izbor izvajalca, saj se s tem izognemo morebitnim nesporazumom pri poročanju in izvajanju monitoringa. Regija pa lahko na ta način tudi sledi doseganju zastavljenih ciljev in indikatorjev dosega.

9.1.3 Izvedbeni načrti regionalnega razvojnega programa.

Regionalni razvojni program se uresničuje z izvedbenimi načrti regionalnega razvojnega programa.

Predlog izvedbenega načrta regionalnega razvojnega programa pripravi RRA (subjekt iz 29. člena ZSRR). Predlog mora upoštevati Državni razvojni program in proračunske okvire. Praviloma mora biti pripravljen za tri leta in najmanj eno leto pred pričetkom prvega proračunskega leta, na katerega se nanaša.

Izvedbeni načrt regionalnega razvojnega programa se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo izvrševanje proračuna, javna naročila in nadzor nad državnimi pomočmi.

10. INFORMIRANJE IN OBVEŠČANJE JAVNOSTI

Informiranje in sodelovanje javnosti pri pripravi RRP Savinjske regije predstavljajo pomemben faktor v procesu.

V Savinjski razvojni regiji smo v proces priprave RRP 2007-2013 vključili javnost tako, da smo:

- ustanovili **Regionalni razvojni svet (RRS)**, ki je potrdil načrt priprave Regionalnega razvojnega programa, v katerem je sodelovalo **13 predstavnikov županov mestnih občin in občin regij, 13 predstavnikov iz gospodarskega področja in 6 predstavnikov sindikatov, nevladnih organizacij in drugih razvojnih partnerjev na ravni regije**. Predstavniki RRS so potrdili vodje in člane posameznih odborov.
- pripravili **štiri interne sestanke s posameznimi odbori** (Odbor za gospodarstvo, Odbor za podeželje, turizem in dediščina, Odbor za človeške vire ter Odbor za komunalo, infrastrukturo, okolje in prostor). Na sestankih smo predstavili strateški del programa RRP 2007-2013 in skupaj oblikovali predloge za njegovo izboljšavo. Vsem članom smo poslali nabor projektov (predlogov), ki smo jih na osnovi kriterijev vključili v izvedbeni del RRP.
- na spletni strani Regionalne razvojne agencije (<http://rra-celje.si>) so bila objavljena obvestila o aktivnostih agencije, poteku priprave RRP Savinjske regije 2007-2013, dogodkih za vključevanje javnosti, vsi pomembni dokumenti in kontaktni podatki. To je omogočilo učinkovito komuniciranje s širšo javnostjo.
- organizirali **razvojno konferenco** (14.06.2006) na kateri smo širši javnosti predstavili pristop, metodologijo in strategijo priprave RRP Savinjske regije 2007-2013.
- organizirali tri **delavnice za subregije** z namenom predstavitve strukture RRP Savinjske regije 2007-2013 (Prioriteta, Program, Ukrep, Projekti), predstavitve ključnih projektov po prioritetah ter oblikovanje skupnih izhodišč za dokončno strukturiranje RRP Savinjske regije (Savinjsko Šaleška subregija (02.10.2006), Subregija Obsotelje in Kozjansko (03.10.2006), Centralna Savinjska subregija (03.10.2006)).
- projekt predstavili na 39. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju (06.09.-13.09.2006) in 5.10.2006 v Klubu podjetnikov.

Cilji informiranja in obveščanja javnosti so:

- seznaniti javnost z namenom, cilji in vsebino priprave RRP-ja,
- zagotavljati jasne, razumljive in verodostojne informacije in dejstva o izdelavi RRP, odpiranje priložnosti za javno razpravo in soočanje različnih mnenj javnosti,
- krepitev partnerstva na regionalni in lokalni ravni,
- povečati možnost vključevanja javnosti tudi v naslednje faze priprave in izvajanja RRP.

Za doseganje zastavljenih ciljev/smernic informiranja in obveščanja javnosti bo uporabljen integrirani pristop vseh načrtovanih aktivnosti s pomočjo naslednjih usmeritev:

- Enoten, jasen in enostaven pristop:

Za prepoznavnost RRP Savinjske regije smo razvili skupno identiteto z jasnimi prepoznavnimi slogani za vsako prioriteto. Oblikovanje ustreznega slogana je pomemben

dejavnik, s katerim bomo predstavljali RRP in bo služil kot osnova za vse nadaljnje aktivnosti informiranja in obveščanja javnosti, ki bodo dosledne in uporabniku prijazne.

- Transparentnost

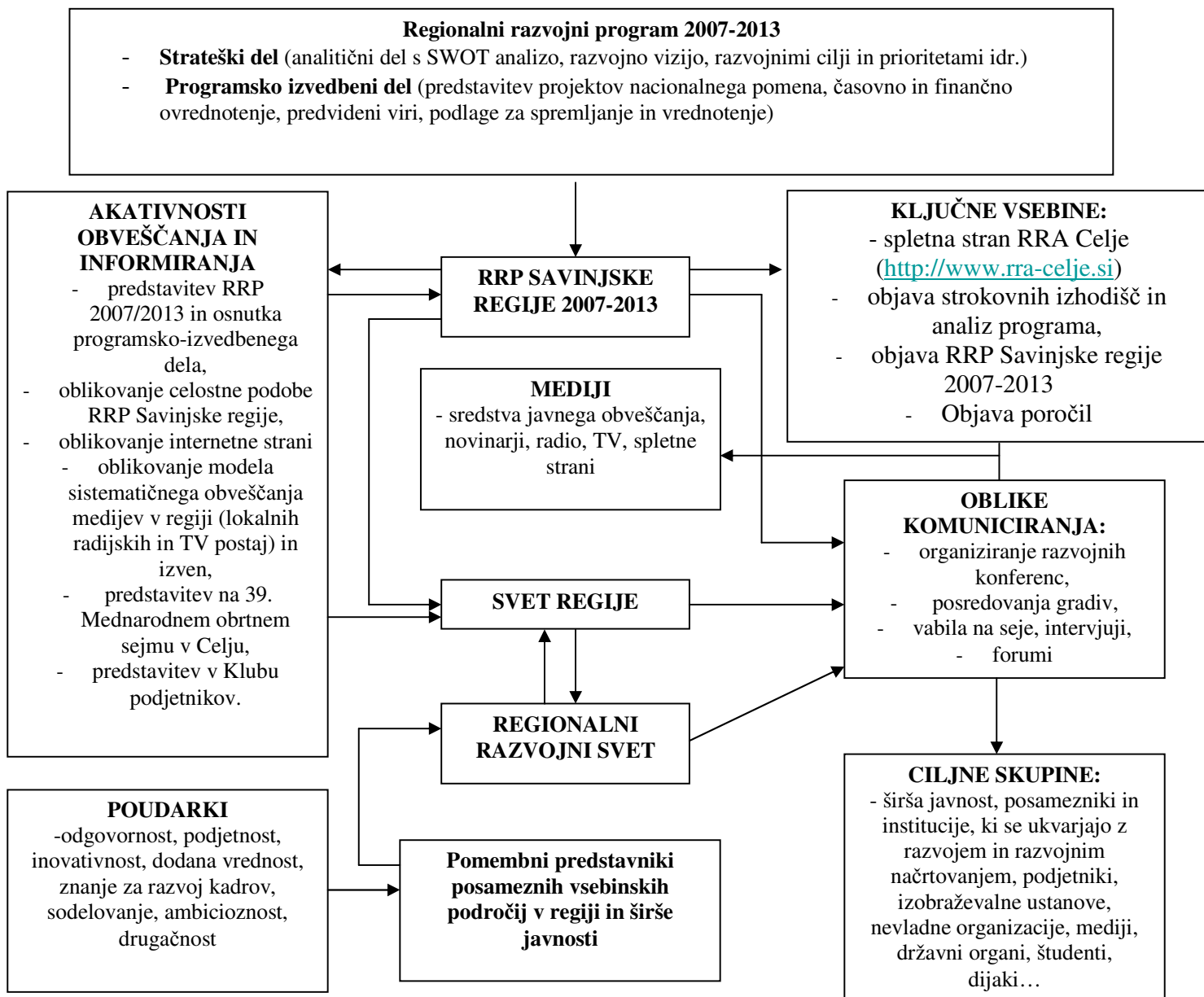
V okviru informiranja in obveščanja se bomo trudili za čim lažji dostop javnosti do informacij povezanih s pripravo RRP Savinjske regije. Obveščanje javnosti bo potekalo na vseh primernih ravneh:

- lokalne, regionalne in državne oblasti,
- strokovna telesa,
- gospodarski in socialni partnerji,
- nevladne organizacije,
- splošna javnost.

Kot osnovo za učinkovit sistem komuniciranja z javnostjo smo oblikovali akcijski načrt informiranja in obveščanja, v katerem so opredeljeni (glej sliko):

- cilji in ciljne skupine,
- aktivnosti in sredstva obveščanja:
 - razširjanje informacij preko **spletne strani RRA Celje** (<http://www.rra-celje.si/>),
 - izdelava in distribucija različnih **promocijskih gradiv** – novic, brošur, zloženk, publikacije,
 - **dogodki za vključevanje javnosti** – razvojne konference, delavnice s širšo strokovno in drugo zainteresirano javnostjo Savinjske regije,
 - obveščanje javnosti preko **drugih medijev** (TV, radio, časopisi...).

Slika 10.1: Akcijski načrt informiranja in obveščanja

11. POGODBA O RAZVOJU: SAVINJSKE RAZVOJNE REGIJE IN DRŽAVE REPUBLIKE SLOVENIJE 2007-2013

Regija mora koncentrirati sredstva v tiste razvojne projekte, ki bodo na dolgi rok prinesli hitrejšo gospodarsko rast, zagotovili konkurenčnost gospodarstva in družbenega okolja ter skozi razvoj prinesli nova in kakovostna delovna mesta ter blaginjo.

Skladno s tem bo po predstavitvi ključnih regionalnih projektov (vsebovanih v RRP-ju) na nacionalnem nivoju (preko strokovnih usklajevalnih skupin iz Savinjske regije), do začetka meseca decembra 2002 pripravljena Pogodba o razvoju Savinjske regije.

Cilj Pogodbe o razvoju Savinjske regije med Vlado RS in Svetom regije je zaveza o razvoju Savinjske regije v programskem obdobju 2007-2013. Pomeni, da bosta obe pogodbeni stranki na projektu Regionalni razvojni program Savinjske regije delovali kot partnerja in pomeni operacionalizacijo dokumenta RRP.

Namen pogodbe je skozi jasno postavitev prednostnih regionalnih razvojnih projektov Savinjske regije od leta 2007 do leta 2013, zagotoviti hitrejše doseganje ciljev Strategije razvoja Slovenije in Državnega razvojnega programa za obdobje 2007-2013.

Pogodba se navezuje tudi na Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje Slovenije in Resolucijo o Nacionalnih razvojnih projektih, ki določa, da bodo ključni regionalni projekti nacionalnega pomena dobili skrbnike na nacionalnem nivoju. Skladno s tem bosta določena tudi skrbnika pogodbe, ki bosta zavezana, da bo regija dosegla realizacijo zastavljenih regionalnih projektov in pri tem dosegla konkurenčni položaj v primerjavi z ostalimi evropskimi regijami na področju:

- gospodarstva in tehnološkega razvoja,
- turizma,
- ekologije in prostora ter
- človeških virov.

S takšnim pristopom bo njihova izvedba hitrejša, saj bo tako na nacionalni kot tudi na regionalni ravni določena koncentracija sredstev in razvojnih pobud v krovne regijske projekte, s katerimi bo dosegala razvojne preboje tudi država kot celota.

Za vsak posamezni projekt bo določeno nosilno ministrstvo, ki bo ustanovilo projektno skupino za izvajanje projekta, ki bo sestavljena tudi iz drugih resorjev, ki bodo povezani s tematiko posameznega projekta. V tem smislu je pogodba hkrati orodje za načrtovanje javnih financ na eni strani in resornih programov in strategij na drugi strani.

Pogodba predstavlja partnerski razvojni načrt, ki bo povezal javno z zasebnim in na ta način ustvaril pogoje za dolgoročno izvajane razvojne strategije regije. Pogodbena partnerja bi podpisala Pogodbo o razvoju med Savinjsko razvojno regijo in državo Republiko Slovenijo predvidoma do konca leta 2006 za naslednje programsko obdobje 2007-2013.

12. VIRI

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, Ur. l. RS, št. 93/05 (v nadaljevanju zakon)
- Uredba o regionalnih razvojnih programih, Ur.l. RS, št. 31/06 (v nadaljevanju uredba)
- Strokovne podlage za pripravo nove generacije regionalnih razvojnih programov za programsko obdobje 2007-2013
- Strateške smernice Skupnosti za kohezijo 2007-2013
- Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji (3.11.2005)
- Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji (oktober 2005)
- Predlog Resolucije o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2013
- Nacionalni strateški referenčni okvir 2007-2013
- Državni razvojni program za obdobje 2007-2013, SVLR, 31.5.2006
- Strategija razvoja Slovenije, Vlada RS, 23.06.2005
- Strategija regionalnega razvoja Slovenije, Vlada RS, 26.07.2001
- Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Vlada RS, 20.07.2004
- Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 (12.7.2006)
- Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 (4.7.2006)
- Operativni program za krepitev razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (4.7.2006)
- Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 (Ministrstvo za gospodarstvo, 19.06.2006)
- Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje od 2006 do 2010 (Ur.l. RS, št. 3/2006)
- Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva 2006-2010
- Nacionalni program visokega šolstva v RS (Ur.l. RS, št. 20/2002)
- Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007-2013, dopolnjen predlog, MKGP, Ljubljana junij 2006
- Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011, Vlada RS, 13.07.2006
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 (Ur.l. RS, št. 39/2006)
- Regionalni razvojni program regije Savinjske regije 2001-2006
- Predlog osnutka Načrta upravljanja za zavarovano območje Kozjanski park, Kozjanski park, maj 2006
- Program izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske regije
- Poročilo o izvajanju regionalne politike za leto 2004
- Uredba (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1783/1999
- Uredba (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999

- Uredba (ES) št. 1082/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS)
- Uredba Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999
- Uredba Sveta (ES) št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 o ustanovitvi Kohezijskega sklada in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1164/94
- Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)
- Strategije, programi in projekti občin Savinjske regije

KAZALO TABEL

Tabela 3.1: Regionalna politika – Kohezijska politika 200-2013	15
Tabela 3.2: Kohezijska politika 2007-2013 – Okvirna dodelitev sredstev (milijoni EUR, cene 2004)	17
Tabela 3.3: Programski dokumenti EU	19
Tabela 3.4: Usklajenost nacionalnih in regionalnih prioritet	31
Tabela 3.5: Usklajenost nacionalnih in regionalnih prioritet	32
Tabela 3.6: Indikativni kriteriji za izbor projektov regionalnega pomena 2007-2013	34
Tabela 4.1: Podatki o površini občin Savinjske regije (v km ²)	39
Tabela 4.2: Oris Savinjske razvojne regije	40
Tabela 4.3: Struktura prebivalstva po osnovnih starostnih skupinah (1981-2003)	42
Tabela 4.4: Nekateri kazalci naravnega in selitvenega gibanja prebivalstva, 2003	42
Tabela 4.5: Nekateri podatki o brezposelnosti po regijah, 2004	44
Tabela 4.6: Indeks ustvarjalnosti	46
Tabela 4.7: Uvoz-izvoz Savinjske regije po skupinah držav	53
Tabela 4.8: Neposredne tuje naložbe v Sloveniji 1998-2003	54
Tabela 4.9: Nekateri kazalniki in indeks tehnološke razvitosti	57
Tabela 4.10: Družinske kmetije v Savinjski regiji	60
Tabela 4.12: Pregled območij Natura 2000 v Savinjski regiji	66
Tabela 4.13: Zavarovana območja narave v Savinjski regiji	67
Tabela 4.14: Pregled površine, prebivalstva in kulturne dediščine v Savinjski regiji in Sloveniji	70
Tabela 4.15: Pregled objektov kulturne dediščine Savinjske regije po zvrsteh (2004)	70
Tabela 4.16: Nastanitvene zmogljivosti v Savinjski regiji (2004)	78
Tabela 4.17: Vrste in zmogljivosti turističnih nastanitvenih objektov v Savinjski regiji (2004)	79
Tabela 4.18: Dolžina cest po posameznih razvojnih regijah:	82
Tabela 4.19: Skladnost kategorij središč in prometne infrastrukture ter število prebivalstva v Savinjski regiji:	83
Tabela 4.20: Ključne slabosti in nevarnosti ter prednosti in priložnosti na področju prometne infrastrukture	85
Tabela 4.21: Kratak pregled stanja na območju z vodo po subregijah Savinjske razvojne regije je naslednji:	86
Tabela 4.22: Količine vode, zagotovljene za javni vodovod, po vodnih virih za Savinjsko razvojno regijo, 2004 v 1000 m ³	87
Tabela 4.23: Količine vode, po porabnikih za Savinjsko razvojno regijo, 2004 v 1000 m ³	87
Tabela 4.24: Razvitost javne kanalizacije Savinjske razvojne regije (stanje 2004)	87
Tabela 4.25: Seznam čistilnih naprav v Savinjski razvojni regiji	88
Tabela 4.26: Ključne slabosti in nevarnosti ter prednosti in priložnosti na področju komunalne infrastrukture	90
Tabela 4.27: Ključni kazalniki za Savinjsko regijo, Slovenijo in EU-25	93
Tabela 6.1: Struktura programiranja izvedbe strateških ciljev skozi prioritete	102
Tabela 6.2: Plan razvoja omrežja tehnoloških centrov regije do leta 2013	114
Tabela 6.3: Cilji, usmeritve, prioritete in projekti Savinjske regije	201
Tabela 6.4: Prioritete Slo-A	235
Tabela 6.5: Indikativni projekti čezmejnega sodelovanja SLO-A in SLO-Hrvaška so vezani na:	236
Tabela 7.1: Usklajenost s cilji Strategije razvoja Savinjske regije	244
Tabela 7.2: Projekti nacionalnega pomena	245
Tabela 7.3: Finančna konstrukcija - Tehnopolis Celje	250
Tabela 7.4: Ciljne skupine projekta Talentpolis	255
Tabela 7.5: Načrtovani rezultati (učinki) realizacije programa v obdobju 2007-2013	259
Tabela 8.1: Populacijski trendi regije in razvojno scenarij	267
Tabela 8.2: Struktura rasti populacije regije 2007-2013	269
Tabela 8.3: Aktivno prebivalstvo in struktura zaposlenih	270
Tabela 8.4: Število in struktura gospodarskih družb regije	271
Tabela 8.5: Rast produktivnosti regije merjene skozi dodano vrednost na zaposlenega	272
Tabela 8.6: Rast bruto družbenega proizvoda regije 2007-2013	273
Tabela 8.7: Izobrazbena struktura prebivalstva regije	274
Tabela 8.8: Razvojne projekcije populacije od 0-24 let in potrebne infrastrukture	275
Tabela 8.9: Ciljna brezposelnost regije leta 2013	276
Tabela 9.1: Prikaz sredstev	283
Tabela 9.2: Struktura stroškov (V 1000 €)	284

KAZALO SLIK

Slika 3.1: Razdelitev sredstev po Ciljih v MRD €	18
Slika 3.2: Sistem razvojnega načrtovanja v EU in Sloveniji	23
Slika 3.3: Savinjska razvojna regija – območje priprave RRP	25
Slika 3.4: Usklajenost DRP/NSRO z RRP	26
Slika 3.5: Organizacijski sistem RRP Savinjske regije 2007-2013	28
Slika 3.6: Regionalno programiranje 2007-2013	30
Slika 4.1: Gostota prebivalstva po občinah Savinjske regije leta 2004 (preb./km ²)	41
Slika 6.1: Prikaz prioritete 1 – TEHNOLOŠKO NAPREDNA REGIJA	105
Slika 6.2: Mreža tehnoloških centrov savinjske regije, kot del tehnološko – inovacijske infrastrukture savinjske regije	114
Slika 6.3: Savinjska regija – "REGIJA MOST" med Zahodno Evropo, Balkanom in JV Evropo	136
Slika 6.4: Savinjska regija – "REGIJA MOST" med ZDA, EU trgov in trgov JV Evrope	136
Slika 6.5: Prikaz prioritete 2 – REGIJA INOVATIVNEGA TURIZMA	143
Slika 6.6: Programi trajnostnega razvoja podeželja in mest	144
Slika 6.7: Turistične cone regije	175
Slika 6.8: Prikaz prioritete 3 – OKOLJU PRIJAZNA IN DOSTOPNA REGIJA	186
Slika 6.9: Prikaz prioritete 4 – REGIJA USTVARJALNEGA RAZREDA	203
Slika 6.10: Področje sodelovanja SLO-A	234
Slika 6.11: Območje sodelovanja SLO-Hrvaška	235
Slika 7.1: Tretja razvojna os je evropski projekt	252
Slika 7.2: Tretja razvojna os je meddržavni projekt sedmih regij	253
Slika 7.3: Tretja razvojna os je projekt treh držav – Slovenije, Hrvaške in Avstrije	253
Slika 7.4: Organigram TALENTPOLIS	256
Slika 9.1: Usklajevanje regionalnih prioritet z državnimi – Pogodba o razvoju	282
Slika 10.1: Akcijski načrt informiranja in obveščanja	289

KAZALO GRAFOV

Graf 4.1: Število gospodarskih družb po dejavnosti	50
Graf 4.2: Dodana vrednost zaposlenega	52
Graf 4.3: Izvozna usmerjenost	53
Graf 4.4: Neposredne tuje investicije	55
Graf 4.5: Raziskovalno-razvojna dejavnost 1996-2002 po regijah	56
Graf 4.6: Proizvodna struktura kmetijstva v Savinjski regiji (2000)	58
Graf 4.7: Gibanje števila ekoloških kmetij v obdobju 2002 – 2005	61
Graf 4.8: Struktura kmetijskih dejavnosti v Savinjski regiji	62
Graf 4.9: Obseg in struktura kulturne dediščine Savinjske regije / po subregijah	69
Graf 4.10: Obseg in struktura kulturne dediščine v Savinjski regiji	70
Graf 4.11: Struktura gostov iz tujine 2004	80
Graf 4.12: Količina zbranih komunalnih odpadkov po statističnih regijah, Slovenija 2004	89